

รายงานฉบับสมบูรณ์

การกำหนดวาระทางสังคมของสื่อเรื่องกัญชาทางการแพทย์
MEDIA AGENDA SETTING ON MEDICAL CANNABIS

(รหัสโครงการ 62-01619-0003)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิษฐา หรุ่นเกษม
สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ได้รับทุนสนับสนุนโดย
ศูนย์ศึกษาปัญหาการเสพติด (ศศก.)
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การวิจัยเรื่อง “การกำหนดวาระทางสังคมของสื่อเรื่องกัญชาทางการแพทย์” มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาและวิเคราะห์การกำหนดวาระทางสังคมเรื่องกัญชาทางการแพทย์ของสื่อมวลชน และ (2) ศึกษาและวิเคราะห์ท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์

ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาการกำหนดวาระทางสังคมจากสื่อมวลชนประเภทสิ่งพิมพ์ โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากกฤตภาคข่าวทั้งหมด รวมถึงศึกษาท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมจากเนื้อหาที่ผู้ใช้สื่อออนไลน์สร้างขึ้น กำหนดจุดช่วงเวลาในการศึกษา คือ วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2562 เมื่อพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 ได้ประกาศใช้ให้เป็นกฎหมาย สามารถนำกัญชาและใบกระท่อมมาใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกกฎหมายได้ โดยศึกษาเริ่มต้นจากเดือนมิถุนายน 2561 (ก่อนประกาศ 8 เดือน) และ เดือนตุลาคม 2562 (หลังประกาศ 8 เดือน) สำหรับการเลือกช่วงเวลาดังกล่าว เนื่องจาก มีงานวิจัยที่พบข้อมูลว่า โดยภาพรวมแล้ววาระข่าวสารของสื่อจะใช้เวลาพักตัวโดยเฉลี่ย 3 สัปดาห์ และมีผลอยู่ในความสนใจของคนในช่วง 6 เดือน ทั้งนี้ ผู้วิจัยเริ่มกำหนด 8 เดือนก่อนหน้าและ 8 เดือนหลังจากการประกาศ เพื่อให้ครอบคลุมช่วงเวลาการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนให้มากที่สุด

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาแบบผสมโดยศึกษาทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและวิเคราะห์ตัวบท เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การกำหนดวาระทางสังคมเรื่องกัญชาทางการแพทย์ของสื่อ ผ่านแหล่งข่าว/แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องกัญชาทางการแพทย์ ลีลาและวิธีการนำเสนอข่าวเรื่องกัญชาทางการแพทย์ของสื่อ และท่าทีของสาธารณชนหรือทิศทางของความคิดเห็นของสังคมจากการนำเสนอข่าวสารเรื่องกัญชาทางการแพทย์ของสื่อ

แหล่งข้อมูลและการเลือกตัวอย่าง มี 2 ประเภท ได้แก่

ประเภทแรก แหล่งข้อมูลสื่อมวลชนประเภทสิ่งพิมพ์

ใช้วิธีการเก็บรวบรวมกฤตภาคข่าวหรือคลิปปิงข่าว (หมายถึงข่าวสารที่ตัดจากสื่อสิ่งพิมพ์หรือสิ่งพิมพ์ออนไลน์) จากหนังสือพิมพ์ทุกชื่อฉบับต่าง ๆ ที่ได้รับการรวบรวมโดย

ห้องสมุดข่าวมติชน (www.matichonelibrary.com) ใช้คำค้นหลักคือ “กัญชา” “สารเสพติด” “กัญชาตามกฎหมาย” “กัญชาทางการแพทย์” และคำค้นอื่น ๆ ที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน รวมถึงชื่อของบุคคลและหน่วยงานที่พบจากการเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น

รายชื่อสื่อหนังสือพิมพ์จากห้องสมุดข่าวมติชน จำนวน 27 ชื่อฉบับ ได้แก่ กรุงเทพธุรกิจ ข่าวสด ข่าวหุ้น คมชัดลึก ฐานเศรษฐกิจ ดอกเบญจธุรกิจ ทันหุ้น บางกอกทูเดย์ บ้านเมือง ประชาชาติธุรกิจ ผู้จัดการรายวัน ผู้จัดการสุดสัปดาห์ พิมพ์ไทย มติชน มติชนสุดสัปดาห์ วัฏจักร สยามกีฬา สยามธุรกิจ สยามรัฐ สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ อปท. นิวส์ เดลินิวส์ เนชั่นสุดสัปดาห์ แนวหน้า ไทยรัฐ ไทยโพสต์ และ The Nation ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้พิจารณารายการข่าวทางโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านช่องทางการสื่อสารออนไลน์ของสื่อหนังสือพิมพ์ฉบับออนไลน์ และเพจของสำนักข่าวออนไลน์ที่มีการกล่าวถึงว่าเป็นข่าวออนไลน์ที่ได้รับความนิยม เป็นส่วนเสริมข้อค้นพบการนำเสนอการนำเสนอภาวะข่าวและวาทกรรมกัญชาทางการแพทย์ในภาพรวมรวมกับการกำหนดวาระทางสังคมผ่านสื่อดั้งเดิมและสื่อที่จากโลกออนไลน์ด้วย

ประเภทที่สอง แหล่งข้อมูลประเภทผู้ใช้สื่อ

สำหรับเนื้อหาที่ผู้ใช้สื่อออนไลน์สร้างขึ้น (หรือเรียกว่า UGC – User Generated Content) ผู้วิจัยจะศึกษาและวิเคราะห์ท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์ โดยเชื่อมโยงกับจำนวนการโพสต์ของแหล่งข้อมูลประเภทสื่อมวลชน เจาะจงเลือกจากการแสดงความรู้สึกผ่านโพสต์ที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อที่เกิดจากโลกออนไลน์ เลือกศึกษาแบบเจาะจงจากเฟซบุ๊กเพจที่ได้รับการสำรวจความนิยมจากเว็บไซต์ฐานข้อมูล Truehits.net ของบริษัทศูนย์วิจัยนวัตกรรมอินเทอร์เน็ตไทย ซึ่งทำหน้าที่เป็นแหล่งข้อมูลกลางสำรวจสถิติและจัดอันดับเว็บไซต์ยอดนิยมประเทศไทย (http://truehits.net/index_ranking.php) โดยเลือกจาก 20 อันดับแรก ที่ปรากฏชื่อสื่อมวลชนประเภทสื่อดั้งเดิม/สื่อดั้งเดิมในโลกออนไลน์ ที่มีเฟซบุ๊กเพจ ได้แก่ เพจ Thairath – ไทยรัฐออนไลน์ เพจ Khaosod – ข่าวสด และ เพจ Ch7HD-ช่องเจ็ด และเลือกจากเฟซบุ๊กเพจที่มียอดผู้ติดตามจำนวนห้าล้านคนขึ้นไป โดยอ้างอิงการกำหนดตัวเลขจากยอดผู้ติดตามของผู้ทรงอิทธิพลออนไลน์ระดับสูง เพื่อให้เห็นลักษณะของการ

กำหนดวาระข่าวสารแบบผันทกลับ (Reverse Agenda-Setting) รวมถึงเลือกศึกษาแบบเจาะจงจากเฟซบุ๊กเพจของสำนักข่าวออนไลน์ที่มีจำนวนผู้ติดตามมากกว่าหลักล้านขึ้นไป ได้แก่ เพจอีจัน เพจอีเจ็บบ เลียบด่วน เพจ Drama-addict และเพจที่เกี่ยวข้องกับนักการเมือง ได้แก่ เพจอนุทิน ชาญวีรกูล เพจคนภูมิใจไทย รวมถึงเพจของกระทรวงสาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เพจกระทรวงสาธารณสุข เพจ Fda Thai และ เพจ Hfocus ในการเลือกจำนวนผู้ติดตามที่มากกว่าหลักล้านขึ้นไปในเฟซบุ๊กเพจของสำนักข่าวออนไลน์นี้ เนื่องจาก ในการสำรวจข้อมูลผู้ติดตาม ไม่พบว่ามีเพจใดที่มีจำนวนผู้ติดตามมากกว่าห้าล้านคนเช่นเดียวกับเฟซบุ๊กเพจของสื่อดั้งเดิมที่ปรากฏในโลกออนไลน์ รวมถึง เก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมจากเพจข่าวของกระทรวงสาธารณสุข และเพจอื่น ๆ

เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย

(1) แบบวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) (ข้อมูลเชิงปริมาณ) เพื่อวิเคราะห์การกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนด้วยการสร้างกรอบการรับรู้ในข่าว และเพื่อวิเคราะห์การแสดงปฏิสัมพันธ์ของสังคมต่อข่าวกัญชาทางการแพทย์ ด้วยการแสดงความรู้สึกผ่านโพสต์ที่เกี่ยวข้อง

(2) แบบวิเคราะห์ตัวบท (Textual analysis) (ข้อมูลเชิงคุณภาพ) ในการวิเคราะห์ข้อมูลตัวบทจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนและท่าทีของสาธารณชนจะพิจารณาจาก (1) การวางกรอบประเด็นของข่าว อาทิ การใช้พาดหัวข่าว/คำโปรย คำและภาพที่เลือกใช้ในข่าว หลักฐานอ้างอิง/สนับสนุน และ (2) วิธีการนำข้อมูลจากแหล่งข่าว/แหล่งข้อมูลมาใช้ในการรายงานข่าวและการอ้างอิงข้อมูล

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การกำหนดวาระทางสังคมของสื่อเรื่องกัญชาทางการแพทย์” พบข้อมูลดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การกำหนดวาระทางสังคมเรื่องกัญชาทางการแพทย์ของสื่อมวลชน

1.1 การกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์

พบว่า มีหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในระหว่างเดือนมิถุนายน 2561 ถึงเดือนตุลาคม 2562 จำนวน 1,951 ข่าว ผลการวิจัยพบว่ามี การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์มากที่สุด ในสามลำดับแรก ได้แก่ เดือนพฤษภาคม 2562 มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 13.42 รองลงมา คือ เดือนพฤศจิกายน 2561 ร้อยละ 11.07 และ เมษายน 2562 ร้อยละ 10.25

ผลการวิจัยพบว่า หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องกัญชาทางการแพทย์มากที่สุด คือ หนังสือพิมพ์มติชน โดยพบว่าตัวเลขการนำเสนอข่าวสารจะมากที่สุดในทุกเดือน ยกเว้นสองเดือนแรกในการเก็บข้อมูลการวิจัย คือ เดือนมิถุนายน 2561 และเดือนกรกฎาคม 2561 ในขณะที่ประเภทของแหล่งข่าวที่พบมากที่สุดจะเป็นแหล่งข่าวประเภทรัฐบาล โดยผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่แล้วจะอยู่ในสังกัดของกระทรวงสาธารณสุข เช่น องค์การเภสัชกรรม คณะกรรมการอาหารและยา กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ตลอดจนสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เป็นต้น ที่พบมากรองลงมา คือ แหล่งข่าวประเภทนักข่าว/คอลัมนิสต์ ทั้งที่ระบุชื่อและใช้นามปากกาในการเขียนข่าว สำหรับท่าทีของแหล่งข่าวที่พบมากที่สุดนั้นจะเป็นท่าทีที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับกัญชาทางการแพทย์ ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นเรื่องของการ “ปลดล็อก” สิทธิบัตรกัญชา รวมถึงการวิจัยและพัฒนา กัญชาทางการแพทย์โดยหน่วยงานในกระทรวงสาธารณสุขและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

1.2 วาทกรรมกัญชาทางการแพทย์จากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชน

1.2.1 วาทกรรมจากการกำหนดวาระทางสังคมในทางบวก ผลการวิจัยพบว่า วาทกรรมทางบวกที่ปรากฏขึ้นจากทิศทางของความคิดเห็นนั้นมี 4 ประเด็นที่โดดเด่น ได้แก่ (1) วาทกรรม “กัญชาคือยารักษาโรค” (2) วาทกรรม “กัญชาคือภูมิปัญญาไทย” (3) วาทกรรม “กัญชาคือพืชเศรษฐกิจ” และ (4) วาทกรรม “คุณภาพกัญชาไทย”

1.2.2 วาทกรรมจากการกำหนดวาระทางสังคมในทางลบ ผลการวิจัยพบว่า วาทกรรมที่ปรากฏขึ้นจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนในทางลบนั้นที่เด่นชัดมี 3 ประเด็น ได้แก่ (1) “กัญชาคือดาบสองคม” (2) “นักเสพกัญชาหน้าใหม่” และ (3) “กัญชาเป็นเรื่องการเมือง

ประเด็นที่สอง ท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์

2.1 ท่าทีของสาธารณชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์

2.1.1 เพจ Thairath – ไทยรัฐออนไลน์

เพจ Thairath – ไทยรัฐออนไลน์ (<https://www.facebook.com/thairath/>) เฟซบุ๊กอย่างเป็นทางการของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและไทยรัฐทีวี มีจำนวนผู้กดไลก์ 11,492,981 คน และจำนวนผู้กดติดตาม 11,987,805 คน (ข้อมูลเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2563) การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของเพจ Thairath – ไทยรัฐออนไลน์พบว่า เดือนที่นำเสนอข่าวมากที่สุดใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ เดือนเมษายน 2562 ร้อยละ 16.66 รองลงมาคือเดือนกุมภาพันธ์ 2562 ร้อยละ 14.28 และเดือนพฤศจิกายน 2561 ร้อยละ 13.09 ตามลำดับ

2.1.2 เพจ Khaosod – ข่าวสด

เพจ Khaosod – ข่าวสด (<https://www.facebook.com/khaosod/>) เฟซบุ๊กอย่างเป็นทางการของ หนังสือพิมพ์ข่าวสดรายวัน สิ่งพิมพ์ในเครือบริษัทมติชน จำกัด (มหาชน) มีจำนวนผู้กดไลก์ 13,624,930 คน และจำนวนผู้กดติดตาม 13,810,157 คน (ข้อมูลเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2563) การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของเพจ Khaosod – ข่าวสด พบว่า เดือนที่นำเสนอข่าวมากที่สุดจำนวน 5 ข่าวคิดเป็นร้อยละ 20.83 ได้แก่ เดือนธันวาคม 2561 และเดือนเมษายน 2562

2.1.3 เพจ Ch7HD-ช่องเจ็ด

เพจ Ch7HD-ช่องเจ็ด (<https://www.facebook.com/Ch7HD/>) เป็นเพจของช่อง 7HD มีจำนวนผู้กดไลก์ 11,534,014 คน และจำนวนผู้กดติดตาม 12,778,095 คน (ข้อมูลเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2563) การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของเพจ Ch7HD-ช่องเจ็ด พบว่า เดือนที่นำเสนอข่าวมากที่สุดใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ เดือนมีนาคม 2562 และเดือนเมษายน 2562 ร้อยละ 25.00 สำหรับข่าวที่พบมากที่สุดจะเป็นการลักลอบขายกัญชา และบางข่าวมีการกดแสดงความรู้สึกโดยไม่มีการแสดงความคิดเห็นในข่าวนั้น ๆ นอกจากนั้นแล้ว ลักษณะการนำเสนอข่าวของเพจจะมีลิงค์ที่เชื่อมโยงไปยังคลิปข่าวที่นำเสนอผ่านโทรทัศน์ช่อง 7 อีกด้วย

2.1.4 เพจอีจัน

เพจอีจัน (<https://www.facebook.com/ejan2016/>) เพจอีจันเกิดขึ้นจากการรวมตัวของนักข่าวอาชญากรรม ที่มีประสบการณ์ทำข่าวคดีมายาวนานกว่า 20 ปี เป็นเพจประเภทผู้ทรงอิทธิพล (Influencer) ด้านข่าวสารออนไลน์ มีจำนวนผู้กดไลค์ 8,275,604 คน และจำนวนผู้กดติดตาม 10,056,109 คน (ข้อมูลเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2563) การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของเพจอีจัน พบว่า เดือนที่นำเสนอข่าวมากที่สุดใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ เดือนเมษายน 2562 ร้อยละ 31.81 รองลงมาคือเดือนพฤษภาคม 2562 ร้อยละ 11.36 และเดือนกุมภาพันธ์ 2562 ร้อยละ 9.09 ตามลำดับ ทั้งนี้ ส่วนใหญ่แล้วพบว่าเป็นเรื่องของข่าวการจับกุมการลักลอบขนกัญชา ทั้งนี้ การนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเรื่องกัญชาทางการแพทย์ของอีจันยังมีทั้งข่าวที่ทำเองและข่าวที่แชร์มาจากเพจอื่น ๆ ด้วย

2.1.5 เพจอีเจียบ เลียบด่วน

เพจอีเจียบ เลียบด่วน (<https://www.facebook.com/ejeab/>) เป็นเพจประเภทผู้ทรงอิทธิพล (Influencer) ด้านข่าวสารออนไลน์ มีจำนวนผู้กดไลค์ 3,088,889 คน และจำนวนผู้กดติดตาม 3,134,806 คน (ข้อมูลเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2563) การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของเพจอีเจียบ เลียบด่วน พบว่า มีจำนวนทั้งหมด 3 ข่าว ได้แก่ เดือนกุมภาพันธ์ 2563 จำนวน 2 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 66.66 และเดือนพฤษภาคม 2562 จำนวน 1 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 33.33

2.1.6 เพจ Drama-addict

เพจ Drama-addict (<https://www.facebook.com/DramaAdd/>) เป็นเพจประเภทผู้ทรงอิทธิพล (Influencer) ด้านข่าวสารออนไลน์ มีจำนวนผู้กดไลค์ 2,439,299 คน และจำนวนผู้กดติดตาม 2,496,910 คน (ข้อมูลเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2563) การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของเพจ Drama-addict พบว่า เดือนที่นำเสนอข่าวมากที่สุดใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ เดือนพฤษภาคม 2562 ร้อยละ 17.07 รองลงมาคือเดือนพฤศจิกายน 2561 ร้อยละ 9.75 และเดือนมิถุนายน สิงหาคม และกันยายน 2562 ในจำนวนที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 14.63 ตามลำดับ

2.1.7 เพจอนุทิน ชาญวีรกุล

เพจอนุทิน ชาญวีรกุล (<https://www.facebook.com/AnutinC/>) เป็นเพจของพรรคภูมิใจไทย (คุณอนุทินปิดเพจของตนเองเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2563) (ข้อมูลเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2563) การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของเพจอนุทิน ชาญวีรกุล พบว่า เดือนที่นำเสนอข่าวมากที่สุดใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ เดือนมีนาคม 2562 ร้อยละ 35.00 รองลงมาคือเดือนกุมภาพันธ์ 2562 ร้อยละ 30.00 และเดือนมกราคมและเดือนเมษายน 2562 ร้อยละ 10.00 ตามลำดับ สำหรับปี 2561 ไม่พบการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับกัญชาทางการแพทย์ในช่วงเวลาที่ศึกษา

2.1.8 เพจคนภูมิใจไทย

เพจคนภูมิใจไทย (<https://www.facebook.com/khonbhumjaithai/>) เป็นเพจของพรรคภูมิใจไทย มีจำนวนผู้กดไลค์ 89,097 คน และจำนวนผู้กดติดตาม 99,794 คน (ข้อมูลเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2563) การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของเพจคนภูมิใจไทย พบว่า เดือนที่นำเสนอข่าวมากที่สุดใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ เดือนกุมภาพันธ์ 2562 ร้อยละ 45.23 รองลงมาคือเดือนกรกฎาคม 2562 ร้อยละ 19.04 และเดือนมีนาคม 2562 ร้อยละ 14.28ตามลำดับ สำหรับปี 2561 ไม่พบการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับกัญชาทางการแพทย์ในช่วงเวลาที่ศึกษา

2.1.9 เพจกระทรวงสาธารณสุข

เพจกระทรวงสาธารณสุข (<https://www.facebook.com/fanmoph/>) เป็นเพจของกระทรวงสาธารณสุข จัดทำโดยสำนักสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข มีจำนวนผู้กดไลค์ 307,597 คน และจำนวนผู้กดติดตาม 379,097 คน (ข้อมูลเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2563) การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของ เพจกระทรวงสาธารณสุข พบว่า เดือนที่นำเสนอข่าวมากที่สุดใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ เดือนสิงหาคม 2562 ร้อยละ 20.33 รองลงมาคือเดือนพฤษภาคม 2562 ร้อยละ 18.64 และเดือนกุมภาพันธ์ 2562 ร้อยละ 13.55 ตามลำดับ สำหรับปี 2561 พบการนำเสนอข่าวเฉพาะในเดือนตุลาคม จำนวน 1 ข่าว

2.1.10 เพจ Fda Thai

เพจ Fda Thai (<https://www.facebook.com/FDAThai/>) เป็นเพจของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา มีจำนวนผู้กดไลค์ 305,382 คน และจำนวนผู้กดติดตาม 309,916 คน (ข้อมูลเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2563) การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่อง

ของกัญชาทางการแพทย์ของเพจ Fda Thai พบว่า เดือนที่นำเสนอข่าวมากที่สุด ใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ เดือนมีนาคม 2562 ร้อยละ 22.85 รองลงมาคือเดือนกันยายน 2562 ร้อยละ 20.00 และเดือนพฤษภาคม 2562 ร้อยละ 17.14 ตามลำดับ

2.1.11 เพจ Hfocus

เพจ Hfocus Thai (<https://www.facebook.com/Hfocus.org/>) หรือสำนักข่าว HFocus: เจาะลึกระบบสุขภาพ มุ่งเน้นนำเสนอข่าวเกี่ยวกับระบบสุขภาพในแง่มุมต่าง ๆ โดยเฉพาะในเชิงนโยบาย เพื่อหวังให้เกิดสื่อใหม่ที่ใช้ศักยภาพของอินเทอร์เน็ตในการเป็นพื้นที่นำเสนอเรื่องระบบสุขภาพ วงการแพทย์และสาธารณสุข เกี่ยวข้องกับกลุ่มชายขอบ ข้อมูลข่าวสารที่ไม่สามารถหาได้จากสื่อกระแสหลัก โดยหวังให้เป็นพื้นที่สาธารณะ ที่เป็นสื่อทางเลือกสำหรับประชาชน ภาคประชาสังคม ในการสื่อสารต่อสังคม มีจำนวนผู้กดไลค์ 72,166 คน และจำนวนผู้กดติดตาม 74,291 คน (ข้อมูลเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2563) การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของเพจ Hfocus พบว่า เดือนที่นำเสนอข่าวมากที่สุด ใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ เดือนกันยายน 2562 ร้อยละ 22.50 รองลงมาคือเดือนสิงหาคม 2562 ร้อยละ 18.75 และเดือนมิถุนายน 2562 ร้อยละ 17.50 ตามลำดับ

2.2 วาทกรรมกัญชาทางการแพทย์จากการกำหนดวาระทางสังคมจากท่าทีของสาธารณชน

2.2.1 วาทกรรมจากท่าทีของสาธารณชนในทางบวก ผลการวิจัยพบว่าวาทกรรมที่ปรากฏขึ้นจากทิศทางของความคิดเห็นในทางบวกของสังคมนั้นมีทั้งทางบวกต่อประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ได้แก่ (1) วาทกรรม “กัญชาคือยารักษาโรค” (2) วาทกรรม “กัญชามีโทษน้อยกว่าเหล้าบุหรี่และสิ่งเสพติดอื่น” (3) วาทกรรม “กัญชาคือภูมิปัญญาไทยแต่โบราณ” (4) วาทกรรม “กัญชาคือพืชเศรษฐกิจสร้างความร่ำรวย” และ (5) วาทกรรม “กัญชาจะดีหรือร้ายอยู่ที่สื่อมวลชนกำหนด”

2.2.2 วาทกรรมจากท่าทีของสาธารณชนในทางลบ ผลการวิจัยพบว่าวาทกรรมที่ปรากฏขึ้นจากทิศทางของความคิดเห็นในทางลบของสังคมนั้น พบว่าเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกับวาทกรรมเชิงบวกอย่างสิ้นเชิง กล่าวคือ (1) วาทกรรม “กัญชาคือยาเสพติด” และ (2) วาทกรรม “กัญชาเป็นเรื่องผลประโยชน์เฉพาะกลุ่ม”

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “การกำหนดวาระทางสังคมของสื่อเรื่องกัญชาทางการแพทย์” มีประเด็นอภิปรายตามวัตถุประสงค์การศึกษา ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง แหล่งข่าวในการกำหนดวาระทางสังคม

ผลการวิจัยพบว่า มีสื่อมวลชนประเภทสิ่งพิมพ์ (หนังสือพิมพ์) นำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในระหว่างเดือนมิถุนายน 2561 ถึงเดือนตุลาคม 2562 จำนวน 1,951 ข่าว โดยประเภทของแหล่งข่าวที่พบมากที่สุด คือ แหล่งข่าวประเภทรัฐบาล โดยผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่แล้วจะอยู่ในสังกัดของกระทรวงสาธารณสุข เช่น องค์การเภสัชกรรม คณะกรรมการอาหารและยา กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ตลอดจนสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เป็นต้น และที่พบมากที่สุดรองลงมา คือ แหล่งข่าวประเภทนักข่าว/คอลัมนิสต์ สำหรับท่าทีของแหล่งข่าวที่พบมากที่สุดนั้นจะเป็นท่าทีที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับกัญชาทางการแพทย์ ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นเรื่องของการ “ปลดล็อก” สิทธิบัตรกัญชา รวมถึงการวิจัยและพัฒนา กัญชาทางการแพทย์โดยหน่วยงานในกระทรวงสาธารณสุขและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

การเลือกแหล่งข่าวดังกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นว่า สื่อมวลชนกำลังใช้วิธีการกำหนดวาระข่าวสารผ่านวิธีการนำเสนอเพื่อให้สาธารณชนต้องคิดถึง (Think about) ต้องพูดถึง (Talk about) ตามข่าวที่สื่อมวลชนกำหนดวาระไว้ (กาญจนา แก้วเทพ, 2543) ทั้งนี้ ผลการวิจัยได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า วิธีการกำหนดของสื่อกระทำผ่านการกรอบประเด็นผ่าน “แหล่งข่าว” และการตัดสินใจ “เลาะเล็ม” ข้อสรุปบางเรื่องมานำเสนอและตัดบางเรื่องออกไป

ตัวอย่างเช่น วาทกรรมความเป็นพืชเศรษฐกิจของกัญชาที่จะมีความเชื่อมโยงกับแหล่งข่าว 2 กลุ่ม คือ กลุ่มพรรคการเมือง คือ พรรคภูมิใจไทย และกลุ่มภาคประชาชน คือ กลุ่มสภาเกษตรกรและกลุ่มสภา กัญชาไทย และการ “เลาะเล็ม” ประเด็นหรือยกตัวอย่างจาก “แคลิฟอร์เนียโมเดล” ที่อนุญาตให้ประชาชนปลูกกัญชาไว้ในบ้านได้ครอบครัวยุค 6 ต้น โดยเก็บค่าธรรมเนียมการปลูกต้นละ 1 ดอลลาร์ เพื่อกำหนดการรับรู้ของสาธารณชนในทางบวกต่อประเด็นกัญชา

“หากนำโมเดลดังกล่าวมาใช้กับไทย จะทำให้ทุกรอบครัวสามารถปลูก
กัญชาได้ โดยไม่ติดข้อจำกัดเรื่องค่าใบอนุญาตการปลูกที่สูงถึง 30 ล้านบาท” (คมชัดลึก,
วันที่ 19 มกราคม 2562 หน้า 18-19)

ผลการวิจัยยังพบอีกด้วยว่า การนำเสนอมุมมองนี้มักจะควบคู่ไปกับตัวอย่างการ
ให้ข้อมูลทางตัวเลขเพื่อให้ “ผู้รับสาร” หรือสาธารณชนตีความหมายของ “ความร่ำรวย”
ได้ง่ายยิ่งขึ้น เช่น “กัญชา 1 ต้น ออกดอกได้ 1 กิโลกรัม ซึ่ง 1 กิโลกรัมมีมูลค่า 70,000
บาท และ 1 บ้านมี 6 ต้น สามารถสร้างรายได้ต่อปี คือ 420,000 บาท” (ไทยโพสต์,
วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2562 หน้า 3)

ประเด็นที่สอง ท่าทีต่อการกำหนดวาระทางสังคม

ผลการวิจัยพบว่า วาทกรรมกัญชาทางการแพทย์จากการกำหนดวาระทางสังคม
ของสื่อมวลชนที่เกิดขึ้นนั้นมีทั้งทางบวกและทางลบ เช่นเดียวกันกับวาทกรรมจากท่าที
ของสาธารณชน ในกรณีของวาทกรรมในทางบวกพบว่า วาทกรรมทางบวกที่ปรากฏขึ้น
จากทิศทางของความคิดเห็นของสื่อมวลชนมี 4 ประเด็นที่โดดเด่น ได้แก่ (1) วาทกรรม
“กัญชาคือยารักษาโรค” (2) วาทกรรม “กัญชาคือภูมิปัญญาไทย” (3) วาทกรรม
“กัญชาคือพืชเศรษฐกิจ” และ (4) วาทกรรม “คุณภาพกัญชาไทย” ในขณะที่วาทกรรม
จากท่าทีของสาธารณชนในทางบวกมี 5 ประเด็น ได้แก่ (1) วาทกรรม “กัญชาคือยา
รักษาโรค” (2) วาทกรรม “กัญชามีโทษน้อยกว่าเหล้าบุหรี่และสิ่งเสพติดอื่น” (3) วาท
กรรม “กัญชาคือภูมิปัญญาไทยแต่โบราณ” (4) วาทกรรม “กัญชาคือพืชเศรษฐกิจสร้าง
ความร่ำรวย” และ (5) วาทกรรม “กัญชาจะดีหรือร้ายอยู่ที่สื่อมวลชนกำหนด”

สำหรับวาทกรรมจากการกำหนดวาระทางสังคมในทางลบในส่วนของสื่อมวลชน
พบว่าวาทกรรมที่ปรากฏขึ้นจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนในทางลบนั้นที่
เด่นชัดมี 3 ประเด็น ได้แก่ (1) “กัญชาคือดาบสองคม” (2) “นักเสพกัญชาหน้าใหม่”
และ (3) “กัญชาเป็นเรื่องการเมือง” ในขณะที่วาทกรรมจากท่าทีของสาธารณชนในทาง
ลบ ผลการวิจัยพบว่าวาทกรรมที่ปรากฏขึ้นจากทิศทางของความคิดเห็นในทางลบของ
สังคม พบว่าเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกับวาทกรรมเชิงบวกอย่างสิ้นเชิง กล่าวคือ (1)
วาทกรรม “กัญชาคือยาเสพติด” และ (2) วาทกรรม “กัญชาเป็นเรื่องผลประโยชน์
เฉพาะกลุ่ม”

ผลการวิจัยในช่วงต้นได้แสดงให้เห็นว่า ในกรณีของวาทกรรมทางบวก การเลือกนั้นมีความสอดคล้องตรงกันต่อ “คุณสมบัติ” ของกัญชา กล่าวคือ ความเป็นยา รักษาโรค ความเป็นภูมิปัญญาไทย และความเป็นพืชเศรษฐกิจของกัญชา ในขณะที่วาทกรรมทางลบต่อกัญชานั้น ท่าทีที่สะท้อนออกมาเป็นทั้งคุณสมบัติของกัญชาและเป็นทั้งคนที่แวดล้อมและเกี่ยวข้องกับประเด็นกัญชา กล่าวคือ ความรู้สึกต่อกัญชายังคงเป็นยาเสพติดเป็นเรื่องคุณสมบัติของกัญชาในมุมมองเรื่องตาบสองคม และกัญชาเป็นเรื่องของผลประโยชน์เฉพาะกลุ่มเป็นเรื่องคนที่แวดล้อมและเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกลุ่มพรรคการเมืองและกลุ่มนายทุน

การเลือกตั้งกล่าวสอดคล้องกับบทสรุปเรื่องกระบวนการทัศน์เรื่องผลกระทบอันจำกัดของสื่อมวลชนที่ กาญจนา แก้วเทพ (2543) ได้นำเสนอไว้ นั่นคือ ในระหว่างการทำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนนั้น จะมีตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อในการทำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชน ได้แก่ การเลือกให้ความสนใจ การเลือกรับรู้ การเลือกจดจำ และการเลือกมีปฏิกริยา

สำหรับการเลือกให้ความสนใจนั้นพบว่าเกิดขึ้นทั้งกับสื่อมวลชนและสาธารณชน โดยเฉพาะเมื่อข้อมูลจากผลการวิจัยได้แสดงให้เห็นว่า ประเด็นข่าวสารที่เกิดขึ้นในเรื่องของกัญชานั้นมีมากมายและหลากหลายแต่ทั้งสื่อมวลชนและสาธารณชนได้ “เลือกให้ความสนใจ” “เลือกรับรู้” และ “เลือกมีปฏิกริยา” ต่อประเด็นข่าวสารบางเรื่องเท่านั้น กระบวนการเลือกตั้งกล่าวนั้นมีความสัมพันธ์กับ “เครื่องกรองทางจิตใจ” (Mental filters) ของแต่ละคน ทำให้ข้อมูลข่าวสารจำนวนมากจะมีเพียงข่าวสารบางชิ้นเท่านั้นที่ผ่านเข้ามาสู่ปริมณฑลความสนใจของแต่ละบุคคลได้ นอกเหนือจากนั้นแล้วความแตกต่างของแต่ละบุคคลก็จะมีผลต่อการเลือกรับรู้ เลือกตีความหมายข่าวสาร และเลือกมีปฏิกริยาที่แตกต่างกันไป ในกรณีนี้จะสังเกตเห็นได้ชัดเจนจากลักษณะของความ เป็นแหล่งข่าว ยกตัวอย่างเช่น ในกรณีของแหล่งข่าวที่มาจากกระทรวงสาธารณสุขและผู้ป่วยก็จะให้ความสนใจต่อประเด็นความเป็นยารักษาโรคของกัญชา แหล่งข่าวจากภาคประชาสังคมจะให้ความสนใจในเรื่องของสิทธิบัตรกัญชา และการสนับสนุนตำรับยากัญชาพื้นบ้าน ในขณะที่แหล่งข่าวซึ่งเป็นพรรคการเมืองซึ่งนำเสนอนโยบายกัญชาเสรีหรือแหล่งข่าวจากสภากัญชาในจังหวัดต่าง ๆ ประเด็นที่เลือกให้ความสนใจจะเป็นเรื่องของความเป็นพืชเศรษฐกิจของกัญชา เป็นต้น

ประเด็นที่น่าสังเกตประการสำคัญ คือ การตั้งคำถามต่อการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนจากสาธารณชน โดยเพ่งประเด็นไปที่อิทธิพลของสื่อมวลชนในการนำเสนอข่าวสาร ตัวอย่างหนึ่งนั้นเป็นเรื่องของการแสดงท่าทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์ โดยให้เหตุผลว่าเรื่องของกัญชาจะดีหรือร้ายอยู่ที่การนำเสนอของสื่อมวลชน

“มันอยู่ที่สื่อ และคนเอามานำเสนอ อยู่ที่ที่จะสื่อให้เป็นแบบไหน จะเขียนข่าวพาดหัวแบบไหน ให้คนเสพข่าว สื่อให้กัญชาเลวร้าย แล้วคนที่มองกัญชาในแง่ลบ ก็เอามาส่งต่อ ก็แค่นั้น”

“ก็รู้ว่าคนไทยไม่นิยมกดเข้าไปอ่าน หรืออะไรที่มันเป็นข้อความยาว ๆ ขึ้นหัวข้อไปเลยว่า ป่วยเพราะน้ำยาที่มีส่วนผสมของกัญชา”

การเลือกมีปฏิกริยาโดยตั้งคำถามต่อสื่อมวลชนดังกล่าวได้แสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดว่า สื่อมวลชนมีความสามารถในการกำหนดประเด็นเรื่องของกัญชาให้ประชาชนผู้รับข่าวสารทั่วไปได้ทราบและเห็นความสำคัญของประเด็นนั้นจากการนำเสนอของสื่อมวลชน แต่ “เครื่องกรองทางจิตใจ” ที่แตกต่างของผู้รับข่าวสารแต่ละคน จะส่งผลปฏิกริยาที่มีต่อข่าวสารที่สื่อมวลชนนำเสนอแตกต่างกันไป ตัวอย่างเช่น ความเกี่ยวพันมากน้อยกับประเด็น (การเป็นผู้ป่วย ญาติผู้ป่วย) หรือการให้ความหมายกับกัญชาที่แตกต่างกันไป (การเคยใช้ เคยเห็นผล)

จากการตั้งประเด็นสังเกตในข้างต้น หากพิจารณาโดยใช้แนวคิดการกำหนดวาระทางสังคมแล้วนั้นจะพบว่า สื่อไม่สามารถทำให้คนคิดตามสื่อได้ทุกเรื่องแต่ทำให้ “ครุ่นคิด” เกี่ยวกับเรื่องที่สื่อชี้แนะวาระมาได้ (Think about) รวมถึงสื่ออาจจะไม่มีอิทธิพลที่จะปรับเปลี่ยนการกระทำของคนได้ แต่สื่อสามารถดัดแปลงความเข้าใจของสาธารณชนผู้รับข่าวสารได้ (กาญจนา แก้วเทพ, 2543)

ประเด็นที่สาม ประดิษฐกรรมทางสังคมเรื่องกัญชาทางการแพทย์

ประเด็นอภิปรายนี้มีความเกี่ยวข้องกับแนวคิดวาทวิพากษ์ของ อรวรรณ ปิรันธน์ โอวาท (2547) และการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนในการ “เลาะเล็ม” ข้อสรุปบางเรื่องมานำเสนอและตัดบางเรื่องออกไป

ประดิษฐกรรมทางสังคมเรื่องกัญชาทางการแพทย์นี้ยังแสดงให้เห็นถึง “ตัวแปรสำคัญ” ที่เกี่ยวข้องกับการให้ความสนใจต่อวาระข่าวสารที่สื่อมวลชนนำเสนอใน

ลักษณะว่าเรื่องของใครมีความสำคัญ เรื่องใดเป็นเรื่องสำคัญ และเรื่องนั้นสำคัญอย่างไร โดย “ประดิษฐการ” (Invention) นี้มีหมายถึงการใช้หลักฐานของวาทะเพื่อประกอบประเด็นในการนำเสนอ ได้แก่ ตัวอย่าง สถิติ คำอุปมาอุปไมยหรือการเปรียบเทียบ และผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้รู้ในเรื่องนั้น ๆ (อรวรรณ ปิรันธน์โอวาท, 2547)

ตัวอย่างเช่น วาทกรรมกัญชาคือยารักษาโรคดังกล่าวยังถูกสนับสนุนและขยายความหนักแน่นด้วยประดิษฐการจากการใช้ประสบการณ์ทางตรง เช่น จากคนในครอบครัวที่ใช้กัญชาแล้วได้ผล เช่น แม่ ลูกชาย ลุง พี่สะใภ้รวมถึงประสบการณ์ทางอ้อมจากการเห็นผลลัพธ์ของบุคคลอื่น เช่น เพื่อน แม่ของเพื่อน

“ไม่เชื่อก็ต้องเชื่อ ผมเป็นคนหนึ่งที่ตัดสินใจ ซื้อมารักษาแม่ แม่ผมปวดหลัง เป็นหมอนรองกระดูก เดิน และ นั่ง ลำบาก ปวดมาก หลังจากใช้แล้ว อาการดีขึ้นตั้งแต่ครั้งแรกที่ใช้ คือหายปวด และนอนหลับได้ตามปกติ มันคือ ตัวเลือก อีก 1 ทางเลือก แถมไม่แพงอย่างที่คิด”

“เราซื้อให้พี่สะใภ้ลองใช้ นางเป็นมะเร็งต่อมน้ำเหลือง อาการดีขึ้น ทานอาหารได้เพิ่มขึ้น หลับสบาย นางบอกรู้สึกสบายตัวขึ้น ตอนนี้พี่สะใภ้ไม่ใช้ยาหมอแล้วค่ะ เปลี่ยนมาใช้เป็นน้ำมันกัญชาสกัดแทน”

หรือประดิษฐการผ่าน “คำ” ซึ่งผลการวิจัยจะสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจนว่าคำที่ถูกเลือกใช้และขยายความของวาทกรรมทางบวก คือ คำที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วย เช่น “ความหวัง” “ทางเลือก” รวมถึงวลีอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับมุมมองว่ากัญชาเป็นประโยชน์ต่อผู้ป่วย เช่น “ผลิตภัณฑ์ยาสร้างสุข” ที่ทำให้ผู้ป่วยมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น” หรือ “พืชเทวดา” เป็นต้น

ในขณะที่วาทกรรม “กัญชาคือยาเสพติด” ซึ่งผลการวิจัยพบว่าเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกับการให้ความหมายของกัญชาไว้ว่าเป็น “ยาสารพัดโลก” อย่างสิ้นเชิง จะมีการใช้ประดิษฐการผ่านการให้เหตุผลสนับสนุนโดยยกตัวอย่างอ้างอิงถึงข้อมูลจาก “เพจที่อ่านมา” ถึงผลกระทบจากการ “เสพกัญชา” เช่น “อาการหลอน” หรือลงแดง หรือมีอาการหงุดหงิดฉุนเฉียว ทำร้ายร่างกายกัน ตลอดจนผลกระทบด้านอาชญากรรม และผลกระทบถึง “ลูก ๆ หลาน ๆ” หรือเด็กวัยรุ่นและเยาวชน นอกเหนือจากนั้นแล้ว ยังพบอีกด้วยว่ามีความจงใจในการเลือกใช้คำว่า “เสพ” แทนคำว่า “ใช้” ในกลุ่มที่

แสดงท่าที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์อีกด้วย ตลอดจนการใช้
อุปมาอุปไมยถึงความเป็น “ดาบสองคม” และ “เหรียญสองด้าน” ของกัญชา

หรืออีกตัวอย่างหนึ่งนั้นมาจากวาทกรรมความเป็นพืชเศรษฐกิจของกัญชาที่
ผลการวิจัยได้พบว่ามีค่าสำคัญที่ปรากฏซ้ำ ๆ จากทุกแหล่งข่าว คือ คำว่า “พืช
เศรษฐกิจ” “ขุมทรัพย์กัญชา” “ทางเลือก” หรือการเปรียบกัญชาในแง่มุมทางเศรษฐกิจ
ว่าเป็น “อัศวินม้าขาวช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจให้เดินหน้า” “พืชทองคำแห่งประเทศไทย”
“กัญชาคือซูเปอร์ไฮเวย์” “กัญชาเป็นทองคำเขียว” เป็นต้น

แนวคิดเรื่องวาทวิพากษ์นี้จึงเป็นตัวแปรสำคัญในการกำหนดวาระทางสังคมของ
สื่อมวลชน โดยเฉพาะการใช้ประดิษฐ์การ (Invention) ต่าง ๆ เพื่อสร้าง “วาทกรรม”
หรือชุดความคิดของสังคมเพื่อบอกให้สาธารณะว่าจะต้องคิดถึงเรื่องของกัญชาทาง
การแพทย์อย่างไร และมีอะไรบ้างที่จะต้องคิดถึง

ประเด็นที่สี่ การสื่อสารและผลกระทบต่อการใช้กัญชาของสังคมไทย

ข้อมูลจากโครงการสำรวจทัศนคติและพฤติกรรมการใช้สารเสพติด: กรณีศึกษา
ประชาชนอายุ 15-65 ปี ใน 20 จังหวัดทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ (สุริยัน บุญแท้, 2563
ก) ในประเด็น “ปลดกัญชาออกจากบัญชีสารเสพติดประเภท 5” เพื่อให้ใช้ในทาง
การแพทย์ ได้แสดงให้เห็นว่า มีกลุ่มตัวอย่างที่ไม่แน่ใจในสัดส่วนใกล้เคียง
กันมาก คือ ร้อยละ 42.9 ต่อ 42.2 โดยกลุ่มที่เห็นด้วยให้เหตุผลสำคัญว่า เป็นยา
สามารถช่วยรักษาโรคต่าง ๆ ได้ ส่วนกลุ่มที่ไม่เห็นด้วย มีร้อยละ 14.8 ให้เหตุผลสำคัญว่า
เป็นสารเสพติดให้โทษต่อร่างกายและประชาชน รวมถึงเยาวชนอาจนำไปใช้ในทางที่ผิด
ในขณะที่ผลการศึกษาใน “โครงการสำรวจความรู้ ความเข้าใจ และความคิดเห็นของ
ประชาชนต่อเรื่องกัญชาทางการแพทย์ และการใช้แบบสันตนาการ: กรณีศึกษา
ประชาชนอายุ 15 ปีขึ้นไปทั่วประเทศ) (สุริยัน บุญแท้, 2563ข) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่
เข้าใจไม่ถูกต้อง หรืออาจไม่ทราบเลย โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์ของกัญชา
ซึ่งยังต้องมีการวิจัยเพิ่มเติมในประเด็น “กัญชารักษาโรคมะเร็งให้หายได้” และ “กัญชา
ใช้รักษาโรคนอนไม่หลับได้” รวมถึงผลการศึกษาของ ศิริลักษณ์ อัครพิน กรกนก เสาร์
แดน ลลดา ทองจำนงค์ และ ญาดาวิ์ เซ็นเซาวิช (2562) ศึกษาเรื่อง “ความรอบรู้ด้าน
สุขภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ต่อการใช้กัญชาในทางการแพทย์” ได้

แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพต่อการใช้กัญชาในการแพทย์ในระดับน้อย และจากการทดสอบสมมุติฐานพบว่า เพศ ชั้นปี คณะ การใช้สมุนไพรเพื่อรักษาอาการเจ็บป่วย และการติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการใช้กัญชาในการแพทย์ มีความสัมพันธ์กับระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพต่อการใช้กัญชาทางการแพทย์อย่างมีนัยสำคัญ

ผลการศึกษาจากโครงการวิจัยและข้อมูลจากรายการงานผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในข้างต้นนั้นมีความสอดคล้องกับท่าทีต่อการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนในเรื่องกัญชาทางการแพทย์ ทั้งวาทกรรมที่ถูกกำหนดจากสื่อมวลชนและวาทกรรมจากท่าทีของสาธารณชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่าทีต่อผลกระทบในทางลบในการใช้กัญชาของสังคมไทย ที่ยังคงมองว่า “กัญชาเป็นยาเสพติด” มีความเสี่ยงและผลกระทบมากโดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่น เนื่องจากจะ “เพิ่มนักเสพติดหน้าใหม่” ให้เกิดขึ้นมากเพราะความอยากรู้อยากลอง ส่งผลต่อการเป็นประชากรด้อยคุณภาพทั้งทางสมองและทางร่างกาย อย่างไรก็ตาม ผลกระทบจากวาทกรรมที่ถูกกำหนดจากท่าทีของสื่อมวลชนและท่าทีของสาธารณชนยังได้แสดงให้เห็นในทิศทางที่ตรงกันข้ามว่า ทั้งสื่อมวลชนและสาธารณะล้วนมีท่าทีทางบวกและมีมายาคติฝังแน่นความเป็น “ยารักษาโรค” ของกัญชา เป็น “พืชมหัศจรรย์” และ “กัญชาคือภูมิปัญญาไทย” ที่เกิดจากตัวแปรสำคัญในด้านของประวัติศาสตร์ทางสังคมเรื่องกัญชาทางการแพทย์

วาทกรรมที่เกิดขึ้นจากการสื่อสารหรือการกระทำวาระทางสังคมในเรื่องกัญชาทางการแพทย์โดยเฉพาะวาทกรรมในทางบวกดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อการใช้กัญชาของสังคมไทย โดยเฉพาะการมุ่งเน้นไปในมุมที่เป็น “คุณ” หรือ “ความมหัศจรรย์” ของกัญชาจนรีบเร่งใช้ ต้องการใช้ ขาดการใช้อย่างระมัดระวัง และขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้ที่ถูกต้องได้

นอกเหนือจากผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารในข้างต้นแล้วนั้น ข้อมูลจากโครงการสำรวจทัศนคติและพฤติกรรมการใช้สารเสพติด: กรณีศึกษาประชาชนอายุ 15-65 ปี ใน 20 จังหวัดทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ (สุริยัน บุญแท้, 2563ก) ยังแสดงให้เห็นอีกด้วยว่าประมาณการจำนวนผู้ใช้สารเสพติดประเภทต่าง ๆ ในกลุ่มประชากรไทยอายุระหว่าง 15-65 ปี จำนวนทั้งสิ้น 47.007 ล้านคนในการใช้ “กัญชา” อีกด้วยว่า ตลอด

ชีวิตที่ผ่านมา การใช้กัญชาเพื่อสันทนาการหรือใช้โดยแพทย์ไม่ได้ส่งผลให้มีผู้ใช้ 2.848 ล้านคน (ร้อยละ 6.1) ลดลงเหลือ 1.155 ล้านคน (ร้อยละ 2.5) ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา และลดลงเหลือ 0.921 ล้านคน (ร้อยละ 2.0) ในรอบ 3 เดือนที่ผ่านมา ในขณะที่กัญชาเพื่อรักษาโรคหรือแพทย์สั่ง ตลอดชีวิตที่ผ่านมา มีผู้ใช้ 5.8 แสนคน (ร้อยละ 1.2) ลดลงเหลือ 4.3 แสนคน (ร้อยละ 0.9) ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา และลดลงเหลือ 3.7 แสนคน (ร้อยละ 0.8) ในรอบ 3 เดือนที่ผ่านมา นอกเหนือจากนั้นแล้ว ข้อมูลจากรายการงานผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ 2561-2563 ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จากระบบประมวลผลการปราบปรามยาเสพติดทั่วประเทศผ่านเว็บไซต์ https://www.oncb.go.th/SitePages/narcotics_effect.aspx ได้แสดงให้เห็นว่าผู้ต้องหาในคดีเสพกัญชาแห่งมีจำนวนที่ลดลง คือ พ.ศ. 2561 จำนวนผู้ต้องหา 1,792 คน พ.ศ. 2562 จำนวน 1,701 คน และ พ.ศ. 2563 จำนวน 1,230 คน ในขณะที่ผู้ต้องหาในคดีเสพกัญชาสดมีจำนวนที่เพิ่มขึ้น กล่าวคือ พ.ศ. 2561 จำนวนผู้ต้องหา 37 คน พ.ศ. 2562 จำนวน 48 คน และ พ.ศ. 2563 จำนวน 180 คน จากผลการสำรวจและการจับกุมดังกล่าวที่ลดลงใน พ.ศ. 2563 อาจสืบเนื่องจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้พบการใช้สารทุกสารทั้งจากการสำรวจและจำนวนคดีที่ถูกจับกุมลดลง ทำให้การพิจารณาผลกระทบของสื่อมวลชนต่อการใช้กัญชายังไม่เด่นชัดนัก อย่างไรก็ตามจำนวนคดีที่ถูกจับกุมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ก่อนการเกิดเหตุการณ์สถานการณ์ COVID-19 ดังกล่าว มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา

จากผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร ความรู้ ความเข้าใจ และประมาณการใช้ “กัญชา” ในข้างต้น จึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะกำหนดให้มีการ “ชี้แนะประเด็น” หรือกำหนดวาระทางสังคมในเรื่องกัญชาทางการแพทย์ผ่านสื่อมวลชนเพื่อป้องกันการใช้กัญชาในทางที่ผิด หรือการสร้างความรู้ในเรื่องสุขภาพของสังคม และเพื่อสร้างความมั่นใจของสังคมในการใช้กัญชาทางการแพทย์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งต่อไปอาจศึกษาทัศนคติของสาธารณชนต่อประเด็นกัญชาทางการแพทย์หรือประเด็นอื่น ๆ เช่น การใช้กัญชาในเชิงสันตนาการด้วยการวิจัยเชิงสำรวจ โดยกำหนดกลุ่มของสาธารณชนในการศึกษา เช่น กลุ่มธุรกิจกัญชา กลุ่มผู้ป่วย เป็นต้น
2. การศึกษาการกำหนดวาระทางสังคมเรื่องกัญชาทางการแพทย์ในครั้งต่อไปอาจศึกษาผ่านสื่อออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ ยูทูบ เป็นต้น เพื่อให้เห็นการขับเคลื่อนประเด็นสู่การรับรู้ของสังคมผ่านสื่อใหม่ และลักษณะของการนำเสนอประเด็นเรื่องกัญชาทางการแพทย์ในธรรมชาติของสื่อที่แตกต่างกัน
3. การศึกษาประเด็นกัญชาทางการแพทย์ครั้งต่อไป อาจศึกษาจำนวนของการค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องกัญชาผ่านโปรแกรมที่ช่วยในการสืบค้นหาข้อมูล โดยเฉพาะข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต หรือ “Search engine” เช่น Google, Bing, Baidu เพื่อให้เห็นว่าสิ่งที่สาธารณชนค้นหาในเรื่องกัญชานั้นมีเรื่องใดบ้าง และข้อมูลที่ถูกรับรู้ผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ นั้นเป็นข้อมูลที่มีความถูกต้องหรือให้ข้อมูลในทางที่ผิด และปฏิสัมพันธ์ของสาธารณชนต่อเรื่องราวที่ค้นหานั้นเป็นอย่างไร

ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนและสื่อสารประเด็นเรื่องกัญชาทางการแพทย์

1. หากต้องการขับเคลื่อนประเด็นเชิงบวกในเรื่องกัญชาทางการแพทย์ต่อไปในอนาคต ควรใช้ประดิษฐกรรม (Invention) ต่าง ๆ อาทิ ตัวอย่าง สถิติ คำอุปมาอุปไมยหรือการเปรียบเทียบ และผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้รู้ในเรื่องนั้น ๆ เพื่อกำหนดวาระทางสังคมและนำทางชุดความคิดของสังคมเพื่อบอกให้สาธารณะว่า จะต้องคิดถึงเรื่องของกัญชาทางการแพทย์อย่างไร และมีอะไรสำคัญบ้างที่จะต้องคิดถึง
2. ในการนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชน ผลการวิจัยได้แสดงให้เห็นว่า วัตถุประสงค์สำหรับการเขียนและนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนในเรื่องกัญชาทางการแพทย์มา

จากกิจกรรมต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น เวทีสัมมนา/ประชุม/กิจกรรมต่าง ๆ ของภาควิชาการ และ/หรือกระบวนการทำงานของนักประชาสัมพันธ์ ดังนั้น การสื่อสารเรื่องกัญชาทางการแพทย์ควรกระทำผ่านกิจกรรมดังกล่าว นอกเหนือจากนั้นแล้ว ในกิจกรรมดังกล่าวควรมี “ข่าวแจก” (Press release) ประกอบด้วย เพื่อเป็นแนวทางในการรายงานข่าวและสร้างความสำคัญให้กับข่าวนั้น ๆ ของสื่อมวลชน

3. สิ่งที่ต้องดำเนินการต่อ คือ การสื่อสารสาธารณะในประเด็นดังต่อไปนี้

3.1 การสื่อสารสาธารณะเพื่อป้องกันการใช้กัญชาในทางที่ผิด เพื่อ “สร้างภูมิคุ้มกันทางความเข้าใจ” หรือ “ความรอบรู้เรื่องสุขภาพ” อันเนื่องมาจากการค้นหาข้อมูลด้วยตนเองผ่านกูเกิลหรือช่องทางการสื่อสารออนไลน์ โดยประเด็นที่ควรสื่อสารจากข้อค้นพบในการวิจัย คือ วิธีการใช้กัญชาทางการแพทย์ให้ถูกวิธี มีประสิทธิภาพและปลอดภัย รวมถึงคุณและโทษข้อจำกัดและข้อควรระมัดระวังในการใช้กัญชาทางการแพทย์ ทั้งนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถทำได้ด้วยตนเองผ่านรูปแบบการสื่อสารต่าง ๆ เช่น อินโฟกราฟิก หรือสื่อสารผ่านสื่อมวลชน

3.2 การสื่อสารสาธารณะเพื่อสร้างความมั่นใจของสังคม เนื่องจากท่าทีของสาธารณชนที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์จะมาจากผลกระทบจากการเสพกัญชาและการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มข้น โดยใช้วิธีการผลักดันกระแสทางบวกของกัญชาทางการแพทย์ด้วยการทำงานร่วมกับแหล่งข่าวผู้บังคับใช้กฎหมายหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามยาเสพติดและสื่อมวลชน เพื่อให้สื่อมวลชนเป็นผู้ให้คำอธิบายและผลักดันประเด็นทางออกสู่สังคม

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “การกำหนดวาระทางสังคมของสื่อเรื่องกัญชาทางการแพทย์” มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาและวิเคราะห์การกำหนดวาระทางสังคมเรื่องกัญชาทางการแพทย์ของสื่อมวลชน และ (2) ศึกษาและวิเคราะห์ท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์ โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากกฤตภาคข่าวทั้งหมด รวมถึงศึกษาท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมจากเนื้อหาที่ผู้ใช้สื่อออนไลน์สร้างขึ้น กำหนดจุดช่วงเวลาในการศึกษาระหว่างเดือนมิถุนายน 2561 ถึงเดือนตุลาคม 2562

ผลการวิจัย พบว่า ประเด็นที่หนึ่ง การกำหนดวาระทางสังคมเรื่องกัญชาทางการแพทย์ของสื่อมวลชน 1.1 การกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์ พบว่า มีหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในระหว่างเดือนมิถุนายน 2561 ถึงเดือนตุลาคม 2562 จำนวน 1,951 ข่าว หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องกัญชาทางการแพทย์มากที่สุด คือ หนังสือพิมพ์มติชน ประเภทของแหล่งข่าวที่พบมากที่สุดจะเป็นแหล่งข่าวประเภทรัฐบาล และท่าทีของแหล่งข่าวที่พบมากที่สุดนั้นจะเป็นท่าทีที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับกัญชาทางการแพทย์ และ 1.2 วาทกรรมกัญชาทางการแพทย์จากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชน ผลการวิจัยพบว่า วาทกรรมทางบวกที่ปรากฏขึ้นจากทิศทางของความคิดเห็นนั้นมี 4 ประเด็นที่โดดเด่น ได้แก่ (1) วาทกรรม “กัญชาคือยารักษาโรค” (2) วาทกรรม “กัญชาคือภูมิปัญญาไทย” (3) วาทกรรม “กัญชาคือพืชเศรษฐกิจ” และ (4) วาทกรรม “คุณภาพกัญชาไทย” และ วาทกรรมที่ปรากฏขึ้นจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนในทางลบนั้นที่เด่นชัดมี 3 ประเด็น ได้แก่ (1) “กัญชาคือดาบสองคม” (2) “นักเสพกัญชาหน้าใหม่” และ (3) “กัญชาเป็นเรื่องการเมือง

ประเด็นที่สอง ท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์ ผลการวิจัยพบว่าวาทกรรมที่ปรากฏขึ้นจากทิศทางของความคิดเห็นในทางบวกของสังคมนั้นมีทั้งทางบวกต่อประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ได้แก่ (1) วาทกรรม “กัญชาคือยารักษาโรค” (2) วาทกรรม “กัญชามีโทษน้อยกว่าเหล้า

บุหรือและสิ่งเสพติดอื่น” (3) วาทกรรม “กัญชาคือภูมิปัญญาไทยแต่โบราณ” (4) วาทกรรม “กัญชาคือพืชเศรษฐกิจสร้างความร่ำรวย” และ (5) วาทกรรม “กัญชาจะดีหรือร้ายอยู่ที่สีอมวลชนกำหนด” และวาทกรรมที่ปรากฏขึ้นจากทิศทางของความคิดเห็นในทางลบของสังคมนั้น พบว่าเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกับวาทกรรมเชิงบวกอย่างสิ้นเชิง กล่าวคือ (1) วาทกรรม “กัญชาคือยาเสพติด” และ (2) วาทกรรม “กัญชาเป็นเรื่องผลประโยชน์เฉพาะกลุ่ม”

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งต่อไปอาจศึกษาทัศนคติของสาธารณชนต่อประเด็นกัญชาทางการแพทย์หรือประเด็นอื่น ๆ เช่น การใช้กัญชาในเชิงสันตนาการด้วยการวิจัยเชิงสำรวจโดยกำหนดกลุ่มของสาธารณชนในการศึกษา เช่น กลุ่มธุรกิจกัญชา กลุ่มผู้ป่วย เป็นต้น

2. การศึกษาการกำหนดวาระทางสังคมเรื่องกัญชาทางการแพทย์ในครั้งต่อไปอาจศึกษาผ่านสื่อออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ ยูทูบ เป็นต้น เพื่อให้เห็นการขับเคลื่อนประเด็นสู่การรับรู้ของสังคมผ่านสื่อใหม่ และลักษณะของการนำเสนอประเด็นเรื่องกัญชาทางการแพทย์ในธรรมชาติของสื่อที่แตกต่างกัน

3. การศึกษาประเด็นกัญชาทางการแพทย์ครั้งต่อไป อาจศึกษาจำนวนของการค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องกัญชาผ่านโปรแกรมที่ช่วยในการสืบค้นหาข้อมูล โดยเฉพาะข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต หรือ “Search engine” เช่น Google, Bing, Baidu เพื่อให้เห็นว่าสิ่งที่สาธารณชนค้นหาในเรื่องกัญชานั้นมีเรื่องใดบ้าง และข้อมูลที่ถูกนำเสนอผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ นั้นเป็นข้อมูลที่มีความถูกต้องหรือให้ข้อมูลในทางที่ผิดและปฏิสัมพันธ์ของสาธารณชนต่อเรื่องราวที่ค้นหานั้นเป็นอย่างไร

ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนและสื่อสารประเด็นเรื่องกัญชาทางการแพทย์

1. หากต้องการขับเคลื่อนประเด็นเชิงบวกในเรื่องกัญชาทางการแพทย์ต่อไปในอนาคต ควรใช้ประดิษฐการ (Invention) ต่าง ๆ อาทิ ตัวอย่าง สถิติ คำอุปมาอุปไมย หรือการเปรียบเทียบ และผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้รู้ในเรื่องนั้น ๆ เพื่อกำหนดวาระทางสังคมและนำทางชุดความคิดของสังคมเพื่อบอกให้สาธารณะว่าจะต้องคิดถึงเรื่องของกัญชาทางการแพทย์อย่างไร และมีอะไรสำคัญบ้างที่จะต้องคิดถึง

2. ในการนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชน ผลการวิจัยได้แสดงให้เห็นว่า วัตถุประสงค์สำหรับการเขียนและนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนในเรื่องปัญหาทางการแพทย์มาจากกิจกรรมต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น เวทีสัมมนา/ประชุม/กิจกรรมต่าง ๆ ของภาควิชาการ และ/หรือกระบวนการทำงานของนักประชาสัมพันธ์ ดังนั้น การสื่อสารเรื่องปัญหาทางการแพทย์ควรกระทำผ่านกิจกรรมดังกล่าว นอกเหนือจากนั้นแล้ว ในกิจกรรมดังกล่าวควรมี “ข่าวแจก” (Press release) ประกอบด้วยเพื่อเป็นแนวทางในการรายงานข่าวและสร้างความสำคัญให้กับข่าวนั้น ๆ ของสื่อมวลชน

3. สิ่งที่ต้องดำเนินการต่อ คือ การสื่อสารสาธารณะในประเด็นดังต่อไปนี้

3.1 การสื่อสารสาธารณะเพื่อป้องกันการใช้กัญชาในทางที่ผิด เพื่อ “สร้างภูมิคุ้มกันทางความเข้าใจ” หรือ “ความรู้เรื่องสุขภาพ” อันเนื่องมาจากการค้นหาข้อมูลด้วยตนเองผ่านกูเกิลหรือช่องทางการสื่อสารออนไลน์ โดยประเด็นที่ควรสื่อสารจากข้อค้นพบในการวิจัย คือ วิธีการใช้กัญชาทางการแพทย์ให้ถูกวิธี มีประสิทธิภาพและปลอดภัย รวมถึงคุณและโทษ ข้อจำกัดและข้อควรระมัดระวังในการใช้กัญชาทางการแพทย์ ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถทำได้ด้วยตนเองผ่านรูปแบบการสื่อสารต่าง ๆ เช่น อินโฟกราฟิก หรือสื่อสารผ่านสื่อมวลชน

3.2 การสื่อสารสาธารณะเพื่อสร้างความมั่นใจของสังคม เนื่องจากท่าทีของสาธารณชนที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์จะมาจากผลกระทบจากการเสพกัญชาและการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มข้น โดยใช้วิธีการผลักดันกระแสทางบวกของกัญชาทางการแพทย์ด้วยการทำงานร่วมกับแหล่งข่าวผู้บังคับใช้กฎหมายหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามยาเสพติดและสื่อมวลชน เพื่อให้สื่อมวลชนเป็นผู้ให้คำอธิบายและผลักดันประเด็นทางออกสู่สังคม

ABSTRACT

The purpose of the study “Media Agenda Setting on Medical Cannabis” were (1) to research and analyze agenda setting on medical cannabis by the mass media and (2) to study and analyze public attitudes toward agenda setting on medical cannabis by mass media. The sample group was selected from all relevant news clippings, and the attitude of the public toward agenda setting was based on the content that online media users produce. The study was conducted from July 2018 to October 2019.

The results of the research were as follows. Firstly, on the matter of agenda setting on medical cannabis by the mass media, it was found that (1.1) there were 1,951 news articles about medical cannabis in newspapers from June 2018 to October 2019. The newspaper that contained the largest number of such news articles was Matichon. The news source most frequently cited was the government. Many news articles were written with a neutral attitude, focusing on information related to medical cannabis. (1.2) It was also found that the discourses on medical cannabis contained four outstanding issues: (1) “Cannabis is medicine,” (2) “Cannabis is Thai intelligence,” (3) “Cannabis is an economic crop,” and (4) “the quality of Thai cannabis.” The discourses that seemed to be negative agenda setting by mass media contained three major issues: (1) “Cannabis is a two-edged sword,” (2) “new marijuana users,” and (3) “Cannabis is all about politics.”

Secondly, on the public’s attitude on agenda setting on medical cannabis, the results of the research showed that the discourses with positive opinions from the society toward this issue included the

following: (1) “Cannabis is medicine,” (2) “Marijuana is less destructive than alcohol, cigarettes, and other addictive substances,” (3) “Cannabis is a heritage of ancient Thai intelligence,” (4) “Cannabis is Cannabis is a cash crop,” and (5) “Cannabis can be good or bad, depending on how the media shows it.” The discourses that derive from society’s negative attitudes seem to completely contradict the positive discourses. The negative discourses are as follows: (1) “Cannabis is a narcotic drug” and (2) “Cannabis is all about the profits of particular groups.”

Suggestions for future research follow:

1 . Subsequent research can entail a study on public attitudes toward medical cannabis or other topics, for instance, survey research on the use of cannabis in recreation. A sample group of the public (for instance, a marijuana business group or patients) could be used in the study.

2. A subsequent study on agenda setting for medical cannabis can be carried out online through social media platforms such as Facebook, Twitter, and YouTube. This could reveal the factors that drive societal perceptions and how cannabis use in naturopathic medicine is presented in different kinds of media.

3. A subsequent study on medical cannabis can seek to find out the number of search entries related to cannabis via search programs, especially search engines such as Google, Bing, and Baidu. The goal is to find out what sorts of stories about cannabis people search for and the accuracy of the information presented through online media, as well as misinformation on this issue and the reactions of members of the public to the stories they search for.

Suggestions on how to drive and communicate the medical cannabis issue follow:

1. If a positive attitude toward medical cannabis is to be driven in the future, we need the help of innovations such as statistics and analogies and experts on this particular subject to establish the social agenda and set of ideas that the public how they should perceive medical cannabis and why it is important to do so.

2 . On the matter of news presented by the mass media, this research showed that the raw materials for writing and presenting the news on medical cannabis come from activities such as seminars, meetings, other academic events, and/or the work procedure of public relations. Therefore, the communication of information on medical cannabis should be done through such activities. Moreover, there should be a press release during the activities so that the media has guidance for reporting the news and making it significant.

3. The next step should be public communication on the following matters:

3.1 Public communication to prevent the abuse of cannabis and “[build] the immune system of understanding” or “[provide] knowledge of health.” This can be done by individually searching for information through Google or other online communication channels. The points that should be communicated from the research results are the methods of using medical cannabis safely and effectively, the pros and cons of cannabis use, and the associated limitations and cautions. Related organizations can do this by themselves through various kinds of communication such as infographics and mass media.

3.2 Public communication to build social confidence since the attitudes of people who do not approve of medical cannabis result from the use of the plant as an addictive substance and the strong enforcement of the law. This can be done by building a positive attitude

toward cannabis and cooperating with the news sources, law enforcement personnel, government offices related to narcotic drug suppression, and the mass media, which will communicate explanations and solutions to society.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง “การกำหนดวาระทางสังคมของสื่อเรื่องกัญชาทางการแพทย์” สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความกรุณาของ ศาสตราจารย์ ดร.พญ.สาวิตรี อัจฉางค์กรชัย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาปัญหาการเสพติด (ศศก.) รศ.พญ.รัชมน กัลยาศิริ ผู้จัดการศูนย์ศึกษาปัญหาการเสพติด (ศศก.) และ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัย และเปิดโลกทางวิชาการ รวมถึงการให้ข้อคิดเห็นและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์และมีคุณค่าในการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ คุณทักษญา สรรเพ็ชญ์ และ คุณธิติมา ดวงสนิท ศูนย์ศึกษาปัญหาการเสพติด (ศศก.) ที่อำนวยความสะดวก ให้ความสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือ ทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร คณะวิทยาการจัดการ สาขาวิชา นิเทศศาสตร์ ที่อนุญาตและอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานวิจัย

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยวิจัยทุกท่าน ที่ช่วยเก็บรวบรวมและจำแนกข้อมูล อีกทั้งครอบครัวของผู้วิจัย ที่ให้ความสนับสนุนและเป็นพลังในการดำเนินงานวิจัยของผู้วิจัย ด้วยดีเสมอมา

ผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิษฐา หรุ่นเกษม

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ถ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	น
กิตติกรรมประกาศ	ผ
สารบัญ	พ
สารบัญภาพ	ภ
สารบัญตาราง	ย
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	5
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดเรื่องการกำหนดวาระทางสังคม	8
แนวคิดเรื่องวาทวิพากษ์	10
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
กรอบแนวคิดในการงานวิจัย	19
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	
แหล่งข้อมูลและการเลือกตัวอย่าง	21
เครื่องมือ/แบบเก็บข้อมูล	24
การเก็บรวบรวมข้อมูล	25
การวิเคราะห์ข้อมูล	26

เรื่อง	หน้า
	28
บทที่ 4	
จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	28
การกำหนดวาระทางสังคมของสื่อเรื่องกัญชาทางการแพทย์	
ประเด็นที่หนึ่ง	30
การกำหนดวาระทางสังคมเรื่องกัญชาทางการแพทย์ของสื่อมวลชน	
1.1 การกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์ของสื่อมวลชน	30
1.2 วาทกรรมกัญชาทางการแพทย์จากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชน	201
ประเด็นที่สอง	210
ท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์	
2.1 ท่าทีของสาธารณชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์	210
2.2 วาทกรรมกัญชาทางการแพทย์จากการกำหนดวาระทางสังคมจากท่าทีของสาธารณชน	273
บทที่ 5	
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุป	284
อภิปรายผล	292
ข้อเสนอแนะ	300
รายการอ้างอิง	302
ภาคผนวก	305

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	9
2 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์คมชัดลึก วันที่ 7 มิถุนายน 2561	40
3 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์สยามธุรกิจ วันที่ 19 มิถุนายน 2561	41
4 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน วันที่ 2 กรกฎาคม 2561	48
5 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์สยามรัฐ วันที่ 3 สิงหาคม 2561	54
6 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์คมชัดลึก วันที่ 7 สิงหาคม 2561	55
7 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ วันที่ 22 กันยายน 2561	62
8 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์มติชน วันที่ 12 ตุลาคม 2561	72
9 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน วันที่ 7 พฤศจิกายน 2561	82
10 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ วันที่ 26 ธันวาคม 2561	91
11 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์ข่าวสด วันที่ 9 มกราคม 2562	99
12 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ วันที่ 17 มกราคม 2562	100
13 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2562	109
14 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2562	111
15 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์มติชน วันที่ 4 มีนาคม 2562	120
16 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ วันที่ 31 มีนาคม 2562	121
17 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์ข่าวสด วันที่ 8 เมษายน 2562	132
18 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์ดอกเบี๋ยธุรกิจ วันที่ 12 พฤษภาคม 2562	143
19 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์คมชัดลึก วันที่ 13 พฤษภาคม 2562	145
20 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์มติชน วันที่ 7 มิถุนายน 2562	155
21 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ วันที่ 26 มิถุนายน 2562	156
22 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์คมชัดลึก วันที่ 29 กรกฎาคม 2562	167
23 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ วันที่ 31 กรกฎาคม 2562	169
24 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ วันที่ 5 สิงหาคม 2562	178

ภาพ	หน้า	
25	ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์ข่าวสด วันที่ 5 กันยายน 2562	192
26	ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์แนวหน้า วันที่ 26 ตุลาคม 2562	199
27	เพจ Thairath – ไทยรัฐออนไลน์ (https://www.facebook.com/thairath/)	211
28	เพจ Khaosod – ข่าวสด (https://www.facebook.com/khaosod/)	217
29	เพจ Ch7HD-ช่องเจ็ด (https://www.facebook.com/Ch7HD/)	222
30	เพจอีจัน (https://www.facebook.com/ejan2016/)	227
31	เพจอีเจียบ เลียบด่วน(https://www.facebook.com/ejeab/)	233
32	เพจอีเจียบ เลียบด่วน (https://www.facebook.com/ejeab/)	235
33	เพจอีเจียบ เลียบด่วน (https://www.facebook.com/ejeab/)	235
34	เพจ Drama-addict (https://www.facebook.com/DramaAdd/)	238
35	การแสดงความคิดเห็นต่อข่าวจากเพจกัญชาชน	241
36	การแสดงความคิดเห็นต่อข่าวยาสูบเลี้ยงชายกัญชาแทนบุหรี	244
37	นักต่อสู้เพื่อสิทธิทางกัญชา	250
38	เพจคนภูมิใจไทย (https://www.facebook.com/khonbhumjaithai/)	254
39	เพจกระทรวงสาธารณสุข (https://www.facebook.com/fanmoph/)	258
40	เพจ Fda Thai (https://www.facebook.com/FDAThai/)	262
41	เพจ Hfocus Thai (https://www.facebook.com/Hfocus.org/)	267

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์	31
2	การกำหนดวาระทางสังคมเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์	32
3	การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน มิถุนายน 2561	35
4	ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน มิถุนายน 2561	36
5	ท่าทีของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน มิถุนายน 2561	37
6	การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน กรกฎาคม 2561	42
7	ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน กรกฎาคม 2561	43
8	ท่าทีของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน กรกฎาคม 2561	45
9	การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน สิงหาคม 2561	49
10	ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน สิงหาคม 2561	50
11	ท่าทีของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน สิงหาคม 2561	52
12	การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน กันยายน 2561	56

ตาราง	หน้า
13 ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน กันยายน 2561	57
14 ทำที่ของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน กันยายน 2561	59
15 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนตุลาคม 2561	64
16 ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน ตุลาคม 2561	65
17 ทำที่ของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน ตุลาคม 2561	68
18 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน พฤศจิกายน 2561	73
19 ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน พฤศจิกายน 2561	74
20 ทำที่ของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน พฤศจิกายน 2561	78
21 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน ธันวาคม 2561	83
22 ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน ธันวาคม 2561	84
23 ทำที่ของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน ธันวาคม 2561	87
24 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน มกราคม 2562	92
25 ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน มกราคม 2562	93

ตาราง	หน้า	
26	ทำที่ของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน มกราคม 2562	96
27	การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน กุมภาพันธ์ 2562	102
28	ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน กุมภาพันธ์ 2562	103
29	ทำที่ของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน กุมภาพันธ์ 2562	106
30	การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนมีนาคม 2562	112
31	ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน มีนาคม 2562	113
32	ทำที่ของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน มีนาคม 2562	116
33	การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน เมษายน 2562	122
34	ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน เมษายน 2562	123
35	ทำที่ของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน เมษายน 2562	128
36	การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน พฤษภาคม 2562	134
37	ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน พฤษภาคม 2562	135
38	ทำที่ของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน พฤษภาคม 2562	140

ตาราง	หน้า
39 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน มิถุนายน 2562	146
40 ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน มิถุนายน 2562	147
41 ทำหน้าที่ของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน มิถุนายน 2562	151
42 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน กรกฎาคม 2562	158
43 ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน กรกฎาคม 2562	159
44 ทำหน้าที่ของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน กรกฎาคม 2562	163
45 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน สิงหาคม 2562	171
46 ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน สิงหาคม 2562	172
47 ทำหน้าที่ของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน สิงหาคม 2562	175
48 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน กันยายน 2562	180
49 ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน กันยายน 2562	181
50 ทำหน้าที่ของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน กันยายน 2562	185
51 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนตุลาคม 2562	193

ตาราง	หน้า
52 ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน ตุลาคม 2562	194
53 ท่าทีของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน ตุลาคม 2562	196
54 54 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของเพจ Thairath – ไทยรัฐออนไลน์	211
55 ตารางที่ 55 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ ของเพจ Khaosod – ข่าวสด	217
56 ตารางที่ 56 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ ของเพจ Ch7HD-ช่องเจ็ด	222
57 ตารางที่ 57 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ ของเพจอีจัน	227
58 ตารางที่ 58 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ ของเพจอีเจ็บบลีสืบค้น	233
59 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของ เพจ Drama-addict	238
60 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของเพจอนุทิน ชาญวีรกูล	248
61 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของเพจคน ภูมิใจไทย	254
62 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของ เพจ กระทรวงสาธารณสุข	258
63 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของ เพจ Fda Thai	262
64 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของ เพจ Hfocus	267

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยมีการควบคุมกัญชาอย่างเข้มงวดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดหลายฉบับ โดยพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ประกาศให้กัญชาเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท 5 และสารสำคัญในกัญชาที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทได้ถูกควบคุมตามกฎหมาย จากการสำรวจคำว่ากัญชาในสื่อ อ้างอิงจากพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ฉบับนี้ ทำให้ได้พบคำว่า ‘ยาเสพติด’ ‘สิ่งมอมเมา’ ‘ยากล่อมประสาท’ และอันตรายของกัญชาต่อร่างกายและจิตใจ รวมถึงปัญหาทางสังคมมากมายจากอาการประสาทหลอนและควบคุมสติไม่ได้

เมื่อพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 ได้ประกาศใช้ให้เป็นกฎหมายในวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2562 ที่ผ่านมา ส่งผลให้สามารถนำกัญชาและใบกระท่อมมาใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกกฎหมาย “ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ของทางราชการ การแพทย์ การรักษาผู้ป่วย หรือการศึกษาวิจัย และพัฒนา ทั้งนี้ ให้รวมถึงการเกษตรกรรม พาณิชยกรรม วิทยาศาสตร์ หรืออุตสาหกรรม เพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ด้วย ซึ่งได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาตโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ”

หลังจากการประกาศพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 ลงในราชกิจจานุเบกษาแล้วนั้น จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของผู้วิจัย พบว่าหากใช้คำค้นว่า “กัญชา” จากกฤตภาคข่าว (กฤตภาคข่าว มีความหมายถึงข่าวสารที่ตัดจากสื่อสิ่งพิมพ์หรือสิ่งพิมพ์ออนไลน์) ที่ปรากฏในห้องสมุดข่าวมติชน พบว่าในปี พ.ศ. 2560 พบข่าวจำนวน 481 ชิ้นข่าว ปี พ.ศ. 2561 พบข่าวจำนวน 1,085 ชิ้นข่าว และปี พ.ศ. 2562 (คั่นถึงวันที่ 10 กรกฎาคม 2562) พบข่าวจำนวน 1,407 ชิ้นข่าว

จากจำนวนของข่าวที่นำเสนอขึ้นยังทำให้พบอีกด้วยว่า กระแสสังคมต่อเรื่องนี้ก็มีอย่างมากมาย ได้แก่

(1) กระแสสนับสนุนต่อการใช้กัญชาทางการแพทย์ ตัวอย่างจากพาดหัวข่าวหน้าหนังสือพิมพ์เช่น

“สร.ชี้กัญชา ช่วยทางใจหญิงป่วยมะเร็ง” (มติชน (ตจว), วันที่ 9 กรกฎาคม 2562)

“พชร รอดชีวิตหวุดหวิด อุทาหรณ์ทำพิษสูจน น้ำมันกัญชา” (คม ชัด ลึก, วันที่ 9 กรกฎาคม 2562)

“อนุทินดันอภัยภูเบศร สกัดกัญชารักษาโรค” (ไทยรัฐ (บาย), วันที่ 7 กรกฎาคม 2562)

หรือประเด็นอื่น ๆ เช่น การวิจัยประโยชน์ของกัญชาจากหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงการเปิดหลักสูตรกัญชาศาสตร์ เป็นต้น โดยมีกลุ่มสนับสนุนที่เปิดตัวชัดเจน อาทิ กลุ่มสนับสนุนกัญชาเสรี กลุ่มสนับสนุนกัญชาทางการแพทย์

(2) กระแสคัดค้านและท่าทีที่ระมัดระวังต่อเรื่องกัญชาที่สะท้อนผ่านสื่อมวลชน ตัวอย่างจากพาดหัวข่าวหน้าหนังสือพิมพ์เช่น

"เฉลิม" ค้าน ปลดล็อก กม.ใช้กัญชาทางการแพทย์” (เนชั่นทีวี, วันที่ 20 มกราคม 2562)

“สายเขียวพีเวอร์ เมื่อชาวโลกพร้อมเป็นฮิปปี กัญชานี้ดีจริงหรือ” (ไทยรัฐ, วันที่ 24 มิถุนายน 2562)

“บิ๊กตุ๋ เตือนใช้กัญชายังจำเป็นต้องควบคุม” (มติชน, วันที่ 10 กรกฎาคม 2562)

รวมถึงประเด็นอื่น ๆ อาทิ “ยังไม่ถึงเวลามีกัญชาเสรี” หรือ “ความสุขผ่านคลายบันเทิงผิดกฎหมาย” เป็นต้น

ข้อมูลจากการสืบค้นเบื้องต้น ยังทำให้พบอีกด้วยว่า ประเด็นเรื่องกัญชา นอกจากจะถูกผูกโยงกับการเมือง เมื่อพรรคภูมิใจไทยใช้ประเด็นหาเสียงเพื่อปลดล็อกกัญชาจากยาเสพติดไปเป็นยารักษาโรคแล้ว ยังมีแหล่งข่าวหรือแหล่งข้อมูลที่ปรากฏชื่อในข่าวเกี่ยวข้องกับประเด็นเรื่องกัญชาอย่างหลากหลาย ทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการเมือง ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน รวมถึงสื่อมวลชน/คอลัมน์นิสต์ต่าง ๆ

ทั้งนี้ การประกาศใช้พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 นอกจากจะส่งผลให้สามารถนำกัญชาและใบกระท่อมมาใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกกฎหมายแล้ว ยังส่งผลให้มีการถกเถียงผ่านสื่อเป็นจำนวนมาก ดังที่ได้พบว่า ข้อมูลการสืบค้นเฉพาะกฤตภาคข่าวของปี พ.ศ. 2562 ค้นถึงวันที่ 10 กรกฎาคม 2562 พบข่าวจำนวน 1,407 ชิ้นข่าว ข้อมูลต่าง ๆ ที่หลั่งไหลผ่านทางสื่อมวลชน ทั้งสื่อดั้งเดิมและสื่อออนไลน์นี้ ทำให้การเชื่อมโยงคำว่ากัญชากับ “ยาเสพติด” กำลังเลือนหายไปและปรากฏเป็นประเด็นของกัญชาทางการแพทย์แทน

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ประเทศไทยยังไม่มีประเด็นการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารในเรื่องกัญชา โดยตรง แต่พบว่าในต่างประเทศไทยได้มีการศึกษาในประเด็นนี้บ้างแล้ว เช่นงานวิจัยของ Jodi Temyer (2011), Richard J. Stringer & Scott R. Maggard (2016), Hwalbin Kim & Sei-Hill Kim (2018), Megan A. Mereno et al. (2018) และ Nehama Lewis & Sharon R. Sznitman (2019) งานวิจัยเหล่านี้ล้วนศึกษาในประเด็นการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อต่อประเด็นเรื่องกัญชา และพบว่า สื่อมีบทบาทสำคัญในการสร้างความสนใจของสาธารณะให้มีต่อประเด็นกัญชา โดยเฉพาะในสื่อออนไลน์ที่การแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับกัญชาทางการแพทย์ยังส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของข้อมูลการใช้กัญชาเพื่อความผ่อนคลายอีกด้วย นอกจากนั้นแล้ว ข่าวสารที่สื่อนำเสนอยิ่งก่อให้เกิดประเด็นการถกเถียงทั้งในเรื่องของการบังคับใช้กฎหมาย การเมือง เศรษฐกิจ สุขภาพอีกด้วย งานวิจัยจากต่างประเทศเหล่านี้ทำให้สามารถตั้งข้อสังเกตได้ถึงบทบาทที่สำคัญของสื่อมวลชนในการกำหนดวาระทางสังคม (Agenda-Setting)

การกำหนดวาระทางสังคม (Agenda-Setting) เป็นกระบวนการที่สื่อมวลชนนำเสนอเรื่องราวในประเด็นใดประเด็นหนึ่งด้วยการเน้นและใช้ความถี่ ทำให้ประชาชนจำนวนมากรับรู้ คิด และเข้าใจว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องที่สำคัญมากกว่าเรื่องอื่น ทั้งนี้สิ่งที่สำคัญในการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อ คือ “แหล่งที่มาของวาระข่าวสาร” นั้น สำหรับการกำหนดวาระทางสังคมในเรื่องสุขภาพของประเทศไทยนี้ พบในงานวิจัยของ อูร์พี จูลิมาศาสตร์ และ พรพรรณ ประจักษ์เนตร (2018) ซึ่งศึกษากลยุทธ์การสื่อสารเพื่อผลักดันพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลยุทธ์การสื่อสารของกลุ่มสนับสนุนและกลุ่มคัดค้านกฎหมายฉบับนี้ เพื่อนำไปสู่การ

พัฒนากระบวนการสื่อสารเพื่อพัฒนากระบวนการผลักดันกฎหมายฉบับอื่น ๆ หรืองานวิจัยของ นิษฐา หุ่นเกษม (2009) ศึกษาเรื่อง “ความขัดแย้งในพื้นที่สาธารณะ: ศึกษากรณีการกำหนดวาระข่าวมาตรการห้ามขายเหล้าช่วงสงกรานต์ พ.ศ. 2552” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเภทของแหล่งข่าวที่ปรากฏผ่านการนำเสนอข่าวมาตรการห้ามขายเหล้าช่วงสงกรานต์ พ.ศ. 2552 และวิเคราะห์ประเด็นหลักในการสื่อสารจากประเภทของแหล่งข่าวที่มีความแตกต่างกัน

คำถามที่น่าสนใจ คือ สื่อมวลชนในประเทศไทยกำหนดวาระทางสังคมในเรื่องปัญหาทางการแพทย์อย่างไร มี “ใคร” หรือแหล่งข่าวใดบ้างที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดวาระทางสังคม และ “ท่าที” ของแหล่งข่าวนั้นเป็นอย่างไร รวมถึงกระแสความสนใจและอารมณ์ความรู้สึกของสังคมที่เกิดขึ้นจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อในประเด็นปัญหาทางการแพทย์เป็นอย่างไร เนื่องจาก ข้อมูลจากกฤตภาคข่าวที่ผู้วิจัยได้สืบค้นมาในเบื้องต้นนั้นทำให้พบว่าประเด็นด้านปัญหาของประเทศไทยมีการถกเถียงทั้งในเรื่องของการบังคับใช้กฎหมาย การเมือง เศรษฐกิจ สุขภาพ การทำความเข้าใจข้อมูลข่าวสารที่ถูกนำเสนอและปรากฏผ่านสื่อมวลชนจึงจะทำให้เห็นถึงการรับรู้และทัศนคติทางสังคมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่สำคัญและสาธารณชนต่อเรื่องนี้

ดังนั้น การวิจัยเรื่อง “การกำหนดวาระทางสังคมของสื่อเรื่องปัญหาทางการแพทย์” จึงเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง การศึกษาเรื่องนี้จะทำให้ผู้กำหนดนโยบาย รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และผู้มีส่วนได้เสียที่สำคัญ จะได้รับทราบข้อมูลวาระทางสังคมในเรื่องปัญหาทางการแพทย์ ทิศทางของความคิดเห็นของสังคมจากการนำเสนอข่าวสารเรื่องปัญหาทางการแพทย์ เพื่อนำไปพิจารณาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย ขับเคลื่อนประเด็น และสื่อสารในเรื่องปัญหาทางการแพทย์ต่อไปในอนาคต รวมถึงการให้ข้อเสนอแนะที่ควรดำเนินการต่อในการสื่อสารสาธารณะเพื่อให้เกิดการป้องกันสุขภาพของประชาชน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนจากการใช้กัญชาในทางที่ผิด อันเนื่องมาจากการรับรู้ข้อมูลจากสื่อที่อาจส่งเสริมให้เกิดการใช้กัญชาโดยไม่จำเป็นทั้งทางตรงและทางอ้อม

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การกำหนดวาระทางสังคมเรื่องกัญชาทางการแพทย์ของสื่อมวลชน
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตเชิงประเด็น ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาประเด็นการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์ โดยกำหนดประเด็นที่ศึกษาในด้านการกำหนดวาระสังคมจาก 4 ประเด็นหลัก คือ การเลือกสรร การเน้น การเจาะจง การขยายตกแต่ง และการสร้างประดิษฐ์การด้านวาทศิลป์จากรูปแบบหลัก คือ ตัวอย่าง สถิติ คำอุปมาอุปไมย หรือการเปรียบเทียบ และผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้รู้

ขอบเขตเชิงประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาการกำหนดวาระทางสังคมจากสื่อมวลชนประเภทสิ่งพิมพ์ โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากทุกภาคข่าวทั้งหมด รวมถึงศึกษาท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมจากเนื้อหาที่ผู้ใช้สื่อออนไลน์สร้างขึ้น

ขอบเขตเชิงเวลา ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาการกำหนดวาระทางสังคมเรื่องกัญชาทางการแพทย์ในสื่อมวลชน กำหนดจุดช่วงเวลาในการศึกษา คือ วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2562 เมื่อพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 ได้ประกาศใช้ให้เป็นกฎหมายสามารถนำกัญชาและใบกระท่อมมาใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกกฎหมายได้ โดยศึกษาเริ่มต้นจากเดือนมิถุนายน 2561 (ก่อนประกาศ 8 เดือน) และ เดือนตุลาคม 2562 (หลังประกาศ 8 เดือน) สำหรับการเลือกช่วงเวลาดังกล่าว เนื่องจาก มีงานวิจัยที่พบข้อมูลว่า โดยภาพรวมแล้ววาระข่าวสารของสื่อจะใช้เวลาพักตัวโดยเฉลี่ย 3 สัปดาห์ และมีผลอยู่ในความสนใจของคนในช่วง 6 เดือน (อภิภู กิติกำธร, 2019) ทั้งนี้ ผู้วิจัยเริ่มกำหนด 8 เดือนก่อนหน้าและ 8 เดือนหลังจากการประกาศ เพื่อให้ครอบคลุมช่วงเวลาการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนให้มากที่สุด

นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การกำหนดวาระทางสังคมของสื่อเรื่องปัญหาทางการแพทย์” มีนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

สื่อมวลชน ในการวิจัยครั้งนี้ ศึกษาการกำหนดวาระทางสังคมจากสื่อมวลชน จากสื่อดั้งเดิมประเภทสิ่งพิมพ์ โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากทุกภูมิภาคทั่วประเทศ

เนื้อหาที่ผู้ใช้สื่อออนไลน์สร้างขึ้น ในการวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเนื้อหาที่ผู้ใช้สื่อออนไลน์สร้างขึ้น โดยศึกษาและวิเคราะห์ท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องปัญหาทางการแพทย์ เฉพาะที่ปรากฏในสื่อดั้งเดิมในโลกออนไลน์ และสื่อที่เกิดจากโลกออนไลน์ เจาะจงเลือกจากการแสดงความรู้สึก และการคอมเมนต์หรือแสดงความคิดเห็น

การกำหนดวาระทางสังคม ในการวิจัยครั้งนี้ ศึกษาการกำหนดวาระทางสังคมในเรื่องปัญหา โดยกำหนดประเด็นที่ศึกษาในด้านการกำหนดวาระสังคมจากการสร้างประดิษฐ์การด้านวาทศิลป์จากลีลาและวิธีการนำเสนอข่าว ในความหมายถึง การวางกรอบประเด็นของข่าว (การใช้พาดหัวข่าว/คำโปรย คำและภาพที่เลือกใช้ในข่าว หลักฐานอ้างอิง/สนับสนุน) วิธีการนำข้อมูลจากแหล่งข่าว/แหล่งข้อมูลมาใช้ในการรายงานข่าวและการอ้างอิงข้อมูล (การเลือกนำเสนอ / การย้า / การตัดหรือละเว้นไม่นำเสนอ / การขยายความ)

กระแส/ท่าทีของสังคม ในการวิจัยครั้งนี้ ศึกษาและวิเคราะห์ทิศทางของความคิดเห็นหรือท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องปัญหาทางการแพทย์ ใน 4 รูปแบบ คือ กระแสสนับสนุนการใช้กัญชาทางการแพทย์ กระแสคัดค้านกัญชาตามกฎหมาย กระแสเป็นกลาง และท่าทีอื่น ๆ ของสังคม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. องค์ความรู้จากงานวิจัยจะทำให้ผู้กำหนดนโยบายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ตลอดจนผู้มีส่วนได้เสียที่สำคัญ ได้รับทราบข้อมูลวาระทางสังคมในเรื่องกัญชาทางการแพทย์ ผลกระทบด้านทิศทางของความคิดเห็นของสังคมจากการนำเสนอข่าวสารเรื่องกัญชาทางการแพทย์ เพื่อนำไปพิจารณาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายในเรื่องกัญชาทางการแพทย์ต่อไปในอนาคต
2. องค์ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปสู่ข้อเสนอแนะที่ควรดำเนินการต่อในการขับเคลื่อนประเด็นและสื่อสารสาธารณะ เพื่อให้เกิดการป้องกันสุขภาพของประชาชน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนจากการใช้กัญชาในทางที่ผิดอันเนื่องมาจากการรับรู้ข้อมูลจากสื่อมวลชนที่อาจส่งเสริมให้เกิดการใช้กัญชาโดยไม่จำเป็นทั้งทางตรงและทางอ้อม

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การกำหนดวาระทางสังคมของสื่อเรื่องกัญชา (ทางการแพทย์)” มีแนวคิดที่เกี่ยวข้องโดยตรง คือ แนวคิดการกำหนดวาระทางสังคม (Agenda Setting) และแนวคิดเรื่องวาทวิพากษ์ (Rhetorical Criticism) รายละเอียดดังนี้

แนวคิดเรื่องการกำหนดวาระทางสังคม (Agenda Setting)

คำว่า “การกำหนดวาระทางสังคม” ในที่นี้จะมีความหมายถึง วิธีการที่สื่อมวลชนใช้ในการจัดการกับข่าวเพื่อให้วาระข่าวสารของสื่อกลายเป็นวาระข่าวสารของสาธารณะ ตัวอย่างเช่น การตัดสินใจเลือกว่าอะไรบ้างที่จะเป็นข่าวและอะไรบ้างที่จะถูกตัดทิ้งไป

สำหรับแนวคิดนี้เกิดจากพื้นฐานความคิดเบื้องต้นว่า สื่อมวลชนสร้างความสนใจของสาธารณะให้มีต่อประเด็นบางประเด็นได้ ในขณะที่เดียวกับที่มีอิทธิพลในการเสนอแนะทั้งประเด็นและตัวบุคคลให้สาธารณะเกิดความสนใจ โดยที่สาธารณะจะเป็นผู้อ่านระหว่างบรรทัดว่า ถ้าสื่อมวลชนเสนอเรื่องใดมาก สาธารณะก็ควรจะให้ความสนใจต่อเรื่องนั้นหรือควรจะมีอารมณ์ความรู้สึกอย่างไรต่อเรื่องนั้น และควรจะเกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ ด้วยทำได้อย่างไร

วิธีการที่สื่อมวลชนใช้ในการสร้างความสนใจ ได้แก่ การเลือกสรร การเน้น การเจาะจง และการขยายตกแต่ง การเลือกสรรในสิ่งที่จะมาเป็นข่าว วิธีการคงไว้และด้วยวิธีการเลือกทิ้ง ตลอดจนเลือกภาษาที่จะนำเสนอ และเลือกวิธีการนำเสนอ ทั้งด้วยวิธีการคัด/ตัด/ทอนข้อมูล ผลก็คือสิ่งที่ถูกเลือกมานำเสนอนั้น ได้สร้างภาพของโลกในสภาวะเหมือนจริงขึ้นมาในสมองของสาธารณะ เนื่องจากสาธารณะจะคิดถึงสิ่งนั้น (หรือคิดถึงเรื่องนั้น) คิดเกี่ยวกับสิ่งนั้น และมองสิ่ง ๆ นั้นตามมุมมองที่ถูกสื่อมวลชนนำเสนอ และนี่เองคือสิ่งที่เรียกว่า “การกำหนดวาระทางสังคม” หรือ Agenda-Setting

การทบทวนพัฒนาการของกระบวนการทัศน์สำหรับการกำหนดวาระข่าวสารของนิชฐา หรุ่นเกษม (2552) ได้แสดงให้เห็นว่า สิ่งที่น่าสนใจ คือ สถานการณ์ที่แหล่ง/ปัจจัยภายนอกหรือการที่ “ปัจเจกบุคคล” เข้ามาแทนที่บทบาทของสื่อมวลชนในการกำหนดบริบทและประเด็นของการสื่อสารต่าง ๆ ในสังคม ตัวอย่างเช่น การทบทวนงานวิจัยของ McCombs (1994 อ้างถึงใน นิชฐา หรุ่นเกษม, 2552) ที่ได้เปรียบเทียบให้เห็นว่า ในการกำหนดวาระข่าวสารของสื่อที่อุปมาอุปมัยได้ตั้งการปกปิดเปลือกหุ้มห่อ ที่ภายในใจกลางของหุ้มห่อหรือข่าวที่ได้รับการนำเสนอผ่านทางสื่อมวลชนประจำวันได้ถูกกำหนดหรือได้รับอิทธิพลมาจากหลายชั้นด้วยกัน หรืองานวิจัยของ Kosicki (1993 อ้างถึงใน นิชฐา หรุ่นเกษม, 2552) ที่เรียกกระบวนการนี้ว่า “Behind the Scene Process” โดยเฉพาะที่เปลือกนอกสุดหรือองค์ประกอบหลักในการประกอบสร้างวาระของข่าวในแต่ละวัน ผู้สร้างข่าวหรือครึ่งหนึ่งของวัตถุดิบสำหรับการเขียนข่าวของสื่อมวลชนนั้นจะมาจากการทำงานของนักประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐบาล เอกชน และกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ และเมื่อปกปิดเปลือกหุ้มห่อในลำดับถัดมาจะพบว่าสิ่งที่เข้ามากำหนดวาระข่าวสารก็คือ การให้คุณค่าความเป็นข่าว ธรรมเนียมปฏิบัติทางวิชาชีพสื่อสารมวลชน และความ เป็นนายทวารข่าวสาร (Gatekeeper) สิ่งเหล่านี้เองที่เป็นผลให้นักข่าว/ช่างภาพ/ฝ่ายเลย์เอาต์/และบรรณาธิการจะสร้างแนวทางในการตัดสินใจเลือกคุณค่าข่าว (News Judgment) ของตนเอง และขององค์กรว่าจะเลือกเรื่องใดมาเป็นข่าว และเมื่อเลือกมาแล้วจะรายงานข่าวนี้อย่างไร หรือจะสร้างความโดดเด่นหรือสร้างความสำคัญให้กับข่าวในประเด็นนั้น ๆ มากน้อยแค่ไหน

ดังนั้น ในการวิจัยเรื่อง “การกำหนดวาระทางสังคมของสื่อเรื่องกัญชาทางการแพทย์” เพื่อให้เห็นถึงกระบวนการ และ/หรือ วิธีการจัดการวาระข่าวสารของสื่อให้กลายเป็นวาระข่าวสารของสาธารณะในเรื่องกัญชาทางการแพทย์ จึงจำเป็นต้องศึกษาทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพควบคู่กันไป เนื่องจาก การกำหนดวาระทางสังคมเป็นกระบวนการที่สื่อมวลชนใช้เพื่อสร้างและเสนอแนะความสนใจของสาธารณะใหม่ต่อประเด็นและต่อตัวบุคคลให้สนใจ นอกจากนั้นแล้ว ผลลัพธ์ของการกำหนดวาระทางสังคมหรือจัดวาระข่าวสารของสื่อ นั้น ทำให้ไม่เพียงแต่สื่อมวลชนจะบอกให้สาธารณะคิดและสนใจเกี่ยวกับประเด็นหรือตัวบุคคลใดเท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้าง “ชุดความคิดของสังคม”

เพื่อบอกให้สาธารณชนว่าจะต้องคิดถึงเรื่องของกัญชาทางการแพทย์อย่างไร และมีอะไรบ้างที่จะต้องคิดถึงอีกด้วย

แนวคิดเรื่องวาทวิพากษ์ (Rhetorical Criticism)

อรวรรณ ปิลาณธนโอบาท (2547) ได้สาธิตการทำงานวาทวิพากษ์เพื่อให้เห็นกระบวนการทำใน 4 ขั้นตอนสำคัญ กล่าวคือ

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ในกระบวนการวิเคราะห์เชิงพรรณนานี้ สิ่งที่นักวิพากษ์จะได้คือ ความคุ้นเคยว่า ผู้พูด (ผู้ใช้วาทะต่าง ๆ) เลือกใช้ภาษาอย่างไร โครงสร้างของวาทะเป็นอย่างไร หลักฐานและข้อโต้แย้งเป็นอย่างไร จากข้อมูลนี้ นักวิพากษ์จะสรุปได้ว่า จุดประสงค์ของผู้พูดเป็นอย่างไร และผู้พูดต้องการปฏิกิริยาตอบโต้จากผู้รับสารอย่างไร และนักวิพากษ์ยังสามารถสรุปได้อีกว่า ผู้พูดมีบทบาทอย่างไร ผู้พูดเลือกผู้ฟังอย่างไร และผู้พูดได้เลือกกลยุทธ์ในการโน้มน้าวใจอย่างไร

สำหรับองค์ประกอบของการวิเคราะห์เชิงพรรณนานี้ พยายามที่จะตอบคำถามว่า (1) จุดประสงค์ของวาทะชิ้นนั้น ๆ คืออะไร หรือผู้พูดมีเป้าหมายอย่างไรจึงพูดอย่างนั้น และ (2) วาทะชิ้นนั้น ๆ พยายามให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้นโดยวิธีใด ผู้พูดใช้กลยุทธ์ใดในการพยายามให้บรรลุเป้าหมาย

กลยุทธ์ในการวิเคราะห์เชิงพรรณนาที่ อรวรรณ ปิลาณธนโอบาท (2547) ได้ทบทวนมาจากแคมป์เบลและเบิร์กโฮลเตอร์ ดังนี้

หนึ่ง เป้าหมาย (Purpose) หมายถึง บทสรุปต่าง ๆ ที่ได้จากการโต้แย้ง โดยเฉพาะบทสรุปที่สำคัญที่สุด และปฏิกิริยาโต้ตอบจากผู้รับสารที่ผู้ส่งสารต้องการ

สอง ผู้ฟัง (Audience) ผู้ฟังที่แท้จริง เห็นได้ นับได้ คือ ผู้ฟังที่ได้รับสารของผู้ส่งสาร ณ สถานที่นั้น เวลานั้น หรือผู้ฟัง/อ่านผ่านสื่อในเวลาต่อมา สิ่งที่นักวิพากษ์จะต้องทำคือ การค้นหาว่าวาทะนี้มุ่งสู่ผู้ฟังกลุ่มใด และในขณะที่เดียวกัน ก็จะต้องพยายามค้นหาด้วยว่า ผู้ฟังกลุ่มใดถูกแยกออกจากวาทะนั้น

สาม ลักษณะผู้พูด (Persona) หมายถึงบทบาทเดียวหรือหลาย ๆ บทบาทที่ผู้พูดสวมอยู่ บทบาทที่ผู้พูดสวมอยู่นั้นจะส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของผู้พูด

สี ลีลา (Tone) ในการใช้ภาษาในการสื่อสารนั้น เราจะทราบได้ว่าผู้พูดมีทัศนคติอย่างไรจากนัยประหวัด (Connotative Meaning) ในภาษานั้น ๆ

ห้า โครงสร้าง (Structure) คือ การตอบคำถามว่า บทบาทของคำนำไว้ทำอะไร เช่น ไว้ดึงดูดใจของผู้รับสาร แนะนำมุมมองของผู้พูด ชี้ดเส้นขอบเขตของวาทะ เป็นต้น ในการวิเคราะห์โครงสร้างนี้อาจดูว่าวาทะนี้ใช้โครงสร้างแบบไหน เช่น แบบเรียงตามลำดับเวลา แบบเรียงตามหัวข้อ แบบเรียงตามตรรกะหรือสาเหตุ-ผลลัพธ์ ปัญหา-ทางแก้ แบบลำดับตามเรื่อง และแบบเกาะเกี่ยวเป็นกระบวนการสัมพันธ์กัน

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์-ปริบท

กิจกรรมทางวาทศิลป์เป็นกิจกรรมที่ไม่ได้มาในสภาพโดดเดี่ยว แต่เป็นผลิตผลของสภาพแวดล้อมหรือเกิดขึ้นในปริบทใดปริบทหนึ่ง ดังนั้น การวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์-ปริบทนี้จึงเป็นการวิเคราะห์ปริบทและโอกาสของการพูด ข้อที่น่าสังเกตคือ ช่วงเวลา (Timeliness) และ อคติ (Bias) จะมีความสำคัญมาก โดยเฉพาะการที่นักวิพากษ์จะต้องพยายามหาแรงจูงใจของผู้พูดที่นำเอาข้ออ้างสนับสนุนมาใช้ รวมถึงการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของสถานการณ์ที่นำขึ้นมากล่าวถึง สถิติตัวเลขต่าง ๆ เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 3 การเลือกหรือการสร้างมุมมองเชิงวิพากษ์

รูปแบบของการวิพากษ์ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างมุมมองเชิงวิพากษ์ คือ การวิพากษ์แนวเหตุผล ดังนี้

- การวิเคราะห์ประดิษฐการ (Invention) หมายถึงการวิเคราะห์การใช้หลักฐานของวาทะที่แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ ตัวอย่าง สถิติ คำอุปมาอุปไมยหรือการเปรียบเทียบ และผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้รู้ในเรื่องนั้น ๆ

- การเรียบเรียงเนื้อหา (Arrangement) เป็นการวิเคราะห์ถึงพัฒนาการของการโต้แย้งและหลักฐาน รวมถึงการเลือกการจัดเรียงอย่างเป็นลำดับและสัดส่วนของกิจกรรมเชิงวาทศิลป์ โดยคำนึงถึงรูปแบบของโครงสร้าง ความเป็นหนึ่งเดียวกัน ความเกี่ยวเนื่องกัน และการเน้นประเด็นสำคัญ

- ลีลา (Style) เป็นการทดสอบภาษาของกิจกรรมเชิงวาทศิลป์เพื่อตัดสินว่าวาทศิลป์นั้นชัดเจนและเรียบง่าย ถูกต้องและแม่นยำ และประเด็นนั้นเหมาะสมกับผู้พูดและผู้ฟัง

- การแสดงออกให้ปรากฏต่อผู้ฟัง (Delivery) ในการพูด การแสดงออกจะช่วยให้ประเมนถึงอิทธิพลขององค์ประกอบด้านภาพและเสียง หรือการเลือกใช้สื่อว่าเหมาะสมหรือไม่

- ความจำ (Memory) ความจำมี 2 มิติ ได้แก่ วิธีการที่จะจำเพื่อพูดหรือปาฐกถาของคนในยุคนั้น และการควบคุมของนักวาทศิลป์เกี่ยวกับเนื้อหา การโต้แย้งประเภทของหลักฐาน และตัวอย่างที่เอื้อประโยชน์ต่อการจำ

แนวคิดเรื่องวาทวิพากษ์นี้จะแสดงให้เห็นว่า ในการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อให้กลายเป็นวาระข่าวสารของสาธารณะในเรื่องกัญชาทางการแพทย์ มีความเกี่ยวข้องกับปฏิบัติการทางวาทศิลป์ โดยเฉพาะการใช้ประดิษฐกรรม (Invention) ต่าง ๆ อาทิ ตัวอย่างสถิติ คำอุปมาอุปไมยหรือการเปรียบเทียบ และผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้รู้ในเรื่องนั้น ๆ เพื่อสร้าง “วาทกรรม” หรือชุดความคิดของสังคมเพื่อบอกให้สาธารณะว่าจะต้องคิดถึงเรื่องของกัญชาทางการแพทย์อย่างไร และมีอะไรบ้างที่จะต้องคิดถึง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อในเรื่องกัญชา

Jodi Temyer (2011) ศึกษาเรื่อง “Medical Marijuana and Mass Media Effects: Agenda-Setting and Framing in The Debate over Legalization” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการกำหนดวาระทางสังคมและการกรอบประเด็นของสื่อในการสื่อสารเรื่องกัญชาว่ามีผลต่อทัศนคติของประเทศในเรื่องกัญชาทางการแพทย์อย่างไร กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ได้แก่ หนังสือพิมพ์จาก 12 มลรัฐ ใน 4 รัฐมีการออกประกาศให้กัญชาถูกกฎหมาย อีก 4 รัฐเลื่อนการประกาศใช้ไปในปี 2010 และอีก 4 รัฐยังไม่ประกาศใช้กฎหมายเกี่ยวกับกัญชา ผู้วิจัยแบ่งช่วงระยะเวลาในการศึกษาออกเป็น 3 ปี ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลการกำหนดวาระทางสังคมด้วยความยาวของบทความ ตำแหน่งที่วางข่าว ความถี่ที่เป็นข่าว และวิธีการกรอบประเด็นด้วยการดูประเด็นที่นำเสนอและลีลาในการนำเสนอ

ผลการศึกษาไม่พบว่ามีความแตกต่างกันในการนำเสนอบทความ แต่หนังสือพิมพ์ในรัฐที่ประกาศให้กัญชาเป็นเรื่องถูกกฎหมายแล้วจะมีการตีพิมพ์ข่าวในหน้าแรกบ่อยครั้งกว่า

Richard J. Stringer & Scott R. Maggard (2016) ศึกษาเรื่อง “Reefer Madness to Marijuana Legalizations: Media Exposure and American Attitudes Marijuana (1975-2012)” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารในเรื่องกัญชากับทัศนคติต่อประเด็นกัญชา โดยแบ่งช่วงระยะเวลาออกเป็น 2 ช่วง คือ ระหว่าง 1975-1990 และ 1990-2012 ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณด้วยการสำรวจ

ผลการศึกษาพบว่า การเปิดรับข้อมูลจากโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ส่งผลต่อทัศนคติทางบวกในเรื่องกัญชาทางการแพทย์ ในช่วงปี 1990-2012 ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า ในอดีต สาธารณชนจะนึกถึงกัญชาในประเด็นยาเสพติดจนกระทั่งมีการพูดถึงกัญชาทางการแพทย์ในสื่อ

Hwalbin Kim & Sei-Hill Kim (2018) ศึกษาเรื่อง “Framing Marijuana: How U.S. Newspapers Frame Marijuana Legalization Stories (1995-2014)” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการกรอบประเด็นในเรื่องกัญชาของสื่อจากหนังสือพิมพ์ของสหรัฐอเมริกาใน 2 ประเด็น คือ ชิมของหนังสือพิมพ์และโทนของเรื่องราว ทั้งหนังสือพิมพ์ระดับภูมิภาคและระดับชาติ จากบทความจำนวน 640 บทความ

ผลการศึกษาพบว่า สื่อมวลชนมีการนำเสนอประเด็นกัญชาในเรื่องของการบังคับใช้ทางกฎหมายมากกว่าเรื่องเศรษฐกิจประเด็นทางการแพทย์ สำหรับหนังสือพิมพ์แนวเสรีนิยมและอนุรักษ์นิยมจะมีลักษณะการนำเสนอประเด็นกัญชาที่แตกต่างกัน โดยหนังสือพิมพ์แนวเสรีนิยมนั้นโทนในการนำเสนอจะเป็นไปในทางบวกมากกว่า

Megan A. Mereno et al. (2018) ศึกษาเรื่อง “Social Media Posts by Recreation Marijuana Companies and Administrative Code Regulations in Washington State” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคอนเทนต์ในสื่อออนไลน์ที่โพสต์โดยกลุ่มธุรกิจกัญชาและการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสาร วิเคราะห์จากโพสต์ในสื่อออนไลน์ ได้แก่ เฟซบุ๊ก และทวิตเตอร์ จำนวนทั้งสิ้น 1,027 โพสต์ ระหว่างเดือนธันวาคม 2015 ถึงเดือนพฤศจิกายน 2016

ผลการศึกษาพบว่า โปสท์โดยกลุ่มธุรกิจกัญชาจำนวน 6 บริษัทนั้น แต่ละบริษัทจะมียอดติดตามในเฟซบุ๊กจำนวนผู้ติดตามอยู่ประมาณ 342 ถึง 1592 คน และในทวิตเตอร์จะมีผู้ติดตามอยู่ประมาณ 374 ถึง 2915 คน โปสท์จำนวน 1.7% มีการกระตุ้นให้ใช้กัญชาเกินขนาด จำนวน 0.01% มีลักษณะการชักชวนเยาวชนให้ใช้กัญชา จำนวน 10.7% ของโปสท์มีข้อความเตือนในประเด็นเรื่องความเป็นพิษ การขับชี่ ความเสี่ยงต่อสุขภาพ และข้อจำกัดในเรื่องอายุ โดยพบว่า มีการละเมิดกฎหมายจำนวน 2% จากโปสท์ทั้งหมด และจำนวน 13% ของโปสท์ต้องได้รับคำตักเตือน

Nehama Lewis & Sharon R. Sznitman (2019) ศึกษาเรื่อง “Engagement with Medical Cannabis Information from Online And Mass Media Sources: Is It Related To Medical Cannabis Attitudes and Support for Legalization” โดยมีสมมุติฐานในศึกษาว่าการค้นหาข่าวสารและการสแกนข้อมูลเกี่ยวกับกัญชากับทัศนคติต่อประเด็นกัญชาทางการแพทย์ก่อให้เกิดทัศนคติทางบวกต่อประเด็นการใช้กัญชาเพื่อความผ่อนคลาย การศึกษานี้ใช้วิธีการสำรวจกับกลุ่มตัวอย่างชาวอิสราเอลจำนวน 554 คน

ผลการศึกษาพบว่า การค้นหาข่าวสารและการสแกนข้อมูลเกี่ยวกับกัญชาทางการแพทย์จากสื่อออนไลน์มีความสัมพันธ์ในทางบวกต่อทัศนคติเรื่องการใช้กัญชาเพื่อความผ่อนคลาย แต่ไม่พบความสัมพันธ์นี้ในสื่อดั้งเดิม ผู้วิจัยชี้ประเด็นให้เห็นว่ายังมีการค้นหาข้อมูลและมีปฏิสัมพันธ์กับข้อมูลเรื่องกัญชาทางการแพทย์ในสื่อออนไลน์มากเท่าไร ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนประเด็นการใช้กัญชาเพื่อความผ่อนคลายจะมีเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ในสื่อออนไลน์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อ

อรุณี จุฬิมาศาสตร์ และ พรพรรณ ประจักษ์เนตร (2561) ศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อผลักดันพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลยุทธ์การสื่อสารของกลุ่มสนับสนุนและกลุ่มคัดค้านกฎหมายฉบับนี้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนากระบวนการสื่อสารเพื่อพัฒนากระบวนการผลักดันกฎหมายฉบับอื่น ๆ เก็บกฤตภาคข่าวจากหนังสือพิมพ์จำนวน 16 ฉบับ รวม 1,197 ข่าว เป็นข่าวที่นำเสนอเพื่อสนับสนุนกฎหมาย จำนวน 626 ข่าว ข่าวคัดค้าน 417 ข่าว และเป็นข่าวเกี่ยวกับกฎหมายตามวาระของสื่อมวลชน จำนวน 154 ข่าว

ผลการศึกษาพบว่ากลยุทธ์ที่กลุ่มสนับสนุนและคัดค้านใช้มากที่สุดเหมือนกัน คือ กลยุทธ์การชี้แนะสาธารณะผ่านสื่อ และใช้กลยุทธ์อื่น ๆ ร่วมประกอบด้วย ได้แก่ กลยุทธ์ การล้อบปี กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ กลยุทธ์การออกแบบสาร กลยุทธ์การลดทอนความ น่าเชื่อถือ กลยุทธ์การตอบโต้ กลยุทธ์การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม กลยุทธ์การสร้างเครือข่าย ทางสังคม กลยุทธ์การกำหนดวาระ กลยุทธ์การต่อรอง กลยุทธ์การรณรงค์ โดยมีกลยุทธ์ ความรับผิดชอบทางสังคมเป็นกลยุทธ์เดียวที่ใช้เฉพาะกลุ่มคัดค้านเท่านั้น

สกุลศรี ศรีสารคาม (2560) ศึกษาเรื่อง “กระบวนการของสื่อสังคมในการกำหนด วาระข่าวสารเพื่อการขับเคลื่อนประเด็นสังคมสู่การรับรู้และการเปลี่ยนแปลง” มุ่งศึกษา กระบวนการในการกำหนดวาระข่าวสารโดยสื่อสังคม และการใช้ประโยชน์จาก กระบวนการดังกล่าวในการผลักดันประเด็นสาธารณะเพื่อการเปลี่ยนแปลงให้สังคมได้ ประโยชน์ กระบวนการศึกษาใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้สื่อข่าวจากโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และสื่อออนไลน์ และผู้ทรงอิทธิพลบนสื่อออนไลน์ที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนประเด็น สังคม จำนวน 14 คน ข้อมูลจากผู้สื่อข่าว เพื่อทำความเข้าใจต่อเหตุผล ปัจจัย กระบวนการสื่อสาร และแนวคิดของสื่อต่อบทบาทการกำหนดวาระข่าวสารในยุคที่มีการ ใช้สื่อสังคมออนไลน์ในกระบวนการสื่อข่าว ส่วนข้อมูลจากผู้ทรงอิทธิพลบนสื่อออนไลน์ เป็นการวิเคราะห์กระบวนการในการใช้สื่อออนไลน์กำหนดวาระข่าวสารเกี่ยวกับประเด็น สังคม

ผลการศึกษาพบว่า การกำหนดวาระข่าวสารผ่านสื่อสังคมเป็นบทบาทร่วมระหว่าง ผู้สื่อข่าวและผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นโอกาสของการผลักดันประเด็นที่ตรงกับความต้องการ ของสังคม กระบวนการกำหนดประเด็น คือ สร้างการรับรู้ ผลักดันกระแสให้เกิดการ อธิบายประเด็นมุมมองที่แตกต่าง และผลักดันให้เกิดพฤติกรรมบางอย่างในสังคม รวมถึง การรณรงค์สู่การเปลี่ยนแปลงทางสังคมหรือเชิงนโยบาย ส่วนสื่อมวลชนทำหน้าที่ติดตาม คัดเลือกข้อมูลมานำเสนอ โดยเป็นผู้ให้คำอธิบายและหาทางออกต่อประเด็นต่าง ๆ ให้ สังคม จึงจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการผลักดันประเด็นสังคมสู่การเปลี่ยนแปลงร่วมกัน

นิษฐา หรุ่นเกษม (2558) ศึกษาเรื่อง “ประสิทธิผลของรูปภาพประกอบข้อความ คำเตือน (Pictorial Warning) ต่อการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์” มี วัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดวาระทางสังคม คือ ศึกษาการกำหนดวาระทาง สังคมที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำรูปภาพประกอบข้อความคำเตือนบนบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่ม

แอลกอฮอล์ของกลุ่มธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผ่านการข้อมูลสารสนเทศของกลุ่มธุรกิจแอลกอฮอล์ที่ได้รับการเผยแพร่ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ออนไลน์ เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการขับเคลื่อนมาตรการ “รูปแบบของข้อความคำเตือนประกอบภาพสัญลักษณ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือภาพสัญลักษณ์ของบริษัทผู้ผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์”

ผลการวิจัยพบว่า ประเด็นที่บริษัทผู้ผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทยใช้ตอบโต้มาตรการรูปภาพประกอบข้อความคำเตือนบนบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้แก่ การละเมิดสิทธิ์หรือขัดแย้งต่อเสรีภาพในการประกอบอาชีพ การไม่ได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ หรือแก้ปัญหาไม่ตรงจุด เป็นการเพิ่มภาระให้กับผู้ประกอบการรายเล็ก และไม่เอื้อประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจ และ ปัจจุบันมีการทำฉลากคำเตือนบนบรรจุภัณฑ์ รวมถึงมีการหามาตรการควบคุมผู้ดื่มอยู่แล้ว

ภัทรภรณ์ ศรีทองแท้ (2557) ศึกษาเรื่อง “การกำหนดวาระข่าวสารเพื่อการเปลี่ยนแปลง ศึกษากรณีการกำหนดวาระข่าวสารไทยพลัดถิ่นผ่านสื่อสาธารณะ” ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกกับสื่อมวลชนและบุคคลสำคัญที่กำหนดวาระไทยพลัดถิ่นของภาคประชาชน เพื่อศึกษาการกำหนดวาระไทยพลัดถิ่นของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส รวมถึงการมีส่วนร่วมในการกำหนดวาระไทยพลัดถิ่นผ่านสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสของเครือข่ายการแก้ปัญหาคนสัญชาติคนไทย ตลอดจนปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดวาระไทยพลัดถิ่น เพื่อทราบถึงการกำหนดวาระที่มาจากส่วนต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางสังคม

ผลการศึกษาพบว่า การกำหนดวาระข่าวสารไทยพลัดถิ่นของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสเป็นการสื่อสารกำหนดวาระข่าวสารเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอันเป็นกระบวนทัศน์ใหม่ทางการสื่อสาร กล่าวคือ การกำหนดวาระข่าวสารดังกล่าวนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงให้เกิดการแก้ไขกฎหมายสัญชาติ ฉบับที่ 4 โดยตราพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 5) ให้มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย อันเป็นการรับรองสถานะความเป็นคนไทยแก่คนไทยพลัดถิ่นซึ่งมีเชื้อสายไทยแต่ต้องกลายเป็นคนในบังคับของประเทศอื่นโดยเหตุอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทยในอดีต โดยผลการศึกษาพบว่า ในการกำหนดวาระข่าวไทยพลัดถิ่นของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสมาจากสองภาคส่วน ที่สำคัญคือ การกำหนดวาระข่าวสารไทยพลัดถิ่นโดยสื่อมวลชนและการกำหนดวาระข่าวสารไทย

พลัดถิ่นโดยเจ้าของประเด็นหรือเจ้าของปัญหาเพื่อขยายผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมด้วยการสื่อสารขยายผลใน 3 ระดับ ได้แก่ การสื่อสารเพื่อขยายผลในระดับสื่อมวลชน การสื่อสารเพื่อขยายผลในระดับเจ้าของประเด็น และการสื่อสาร เพื่อขยายผลในระดับพื้นที่ชุมชนและเครือข่ายเพื่อสร้างชุดความคิดใหม่ทางสังคม อันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ดังนั้น ในการกำหนดวาระข่าวสาร จึงควรถูกยกระดับมากกว่าการเป็นผู้ทำหน้าที่กำหนดประเด็นให้แก่สังคมว่าเรื่องใดสำคัญเท่านั้น หากแต่ต้องยกระดับไปสู่การสื่อสารกำหนดวาระข่าวสารเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

สรลักษ์ณ์ พงษ์โพธิ์ (2556) ศึกษาเรื่อง “การกำหนดวาระข่าวสารและการใช้ภาษาสร้างภาพความรุนแรงทางการเมืองช่วงเดือนมีนาคม-พฤษภาคม พ.ศ.2553 ในภาษาพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบภาษาพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งในแง่มุมต่าง ๆ คือ ความถี่และขนาดพื้นที่ในการกำหนดวาระข่าวสาร การกำหนดกรอบการรับรู้ผ่านการใช้คำสร้างภาพ และการกำหนดทิศทางประเด็นต่อฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายกลุ่มผู้ชุมนุมแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) และฝ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมือง โดยเลือกศึกษาเฉพาะพาดหัวข่าวใหญ่ (banner) หน้าหนึ่งจากหนังสือพิมพ์แนวประชานิยมหรือเชิงปริมาณ คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพ คือ หนังสือพิมพ์มติชน และหนังสือพิมพ์กึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม คือ หนังสือพิมพ์แนวหน้า รวมจำนวนพาดหัวข่าวทั้งสิ้น 207 ชิ้น ในช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมืองระหว่างวันที่ 12 มีนาคม-19 พฤษภาคม พ.ศ.2553

ผลการศึกษาพบว่าหนังสือพิมพ์กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 ฉบับให้ความสำคัญกับการระบุวาระเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นความเคลื่อนไหวของฝ่ายกลุ่มผู้ชุมนุมนปช. มากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง โดยปรากฏที่หนังสือพิมพ์มติชนมากที่สุด อันดับสองคือ ฝ่ายรัฐบาล โดยปรากฏที่หนังสือพิมพ์มติชนมากที่สุดเช่นเดียวกัน และน้อยที่สุด คือฝ่ายอื่น ๆ โดยปรากฏที่หนังสือพิมพ์แนวหน้ามากที่สุด ส่วนของขนาดพื้นที่พาดหัวข่าวใหญ่พบว่า นสพ.กลุ่มตัวอย่าง ให้พื้นที่กับฝ่ายกลุ่มผู้ชุมนุมนปช.มากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง โดยปรากฏในหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐมากที่สุด อันดับสองคือให้พื้นที่พาดหัวข่าวใหญ่กับฝ่ายรัฐบาลโดย

ปรากฏ ในหนังสือพิมพ์มติชนมากที่สุด อันดับสามคือให้พื้นที่พาดหัวข่าวใหญ่กับฝ่ายอื่น ๆ โดยปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมากที่สุด

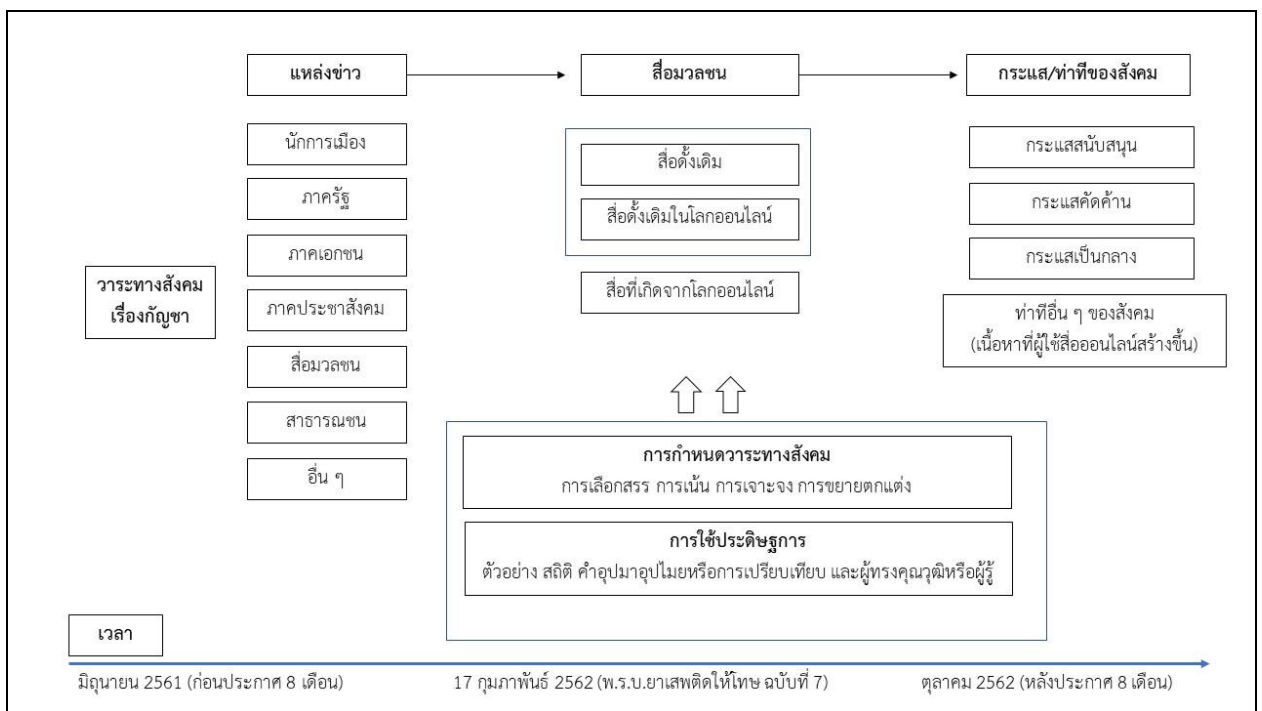
ผลวิเคราะห์และเปรียบเทียบการสร้างกรอบการรับรู้ความรุนแรงทาง การเมือง พบว่า นสพ. กลุ่มตัวอย่าง ใช้สมณานามเพียงอย่างเดียวในการระบุชื่อ บุคคล/กลุ่มบุคคล ฝ่ายกลุ่มผู้ชุมนุม นปช. และฝ่ายอื่น ๆ ที่ให้ภาพความรุนแรงทางการเมือง

นิษฐา หรุ่นเกษม (2552) ศึกษาเรื่อง “ความขัดแย้งในพื้นที่สาธารณะ: ศึกษากรณี การกำหนดวาระข่าวมาตรการห้ามขายเหล้าช่วงสงกรานต์ พ.ศ. 2552” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาประเภทของแหล่งข่าวที่ปรากฏผ่านการนำเสนอข่าวมาตรการห้ามขายเหล้าช่วง สงกรานต์ พ.ศ. 2552 และวิเคราะห์ประเด็นหลักในการสื่อสารจากประเภทของแหล่งข่าว ที่มีความแตกต่างกัน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) เป็นหลัก เพื่อให้เห็นความหมายทั้งจากสิ่งที่มองเห็นและที่มองไม่เห็น ในตัวบทที่นำเสนอ สำหรับตัวบทที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ การนำเสนอเนื้อหาที่ เกี่ยวข้องกับมาตรการงดขายเหล้าในช่วงเทศกาลสงกรานต์ ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2552 ผ่านพื้นที่สื่อหนังสือพิมพ์รายวันทุกฉบับ ด้วยวิธีการสืบค้นข้อมูลผ่านคำสำคัญของศูนย์ ข้อมูลมติชน ในลักษณะของข่าว ภาพข่าว สกู๊ปพิเศษ และสารคดี จำนวน 167 ชิ้น

ผลจากการศึกษาวิจัยได้แสดงให้เห็นว่า การนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับการกำหนด มาตรการห้ามขายเหล้าในช่วงเทศกาลสงกรานต์ พ.ศ. 2552 นี้ สามารถจำแนกประเภท ของผู้เกี่ยวข้องในการกำหนดวาระข่าวสาร และ/หรือทำหน้าที่ในการเป็นแหล่งข่าวสาร ได้ เป็น 4 ประเภทด้วยกัน คือ ภาครัฐบาล ภาคเอกชน ภาคประชาชน ทั้งในกลุ่มเคลื่อนไหว ทางสังคมรวมถึงประชาชนทั่วไปแต่อยู่ในฐานะของผู้นำทางความคิดของคนในสังคม และ สื่อมวลชน โดยแต่ละฝ่ายได้แสดงท่าทีของตนออกมาอย่างชัดแจ้งถึงมุมมองของกลุ่ม ตนเอง นอกจากนั้นแล้ว ผลจากการศึกษาวิจัยยังได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า วาระของ ข่าวได้ถูกกำหนดมาจากแหล่งหรือปัจจัยภายนอก ไม่ใช่จากตัวของสื่อมวลชนเพียงลำพัง อย่างไรก็ตาม แม้ว่าอิทธิพลภายนอกจะมีความสำคัญต่อการกำหนดวาระข่าว แต่ก็มีได้ หมายความว่าแหล่งข่าวจะมีอิทธิพลต่อการนำเสนอหรือควบคุม/จัดวาระการนำเสนอข่าว ของสื่อมวลชนได้เสมอไป ที่น่าสนใจคืออิทธิพลนั้นจะมีลักษณะในแบบของ “ซึ่งกันและ กัน” มากกว่า

กรอบแนวคิดในงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การกำหนดวาระทางสังคมของสื่อเรื่องภัยสุขภาพทางการแพทย์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การกำหนดวาระทางสังคมเรื่องภัยสุขภาพทางการแพทย์ของสื่อมวลชน เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องภัยสุขภาพทางการแพทย์ และ เพื่อให้ข้อเสนอแนะที่ควรดำเนินการต่อไปในการสื่อสารสาธารณะเพื่อให้เกิดการป้องกันสุขภาพของประชาชน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนจากการใช้ภัยสุขภาพในทางที่ผิดอันเนื่องมาจากการรับรู้ข้อมูลจากสื่อมวลชนที่อาจส่งเสริมให้เกิดการใช้ภัยสุขภาพโดยไม่จำเป็นทั้งทางตรงและทางอ้อม มีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การกำหนดวาระทางสังคมของสื่อเรื่องกัญชาทางการแพทย์” เป็นการวิจัยแบบผสมโดยศึกษาทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและวิเคราะห์ตัวบท เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การกำหนดวาระทางสังคมเรื่องกัญชาทางการแพทย์ของสื่อ ผ่านแหล่งข่าว/แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องกัญชาทางการแพทย์ ลีลาและวิธีการนำเสนอข่าวเรื่องกัญชาทางการแพทย์ของสื่อ และท่าทีของสาธารณชนหรือทิศทางของความคิดเห็นของสังคมจากการนำเสนอข่าวสารเรื่องกัญชาทางการแพทย์ของสื่อ

แหล่งข้อมูลและการเลือกตัวอย่าง

การวิจัยเรื่อง “การกำหนดวาระทางสังคมของสื่อเรื่องกัญชาทางการแพทย์” ศึกษาการกำหนดวาระทางสังคมจากสื่อมวลชนประเภทสิ่งพิมพ์ และเนื้อหาที่ผู้ใช้สื่อออนไลน์สร้างขึ้น รายละเอียดดังนี้

แหล่งข้อมูลสื่อมวลชนประเภทสิ่งพิมพ์

แหล่งข้อมูลสื่อมวลชนประเภทสิ่งพิมพ์ ใช้วิธีการเก็บรวบรวมกฤตภาคข่าวหรือคลิปปิงข่าว (หมายถึงข่าวสารที่ตัดจากสื่อสิ่งพิมพ์หรือสิ่งพิมพ์ออนไลน์) จากหนังสือพิมพ์ทุกชื่อฉบับต่าง ๆ ที่ได้รับการรวบรวมโดยห้องสมุดข่าวมติชน (www.matichonelibrary.com) ใช้คำค้นหลักคือ “กัญชา” “สารเสพติด” “กัญชาถูกกฎหมาย” “กัญชาทางการแพทย์” และคำค้นอื่น ๆ ที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน รวมถึงชื่อของบุคคลและหน่วยงานที่พบจากการเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น

รายชื่อสื่อหนังสือพิมพ์จากห้องสมุดข่าวมติชน ดังนี้

1. กรุงเทพธุรกิจ
2. ข่าวสด
3. ข่าวหุ้น
4. คมชัดลึก
5. ฐานเศรษฐกิจ
6. ดอกเบี้ยธุรกิจ
7. ทันหุ้น
8. บางกอกทูเดย์
9. บ้านเมือง
10. ประชาชาติธุรกิจ
11. ผู้จัดการรายวัน
12. ผู้จัดการสุดสัปดาห์
13. พิมพ์ไทย
14. มติชน
15. มติชนสุดสัปดาห์
16. วัฏจักร
17. สยามกีฬา
18. สยามธุรกิจ
19. สยามรัฐ
20. สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์
21. อปท.นิวส์
22. เติลนิวส์
23. เนชั่นสุดสัปดาห์
24. แนวหน้า
25. ไทยรัฐ
26. ไทยโพสต์
27. The Nation

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้พิจารณารายการข่าวทางโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านช่องทางการสื่อสารออนไลน์ของสื่อหนังสือพิมพ์ฉบับออนไลน์ และเพจของสำนักข่าวออนไลน์ที่มีการกล่าวถึงว่าเป็นข่าวออนไลน์ที่ได้รับความนิยม เป็นส่วนเสริมข้อค้นพบการนำเสนอการนำเสนอวาระข่าวและวาทกรรมกัญชาทางแพทย์ในภาพรวมรวมกับการกำหนดวาระทางสังคมผ่านสื่อดั้งเดิมและสื่อที่จากโลกออนไลน์ด้วย

แหล่งข้อมูลประเภทผู้ใช้สื่อ

สำหรับเนื้อหาที่ผู้ใช้สื่อออนไลน์สร้างขึ้น (หรือเรียกว่า UGC – User Generated Content) ผู้วิจัยจะศึกษาและวิเคราะห์ท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์ โดยเชื่อมโยงกับจำนวนการโพสต์ของแหล่งข้อมูลประเภทสื่อมวลชน เจาะจงเลือกจากการแสดงความรู้สึกผ่านโพสต์ที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อที่เกิดจากโลกออนไลน์ เลือกศึกษาแบบเจาะจงจากเฟซบุ๊กเพจที่ได้รับการสำรวจความนิยมจากเว็บไซต์ฐานข้อมูล Truehits.net ของบริษัทศูนย์วิจัยนวัตกรรมอินเทอร์เน็ตไทย ซึ่งทำหน้าที่เป็นแหล่งข้อมูลกลางสำรวจสถิติและจัดอันดับเว็บไซต์ยอดนิยมประเทศไทย (http://truehits.net/index_ranking.php) โดยเลือกจาก 20 อันดับแรก ที่ปรากฏชื่อสื่อมวลชนประเภทสื่อดั้งเดิม/สื่อดั้งเดิมในโลกออนไลน์ ที่มีเฟซบุ๊กเพจ ได้แก่ เพจ Thairath – ไทยรัฐออนไลน์ เพจ Khaosod – ข่าวสด และ เพจ Ch7HD-ช่องเจ็ด และเลือกจากเฟซบุ๊กเพจที่มียอดผู้ติดตามจำนวนห้าล้านคนขึ้นไป โดยอ้างอิงการกำหนดตัวเลขจาก ยอดผู้ติดตามของผู้ทรงอิทธิพลออนไลน์ระดับสูง เพื่อให้เห็นลักษณะของการกำหนดวาระข่าวสารแบบผันทกลับ (Reverse Agenda-Setting) รวมถึงเลือกศึกษาแบบเจาะจงจาก เฟซบุ๊กเพจของสำนักข่าวออนไลน์ที่มีจำนวนผู้ติดตามมากกว่าหลักล้านขึ้นไป ได้แก่ เพจอีจัน เพจอีเจียบ เลียบด่วน เพจ Drama-addict และเพจที่เกี่ยวข้องกับนักการเมือง ได้แก่ เพจอนุทิน ชาญวีรกูล เพจคนภูมิใจไทย รวมถึงเพจของกระทรวงสาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เพจกระทรวงสาธารณสุข เพจ Fda Thai และ เพจ Hfocus ในการเลือกจำนวนผู้ติดตามที่มากกว่าหลักล้านขึ้นไปในเฟซบุ๊กเพจของสำนักข่าวออนไลน์นี้ เนื่องจาก ในการสำรวจข้อมูลผู้ติดตาม ไม่พบว่าไม่มีเพจใดที่มีจำนวน

ผู้ติดตามมากกว่าห้าล้านคนเช่นเดียวกับเฟซบุ๊กเพจของสื่อดั้งเดิมที่ปรากฏในโลกออนไลน์ รวมถึง เก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมจากเพจข่าวของกระทรวงสาธารณสุข และเพจอื่น ๆ

การเจาะจงเก็บข้อมูลเฉพาะจากเฟซบุ๊กเพจเพื่อศึกษาและวิเคราะห์ท่าทีของสาธารณชนจากแหล่งข้อมูลข้างต้นนี้ รวมทั้งหมด 11 เพจนี้ เนื่องจาก การทบทวนงานวิจัยทำให้ได้พบว่า การกำหนดวาระข่าวสารในปัจจุบันจะมีลักษณะของการกำหนดวาระข่าวสารแบบผันกลับ (Reverse Agenda-Setting) ในความหมายถึง สื่อสังคมออนไลน์ได้กลายมาเป็นช่องทางหลักในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร สภาพการณ์นี้เอื้อให้ประชาชนสร้างและเผยแพร่เนื้อหาได้ด้วยตนเอง ส่งผลให้หลายครั้งที่วาระสื่อเกิดมาจากสิ่งที่ประชาชนสนใจ เรียกได้ว่า สาธารณชนเป็นผู้กำหนดวาระสื่อ (อภิภู กิตติกำธร, 2562) ดังนั้น การกำหนดวาระทางสังคมในสื่อจึงมีความเชื่อมโยงกับการกำหนดวาระข่าวสารแบบผันกลับด้วย

ข้อจำกัดในการวิจัยในการศึกษาและวิเคราะห์ท่าทีของสาธารณชน

ข้อจำกัดประการแรก คือ ผู้วิจัยไม่ได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลท่าทีของสาธารณชนจากการสัมภาษณ์หรือสนทนากลุ่ม ดังนั้น หากมีผู้ที่ดูทีวีหรืออ่านหนังสือพิมพ์อย่างเดียว โดยไม่เปิดรับข่าวสารจากสื่อออนไลน์เลย จะทำให้ไม่สามารถทราบท่าทีที่ตอบสนองต่อการนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนได้ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาท่าทีของสาธารณชนจากเฟซบุ๊กเพจของสื่อดั้งเดิมที่ปรากฏในโลกออนไลน์ทดแทน เพื่อให้เห็นท่าทีของสาธารณชนที่ตอบสนองต่อสื่อมวลชน ยกตัวอย่าง การดูทีวีออนไลน์หรือการอ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ในช่องคอมเมนต์หรือแสดงความคิดเห็น

ข้อจำกัดประการที่สอง คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลท่าทีหรือทิศทางของความคิดเห็นจากช่องทางเฟซบุ๊กเพจนี้ หากผู้คอมเมนต์ตั้งค่าแบบปิดจะเป็นข้อจำกัดในการวิจัยที่ผู้วิจัยจะไม่สามารถมองเห็นการคอมเมนต์ในลักษณะนี้ได้ และส่งผลให้ผลการวิจัยคาดเคลื่อนในการนับจำนวนเชิงปริมาณได้ นอกจากนั้น การเก็บรวบรวมข้อมูลนี้จะไม่นับรวมการกดถูกใจของผู้คอมเมนต์ด้วยตัวเองหรือการแสดงความคิดเห็นต่อ ๆ กันของผู้คอมเมนต์ภายในโพสต์นั้น ๆ เนื่องจาก เป็นลักษณะของการสื่อสารโต้ตอบระหว่างผู้คอมเมนต์ด้วยกันไม่ใช่กับการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชน

เครื่องมือ/แบบเก็บข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การกำหนดวาระทางสังคมของสื่อเรื่องกัญชาทางการแพทย์” เป็นการวิจัยแบบผสมโดยศึกษาทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและวิเคราะห์ตัวบท เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การกำหนดวาระทางสังคมเรื่องกัญชาทางการแพทย์ของสื่อ ผ่านแหล่งข่าว/แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องกัญชาทางการแพทย์ ลีลาและวิธีการนำเสนอข่าวเรื่องกัญชาทางการแพทย์ของสื่อ และท่าทีของสาธารณชนหรือทิศทางของความคิดเห็นของสังคมจากการนำเสนอข่าวสารเรื่องกัญชาทางการแพทย์ของสื่อ

เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย

(1) แบบวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) (ข้อมูลเชิงปริมาณ) เพื่อวิเคราะห์การกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนด้วยการสร้างกรอบการรับรู้ในข่าว และเพื่อวิเคราะห์การแสดงปฏิสัมพันธ์ของสังคมต่อข่าวกัญชาทางการแพทย์ ด้วยการแสดงความรู้สึกผ่านโพสต์ที่เกี่ยวข้อง

โดยมีกรอบข้อมูลเบื้องต้นตามคำถามการวิจัย กล่าวคือ

- ปริมาณการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนแต่ละช่องทาง
- ประเภทของแหล่งข่าว/แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องกัญชาทางการแพทย์ ประกอบด้วย ภาครัฐบาล ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาคการเมือง หรืออื่น ๆ กรณีแหล่งข้อมูลจากภาครัฐบาล โดยเฉพาะกระทรวงสาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นด้านสุขภาพนี้จะระบุแหล่งข้อมูลเป็นหน่วยงาน เช่น กรมการแพทย์ กรมสุขภาพจิต สมาคม ฯลฯ เนื่องจาก แหล่งข่าวประเภทนี้จะมีความแตกต่างกันทั้งในเรื่องของข้อมูลและท่าทีต่อเรื่องกัญชาทางการแพทย์

(2) แบบวิเคราะห์ตัวบท (Textual analysis) (ข้อมูลเชิงคุณภาพ) ในการวิเคราะห์ข้อมูลตัวบทจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนและท่าทีของสาธารณชนจะพิจารณาจาก (1) การวางกรอบประเด็นของข่าว อาทิ การใช้พาดหัวข่าว/คำโปรย คำและ

ภาพที่เลือกใช้ในข่าว หลักฐานอ้างอิง/สนับสนุน และ (2) วิธีการนำข้อมูลจากแหล่งข่าว/แหล่งข้อมูลมาใช้ในการรายงานข่าวและการอ้างอิงข้อมูล

สำหรับการวิเคราะห์ท่าทีหรือทิศทางความคิดเห็นหรือกระแสความรู้สึกที่เกิดขึ้นของสังคมต่อข่าวกัญชาทางการแพทย์จากการกำหนดวาระของสื่อ จะพิจารณาจากการแสดงความรู้สึกโดยใช้วิธีการประมวลผลความคิดจากการคอมเมนต์หรือแสดงความคิดเห็นในเฟซบุ๊กเพจจากข่าวที่เกี่ยวข้องที่เป็นภาพสะท้อนถึงตัวบ่งชี้ความคิดของผู้ใช้สื่อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาการกำหนดวาระทางสังคมเรื่องกัญชาทางการแพทย์ในสื่อมวลชน กำหนดเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการกำหนดจุดช่วงเวลาในการศึกษา คือ วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2562 เมื่อพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 ได้ประกาศใช้ให้เป็นกฎหมายเมื่อให้สามารถนำกัญชาและใบกระท่อมมาใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกกฎหมาย โดยศึกษาเริ่มต้นจากเดือนมิถุนายน 2561 (ก่อนประกาศ 8 เดือน) และเดือนตุลาคม 2562 (หลังประกาศ 8 เดือน) เนื่องจาก การเลือกช่วงเวลาดังกล่าว เนื่องจาก มีงานวิจัยที่พบข้อมูลว่า โดยภาพรวมแล้ววาระข่าวสารของสื่อจะใช้เวลาฟกตัวโดยเฉลี่ย 3 สัปดาห์ และมีผลอยู่ในความสนใจของคนในช่วง 6 เดือน (อภิภู กิตติกำจร, 2562) ทั้งนี้ ผู้วิจัยเริ่มกำหนด 8 เดือนก่อนหน้าและ 8 เดือนหลังจากการประกาศ เพื่อให้ครอบคลุมช่วงเวลาการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนให้มากที่สุด

จำกัดการสืบค้นข้อมูล คือ ระหว่างเดือนมิถุนายน 2561 ถึงเดือนตุลาคม 2562 ทั้งนี้ ข้อจำกัดในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ กรณีที่เป็นสื่อที่เกิดจากโลกออนไลน์และเนื้อหาที่ผู้ใช้สื่อสร้างขึ้น จะเก็บเฉพาะข้อมูลในเพจที่ยังสามารถสืบค้นได้และข้อมูลในเพจไม่จำกัดการเห็นหรือการเข้าถึงข้อมูลเท่านั้น

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ระหว่างเดือนตุลาคม 2562 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2564

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่อง “การกำหนดวาระทางสังคมของสื่อเรื่องกัญชาทางการแพทย์” ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลจากวัตถุประสงค์ในการศึกษา กล่าวคือ

การกำหนดวาระทางสังคมเรื่องกัญชาทางการแพทย์ของสื่อมวลชน

ผู้วิจัยจำแนกประเด็นในการวิเคราะห์ตามตารางลงกรอบข้อมูลเบื้องต้น ดังนี้

- ปริมาณการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนแต่ละชื่อฉบับ
- ประเภทของแหล่งข่าว/แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องกัญชาทางการแพทย์ ประกอบด้วย ภาครัฐบาล ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาคการเมือง หรืออื่น ๆ โดยเฉพาะกระทรวงสาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นด้านสุขภาพ เพื่อทำความเข้าใจต่อวิธีการกำหนดวาระทางสังคม เหตุผล ท่าที และจุดยืนของสื่อมวลชน และแหล่งข่าว/แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการนำเสนอข่าว

ท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์

ผู้วิจัยจำแนกประเด็นในการวิเคราะห์ตามตารางลงกรอบข้อมูลเบื้องต้น ดังนี้

- ภาพสะท้อนถึงตัวบ่งชี้ความคิดเห็นอื่น ๆ ของผู้ใช้สื่อ ใช้วิธีการวิเคราะห์ตัวบ่งชี้จากการคอมเมนต์หรือแสดงความคิดเห็น (โดยไม่นับจำนวนเชิงปริมาณที่แสดงความคิดเห็นในโพสต์นั้น ๆ ว่ามีจำนวนท่าทีแต่ละแบบมากน้อยแตกต่างกันอย่างไร เนื่องจากข้อจำกัดของสื่อสังคมออนไลน์ที่ไม่แสดงเนื้อหาในคอมเมนต์เป็นสาธารณะหมด) เพื่อทำความเข้าใจต่อวิธีการกำหนดวาระทางสังคม เหตุผล ท่าที และจุดยืนของผู้ใช้สื่อหรือผู้ติดตามเพจนั้น ๆ

สำหรับการตีความข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ ทั้งการวิเคราะห์เนื้อหาและวิเคราะห์ตัวบทเพื่อให้เห็นท่าทีหรือทิศทางของความคิดเห็น ผู้วิจัยจะตีความข้อมูลในรูปแบบ กล่าวคือ

- ดีความตามจริงจากเนื้อหาที่ปรากฏ ตัวอย่างเนื้อหาที่ผู้ใช้สื่อออนไลน์สร้างขึ้นเช่น เพจคนภูมิใจไทย โพสต์ข้อมูล “มองกัญชาอย่างมิตร มองสารพิษเป็นศัตรู” เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2562 เวลา 12:56 นาฬิกา (https://www.facebook.com/search/top/?q=%E0%B8%81%E0%B8%B1%E0%B8%8D%E0%B8%8A%E0%B8%B2&epa=SEARCH_BOX) มีผู้ใช้สื่อแสดงความคิดเห็นว่า “สนับสนุน..ครับ” สำหรับข้อความนี้จะตีความว่าเป็นท่าทีที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชา

- ดีความตามเนื้อหาที่ให้ความหมายไปในทางที่เป็นสัญญาณ ตัวอย่างเนื้อหาที่ผู้ใช้สื่อออนไลน์สร้างขึ้นเช่น เพจคนภูมิใจไทย โพสต์ข้อมูล “มองกัญชาอย่างมิตร มองสารพิษเป็นศัตรู” เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2562 เวลา 12:56 นาฬิกา (https://www.facebook.com/search/top/?q=%E0%B8%81%E0%B8%B1%E0%B8%8D%E0%B8%8A%E0%B8%B2&epa=SEARCH_BOX) มีผู้ใช้สื่อแสดงความคิดเห็นว่า “ผม ญาติพี่น้องผม และเพื่อน ๆ ผมอีกหลายคน เลือกรรคท่านก็เพราะนโยบายกัญชาเสรี ฉะนั้นอย่าให้นายทุนมาครอบงำและมาเอาเปรียบเกษตรกรตาดำ ๆ ได้ นะครับ ไม่งั้นเลือกตั้งครั้งต่อไปคะแนนพรรคท่านจะหาย สุดท้ายขอให้เกษตรกรได้ผลประโยชน์จากนโยบายนี้มากที่สุด” สำหรับข้อความนี้จะตีความว่าเป็นท่าทีที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชา จากสัญญาณที่บอกว่า “เลือกรรคเพราะนโยบายกัญชาเสรี” สำหรับข้อความ “ใช้ไม่เป็นไม่ถูกต้อง ระยะเวลามิตรก็กลายเป็นศัตรูได้นะจ๊ะ กรุณาให้ความรู้ทั้งคุณและโทษที่ถูกต้องด้วย โลกนี้ไม่มีอะไรมีแต่คุณไม่มีโทษ” จะตีความเป็นว่าไม่เห็นด้วย โดยพิจารณาจากสัญญาณของคำ/กลุ่มคำที่ว่า “โลกนี้ไม่มีอะไรมีแต่คุณไม่มีโทษ”

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้กำหนดกรอบการวิจัย ออกแบบและสร้างเครื่องมือเก็บข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีผู้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลและลงตารางข้อมูล ประกอบด้วย ผู้ช่วยเก็บข้อมูลการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชานิเทศศาสตร์ จากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) จำนวน 1 คน และผู้ช่วยเก็บข้อมูลการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิเทศศาสตร์ จำนวน 6 คน

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลจะดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- ประชุมคณะทำงานเพื่อทำความเข้าใจร่วมกันเบื้องต้นถึงเป้าหมายวัตถุประสงค์ และวิธีการดำเนินการวิจัย โดยเฉพาะการเก็บรวบรวมข้อมูล
- เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลประเภทสื่อมวลชนและประเภทผู้ใช้สื่อตามกรอบเวลาและแหล่งข้อมูลที่กำหนด
- จัดแยกประเภทของข้อมูลตามตามประเภทของแหล่งข้อมูลประเภทสื่อมวลชนและผู้ใช้สื่อ และตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน ของข้อมูลที่ได้รับ
- ในการวิเคราะห์เนื้อหา จะทดสอบตารางเก็บข้อมูลและความเข้าใจในการลงข้อมูลในตารางของผู้ร่วมวิจัย ด้วยการทดลองจำแนกประเภทข้อมูลตามกรอบที่ได้กำหนดไว้ จากนั้น ผู้วิจัยจะปรับตารางเก็บข้อมูลและทำความเข้าใจร่วมกันอีกครั้ง สุดท้ายคือการวิเคราะห์เนื้อหาด้วยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ
- ในการวิเคราะห์ตัวบท จะใช้วิธีการวิเคราะห์เริ่มต้นด้วยการสุ่มทดสอบวิเคราะห์สัญญาณของคำหรือกลุ่มคำในประโยคที่ผู้ใช้สื่อออนไลน์แสดงความคิดเห็น การตรวจสอบข้อมูลในการวิเคราะห์ตัวบทนี้จะดำเนินการโดยผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิว่าแต่ละข้อความนั้น ผลของการวิเคราะห์ออกมาในทิศทางเดียวกันหรือไม่ จากนั้น ปรับวิธีการจับสัญญาณข้อมูลและการวิเคราะห์ให้สัญญาณของคำหรือกลุ่มคำที่บ่งบอกถึงท่าทีหรือกระแสนของสังคมมีความเหมาะสมและเชื่อถือได้

จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

งานวิจัยนี้ได้รับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากคณะกรรมการวิชาการและจริยธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร เลขที่โครงการวิจัย 63/02 ให้ไว้ ณ วันที่ 5 มีนาคม 2563

นอกจากนั้นแล้ว ผู้วิจัยได้ปกป้องและรักษาความลับ (Confidentiality) ต่อข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปฏิสัมพันธ์ทางสังคมด้วยการไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้ใช้สื่อออนไลน์ ด้วยการไม่เปิดเผยภาพ หรือการเบลอภาพและชื่อ หรือใช้วิธีการคาดคำ รวมถึงเทคนิคพิเศษอื่น ๆ

บทที่ 4

การกำหนดวาระทางสังคมของสื่อเรื่องกัญชาทางการแพทย์

การวิจัยเรื่อง “การกำหนดวาระทางสังคมเรื่องกัญชาทางการแพทย์ในสื่อมวลชน” กำหนดเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการกำหนดจุดช่วงเวลาในการศึกษา คือ วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2562 เมื่อพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 ได้ประกาศใช้ให้เป็นกฎหมายเมื่อให้นำกัญชาและใบกระท่อมมาใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกกฎหมาย โดยศึกษาเริ่มต้นจากเดือนมิถุนายน 2561 (ก่อนประกาศ 8 เดือน) และ เดือนตุลาคม 2562 (หลังประกาศ 8 เดือน) โดยจำกัดช่วงเวลาในการสืบค้นข้อมูล ระหว่างเดือนมิถุนายน 2561 ถึงเดือนตุลาคม 2562 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ในการศึกษา กล่าวคือ (1) การกำหนดวาระทางสังคมเรื่องกัญชาทางการแพทย์ของสื่อมวลชน และ (2) ท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์ รายละเอียดดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การกำหนดวาระทางสังคมเรื่องกัญชาทางการแพทย์ของสื่อมวลชน

1.1

การกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการนำเสนอข่าวเรื่องกัญชาทางการแพทย์ของสื่อมวลชนในสื่อดั้งเดิม ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมกฤตภาคข่าวหรือกฤตภาคข่าว (หมายถึงข่าวสารที่ตัดจากสื่อสิ่งพิมพ์หรือสิ่งพิมพ์ออนไลน์) จากหนังสือพิมพ์ทุกชื่อฉบับต่าง ๆ ที่ได้รับการรวบรวมโดยห้องสมุดข่าวมติชน (www.matichonelibrary.com) โดยใช้คำค้นหลักคือ “กัญชา” “สารเสพติด” “กัญชาถูกกฎหมาย” “กัญชาทางการแพทย์” และคำค้นอื่น ๆ ที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน รวมถึงชื่อของบุคคลและหน่วยงานที่พบจากการเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น พบว่า มีหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ ในระหว่างเดือนมิถุนายน 2561 ถึงเดือนตุลาคม 2562 จำนวน 1,951 ข่าว ดังนี้

ตารางที่ 1 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์

เดือน	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
มิถุนายน 2561	18	0.92
กรกฎาคม 2561	12	0.61
สิงหาคม 2561	17	0.87
กันยายน 2561	48	2.46
ตุลาคม 2561	103	5.27
พฤศจิกายน 2561	216	11.07
ธันวาคม 2561	97	4.97
มกราคม 2562	96	4.92
กุมภาพันธ์ 2562	131	6.71
มีนาคม 2562	190	9.73
เมษายน 2562	200	10.25
พฤษภาคม 2562	262	13.42
มิถุนายน 2562	139	7.12
กรกฎาคม 2562	129	6.61
สิงหาคม 2562	137	7.02
กันยายน 2562	119	6.09
ตุลาคม 2562	37	1.89
จำนวนข่าวทั้งหมด	1,951	100

ผลการวิจัยพบว่าการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์มากที่สุด ในสามลำดับแรก ได้แก่ เดือนพฤษภาคม 2562 มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 13.42 รองลงมา คือ เดือนพฤศจิกายน 2561 ร้อยละ 11.07 และ เมษายน 2562 ร้อยละ 10.25

สำหรับรายการข่าวทางโทรทัศน์ พบว่า มีข้อจำกัดในการเก็บรวบรวมข้อมูลคลิป ข่าวรายการโทรทัศน์จากการติดตามคลิปข่าวออนไลน์ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงจะพิจารณาเนื้อหาที่

ปรากฏจากข่าวสารที่ได้รับการนำเสนอผ่านรายการข่าวเป็นส่วนเสริมข้อค้นพบการนำเสนอการนำเสนอข่าวผ่านทางหนังสือพิมพ์แทน

ตารางที่ 2 การกำหนดวาระทางสังคมเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์

เดือน	การกำหนดวาระทางสังคม		
	หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวมากที่สุด	ประเภทของแหล่งข่าวที่พบมากที่สุด	ท่าทีของแหล่งข่าวที่พบมากที่สุด
มิถุนายน 2561	กรุงเทพธุรกิจและแนวหน้า ร้อยละ 22.22	นักข่าว/คอลัมนิสต์ ร้อยละ 54.70	ท่าทีเห็นด้วย ร้อยละ 48.73
กรกฎาคม 2561	ไทยโพสต์ ร้อยละ 25.00	รัฐบาล ร้อยละ 71.43	ท่าทีเห็นด้วย ร้อยละ 91.76
สิงหาคม 2561	มติชน ร้อยละ 17.65	รัฐบาล ร้อยละ 52.63	ท่าทีเห็นด้วย ร้อยละ 58.82
กันยายน 2561	มติชน ร้อยละ 27.08	รัฐบาล ร้อยละ 66.25	ท่าทีเห็นด้วย ร้อยละ 50.00
ตุลาคม 2561	ไทยรัฐ กรุงเทพธุรกิจ และมติชน ร้อยละ 13.59	รัฐบาล ร้อยละ 48.96	ท่าทีเป็นกลาง/ให้ข่าวสาร ร้อยละ 66.01
พฤศจิกายน 2561	มติชน ร้อยละ 15.27	นักข่าว/คอลัมนิสต์ ร้อยละ 33.33	ท่าทีเป็นกลาง/ให้ข่าวสาร ร้อยละ 78.24
ธันวาคม 2561	มติชน ร้อยละ 17.52	รัฐบาล ร้อยละ 33.98	ท่าทีเป็นกลาง/ให้ข่าวสาร ร้อยละ 82.47
มกราคม 2562	มติชน ร้อยละ 23.96	รัฐบาล ร้อยละ 39.58	ท่าทีเป็นกลาง/ให้ข่าวสาร

เดือน	การกำหนดวาระทางสังคม		
	หนังสือพิมพ์ที่ นำเสนอข่าวมาก ที่สุด	ประเภทของ แหล่งข่าวที่พบมาก ที่สุด	ท่าทีของแหล่งข่าวที่ พบมากที่สุด
			ร้อยละ 76.04
กุมภาพันธ์ 2562	มติชน ร้อยละ 26.72	รัฐบาล ร้อยละ 59.72	ท่าทีเป็นกลาง/ให้ ข่าวสาร ร้อยละ 75.57
มีนาคม 2562	มติชน ร้อยละ 22.10	รัฐบาล ร้อยละ 46.97	ท่าทีเป็นกลาง/ให้ ข่าวสาร ร้อยละ 53.16
เมษายน 2562	มติชน ร้อยละ 18.50	รัฐบาล ร้อยละ 41.43	ท่าทีเป็นกลาง/ให้ ข่าวสาร ร้อยละ 71.50
พฤษภาคม 2562	มติชน ร้อยละ 19.84	รัฐบาล ร้อยละ 49.56	ท่าทีเป็นกลาง/ให้ ข่าวสาร ร้อยละ 70.99
มิถุนายน 2562	มติชน ร้อยละ 19.42	รัฐบาล ร้อยละ 52.88	ท่าทีเป็นกลาง/ให้ ข่าวสาร ร้อยละ 74.82
กรกฎาคม 2562	มติชน ร้อยละ 16.27	รัฐบาล ร้อยละ 61.75	ท่าทีเป็นกลาง/ให้ ข่าวสาร ร้อยละ 59.68
สิงหาคม 2562	มติชน ร้อยละ 32.12	รัฐบาล ร้อยละ 67.43	ท่าทีเป็นกลาง/ให้ ข่าวสาร ร้อยละ 58.39
กันยายน 2562	มติชน ร้อยละ 31.09	รัฐบาล ร้อยละ 51.02	ท่าทีเห็นด้วย ร้อยละ 51.35

เดือน	การกำหนดวาระทางสังคม		
	หนังสือพิมพ์ที่ นำเสนอข่าวมาก ที่สุด	ประเภทของ แหล่งข่าวที่พบมาก ที่สุด	ท่าทีของแหล่งข่าวที่ พบมากที่สุด
ตุลาคม 2562	มติชน ร้อยละ 32.43	รัฐบาล ร้อยละ 51.02	ท่าทีเป็นกลาง/ให้ ข่าวสาร ร้อยละ 51.35

ผลการวิจัยพบว่า หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องกัญชาทางการแพทย์มากที่สุด คือ หนังสือพิมพ์มติชน โดยพบว่าตัวเลขการนำเสนอข่าวสารจะมากที่สุดในทุกเดือน ยกเว้นสองเดือนแรกในการเก็บข้อมูลการวิจัย คือ เดือนมิถุนายน 2561 และ เดือนกรกฎาคม 2561

ในขณะที่ประเภทของแหล่งข่าวที่พบมากที่สุดจะเป็นแหล่งข่าวประเภทรัฐบาล ที่พบมากรองลงมา คือ แหล่งข่าวประเภทนักข่าว/คอลัมนิสต์ โดยผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่แล้วจะอยู่ในสังกัดของกระทรวงสาธารณสุข เช่น องค์การเภสัชกรรม คณะกรรมการอาหารและยา กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ตลอดจนสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เป็นต้น

สำหรับท่าทีของแหล่งข่าวที่พบมากที่สุดนั้นจะเป็นท่าทีที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับกัญชาทางการแพทย์ ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นเรื่องของการ “ปลดล็อก” สิทธิบัตรกัญชา รวมถึงการวิจัยและพัฒนา กัญชาทางการแพทย์ โดยหน่วยงานในกระทรวงสาธารณสุขและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

เดือนมิถุนายน 2561

การนำเสนอข่าวเรื่องกัญชาทางแพทย์ของสื่อมวลชนในสื่อหนังสือพิมพ์เดือนมิถุนายน 2561 มีข้อค้นพบดังนี้

ตารางที่ 3 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนมิถุนายน 2561

หนังสือพิมพ์	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
กรุงเทพธุรกิจ	4	22.22
ข่าวสด	2	11.11
ข่าวหุ้น	-	-
คมชัดลึก	1	5.55
ฐานเศรษฐกิจ	-	-
ดอกเบี๋ยธุรกิจ	-	-
ทันหุ้น	-	-
บางกอกทูเดย์	-	-
บ้านเมือง	-	-
ประชาชาติธุรกิจ	-	-
ผู้จัดการรายวัน	1	5.55
ผู้จัดการสุดสัปดาห์	-	-
พิมพ์ไทย	-	-
มติชน	-	-
มติชนสุดสัปดาห์	-	-
วิญจักร	-	-
สยามกีฬา	-	-
สยามธุรกิจ	-	-
สยามรัฐ	1	5.55
สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์	-	-
อปท.นิวส์	1	5.55

หนังสือพิมพ์	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
เดลินิวส์	-	-
เนชั่นสุดสัปดาห์	-	-
แนวหน้า	4	22.22
ไทยรัฐ	2	11.11
ไทยโพสต์	1	5.55
The Nation	1	5.55
จำนวนข่าวทั้งหมด	18	100

หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนมิถุนายน 2561 มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ กรุงเทพธุรกิจ และ แนวหน้า ในจำนวนที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 22.22 รองลงมา คือ ข่าวสด และ ไทยรัฐ ในจำนวนที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 11.11

ตารางที่ 4 ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนมิถุนายน 2561

ประเภทของแหล่งข่าว	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
ภาครัฐบาล	9	37.5
ภาคเอกชน	-	-
ภาคประชาสังคม	-	-
ภาควิชาการ	-	-
นักข่าว/คอลัมนิสต์	13	54.17
แหล่งข่าวต่างประเทศ	-	-
อื่น ๆ	2	8.33
จำนวนแหล่งข่าวทั้งหมด	24	100

ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนมิถุนายน 2561 นั้น พบว่าบางข่าวมีการนำเสนอโดยใช้แหล่งข่าวหลายคนในข่าวเดียวกัน โดยเรียงตามลำดับประเภทของแหล่งข่าวที่ได้รับการพูดถึงอ้างอิงและพูดถึงในข่าวมากที่สุด ได้แก่

แหล่งข่าวจากนักข่าว/คอลัมนิสต์ ร้อยละ 54.17 รองลงมา คือ ภาครัฐบาล ร้อยละ 37.5 และแหล่งข่าวอื่น ๆ ร้อยละ 8.33

สำหรับแหล่งข่าวที่เป็นข่าว จำกัดเฉพาะประเภทของภาครัฐบาลที่ได้รับการกล่าวถึงมากที่สุดในเดือนมิถุนายน 2561 มาจากหน่วยงานด้านที่เกี่ยวข้องกับด้านสาธารณสุข ดังตัวอย่างต่อไปนี้

พล อ.อ. ประจิน จั่นตอง รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

นายแพทย์โสภณ เมฆธน ประธานกรรมการองค์การเภสัชกรรม

สำหรับแหล่งข่าวประเภทของนักข่าว/คอลัมนิสต์นั้นมีทั้งในนามบุคคลหรือในนามของทีมข่าว ตัวอย่างเช่นรายชื่อคอลัมนิสต์ดังต่อไปนี้

ทางเสื่อผ่าน โดย แสงไทย เค้าภูไทย หนังสือพิมพ์สยามรัฐ

บ้านเกิดเมืองนอน โดย สิริอัญญา หนังสือพิมพ์แนวหน้า

กวนน้ำให้ใส โดย สารสัมพันธ์ หนังสือพิมพ์แนวหน้า

ส่วนแหล่งข่าวอื่น ๆ ในเดือนมิถุนายน 2561 พบว่าเป็นองค์กรภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องกับกัญชา ตัวอย่างเช่น นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ เป็นต้น

ตารางที่ 5 ท่าทีของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนมิถุนายน 2561

ท่าทีของแหล่งข่าว	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
แสดงท่าทีเห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์	7	38.89
แสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับ	-	-

ท่าทีของแหล่งข่าว	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
ประเด็นกัญชาทางการแพทย์		
ท่าทีเป็นกลาง เน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง	11	61.11
จำนวนข่าวทั้งหมด	18	100

ท่าทีของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนมิถุนายน 2561 พบว่า ส่วนใหญ่แล้วเนื้อหาข่าวจะแสดงถึงท่าทีที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ร้อยละ 48.73 รองลงมา คือ ท่าทีที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 47.05 และน้อยที่สุด คือ การแสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ร้อยละ 4.20

สำหรับตัวอย่างของการแสดงท่าทีของแหล่งข่าวในรูปแบบที่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และเป็นกลางหรือเน้นให้ข้อมูลข่าวสาร ดังต่อไปนี้

การแสดงท่าทีเห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีเห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ของเดือน มิถุนายน 2561 นี้ พบว่ามีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการมองกัญชาในมุมมองดังต่อไปนี้

สัญญาณัติกัญชาถูกกฎหมาย

การกล่าวถึงสัญญาณัติที่ดีในการยอมรับกัญชาทางการแพทย์ โดยใช้การเปรียบเทียบและอ้างอิงถึงการออกกฎหมายยอมรับกัญชาจากต่างประเทศ เช่น แคนาดา และสหรัฐอเมริกา ท่าทีที่เห็นด้วยนี้มีมองว่าการทำให้กัญชาถูกกฎหมายจะมีผลในทางการแพทย์ ทั้งในเรื่องของการส่งออกอีกด้วย นอกเหนือจากนั้นแล้ว ยังมองอีกด้วยว่าการทำให้กัญชาถูกกฎหมายเป็นเรื่องที่จะต้องเร่งดำเนินการ โดยใช้วิธีกฤษฎาษิตขึ้นมา เทียบเคียงผลลัพธ์ว่าหากไม่ดำเนินการโดยเร็วแล้วนั้นจะเกิดผลเช่นไร

“กว่าถั่วจะสุกกาก็ไหม้ ปลดล็อกกัญชาเพื่อการแพทย์ ยิ่งเร็วยิ่งดี”
(แนวหน้า, วันที่ 13 มิถุนายน 2561 หน้า 5)

“สภาเกษตรฯ จีรัฐเร่งเปิดทางวิจัยกัญชา เตือนซักซ่าต่างชาติเอาไปกินหมด-ชี้ลาวก้าวกระโดดขอเป็นฮับเอเชีย” (แนวหน้า, วันที่ 12 มิถุนายน 2561 หน้า 8)

คุณภาพของกัญชาไทย

ท่าที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์นี้มองว่ากัญชาของประเทศไทยมีคุณสมบัติที่ดีทางการแพทย์ และประเทศไทยพร้อมแล้ว แต่เนื่องจากถูกมองว่าเป็นยาเสพติดจึงไม่สามารถทำอะไรได้

“กัญชาจากไทยมีคุณภาพดี ให้สารสำคัญสูง ให้ผลทางการรักษาโรคสูงกว่ากัญชาที่ปลูกในแคนาดาหรือในสหรัฐ” (สยามรัฐ, วันที่ 20 มิถุนายน 2561 หน้า 5)

“ปลดล็อกกัญชาสู่ยารักษาโรค สายพันธุ์ไทย (เคย) ดีที่สุดในโลก” (สยามรัฐ, วันที่ 20 มิถุนายน 2561 หน้า 5)

“ถ้าดูไปในอดีต กัญชาไทยถือว่าเป็นสายพันธุ์ที่ดีที่สุดในโลก แต่เนื่องจากเป็นยาเสพติดจึงไม่สามารถทำอะไรได้” (กรุงเทพธุรกิจ, วันที่ 7 มิถุนายน 2561 หน้า 15)

กัญชาไม่ใช่สิ่งเสพติด

ท่าที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์นี้มองว่ากัญชาของประเทศไทยมีคุณสมบัติที่ดีทางการแพทย์ และประเทศไทยพร้อมแล้ว แต่เนื่องจากถูกมองว่าเป็นยาเสพติดจึงไม่สามารถทำอะไรได้

MiC MATICHON INFORMATION CENTER	Subject Heading :
Source : คม ชัด ลึก	61184927
Date : 7 มิ.ย. 2561 Page : 11	No :

ปลดล็อก'กัญชา'สู่ยารักษาโรค สายพันธุ์ไทย(เคย)ดีที่สุดในโลก

ภาพที่ 2 ขวากัญชาจากหนังสือพิมพ์คมชัดลึก วันที่ 7 มิถุนายน 2561

การแสดงท่าทีเป็นกลาง เน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการแสดงท่าทีที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ โดยเฉพาะในเรื่องของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกัญชา ตัวอย่างเรื่องราวของกัญชาจากต่างประเทศ ตัวอย่างเช่น

- กฎหมายยาเสพติดเปิดทางกัญชาและกระท่อมนำไปใช้ทางการแพทย์ได้
- ประเทศไทยยังไม่ได้จัดสิทธิบัตรสารสกัดจากกัญชา

กรณีตัวอย่างเรื่องราวของกัญชาจากต่างประเทศ อาทิ ประเทศแคนาดา ผ่านกฎหมายกัญชาแล้ว ทำให้ประเทศแคนาดาเป็น 1 ใน 7 ประเทศที่กัญชาถูกต้องตามกฎหมาย ร่วมกับอูรุกวัย อาร์เจนตินา เช็ก สวิตเซอร์แลนด์ จาเมกา และเกาหลีเหนือ พร้อมด้วยอินโฟกราฟิกประกอบรายชื่อประเทศที่สามารถสูบกัญชาเสรีได้ หรือข่าวในเรื่องของยา เช่น “ยาสกัดจากกัญชาตัวแรกผ่านการรับรองจากสหรัฐฯ ใช้รักษาโรคลมชัก” (ผู้จัดการรายวัน, วันที่ 27 มิถุนายน 2561 หน้า 9)

MiC MATICHON INFORMATION CENTER	Subject Headin 6:1197501
Source : สยามธุรกิจ	
Date : 19 มิ.ย. 2561 Page : 8	No :

‘พาณิชย์’ยันไทยยังไม่ได้จด ‘สิทธิบัตรสารสกัดจากกัญชา’

จากที่ได้มีการเผยแพร่ข่าวในสื่อว่า ขณะนี้บริษัทต่างประเทศได้จดทะเบียนสิทธิบัตรสารสกัดจากกัญชาในไทยแล้ว ตั้งแต่ปี 2553 นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ชี้แจงว่า ข้อเท็จจริงตามข่าวมีความคลาดเคลื่อน เนื่องจากยังไม่มีการจดทะเบียนสิทธิบัตรตามข่าวแต่อย่างใด จากการตรวจสอบข้อมูลของกรมทรัพย์สินทางปัญญา พบว่า คำขอดังกล่าวมีผู้ยื่นไว้เมื่อวันที่ 29 มิ.ย. 2553 โดยยังไม่ผ่านกระบวนการตรวจสอบการประดิษฐ์ (substantive examination) ตามเงื่อนไขกฎหมาย

ตามกฎหมายสิทธิบัตร มาตรา 9 การประดิษฐ์ที่จะได้รับความคุ้มครองสิทธิบัตรได้นั้นจะต้องไม่เป็นการประดิษฐ์ที่ขัดห้าม เช่น สารสกัดจากพืช วิธีการบำบัดรักษาโรคมะเร็งหรือสัตว์ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังต้องเป็นไปตามเงื่อนไขอื่นๆ ตามกฎหมาย ได้แก่ เป็นการประดิษฐ์ใหม่ เป็นการประดิษฐ์ที่มีขั้นการประดิษฐ์ที่สูงขึ้น และสามารถประยุกต์ใช้ได้ในทาง

อุตสาหกรรม ดังนั้น สารสกัดจากพืชตามข่าวย่อมไม่อาจรับจดทะเบียนสิทธิบัตร จึงขอให้ประชาชนและนักวิจัยอย่ากังวลในเรื่องนี้ การจะจดสิทธิบัตรแต่ละฉบับมีขั้นตอนต้องพิจารณาอีกมาก เรื่องนี้ได้กำชับกรมทรัพย์สินทางปัญญาไปแล้วว่า ให้พิจารณาอย่างรอบคอบ เฝ้าระวังและดำเนินการตามเงื่อนไขของกฎหมายอย่างเคร่งครัด

โดยหลักการของการจดสิทธิบัตรของไทย สิ่งที่มีอยู่แล้วตามธรรมชาติ เช่น สัตว์ พืช หรือสารสกัดจากสัตว์หรือพืช ไม่สามารถขอรับความคุ้มครองได้ และไม่เปิดโอกาสให้บุคคลใดอ้างสิทธิเป็นของตนแต่เพียงผู้เดียว ทั้งนี้ กรมทรัพย์สินทางปัญญา จะดำเนินการตรวจสอบสิทธิบัตรตามกฎหมายสิทธิบัตร และปฏิบัติตามคู่มือการตรวจสอบสิทธิบัตรซึ่งได้มีการจัดทำโดยรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วน ซึ่งจะไม่ทำให้ประเทศไทยเสียผลประโยชน์แต่อย่างใด

ภาพที่ 3 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์สยามธุรกิจ วันที่ 19 มิถุนายน 2561

เดือนกรกฎาคม 2561

การนำเสนอข่าวเรื่องกัญชาทางแพทย์ของสื่อมวลชนในสื่อหนังสือพิมพ์เดือนกรกฎาคม 2561 มีข้อค้นพบดังนี้

ตารางที่ 6 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนกรกฎาคม 2561

หนังสือพิมพ์	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
กรุงเทพธุรกิจ	1	8.33
ข่าวสด	-	-
ข่าวหุ้น	-	-
คมชัดลึก	-	-
ฐานเศรษฐกิจ	-	-
ดอกเบี๋ยธุรกิจ	-	-
ทันหุ้น	-	-
บางกอกทูเดย์	-	-
บ้านเมือง	-	-
ประชาชาติธุรกิจ	-	-
ผู้จัดการรายวัน	2	16.67
ผู้จัดการสุดสัปดาห์	-	-
พิมพ์ไทย	-	-
มติชน	2	16.67
มติชนสุดสัปดาห์	1	8.33
วิญจักร	-	-
สยามกีฬา	-	-
สยามธุรกิจ	-	-
สยามรัฐ	-	-
สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์	-	-
อปท.นิวส์	-	-

หนังสือพิมพ์	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
เดลินิวส์	1	8.33
เนชั่นสุดสัปดาห์	-	-
แนวหน้า	-	-
ไทยรัฐ	2	16.67
ไทยโพสต์	3	25.00
The Nation	-	-
จำนวนข่าวทั้งหมด	12	100

หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนกรกฎาคม 2561 มากที่สุด ได้แก่ ไทยโพสต์ ร้อยละ 25.00 รองลงมา คือ ผู้จัดการรายวัน มติชน และ ไทยรัฐ ในจำนวนที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 16.67

ตารางที่ 7 ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนกรกฎาคม 2561

ประเภทของแหล่งข่าว	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
ภาครัฐบาล	15	71.43
ภาคเอกชน	-	-
ภาคประชาสังคม	-	-
ภาควิชาการ	3	14.28
นักข่าว/คอลัมนิสต์	1	4.76
แหล่งข่าวต่างประเทศ	-	-
อื่น ๆ	2	9.52
จำนวนแหล่งข่าวทั้งหมด	21	100

ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนกรกฎาคม 2561 นั้น พบว่าบางข่าวมีการนำเสนอโดยใช้แหล่งข่าวหลายคนในข่าวเดียวกัน โดยเรียงตามลำดับประเภทของแหล่งข่าวที่ได้รับการพูดถึงอ้างอิงและพูดถึงในข่าวมากที่สุด ได้แก่

แหล่งข่าวจากภาครัฐบาล ร้อยละ 71.43 รองลงมา คือ ภาควิชาการ ร้อยละ 14.28 และ แหล่งข่าวอื่น ๆ ร้อยละ 9.52

สำหรับแหล่งข่าวที่เป็นข่าว จำกัดเฉพาะประเภทของภาครัฐบาลที่ได้รับการกล่าวถึงมากที่สุดในเดือนกรกฎาคม 2561 มาจากหน่วยงานด้านที่เกี่ยวข้องกับด้านสาธารณสุข และด้านอื่น ๆ สำหรับแหล่งข่าวที่เป็นข่าวจะขอยกตัวอย่างรายชื่อดังต่อไปนี้

พล อ.อ. ประจิน จั่นตอง รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

นายแพทย์โสภณ เมฆธน ประธานกรรมการองค์การเภสัชกรรม

นายแพทย์สุรโชค ต่างวิวัฒน์ รองเลขาธิการ อ.ย.

นายแพทย์ขวัญชัย วิศิษฐานนท์ ผู้อำนวยการสถาบันการแพทย์แผนไทย กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

ในกรณีของภาควิชาการ ผลการวิจัยพบว่าแหล่งข่าวมีการแสดงตนถึงสังกัดอย่างชัดเจน และส่วนใหญ่แล้วจะมีการแสดงความคิดเห็นเพื่อสนับสนุนประเด็นปัญหาทางการแพทย์ ตัวอย่างเช่นรายชื่อดังต่อไปนี้

ศ.นพ.ธีระวัฒน์ เหมะจุธา ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพโรคอุบัติใหม่ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นายปานเทพ พัวพงษ์พันธ์ คณบดีสถาบันแพทย์แผนบูรณาการและเวชศาสตร์ชะลอวัย มหาวิทยาลัยรังสิต

สำหรับแหล่งข่าวประเภทของนักข่าว/คอลัมนิสต์นั้น เป็นที่น่าสังเกตว่าส่วนใหญ่แล้วจะมีการแสดงท่าทีอย่างชัดเจนว่าเห็นด้วยกับประเด็นปัญหาทางการแพทย์ และนักข่าว/คอลัมนิสต์นั้นมาทั้งในนามบุคคลหรือในนามของทีมข่าว ตัวอย่างเช่นรายชื่อดังต่อไปนี้

ทีนี่แนวหน้า หนังสือพิมพ์แนวหน้า

กวนน้ำให้ใส โดยสารส้ม หนังสือพิมพ์แนวหน้า

มิติวิทยาศาสตร์ หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

ตารางที่ 8 ทำที่ของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนกรกฎาคม 2561

ทำที่ของแหล่งข่าว	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
แสดงทำที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์	11	91.67
แสดงทำที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์	-	-
ทำที่เป็นกลาง เน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง	1	8.33
จำนวนข่าวทั้งหมด	12	100

ทำที่ของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนกรกฎาคม 2561 พบว่า ส่วนใหญ่แล้วเนื้อหาข่าวจะแสดงถึงทำที่ที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ร้อยละ 91.67 สำหรับทำที่ที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง พบเพียง 1 ข่าว ร้อยละ 8.33 และไม่พบการแสดงทำที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับตัวอย่างของการแสดงทำที่ของแหล่งข่าวในรูปแบบที่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และเป็นกลางหรือเน้นให้ข้อมูลข่าวสาร ดังต่อไปนี้

การแสดงทำที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงทำที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ของเดือนกรกฎาคม 2561 นี้ พบว่ามีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการมองกัญชาในมุมมองดังต่อไปนี้

กัญชาเป็นมรดกภูมิปัญญาไทย

มุมมองในทำที่ที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์นี้จะมาจากมุมมองว่า กัญชาช่วยรักษาโรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับคนไทย โดยภูมิปัญญาของคนไทย และมีตำรับยามากมายที่มีกัญชาเป็นส่วนประกอบ โดยมองว่าอุปสรรคของการใช้กัญชาเพื่อการแพทย์ เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจากมุมมองว่ากัญชาไม่ทันสมัย ไม่ปลอดภัย ตามมาตรฐานสากล

“เพราะเป็นองค์ความรู้มรดกทางภูมิปัญญา มีนับร้อยนับพันตำรับยาที่มี
 ภูมิปัญญาเป็นส่วนประกอบ สามารถใช้วิธีการสกัดสารในกัญชาตามวิถีภูมิปัญญาดั้งเดิมได้”
 (แนวหน้า, วันที่ 11 กรกฎาคม 2561 หน้า 5)

“ตำรับยาไทยมีการใช้พืชกัญชามานานมาก ก่อนการแพทย์ปัจจุบันใน
 ประเทศด้วยซ้ำ และยังเป็นการต่อยอดที่เราถูกละเลยมา 30-40 ปี” (แนวหน้า, วันที่ 27
 กรกฎาคม 2561 หน้า 5)

ในความเป็นภูมิปัญญาไทยนี้ การให้ข้อมูลจากแหล่งข่าวภาควิชาการยัง
 แสดงให้เห็นอีกด้วยว่า การใช้กัญชาไทยไม่ได้เป็นการใช้ยาเดี่ยวแต่เพียงอย่างเดียว

“เพราะด้วยความที่ภูมิปัญญาไทยเขาไม่ได้ใช้สมุนไพรเป็นสมุนไพรเดี่ยว
 เหตุผลเพราะเขารู้และมีภูมิปัญญารู้ว่าการใช้สมุนไพรเดี่ยวมีโทษกลับมาด้วย ภูมิปัญญา
 ไทยไม่เคยใช้ยาเดี่ยวตั้งแต่โบราณเลย เมื่อไหร่ก็ตามที่จะใช้สมุนไพรหนึ่งตัวต้อง
 ประกอบด้วยอีกสองสามตัวเพื่อแก้ฤทธิ์ของมัน” (แนวหน้า, วันที่ 11 กรกฎาคม 2561
 หน้า 5)

ทั้งนี้ มุมมองในท่าทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์ในฐานะมรดกทาง
 ภูมิปัญญานี้ยังมองอีกด้วยว่าจะประโยชน์ทั้งกับคนไข้ในการรักษาโรคและประหยัด
 ค่าใช้จ่ายอีกด้วย

“หากสามารถนำกัญชามาใช้ประโยชน์ควบคู่ได้จะสามารถลดการใช้ยา
 แขนปัจจุบัน เพื่อประโยชน์ของคนไข้และลดค่าใช้จ่ายชื้อยาจากต่างประเทศด้วย”
 (ไทยโพสต์, วันที่ 31 กรกฎาคม 2561 หน้า 8)

คุณภาพชีวิตของผู้ป่วย

ท่าทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์นี้มองว่ากัญชาช่วยรักษาโรคต่าง ๆ
 ได้ ช่วยทำให้ผู้ป่วยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้ อีกทั้งสารสกัดกัญชา เช่น น้ำมันกัญชา ยังมี
 ราคาถูก และมีข้อมูลว่าควรใช้ปริมาณเท่าใดที่จะไม่ผลข้างเคียง อันตราย หรือการติด ใน
 ขณะเดียวกันท่าทีในเรื่องของการช่วยรักษาโรคด้วยน้ำมันกัญชานี้ยังมักถูกเปรียบเทียบ
 ระหว่างยาไทยกับ “ยาฝรั่ง” อีกด้วย

“โรคที่มีการศึกษาวิจัยชัดเจนแล้วว่าใช้กัญชาได้มี 3 กลุ่ม คือ แก้กลิ้นไส้
 อาเจียนในคนไข้มะเร็งที่รับยาเคมีบำบัด โรคลมชักในเด็ก และปลูกประสาทอักเสบ”
 (ไทยรัฐ, วันที่ 4 กรกฎาคม 2561 หน้า 1,6)

“อีกประการหนึ่งที่ต้องคำนึงถึง คือ เรื่องของคุณภาพชีวิตในผู้ป่วยเหล่านี้ ซึ่งต้องทนทุกข์ทรมานและแก้ไขหรือบรรเทาได้ลำบาก แม้แต่โรคมะเร็งก็จะสามารถอยู่ได้อย่างมีความสุขขึ้น” (มติชน, วันที่ 29 กรกฎาคม 2561 หน้า 7)

นอกเหนือจากนั้นแล้ว ยังมีการยกตัวอย่างจากต่างประเทศประกอบด้วย เช่น “ผู้สูงวัยสหรัฐหันมาใช้กัญชาเพื่อเป็นยารักษาโรค” (ไทยโพสต์, วันที่ 1 กรกฎาคม 2561 หน้า 8) หรือ “อูรุกวัยปลื้ม 1 ปีกัญชาพาขึ้น” (กรุงเทพธุรกิจ, วันที่ 20 กรกฎาคม 2561 หน้า 11)

การสง่างทำที่เป็นกลาง เน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการสง่างทำที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารนี้เป็นเรื่องของ กำหนดเวลาในการใช้กัญชาทางการแพทย์ และนำมาใช้ในมนุษย์ได้แต่เฉพาะทาง การแพทย์เท่านั้น

“ใช้กัญชาทางการแพทย์เริ่มพฤษภาคม 2562” (มติชนสุดสัปดาห์, วันที่ 6 กรกฎาคม 2561 หน้า 7)

MiC MATICHON INFORMATION CENTER		Subject Heading :
Source :	ผู้จัดการรายวัน	61212684
Date : -2 ก.ค. 2561	Page : 14	No :

ถึงเวลา! ปลดล็อก
กัญชาเพื่อใช้ในการแพทย์
ปานเทพ พัวพงษ์พันธ์ (1)

Live Interview

ภาพที่ 4 ชาวกัญชาจากหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน วันที่ 2 กรกฎาคม 2561

เดือนสิงหาคม 2561

การนำเสนอข่าวเรื่องกัญชาทางแพทย์ของสื่อมวลชนในสื่อหนังสือพิมพ์เดือนสิงหาคม 2561 มีข้อค้นพบดังนี้

ตารางที่ 9 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนสิงหาคม 2561

หนังสือพิมพ์	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
กรุงเทพธุรกิจ	-	-
ข่าวสด	-	-
ข่าวหุ้น	-	-
คมชัดลึก	2	11.76
ฐานเศรษฐกิจ	-	-
ดอกเบี๋ยธุรกิจ	-	-
ทันหุ้น	-	-
บางกอกทูเดย์	-	-
บ้านเมือง	-	-
ประชาชาติธุรกิจ	-	-
ผู้จัดการรายวัน	1	5.88
ผู้จัดการสุดสัปดาห์	1	5.88
พิมพ์ไทย	-	-
มติชน	3	17.65
มติชนสุดสัปดาห์	1	5.88
วิญจักร	-	-
สยามกีฬา	-	-
สยามธุรกิจ	-	-
สยามรัฐ	2	11.76
สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์	-	-
อปท.นิวส์	1	5.88

หนังสือพิมพ์	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
เดลินิวส์	2	11.76
เนชั่นสุดสัปดาห์		
แนวหน้า	1	5.88
ไทยรัฐ	2	11.76
ไทยโพสต์	1	5.88
The Nation	-	-
จำนวนข่าวทั้งหมด	17	100

หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนสิงหาคม 2561 มากที่สุด ได้แก่ มติชน ร้อยละ 17.65 รองลงมา คือ คมชัดลึก สยามรัฐ เดลินิวส์ และ ไทยรัฐ ในจำนวนที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 11.76

ตารางที่ 10 ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนสิงหาคม 2561

ท่าทีของแหล่งข่าว	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
ภาครัฐบาล	10	52.63
ภาคเอกชน	-	-
ภาคประชาสังคม	-	-
ภาควิชาการ	3	15.79
นักข่าว/คอลัมนิสต์	6	31.58
แหล่งข่าวต่างประเทศ	-	-
อื่น ๆ	-	-
จำนวนแหล่งข่าวทั้งหมด	19	100

ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนสิงหาคม 2561 นั้น พบว่าบางข่าวมีการนำเสนอโดยใช้แหล่งข่าวหลายคนในข่าวเดียวกัน โดยเรียงตามลำดับประเภทของแหล่งข่าวที่ได้รับการพูดถึงอ้างอิงและพูดถึงในข่าวมากที่สุด ได้แก่

แหล่งข่าวจากภาครัฐบาล ร้อยละ 52.63 รองลงมา คือ นักข่าว/คอลัมนิสต์ ร้อยละ 31.58 และ ภาควิชาการ ร้อยละ 15.79

สำหรับแหล่งข่าวที่เป็นข่าว จำกัดเฉพาะประเภทของภาครัฐบาลที่ได้รับการกล่าวถึงมากที่สุดในเดือนสิงหาคม 2561 มาจากหน่วยงานด้านที่เกี่ยวข้องกับด้านสาธารณสุข ด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา และด้านวิทยาศาสตร์ ดังตัวอย่างรายชื่อของแหล่งข่าวต่อไปนี้

ประเภทของภาครัฐบาลที่ได้รับการกล่าวถึงมากที่สุดในเดือนสิงหาคม 2562 มาจากหน่วยงานด้านที่เกี่ยวข้องกับด้านสาธารณสุข และด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

นายแพทย์โสภณ เมฆธน ประธานกรรมการองค์การเภสัชกรรม

นายแพทย์สมศักดิ์ อรรฆศิลป์ อธิบดีกรมการแพทย์

ด้านอื่น ๆ

นายจิตรนรา นวรัตน์ อธิบดีอัยการสำนักงานคดีปราบปรามการทุจริต

ภาคสอง

ในกรณีของภาควิชาการ ผลการวิจัยพบว่าแหล่งข่าวมีการแสดงตนถึงสังกัดอย่างชัดเจน และมีการแสดงความคิดเห็นเพื่อสนับสนุนประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ตัวอย่างเช่นรายชื่อดังต่อไปนี้

ดร.นพดล กรรณิกา ผอ.สำนักวิจัยซูเปอร์โพลล์ มูลนิธิสถาบันวิจัยความสุขชุมชนและความเป็นผู้นำ

ผศ.ดร.ณพงศ์ นพเกตุ ผู้อำนวยการศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)

ศ.นพ.ธีระวัฒน์ เหมะจุธา ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพโรคอุบัติใหม่ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นายปานเทพ พัวพงษ์พันธ์ คณบดีสถาบันแพทย์แผนบูรณาการและเวชศาสตร์ชะลอวัย มหาวิทยาลัยรังสิต

สำหรับแหล่งข่าวประเภทของนักข่าว/คอลัมนิสต์นั้น เป็นที่น่าสังเกตว่าส่วนใหญ่แล้วจะมีการแสดงท่าทีอย่างชัดเจนว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับประเด็นปัญหาทางการแพทย์ และนักข่าว/คอลัมนิสต์นั้นมาทั้งในนามบุคคลหรือในนามของทีมข่าว ตัวอย่างเช่นรายชื่อดังต่อไปนี้

ทีมข่าวเฉพาะกิจ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

เมนูข้อมูล โดยนายดาต้า หนังสือพิมพ์มติชนสุดสัปดาห์

กวนน้ำให้ใส โดยสารส้ม หนังสือพิมพ์แนวหน้า

วารุณี สิทธิรังสรรค์ หนังสือพิมพ์มติชน

ขยายปมร้อน โดยปิยะนุช ทำนุเกษตรโรไซ หนังสือพิมพ์คมชัดลึก

ตารางที่ 11 ท่าทีของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนสิงหาคม 2561

ประเภทของแหล่งข่าว	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
แสดงท่าทีเห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์	10	58.82
แสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์	1	5.88
ท่าทีเป็นกลาง เน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง	6	35.29
จำนวนข่าวทั้งหมด	17	100

ท่าทีของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนสิงหาคม 2561 พบว่า ส่วนใหญ่แล้วเนื้อหาข่าวจะแสดงถึงท่าทีที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ร้อยละ 58.82 รองลงมา คือ ท่าทีที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 35.29 และน้อยที่สุด คือ การแสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ร้อยละ 5.88

สำหรับตัวอย่างของการแสดงท่าทีของแหล่งข่าวในรูปแบบที่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และเป็นกลางหรือเน้นให้ข้อมูลข่าวสาร ดังต่อไปนี้

การแสดงท่าทีเห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีเห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ของเดือน สิงหาคม 2561 นี้ พบว่ามีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการมองกัญชาในมุมมองดังต่อไปนี้

กัญชารักษาโรค

มุมมองในท่าทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์นี้จะมาจากมุมมองว่า กัญชาเป็น “ทางเลือกใหม่” ในการช่วยรักษาโรคต่าง ๆ ได้ โดยสารสกัดจากกัญชาใน สัดส่วนและปริมาณที่เหมาะสมสามารถนำมาใช้รักษาโรคได้ แต่ก็ต้องอยู่ในวินิจัยของ แพทย์ นอกจากนั้นแล้วกัญชายังทำให้ผู้ป่วยได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ดังนั้น เรื่องของกัญชา ทางทางการแพทย์จึงเป็นเรื่องความหวังใหม่ของผู้ป่วย จำนวนหลายล้านคน และจะต้อง “ฝาก ความหวังไว้ที่กัญชา” (มติชนสุดสัปดาห์, วันที่ 24 สิงหาคม 2561 หน้า 21)

นอกเหนือจากนั้นแล้ว ยังมีการใช้ “โพล” จากสำนักต่าง ๆ เพื่อสนับสนุน ท่าทีที่เห็นด้วยกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์จากสำนักวิจัยซูเปอร์โพลล์ และนิด้าโพลอีก ด้วย

“นิด้าโพลเผย 72.4% เห็นด้วยกัญชาเป็นยารักษาโรคถูก ก.ม.” (มติชน, วันที่ 21 สิงหาคม 2561 หน้า 9)

กัญชาเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น

มุมมองในท่าทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์นี้จะมาจากมุมมองว่า กัญชาเป็นพืชสมุนไพรท้องถิ่นของประเทศไทย แต่ต่างชาติกลับมาฉกฉวยทรัพย์สินทาง ปัญญาของเราไป ประกอบกับการขึ้นทะเบียนเป็นยาเสพติดทำให้ไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์

ในขณะเดียวกัน เมื่อพูดถึงกัญชาในมุมมองของภูมิปัญญาแล้วนั้นจะมีการ ใช้ข้อมูลในเรื่องของเวลาในอดีตเข้ามาเกี่ยวข้องกับการแสดงท่าทีที่เห็นด้วย เช่น ย้อนอดีต ไปในสมัยรัชกาลที่ 5 ที่มีการกล่าวถึงสรรพคุณของกัญชาในตำรับยาต่าง ๆ เป็นต้น ดังนั้น เรื่องของกัญชาจึงเป็นภูมิปัญญาในระดับชาติ

“ได้เห็นเป็นบุญตา ต้นฉบับสมุดไทย 148 ปีที่แล้ว วิธีใช้กัญชาทาง การแพทย์ในสมัยรัชกาลที่ 5” (ผู้จัดการสุดสัปดาห์, วันที่ 27 สิงหาคม 2561 หน้า 48-50)

MiC MATICHON INFORMATION CENTER	Subject Heading :
Source : สยามรัฐ	61249140
Date : ๓ ส.ค. 2561 Page : 11	

กัญชา รักษาโรคมะเร็งต้องรอ ชี้โอกาสดีปลูกไทยช่วยวิจัย

นพ.สมศักดิ์ อรรฆศิลป์ อธิบดีกรมการแพทย์และประธานคณะทำงานเพื่อพิจารณา กัญชามาใช้ทางการแพทย์กล่าวถึงข่าวการนำ กัญชามาใช้ทางการแพทย์อย่างเหมาะสมว่า สารสกัดจากกัญชาในสัดส่วนและปริมาณที่เหมาะสมสามารถนำมาใช้รักษาโรคได้ ซึ่งหลายประเทศใช้ทางการแพทย์อย่างถูกกฎหมาย โดยโรคที่มีหลักฐานทางวิชาการวิจัยสนับสนุนชัดเจน ได้แก่ ผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับเคมีบำบัดแล้วคลื่นไส้อาเจียน โรคลมชักในเด็กที่รักษายากหรือลมชักที่ต่อการรักษาด้วยวิธีต่างๆ และผู้ป่วยโรคปลอกประสาทเสื่อมแข็งที่มีภาวะกล้ามเนื้อเกร็งผู้ป่วยที่ปวดเส้นประสาทรักษาด้วยวิธีต่างๆ แล้วไม่ได้ผล แต่ต้องอยู่ภายใต้ดุลพินิจของแพทย์ และเป็นกรณีไป เพราะกัญชาเป็นยาเสพติดที่ออกฤทธิ์แบบผสมผสานทั้งกระตุ้นประสาทกดประสาท และหลอนประสาท

ทั้งนี้ สารสกัดกัญชา ขนาด และปริมาณที่ใช้ต้องถูกต้องตามข้อมูลวิชาการ

ซึ่งอนาคตหากไทยสามารถปลูกกัญชาเพื่อนำมาใช้ทางการแพทย์ได้โดยไม่ขัดกฎหมายจะลดค่าใช้จ่ายนำเข้ายาที่เป็นสารสกัดหรือสารสังเคราะห์ที่กัญชาจากต่างประเทศได้รวมถึงยาอื่นๆ ที่สามารถใช้กัญชารักษาแทนได้เช่นกัน สำหรับกรณีกัญชาหรือน้ำมันกัญชาใช้ได้ศิริกษามะเร็ง ปัจจุบันยังไม่มีข้อมูลนำเชื่อกันเพียงพอ จึงเป็นโอกาสที่จะส่งเสริมให้หน่วยงานต่างๆ ได้ศึกษารวบรวมข้อมูลนำสารสกัดจากกัญชามาใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ในประเทศมะเร็งและโรครื่นๆ ต่อไป

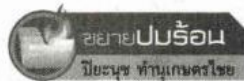
นพ.สมศักดิ์กล่าวว่า สำหรับประเด็นการนำกัญชามาใช้รักษาปัญหาด้านสุขภาพจิต อาทิ สมอลเสื่อม ซึมเศร้า โรควิตกกังวลนั้น ขณะนี้ ขั้นตอนอยู่ระหว่างรอรับฟังความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านสุขภาพจิต ซึ่งการดำเนินการทั้งหมดนี้เพื่อให้ผู้ป่วยได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งคณะทำงานเพื่อพิจารณากัญชามาใช้ทางการแพทย์ยินดีรับฟังความคิดเห็นทุกภาคส่วน เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับประโยชน์จากการรักษาด้วยกัญชาอย่างแท้จริง

ภาพที่ 5 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์สยามรัฐ วันที่ 3 สิงหาคม 2561

การแสดงผลที่เป็นกลาง เน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการแสดงผลที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์กับเรื่องยาเสพติดในประเทศไทย รวมถึงอินโฟกราฟิกที่เกี่ยวข้องกับเส้นทางการปลดล็อกกัญชาเพื่อการแพทย์ว่าจะต้องผ่านขั้นตอนใดบ้าง เนื้อหาใดบ้างที่จะปลดล็อก และผลลัพธ์ของการใช้กัญชาทางการแพทย์ว่าจะรักษาโรคใดได้บ้าง เป็นต้น

MiC MATICHON INFORMATION CENTER	Subject Heading :
Source : คม ชัด ลึก	61253310
Date : - 7 ส.ค. 2561 Page : 2	No :

กลางเดือนกรกฎาคม ที่ผ่านมา พล.อ.ประจิน จั่นตอง รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม นำคณะผู้แทนไทยประกอบด้วย นายพงศธร สัจจชลพันธ์ ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงยุติธรรม นางกรรณิการ์ แสงทอง รองปลัดกระทรวงยุติธรรม นายศิรินทรธยา สิทธิชัย เลขาธิการ ป.ป.ส. นางชนัญญา ชัยสุวรรณ อธิบดีอัยการ สำนักงานคดียาเสพติด และผู้บริหารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เดินทางไปศึกษาดูงานการแก้ปัญหาเสพติดแบบครบวงจรในประเทศออสเตรเลีย ไม่ว่าจะเป็นการเบี่ยงเบนผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติดออกจากกระบวนการยุติธรรมเพื่อเข้าสู่ระบบการบำบัดรักษาของศาลยาเสพติดแห่งรัฐนิวเซาท์เวลส์ นครซิดนีย์ ระบบในการตรวจพิสูจน์สินค้าและวัตถุหลายประเทศ รวมถึงยาเสพติดของสถาบันตรวจพิสูจน์แห่งชาติ (NMI) และสำนักงานตำรวจ

‘กัญชาทางการแพทย์’ ความเป็นไปได้กับ‘ไทย’

ภาพที่ 6 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์คมชัดลึก วันที่ 7 สิงหาคม 2561

เดือนกันยายน 2561

การนำเสนอข่าวเรื่องกัญชาทางแพทย์ของสื่อมวลชนในสื่อหนังสือพิมพ์เดือนกันยายน 2561 มีข้อค้นพบดังนี้

ตารางที่ 12 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนกันยายน 2561

หนังสือพิมพ์	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
กรุงเทพธุรกิจ	6	12.50
ข่าวสด	1	2.08
ข่าวหุ้น	1	2.08
คมชัดลึก	4	8.33
ฐานเศรษฐกิจ	-	-
ดอกเบี๋ยธุรกิจ	1	2.08
ทันหุ้น	-	-
บางกอกทูเดย์	-	-
บ้านเมือง	-	-
ประชาชาติธุรกิจ	-	-
ผู้จัดการรายวัน	1	2.08
ผู้จัดการสุดสัปดาห์	-	-
พิมพ์ไทย	-	-
มติชน	13	27.08
มติชนสุดสัปดาห์	-	-
วิญจักร	-	-
สยามกีฬา	-	-
สยามธุรกิจ	-	-
สยามรัฐ	2	4.16

หนังสือพิมพ์	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์	-	-
อปท.นิวส์	-	-
เดลินิวส์	3	6.25
เนชั่นสุดสัปดาห์	-	-
แนวหน้า	5	10.42
ไทยรัฐ	7	14.58
ไทยโพสต์	4	8.33
The Nation	-	-
จำนวนข่าวทั้งหมด	48	100

หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนกันยายน 2561 มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ มติชน ร้อยละ 27.08 รองลงมา คือ ไทยรัฐ ร้อยละ 14.58 และ กรุงเทพธุรกิจ ร้อยละ 12.50

ตารางที่ 13 ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนกันยายน 2561

ประเภทของแหล่งข่าว	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
ภาครัฐบาล	53	66.25
ภาคเอกชน	-	-
ภาคประชาสังคม	-	-
ภาควิชาการ	13	16.25
นักข่าว/คอลัมนิสต์	11	13.75
แหล่งข่าวต่างประเทศ	-	-
อื่น ๆ	3	3.75
จำนวนแหล่งข่าวทั้งหมด	80	100

ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนกันยายน 2561 นั้น พบว่าบางข่าวมีการนำเสนอโดยใช้แหล่งข่าวหลายคนในข่าวเดียวกัน โดยเรียงตามลำดับประเภทของแหล่งข่าวที่ได้รับการพูดถึงอ้างอิงและพูดถึงในข่าวมากที่สุด ได้แก่ แหล่งข่าวจากภาครัฐบาล ร้อยละ 66.25 รองลงมา คือ ภาควิชาการ ร้อยละ 16.25 และ นักข่าว/คอลัมนิสต์ ร้อยละ 13.75

สำหรับแหล่งข่าวที่เป็นข่าว จำกัดเฉพาะประเภทของภาครัฐบาลที่ได้รับการกล่าวถึงมากที่สุดในเดือนกันยายน 2561 มาจากหน่วยงานด้านที่เกี่ยวข้องกับด้านสาธารณสุข และด้านอื่น ๆ ดังตัวอย่างรายชื่อต่อไปนี้

ด้านสาธารณสุข

นายแพทย์โสภณ เมฆธน ประธานกรรมการองค์การเภสัชกรรม

นายแพทย์วิฑูรย์ ต่านไพบูลย์ ผู้อำนวยการองค์การเภสัชกรรม

ภญ.ดร.สุภาพร ปิติพร รองผู้อำนวยการด้านการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร

ด้านอื่น ๆ

พล.อ. ประจิน จั่นตอง รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

นายศรินทร์ยา สิริชัย เลขาธิการ ป.ป.ส.

นายแพทย์เจดีย์ ศิริธรานนท์ โฆษกคณะกรรมการวิสามัญ กิจการสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ (วิป สนช.)

ในกรณีของภาควิชาการ ผลการวิจัยพบว่าแหล่งข่าวมีการแสดงตนถึงสังกัดอย่างชัดเจนเนื่องจากการดำเนินการวิจัยและพัฒนาหรือการเปิดหลักสูตรและศูนย์ต่าง ๆ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกัญชา และการแสดงความคิดเห็นเพื่อสนับสนุนประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ตัวอย่างเช่นรายชื่อดังต่อไปนี้

ศ.นพ.ธีระวัฒน์ เหมะจุธา ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพโรคอุบัติใหม่ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รศ.คณินิจ ศรีบัวเอี่ยม คณบดีคณาจารย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นายปานเทพ พัวพงษ์พันธ์ คณบดีสถาบันแพทย์แผนบูรณาการและ
เวชศาสตร์ชะลอวัย มหาวิทยาลัยรังสิต

นายไพศาล ลิ้มสถิตย์ กรรมการบริหารศูนย์กฎหมายสุขภาพและ
จริยศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สำหรับแหล่งข่าวประเภทของนักข่าว/คอลัมนิสต์นั้น มีทั้งการแสดงท่าทีอย่าง
ชัดเจนว่าเห็นด้วย ท่าทีที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ และการนำเสนอข่าว
โดยให้ข้อมูลประกอบข้อคิดเห็นในเรื่องกัญชาและยกตัวอย่างจากแหล่งข่าวที่มีน้ำหนักของ
ข้อมูลทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยควบคู่กัน สำหรับนักข่าว/คอลัมนิสต์นั้นมาทั้งในนาม
บุคคลหรือในนามของทีมข่าว ตัวอย่างเช่นรายชื่อดังต่อไปนี้

สุขภาพहरรรษา โดยหมอดื้อ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เม็ดเงิน โดยแสงไทย เค้าวไทย หนังสือพิมพ์ดอกเบ็ญจธุรกิจ

ทางเสื่อผ่าน โดยแสงไทย เค้าวไทย หนังสือพิมพ์สยามรัฐ

กระดานความคิด โดยบางนาห้าสิบกหก หนังสือพิมพ์คมชัดลึก

ส่วนแหล่งข่าวอื่น ๆ ในเดือนกันยายน 2561 นี้ พบว่ายังมีการระบุถึงองค์กร
ภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องกับกัญชา รวมถึงแหล่งข่าวบุคคล/ชื่อของประชาชนผู้มีความ
เกี่ยวข้องในการใช้กัญชาทางการแพทย์ ตัวอย่างเช่น

ภญ.นิยดา เกียรติยิ่งอังศุลี ผู้จัดการศูนย์วิชาการเฝ้าระวังและพัฒนาระบบ
ยา (กพย.)

ภญ.สำลี ใจดี ประธานมูลนิธิสาธารณสุขกับการพัฒนา (มสพ.)

ตารางที่ 14 ท่าทีของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนกันยายน
2561

ท่าทีของแหล่งข่าว	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
แสดงท่าทีเห็นด้วยกับประเด็น กัญชาทางการแพทย์	24	50.00

ท่าทีของแหล่งข่าว	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
แสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับประเด็นปัญหาทางการแพทย์	3	6.25
ท่าทีเป็นกลาง เน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง	21	43.75
จำนวนข่าวทั้งหมด	48	100

ท่าทีของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของปัญหาทางการแพทย์ในเดือนกันยายน 2561 พบว่า ส่วนใหญ่แล้วเนื้อหาข่าวจะแสดงถึงท่าทีที่เห็นด้วยกับประเด็นปัญหาทางการแพทย์ ร้อยละ 50.00 รองลงมา คือ ท่าทีที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 43.75 และน้อยที่สุด คือ การแสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับประเด็นปัญหาทางการแพทย์ ร้อยละ 6.25

สำหรับตัวอย่างของการแสดงท่าทีของแหล่งข่าวในรูปแบบที่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และเป็นกลางหรือเน้นให้ข้อมูลข่าวสาร ดังต่อไปนี้

การแสดงท่าทีเห็นด้วยกับประเด็นปัญหาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีเห็นด้วยกับประเด็นปัญหาทางการแพทย์ของเดือนกันยายน 2561 นี้ พบว่ามีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการมองปัญหาในมุมมองดังต่อไปนี้

กัญชามีข้อดีมากกว่าข้อเสีย

สำหรับที่เห็นด้วยกับปัญหาทางการแพทย์นี้มีมุมมองว่ากัญชามีข้อดีมากกว่าข้อเสีย แต่ในประเทศไทยการใช้กัญชาในทางการแพทย์ให้กับผู้ป่วยถูกจำกัดและมองข้ามประโยชน์ เนื่องจากถูกมองว่าเป็นโทษและเป็นยาเสพติด ทั้งนี้ หากไม่ปลดล็อกในเรื่องของการนำสารสกัดจากกัญชามาใช้ทางการแพทย์จะเกิดปัญหาใหญ่แน่นอน

“ทุกวันนี้ผู้ป่วยหลายคน โดยเฉพาะผู้ป่วยมะเร็ง ยิ่งระยะสุดท้าย ที่มีความหวังที่ต้องการลดความเจ็บป่วยจากภาวะโรคหั่นมาหาและใช้น้ำมันสกัดจากกัญชากันจำนวนมาก” (ไทยโพสต์, วันที่ 28 กันยายน 2561 หน้า 8)

นอกเหนือจากนั้นแล้ว ท่าทีที่เห็นด้วยถึงข้อดีของการใช้ گیญาทาทางการแพทย์นี้ ยังมองอีกด้วยว่าสูตรตำรับยายังสามารถต่อยอดได้อีกหลายรูปแบบ เพื่อให้เหมาะสมกับการนำไปใช้ในการรักษาโรคในแต่ละประเภทได้อีกด้วย เช่น น้ำมันหยดใต้ลิ้น แผ่นแปะผิวหนัง ยาเหน็บ และครีมและแคปซูล เป็นต้น (กรุงเทพฯธุรกิจ, วันที่ 26 กันยายน 2561 หน้า 15)

การมองว่า گیญาทา มีข้อดีมากกว่าข้อเสียนี้ยังเชื่อมโยงกับประเด็นที่เรียกว่า รั้ง ให้มีการปลดล็อก گیญาทาทางการแพทย์ เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะการป่วยจากโรคที่รักษาไม่ได้ แต่ก็มีข้อควรระวังในส่วนของข้อเสีย คือ การใช้ในทางที่ผิด วัตถุประสงค์

گیญาทาเป็นพืชสมุนไพรของไทย

มุมมองในเรื่องท่าทีที่เห็นด้วยกับ گیญาทาทางการแพทย์นี้ มองว่า گیญาทาเป็นสมุนไพรของไทยที่ใช้กันมาแพร่หลาย โดยข้อมูลที่น่าสนับสนุนนี้มักจะอ้างถึงข้อมูลการใช้ گیญาทาในทางการแพทย์ในอดีตในรัชสมัยต่าง ๆ แบบการแพทย์แผนไทย จนกระทั่ง گیญาทาถูกทำให้เป็นยาเสพติด

“ گیญาทาและกระท่อมถือเป็นพืชสมุนไพรไทยที่ใช้กันแพร่หลายตั้งแต่สมัย สมเด็จพระนารายณ์มหาราช กระทั่งปี 2486 รัฐบาลต้องการริดรอนฝิ่นจึงนำ گیญาทาและกระท่อมไปอยู่ในกลุ่มยาเสพติด” (แนวหน้า, วันที่ 29 กันยายน 2561 หน้า 1, 11)

گیญาทา คือ อีสราภาพทางยา

สำหรับที่เห็นด้วยกับ گیญาทาทางการแพทย์นี้ มีมุมมองว่า การพัฒนายาจาก گیญาทาจะช่วยประเทศชาติได้ เนื่องจาก گیญาทาสายพันธุ์ไทยมีสารสำคัญในปริมาณมาก

“ گیญาทา คือ อีสราภาพทางยาในระดับหนึ่งทีเดียว เพราะว่ายาต้านมะเร็งที่ดัด ลิทธิบัตรแพงมาก เป็นหมื่น ๆ ล้านบาท ถ้าเกิดเราสามารถจะพัฒนายาจาก گیญาทาได้ ก็หวังว่าจะช่วยประเทศชาติได้อย่างมหาศาล” (มติชน, วันที่ 27 กันยายน 2561 หน้า 9)

ทั้งนี้ การแสดงท่าทีที่เห็นด้วยในประเด็นเรื่อง گیญาทาในเดือนกันยายนนี้จะ ควบคู่ไปกับประเด็นกฎหมายยาเสพติด และการใช้ ม.44 เพื่อปลดล็อกให้สามารถนำ گیญาทาใช้ทางการแพทย์ได้ทันเวลา

“หากใช้ ม.44 ปลดล็อกจริงจะเป็นประโยชน์กับผู้ป่วยที่จำเป็นต้องใช้อย่าง มาก เพราะทันทีที่ออกคำสั่งจะสามารถสกัดน้ำมัน گیญาทาได้ และเมื่อได้สารสกัดน้ำมัน

กัญชาแล้ว จากนั้นในทางการแพทย์จะนำไปแปรรูปเพื่อการรักษาบำบัดผู้ป่วยได้หลากหลาย ทั้งในรูปของครีมทาผิว ยาเหน็บ น้ำมันหยด เป็นต้น” (มติชน, วันที่ 21 กันยายน 2561 หน้า 1,7)

		Subject Heading : 61306849
Source :	ไทยรัฐ (บ่าย)	
Date :	22 ก.ย. 2561	Page : 15
		No :

วิจัยกัญชาได้: กรณีสื่อออนไลน์เรียกร้องให้อนุญาตให้ใช้กัญชาใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ รวมถึงเครื่องดื่มน้ำร้อนในต่างประเทศสนใจพัฒนาเครื่องดื่มน้ำร้อนเพื่อสุขภาพ ล่าสุดเมื่อวันที่ 20 ก.ย. นายศิริรินทร์ยา สิทธิชัย เลขาธิการ ป.ป.ส. เผยว่า ที่ผ่านมาศูนย์อำนาจการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ (ศอ.ปส.) แต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาวิเคราะห์กฎหมายเกี่ยวกับพืชเสพติด เห็นว่า ควรกำหนดให้กัญชาเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท 5 ตาม พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 ต่อไปไม่อนุญาตให้ใช้ในเชิงสันตนาการ แต่เปิดช่องให้ขออนุญาตศึกษาวิจัยกัญชาเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ ได้กระทรวงสาธารณสุขได้ออกกฎกระทรวงมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือ วันที่ 6 ม.ค.2560 ทั้งนี้ ต้องยื่นคำขอพร้อมเหตุผล และหลักฐานต่างๆที่เกี่ยวข้องต่อสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) เพื่อเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขพิจารณาอนุญาตต่อไป.

ภาพที่ 7 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ วันที่ 22 กันยายน 2561

การแสดงท่าทีเป็นกลาง เน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการแสดงท่าทีที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับยกตัวอย่างเช่น ประเด็นเรื่องของการศึกษาวิจัยกัญชาเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ หรือ ไลน์ไลน์ของการนำกฎหมายกัญชาเข้าสภา (ร่าง พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ) หรือความคืบหน้าในการพิจารณาเนื้อหาถอดกัญชาออกจากยาเสพติดประเภท 5 เพื่อใช้ทางการแพทย์ ตลอดจนข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับกัญชาจากต่างประเทศ เช่น “มาเลยเถิด รับรองกัญชาเพื่อการแพทย์” (กรุงเทพธุรกิจ, วันที่ 27 กันยายน 2561 หน้า 12) นอกจากนั้นแล้วยังมีประเด็นอื่น ๆ อาทิ การรับมือกับกัญชาของกลางขององค์การเภสัช

กรรมจากกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด (บช.ปส.) เพื่อนำมาใช้ในการวิจัย สารสกัดต้นแบบกัญชาทางการแพทย์เพื่อใช้รักษาผู้ป่วย หรือ การให้ความสนใจต่อตลาด เครื่องดื่มผสมกัญชาของ โคคา-โคล่า

การแสดงให้เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงให้เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ของเดือน กันยายน 2561 นี้ พบว่าเป็นประเด็นเดียวกันกับผู้มองกัญชาในท่าทีทางบวก คือ กัญชามี ทั้งดีและเสีย แต่การแสดงให้เห็นด้วยนี้จะมองในแง่เสียที่เกิดขึ้นมากกว่า

กัญชาเป็นดาบสองคม

ท่าทีที่ไม่เห็นด้วยนี้จะมองไปที่การเข้าถึงกัญชาโดยขาดคำแนะนำในทางที่เหมาะสม เนื่องจากสมุนไพรแทบทุกชนิดจะมีทั้งคุณและโทษ ดังนั้นเมื่อกัญชาทางการแพทย์แต่ได้รับข้อมูลที่ผิดจากสื่อออนไลน์หรือการค้นหาข้อมูลเองจากทางกูเกิลจะทำให้เกิดผลเสียเพราะขาด “ภูมิคุ้มกันทางความเข้าใจ”

“นิสัยคนไทย ซึ่งย่อว่าแต่ยาที่เป็นดาบสองคมอันตรายถึงชีวิตเลย (ถ้าใช้ผิด ๆ) สินค้าสารพัดชนิดที่มีใบกำกับการใช้ หรือคู่มือแนบมาในกล่องก็มักจะไม่ค่อยได้อ่านกัน” (คมชัดลึก, วันที่ 27 กันยายน 2561 หน้า 2)

นอกจากประเด็นของการขาดความรู้ความเข้าใจและการหาข้อมูลเองของผู้ใช้ที่จะส่งผลเสียแล้ว ท่าทีที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ยังแสดงให้เห็นผ่านการยกตัวอย่างผลลัพธ์ของบุคคลที่ใช้สมุนไพรในทางที่ผิดจนกระทั่งต้องเข้าโรงพยาบาล ประกอบกับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมทุกขั้นตอนในการนำมาใช้เป็นยา และในกระบวนการรักษาที่อาจจะยังทำได้ไม่ดีพอ

กัญชาเป็นพืชเสพติด

ท่าทีที่ไม่เห็นด้วยกับกระแสการเรียกร้องให้กัญชาถูกกฎหมายนี้ยังคงมองว่า “กัญชาเป็นยาเสพติด” หากสูบต่อมาก ๆ ต่อกันนาน ๆ จะมีผลต่อจิตประสาท

ในมุมมองของยาเสพติดนี้ ยังมีการพูดถึงกัญชาโดยเปรียบเทียบกับยาบ้าและบุหรี่ ดังนั้นการปลดล็อกกัญชาจะส่งผลให้มีการใช้กัญชาในรูปแบบผิด ๆ ทำให้เกิดพิษภัยและยังเป็นการ “ย้ายนักสูบบุหรีมาเป็นนักเสพกัญชา” อีกด้วย

เดือนตุลาคม 2561

การนำเสนอข่าวเรื่องกัญชาทางแพทย์ของสื่อมวลชนในสื่อหนังสือพิมพ์เดือนตุลาคม 2561 มีข้อค้นพบดังนี้

ตารางที่ 15 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนตุลาคม 2561

หนังสือพิมพ์	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
กรุงเทพธุรกิจ	14	13.59
ข่าวสด	4	3.88
ข่าวหุ้น	-	-
คมชัดลึก	7	6.79
ฐานเศรษฐกิจ	-	-
ดอกเบี๋ยธุรกิจ	-	-
ทันหุ้น	-	-
บางกอกทูเดย์	-	-
บ้านเมือง	-	-
ประชาชาติธุรกิจ	-	-
ผู้จัดการรายวัน	6	5.82
ผู้จัดการสุดสัปดาห์	4	3.88
พิมพ์ไทย	-	-
มติชน	14	13.59
มติชนสุดสัปดาห์	-	-
วิญจักร	-	-
สยามกีฬา	-	-
สยามธุรกิจ	-	-
สยามรัฐ	2	1.94
สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์	2	1.94
อปท.นิวส์	1	0.97

หนังสือพิมพ์	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
เดลินิวส์	9	8.73
เนชั่นสุดสัปดาห์	-	-
แนวหน้า	13	12.62
ไทยรัฐ	14	13.59
ไทยโพสต์	9	8.73
The Nation	4	3.88
จำนวนข่าวทั้งหมด	103	100

หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนตุลาคม 2561 มากที่สุด ได้แก่ ไทยรัฐ กรุงเทพธุรกิจ และมติชน ในจำนวนที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 13.59 รองลงมา คือ แนวหน้า ร้อยละ 8.40

ตารางที่ 16 ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนตุลาคม 2561

ประเภทของแหล่งข่าว	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
ภาครัฐบาล	71	48.96
ภาคเอกชน	-	-
ภาคประชาสังคม	1	0.68
ภาควิชาการ	17	11.72
นักข่าว/คอลัมนิสต์	51	35.17
แหล่งข่าวต่างประเทศ	-	-
อื่น ๆ	5	3.44
จำนวนแหล่งข่าวทั้งหมด	145	100

ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนตุลาคม 2561 นั้น พบว่าบางข่าวมีการนำเสนอโดยใช้แหล่งข่าวหลายคนในข่าวเดียวกัน โดยเรียงตามลำดับประเภทของแหล่งข่าวที่ได้รับการพูดถึงอ้างอิงและพูดถึงในข่าวมากที่สุด ได้แก่

แหล่งข่าวจากภาครัฐบาล ร้อยละ 48.96 รองลงมา คือ นักข่าว/คอลัมนิสต์ ร้อยละ 35.17 และแหล่งข่าวภาควิชาการ ร้อยละ 11.72

สำหรับแหล่งข่าวที่เป็นข่าว จำกัดเฉพาะประเภทของภาครัฐบาลที่ได้รับการกล่าวถึงมากที่สุดในเดือนตุลาคม 2561 มาจากหน่วยงานด้านที่เกี่ยวข้องกับด้านสาธารณสุข และด้านอื่น ๆ ดังต่อไปนี้

ด้านสาธารณสุข

นายแพทย์โสภณ เมฆธน ประธานกรรมการองค์การเภสัชกรรม

นายแพทย์ธเรศ กรัษนัยรวิวงศ์ เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา

ดร.ภญ.นันทกาญจน์ สุวรรณปิฎกกุล ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาองค์การเภสัชกรรม

นายแพทย์มรุต จิรเศรษฐสิริ อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

นายแพทย์ขวัญชัย วิศิษฐานนท์ ผู้อำนวยการสถาบันการแพทย์แผนไทย

นายแพทย์วิฑูรย์ ต่านไพบูลย์ ผู้อำนวยการองค์การเภสัชกรรม

นพ.เจตน์ ศิรธรานนท์ ประธานกรรมการสาธารณสุข สนช.

ด้านอื่น ๆ

พล.อ. ประจิน จั่นตอง รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

นายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี

นายนิยม เต็มศรีสุข เลขาธิการสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

(ป.ป.ส.)

นายพิภพ ชำนิวิกัยพงศ์ ที่ปรึกษาสำนักงาน ป.ป.ส. ด้านพืชเสพติด

นายสมชาย แสวงการ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.)

นายแพทย์เสรี ตูจันดา ประธานคณะที่ปรึกษารัฐมนตรีฯ

ในกรณีของภาควิชาการ ผลการวิจัยพบว่าแหล่งข่าวมีการแสดงตนถึงสังกัดอย่างชัดเจนเนื่องจากการดำเนินการวิจัยและพัฒนาหรือการเปิดหลักสูตรและศูนย์ต่าง ๆ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกัญชา และการแสดงความคิดเห็นเพื่อสนับสนุนประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ตัวอย่างเช่นรายชื่อดังต่อไปนี้

ศ.นพ.ธีระวัฒน์ เหมะจุธา ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพโรคอุบัติใหม่ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นายปานเทพ พัวพงษ์พันธ์ คณบดีสถาบันแพทย์แผนบูรณาการและเวชศาสตร์ชะลอวัย มหาวิทยาลัยรังสิต

ผศ.คณินิจ ศรีบัวเอี่ยม อาจารย์คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำหรับแหล่งข่าวประเภทของนักข่าว/คอลัมนิสต์นั้น เป็นที่น่าสังเกตว่าส่วนใหญ่แล้วจะมีการแสดงท่าทีอย่างชัดเจนว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ และนักข่าว/คอลัมนิสต์นั้นมาทั้งในนามบุคคลหรือในนามของทีมข่าว ตัวอย่างเช่นรายชื่อดังต่อไปนี้

คนปลายซอย โดยเปลวสีเงิน หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

ชักรงรบ โดยกิเลน ประลองเชิง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

โกวิท วงศ์สุรวัฒน์ หนังสือพิมพ์มติชน

ตรวจการบ้าน หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

เล่นกับไฟ โดยแมงเม่า หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

ตะวันออกที่ท่าพระอาทิตย์ โดยนพ นงนารถ หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน

บ้านเกิดเมืองนอน โดย สิริอัญญา หนังสือพิมพ์แนวหน้า

กวนน้ำให้ใส โดยสารส้ม หนังสือพิมพ์แนวหน้า

ขอซัดซัด โดยอรรถวิรัช สุวรรณภักดี หนังสือพิมพ์แนวหน้า

เพ็ญลักษณ์ ภักดีเจริญ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

ชูลีพร อร่ามเนตร หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

รู้เรารู้โลก โดย ศ.ดร.ไชยา ยี่มิวิไล หนังสือพิมพ์สยามรัฐ

ThinkTank โดยเสกขภูมิ วรรณปก หนังสือพิมพ์มติชน

สังคมโลก โดยเลนส์ซูม หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

เส้นใต้บรรทัด โดยจิตกร บุชบา หนังสือพิมพ์แนวหน้า

สำหรับแหล่งข่าวจากภาคประชาสังคม ดังตัวอย่างรายชื่อต่อไปนี้

ภญ.นิยดา เกียรติยิ่งอังศุลี ผู้จัดการแผนงานพัฒนากลไกเฝ้าระวังระบบยา (ก.พ.ย.)

ส่วนแหล่งข่าวอื่น ๆ ในเดือนตุลาคม 2561 นี้ พบว่ายังมีการระบุถึงองค์กรภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องกับกัญชา รวมถึงแหล่งข่าวบุคคล/ชื่อของประชาชนผู้มีความเกี่ยวข้องในการใช้กัญชาทางการแพทย์ และพรรคการเมืองต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น

นพ.ระวี มาศฉมาดล หัวหน้าพรรคพลังธรรมใหม่

นายเดชา ศิริภัทร ประธานมูลนิธิข้าวขวัญ

นายวิชา มหาคุณ อดีตรองกรรมการ ป.ป.ช.

นายวิรัตน์ กัลยาศิริ อดีตรอง ส.ส. สงขลา พรรคประชาธิปัตย์

ตารางที่ 17 ท่าทีของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนตุลาคม 2561

ท่าทีของแหล่งข่าว	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
แสดงท่าทีเห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์	31	30.09
แสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์	4	3.88
ท่าทีเป็นกลาง เน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง	68	66.01
จำนวนข่าวทั้งหมด	103	100

ท่าทีของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนตุลาคม 2561 พบว่า ส่วนใหญ่แล้วเนื้อหาข่าวจะแสดงให้เห็นถึงท่าทีที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 66.01 รองลงมา คือ ท่าทีที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์

ร้อยละ 30.09 และน้อยที่สุด คือ การแสดงท่าที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ร้อยละ 3.88

สำหรับตัวอย่างของการแสดงท่าทีของแหล่งข่าวในรูปแบบที่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และเป็นกลางหรือเน้นให้ข้อมูลข่าวสาร ดังต่อไปนี้

การแสดงท่าทีเห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีเห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ของเดือน ตุลาคม 2561 นี้ พบว่ามีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการมองกัญชาในมุมมองดังต่อไปนี้

กัญชาเป็นพืชเทวดา

มุมมองในท่าทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์นี้จะมาจากมุมมองว่า กัญชาช่วยรักษาโรคและอาการเจ็บป่วยต่าง ๆ ได้ โดยเฉพาะโรคมะเร็ง มุมมองนี้จึงมีความคิดเห็นและท่าทีที่มองว่ากัญชาเป็นพระเอกและเป็นมากกว่ายาเสพติด โดยมีเหตุผลสนับสนุนว่ามีนักวิชาการและผู้รู้มากมาย มี “งานวิจัยชี้ชัดกัญชารักษาโรคหลายชนิด” ที่ได้รับยอมรับกัญชาว่าเป็นยารักษาผู้ป่วย และช่วยชีวิตของผู้ป่วยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น หากเดินทางเต็มกำลังแล้วจะให้ประโยชน์มากมายกับประเทศไทย และ “สร้างความมั่นคงทางยา” ได้

“กัญชาเป็นตัวยาสำคัญที่บรรเทาอาการเจ็บป่วยทรมานจากโรคมะเร็ง และกัญชาสามารถรักษาอาการลมชักได้อย่างชะงัดด้วย” (มติชน, วันที่ 24 ตุลาคม 2561 หน้า 16)

“ปัจจุบันมีผู้ป่วยไทยรอความหวังที่จะได้ใช้ประโยชน์ทางการแพทย์จาก กัญชา อย่างเช่น ผู้ป่วยอัลไซเมอร์ที่แสดงอาการประมาณ 2 แสนคน ลมชัก 1-2 แสนคน พาร์กินสัน 1.5 แสนคน และยังมีผู้ป่วยโรคมะเร็งที่มีผลข้างเคียง มีอาการปวดอย่างทรมาน” (คมชัดลึก, วันที่ 19 ตุลาคม 2561 หน้า 11)

ในมุมมองนี้ยังมองอีกด้วยว่าเห็ดและบุหรีเป็นยาเสพติดที่ร้ายแรงกว่า กัญชา ดังนั้นรัฐบาลควรปลดกัญชาออกจากบัญชียาเสพติด โดยมีการเปรียบเทียบกับต่างประเทศที่กัญชาถูกกฎหมาย เช่น สหรัฐอเมริกา แคนาดา เนเธอร์แลนด์ เบลเยียม เป็นต้น

นอกเหนือจากที่กล่าวมาในข้างต้นแล้วนั้น ในมุมมองทางบวดยังเห็นอีก ด้วยว่ากัญชาของประเทศไทยเป็นกัญชาที่มีคุณภาพอันดับต้น ๆ ของโลก และ “มีคุณสมบัติพิเศษที่พืชสมุนไพรอื่นไม่มี” ดังนั้นการแปรรูปเพื่อมาเป็นยาจะทำให้สามารถลด การซื้อขายจากต่างประเทศได้

กัญชาเป็นภูมิปัญญาไทย

การแสดงท่าทีที่เห็นด้วยโดยให้เหตุผลว่ากัญชาเป็นภูมิปัญญาไทยนี้มองว่า ประเทศไทยมีภูมิปัญญาและสิ่งสมประสพการณ์ในการใช้กัญชาเป็นยามาอย่างยาวนาน ที่สำคัญ คือ การใช้กัญชาไทยในตำรับยาไทยได้มีการจำกัดสารสำคัญในกัญชาเอาไว้แล้ว และรู้วิธีการใช้ว่าอย่างไรจึงจะเป็นยาและอย่างไรจึงจะเป็นการเสพติด

ในการแสดงท่าทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์ในฐานะภูมิปัญญาของ ประเทศไทยนี้ เหตุผลสำคัญที่ยกขึ้นมาใช้สนับสนุน คือ การเป็น “ภูมิปัญญา พระราชทาน” และปรากฏอยู่ในตำราแพทย์แผนไทยโบราณ แต่ด้วยปัญหาทางการเมือง ทำให้แพทย์แผนไทยขาดตอนและการรวบรวมภูมิปัญญาไทยมีความยากยิ่งขึ้น (ผู้จัดการ สดุดส์ปาร์ท, วันที่ 1 ตุลาคม 2561 หน้า 48-50)

กัญชามีมูลค่าทางเศรษฐกิจ

มุมมองในท่าทีที่เห็นด้วยนี้ มองว่านอกจากจะเห็นประโยชน์ในการนำ กัญชามาใช้ทางการแพทย์แล้วนั้น กัญชายังมีมูลค่าทางเศรษฐกิจอย่างมหาศาล ดังนั้น หลายประเทศทั่วโลกจึงปลดล็อกในการใช้กัญชามากขึ้นเรื่อย ๆ และมีการเปรียบเทียบ ตัวอย่างให้เห็นว่าประเทศที่มีภาวะหนี้สินเมื่อปลดล็อกเรื่องของกัญชาทำให้เกิดประโยชน์ ในเรื่องความร่ำรวยขึ้น และกฎหมายกัญชาจะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจได้

“มูลค่าตลาดกัญชาทั่วโลกดูเล่น ๆ ตอนนี้แทบขำไม่ออก เพราะพุ่งเป็น หลักล้านล้านบาทแล้ว” (คมชัดลึก, วันที่ 19 ตุลาคม 2561 หน้า 11)

การแสดงท่าทีเป็นกลาง เน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการแสดงท่าทีที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับ เรื่องของ พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ ความร่วมมือในการวิจัย การเสวนาประเด็นที่เกี่ยวข้อง กับกัญชา และข่าวที่เกี่ยวข้องกับกัญชาจากต่างประเทศ ดังตัวอย่างประเด็นต่อไปนี้

- อนุญาตกัญชาขึ้นเครื่อง โดยกระทรวงคมนาคม ประเทศแคนาดา

- ลุ้น 5 แนวทางปลดล็อกกัญชา
- ป.ป.ส. ส่งผลการศึกษากรณีนำกัญชามาใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ ต่อ พล.อ.อ.ประจิน จั่นตอง รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
- ชง 4 ตำรับยาผสมกัญชา โดยกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
- แนะนำออกประกาศกัญชาเป็นพืชยา และการตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อศึกษาข้อมูล และร่าง ก.ม. ลูกปลดล็อกกัญชา
- 8 ข้อเสนอ ร่าง ก.ม. พืชยากัญชา
- การใช้กัญชาเพื่อผู้ป่วยมะเร็ง ต้องใช้ให้ถูกวิธีและเหมาะสม
- ลุ้นใช้กัญชากับคน เพื่อทดลองเสริมการรักษาใน 4 กลุ่มโรค
- เป็บซีเล็งผลิตเครื่องดื่มกัญชา
- “โสมห้ามพื้กัญชาที่แคนาดา” รัฐบาลเกาหลีใต้แถลงเตือนผู้เสพครอบครอง ซื้อมา หรือขนส่งกัญชา ทั้งในประเทศและนอกประเทศจะถูกดำเนินคดี
- องค์การเภสัชกรรมรับมอบกัญชาของกลางเพื่อวิจัยและพัฒนาสารสกัดต้นแบบกัญชาทางการแพทย์

		Subject Heading :
Source :	มติชน	
Date :	12 ต.ค. 2561	Page : 15
		No: 61330224

กัญชาทางการแพทย์

กัญชาเป็นพืชสมุนไพรที่มีสารออกฤทธิ์ (Bioactive compounds) กว่า 400 ชนิด พบมากที่สุดเป็น สารแคนนาบินอยด์ (cannabinoids) ได้แก่ เตตราไฮโดรแคนนาบินอยด์ (tetrahydrocannabinol: THC) และ แคนนาบิไดออล (cannabidiol) ออกฤทธิ์ ยับยั้ง กระตุ้น ระบบประสาท ฮอร์โมน ภูมิคุ้มกันและระบบอื่นๆ ของร่างกาย มีถิ่นกำเนิดในทวีปเอเชีย แต่สามารถปลูกได้ทุกประเทศทั่วโลก ประเทศไทยเป็นถิ่นกำเนิดกัญชาสายพันธุ์ Cannabis sativa L. ssp. Indica ที่มีชื่อเสียง เพราะนักวิทยาศาสตร์นิยมสกัดเอาสารแคนนาบินอยด์ที่มีปริมาณสูงมาใช้ทดลองทางการแพทย์ โดยประสิทธิภาพของกัญชาวัดจากปริมาณของ THC

ภาพที่ 8 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์มติชน วันที่ 12 ตุลาคม 2561

การแสดงผลที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงผลที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ของเดือน ตุลาคม 2561 นี้ พบว่าเป็นเรื่องของการ “มองมุมกลับ” ในแง่ของความเสียหายและการเกิดผลกระทบในแง่ของยาเสพติด โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่น ตลอดจนการเพิ่มนักเสพติดหน้าใหม่ให้เกิดขึ้นมากเพราะความอยากรู้อยากลอง

“กัญชาถูกกฎหมายในรูปแบบขนม กระตุ้นวัยรุ่นเสพติดเพิ่ม” (ไทยโพสต์, วันที่ 29 ตุลาคม 2561 หน้า 14)

“กัญชาเป็นอันตรายต่อสมองวัยรุ่นมากกว่าแอลกอฮอล์” (แนวหน้า, วันที่ 14 ตุลาคม 2561 หน้า 17)

“ผลร้ายที่ตามมา คือ ผู้เสพยาเสพติดเหล่านี้จะมีสภาพสมองและร่างกายไม่ปกติ เป็นประชากรด้อยคุณภาพ ทั้งทางสมองและทางร่างกาย” (สยามรัฐ, วันที่ 24 ตุลาคม 2561 หน้า 5)

เดือนพฤศจิกายน 2561

การนำเสนอข่าวเรื่องกัญชาทางการแพทย์ของสื่อมวลชนในสื่อหนังสือพิมพ์เดือนพฤศจิกายน 2561 มีข้อค้นพบดังนี้

ตารางที่ 18 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนพฤศจิกายน 2561

หนังสือพิมพ์	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
กรุงเทพธุรกิจ	22	10.18
ข่าวสด	9	4.16
ข่าวหุ้น	1	0.46
คมชัดลึก	8	3.70
ฐานเศรษฐกิจ	-	-
ดอกเบี๋ยธุรกิจ	-	-
ทันหุ้น	-	-
บางกอกทูเดย์	-	-
บ้านเมือง	-	-
ประชาชาติธุรกิจ	5	2.31
ผู้จัดการรายวัน	13	6.01
ผู้จัดการสุดสัปดาห์	11	5.09
พิมพ์ไทย	-	-
มติชน	33	15.27
มติชนสุดสัปดาห์	4	1.85
วิญจักร	-	-
สยามกีฬา	-	-
สยามธุรกิจ	1	0.46
สยามรัฐ	8	3.70
สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์	2	0.92

หนังสือพิมพ์	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
อปท.นิวส์	1	0.46
เดลินิวส์	20	9.25
เนชั่นสุดสัปดาห์	-	-
แนวหน้า	24	11.11
ไทยรัฐ	24	11.11
ไทยโพสต์	27	12.50
The Nation	3	1.38
จำนวนข่าวทั้งหมด	216	100

หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนพฤศจิกายน 2561 มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ มติชน ร้อยละ 15.27 รองลงมา คือ ไทยโพสต์ ร้อยละ 12.50 และ ไทยรัฐและแนวหน้า ในจำนวนที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 11.11

ตารางที่ 19 ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนพฤศจิกายน 2561

ประเภทของแหล่งข่าว	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
ภาครัฐบาล	79	29.92
ภาคเอกชน	1	0.37
ภาคประชาสังคม	37	14.01
ภาควิชาการ	47	17.80
นักข่าว/คอลัมนิสต์	88	33.33
แหล่งข่าวต่างประเทศ	-	-
อื่น ๆ	12	4.54
จำนวนแหล่งข่าวทั้งหมด	264	100

ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนพฤศจิกายน 2561 นั้น พบว่าบางข่าวมีการนำเสนอโดยใช้แหล่งข่าวหลายคนในข่าวเดียวกัน โดยเรียง

ตามลำดับประเภทของแหล่งข่าวที่ได้รับการพูดถึงอ้างอิงและพูดถึงในข่าวมากที่สุด ได้แก่ นักข่าว/คอลัมนิสต์ ร้อยละ 33.33 รองลงมา คือ แหล่งข่าวจากภาครัฐบาล ร้อยละ 29.92 และ ภาควิชาการ ร้อยละ 17.80

สำหรับแหล่งข่าวที่เป็นข่าว จำกัดเฉพาะประเภทของภาครัฐบาลที่ได้รับการกล่าวถึงมากที่สุดในเดือนพฤศจิกายน 2561 มาจากหน่วยงานด้านที่เกี่ยวข้องกับด้านสาธารณสุข และด้านอื่น ๆ ดังต่อไปนี้

ด้านสาธารณสุข

นพ.ปิยะสกล สัตยาทร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

นายแพทย์โสภณ เมฆธน ประธานกรรมการองค์การเภสัชกรรม

นายแพทย์วิฑูรย์ ต่านไพบูลย์ ผู้อำนวยการองค์การเภสัชกรรม

นายแพทย์โอภาส การย์กวินพงศ์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

นายแพทย์ธเรศ กรัษนัยรวิวงศ์ เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา

นายแพทย์ขวัญชัย วิศิษฐานนท์ ผู้อำนวยการสถาบันการแพทย์แผนไทย

กรมการแพทย์แผนไทยฯ

ภญ.นันทกาญจน์ สุวรรณปิฎกกุล ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา อภ.

ภญ.สุภาภรณ์ ปิติพร รองผู้อำนวยการด้านการแพทย์แผนไทยและ
สมุนไพรรักษาโรคเจ้าพระยาอภัยภูเบศร

ด้านอื่น ๆ

พล.อ.อ. ประจิน จั่นตอง รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
ยุติธรรม

นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

นายทศพล ทังสุบุตร อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

นายสมชาย แสวงการ เลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภานิติ
บัญญัติแห่งชาติ (วิป สนช.)

นายพุทธิพงษ์ ปุณณกันต์ รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ในกรณีของภาควิชาการ ผลการวิจัยพบว่าแหล่งข่าวมีการแสดงตนถึงสังกัดอย่างชัดเจนเนื่องจากการดำเนินการวิจัยและพัฒนาหรือการเปิดหลักสูตรและศูนย์ต่าง ๆ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกัญชา และการแสดงความคิดเห็นเพื่อสนับสนุนประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ตัวอย่างเช่นรายชื่อดังต่อไปนี้

ศ.นพ.ธีระวัฒน์ เหมะจุธา ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพโรคอุบัติใหม่ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นายปานเทพ พัวพงษ์พันธ์ คณบดีสถาบันแพทย์แผนบูรณาการและเวชศาสตร์ชะลอวัย มหาวิทยาลัยรังสิต

ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยรังสิต

ผศ.ดร.อนุสรณ์ ธรรมใจ คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

ผศ.ภก.ธนภัทร ทรงศักดิ์ คณบดีวิทยาลัยเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

ดร.ภก.อนันต์ชัย อัศวเมฆิน อาจารย์ประจำภาควิชาเภสัชศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

สำหรับแหล่งข่าวประเภทของนักข่าว/คอลัมนิสต์นั้น เป็นที่น่าสังเกตว่าส่วนใหญ่แล้วจะมีการแสดงท่าทีอย่างชัดเจนว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ และนักข่าว/คอลัมนิสต์นั้นมาทั้งในนามบุคคลหรือในนามของทีมข่าว ตัวอย่างเช่นรายชื่อดังต่อไปนี้

คนตามข่าว หนังสือพิมพ์มติชน

หน้าพระลาน โดยจัตวา กลิ่นสุนทร หนังสือพิมพ์มติชนสุดสัปดาห์

ฝั่งขวาเจ้าพระยา โดยโชกุน หนังสือพิมพ์ผู้จัดการสุดสัปดาห์

กวนน้ำให้ใส โดยสารส้ม หนังสือพิมพ์แนวหน้า

บ้านเกิดเมืองนอน โดย สิริอัญญา หนังสือพิมพ์แนวหน้า

เจมส์ก็ค้ขอคิดด้วยคน โดยเจมส์ก็ค้ ปันทอง หนังสือพิมพ์แนวหน้า

Big Data Analysis หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

เล่นกับไฟ โดยแมงเม่า หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

ทีมข่าวเฉพาะกิจ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

ลานวัฒนธรรม โดยนักข่าวริมถนน หนังสือพิมพ์สยามรัฐ

สุขภาพพหุวิชา โดยหมอดื้อ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
 กระจก 8 หน้า โดยพินนี่เอส หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
 ขอซัดซัด โดยอรรณวิชัย สุวรรณภักดี หนังสือพิมพ์แนวหน้า
 เต็ดยอด โดยรักษ์ ปักธงไทย หนังสือพิมพ์คมชัดลึก
 เปลวสีเงินคนปลายซอย หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์
 ชั้น 5 ประชาชาติ โดยกษมา ประชาชาติ หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ
 กฎหมาย 4.0 โดยศุภวัชร มาลานนท์ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ
 ทางเสื่อผ่าน โดยแสงไทย เค้าภูไทย หนังสือพิมพ์สยามรัฐ
 สกู๊ปเต็ดอาชญากรรม โดยพนอ หลิมไทยงาม หนังสือพิมพ์สยามรัฐ

ในส่วนของแหล่งข่าวภาคประชาสังคม ดังตัวอย่างรายชื่อต่อไปนี้

นายวิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ ผู้อำนวยการมูลนิธิชีววิถี (ไบโอไทย)
 ภญ.นิตดา เกียรติยิ่งอังศุลี ผู้จัดการแผนงานพัฒนาไกลเฝ้าระวังระบบยา

(ก.พ.ย.)

นางสาวกรรณิการ์ กิจติเวชกุล รองประธานเอฟทีเอ
 นายนิมิตร เทียนอุดม ผู้อำนวยการมูลนิธิเข้าถึงเอดส์
 นายแพทย์วรรณรัตน์ ชาญนุกูล หัวหน้าพรรคชาติพัฒนา

ส่วนแหล่งข่าวอื่น ๆ ในเดือนพฤศจิกายน 2561 นี้ พบว่ายังมีการระบุถึงองค์กร
 ภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องกับกัญชา รวมถึงแหล่งข่าวบุคคล/ชื่อของประชาชนผู้มีความ
 เกี่ยวข้องในการใช้กัญชาทางแพทย์ ตัวอย่างเช่น

นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ

ตารางที่ 20 ทำที่ของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนพฤศจิกายน 2561

ทำที่ของแหล่งข่าว	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
แสดงทำที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์	33	15.27
แสดงทำที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์	4	1.85
ทำที่เป็นกลาง เน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง	169	78.24
จำนวนข่าวทั้งหมด	216	100

ทำที่ของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนพฤศจิกายน 2561 พบว่า ส่วนใหญ่แล้วเนื้อหาข่าวจะแสดงถึงทำที่ที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 78.24 รองลงมา คือ ทำที่ที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ร้อยละ 15.27 และน้อยที่สุด คือ การแสดงทำที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ร้อยละ 1.85

สำหรับตัวอย่างของการแสดงทำที่ของแหล่งข่าวในรูปแบบที่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และเป็นกลางหรือเน้นให้ข้อมูลข่าวสาร ดังต่อไปนี้

การแสดงทำที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงทำที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ของเดือนพฤศจิกายน 2561 นี้ พบว่ามีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการมองกัญชาในมุมมองดังต่อไปนี้

กัญชาเพื่อประโยชน์คนไทย

มุมมองที่แสดงถึงทำที่ที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์โดยมองว่ากัญชาเป็นยารักษาโรค เป็น “ยาวิเศษ” เป็นสารทางเลือกสำหรับผู้ป่วยมะเร็งระยะสุดท้าย แต่ผลของการจัดให้เป็นยาเสพติดทำให้การวิจัยและการรักษาโรคร้ายแรงในสถาบันทางการแพทย์ของไทยโดยการใช้พืชกัญชาต้องหยุดชะงักมาเป็นเวลานาน ดังนั้นจะต้อง

“พลิกโฉมยาเสพติด” ให้ได้ เนื่องจากหากศึกษากัญชาให้ดีแล้วจะพบว่ากัญชามีดีซ่อนอยู่มากกว่าความเป็นยาเสพติด ทั้งนี้ ประโยชน์ทางการแพทย์ของกัญชาจากมุมมองนี้เกิดจากสารสำคัญในกัญชา คือ CBD และ THC ที่นำมาใช้ในการบำบัดรักษาโรค ดังนั้นจะต้องออกกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับกัญชาโดยระบุให้เป็นที่ชยา ไม่ใช่ยาเสพติด (กรุงเทพธุรกิจ, วันที่ 1 พฤศจิกายน 2561 หน้า 2)

“กัญชามีสรรพคุณรักษาได้ 50 โรคกว่า 100 อาการรวมถึงช่วยชะลอวัยได้ด้วย เนื่องจากกัญชามีสาร 2 ชนิดหลัก” (เดลินิวส์, วันที่ 25 พฤศจิกายน 2561 หน้า 1,2)

“อันตรายของการเสพกัญชาน้อยกว่าเสพฝิ่น เฮโรอีน ยาบ้า ยาไอ ยาเค ที่เป็นยาเสพติดสังเคราะห์” (ข่าวสด, วันที่ 26 พฤศจิกายน 2561 หน้า 6)

นอกเหนือจากนั้นแล้ว การแสดงท่าทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์นี้ ยืนยันอีกด้วยว่ามีข้อมูลหลายด้านที่ระบุว่ากัญชาไทยมีคุณภาพสูง จึงควรดำเนินการเต็มที่เพื่อพัฒนารักษาผู้ป่วยของประเทศไทย (เดลินิวส์, วันที่ 19 พฤศจิกายน 2561 หน้า 12) โดยเฉพาะการเร่งปลดล็อกกัญชาเพื่อใช้ประโยชน์ทางแพทย์เพราะ “คนป่วยยังรออยู่อีกมาก”

ข้อที่น่าสังเกต คือ มีการเชื่อมโยงระหว่างเรื่องของยาที่สกัดจากกัญชากับการลดปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม และสิทธิของผู้ป่วยในการเข้าถึงยาเพื่อบำบัดรักษาโรค เพราะสารสกัดจากกัญชาจะทำให้ราคายาถูกกว่ายาปัจจุบัน และผู้ป่วยจะสามารถเข้าถึงยาได้ อยากรู้ก็ตาม ในการแสดงท่าทีนี้ก็จะพูดถึงเรื่องของการกำกับดูแลควบคู่ไปด้วย

กัญชาเป็นภูมิปัญญาดั้งเดิม

มุมมองที่แสดงถึงท่าทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์โดยมองว่ากัญชาเป็นภูมิปัญญาดั้งเดิมนั้น มองว่าประเทศไทยมีภูมิปัญญาที่ร่ำรวยในเรื่องของสมุนไพรและมีตำรับยาดั้งเดิมที่มีกัญชาเป็นส่วนผสมเป็นจำนวนมาก เช่น ยาปราบชมพูทวีป ดังนั้นจึงควรคุ้มครองภูมิปัญญา กัญชาเพื่อพัฒนาให้เกิดประโยชน์กับคนในประเทศ และจะต้องไม่ “ชิงพิตภูมิปัญญา กัญชาไทย”

กัญชาเป็นพืชเศรษฐกิจ

มุมมองนี้มองว่ากัญชาในประเทศไทยเป็นพืชที่มีคุณภาพดี ควรสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกได้ เพื่อเป็นการส่งออก “พืชเศรษฐกิจ” ที่สำคัญ และ “ความเป็น

ชุมชนแพทย์กัญชา” จะทำให้เกษตรกรหลุดพ้นจากความยากจนได้ เนื่องจากมีทางเลือกในการสร้างรายได้ นอกเหนือจากนั้นแล้วการทำให้กัญชาเป็นพืชเศรษฐกิจและเป็นกัญชาเพื่อการป้องกันรักษาโรคยังจะส่งผลถึงประโยชน์สูงสุดของประเทศในการเป็นศูนย์กลางบำบัดรักษาโรคด้วยกัญชาอีกด้วย

“ขณะนี้พืชสมุนไพรที่ถูกต้องจับตามองเป็นอย่างมากและลุ่มจะให้ป็นพืชเศรษฐกิจหลักตัวใหม่ที่เกษตรกรจะลืมตาอ้าปากหลุดพ้นจากความยากจนได้ คือ กัญชา” (สยามรัฐ, วันที่ 30 พฤศจิกายน 2561 หน้า 8)

“มีการคาดการณ์ว่าตลาดกัญชาเพื่อการแพทย์ทั่วโลกอาจมีมูลค่าสูงถึง 55,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ราว 1.9 ล้านล้านบาท)” (แนวหน้า, วันที่ 5 พฤศจิกายน 2561 หน้า 6)

“กัญชายังเป็นโอกาสของเกษตรกร สามารถสร้างอาชีพที่มั่นคง สร้างรายได้ให้กับตนเองและประเทศ” (มติชน, วันที่ 14 พฤศจิกายน 2561 หน้า 1,3)

การแสดงผลที่เป็นกลาง เน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการแสดงผลที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับกัญชาทางการแพทย์ เช่น เรื่องของสิทธิบัตรกัญชา ร่าง พ.ร.บ. ยาเสพติด การจัดพื้นที่ปลูกกัญชา การวิจัยและพัฒนา กัญชาทางการแพทย์ ดังตัวอย่างของการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

- สิทธิบัตรสารกัญชา และกรณีทรัพย์สินทางปัญญากับการที่ต่างชาติยื่นขอจดสิทธิบัตร รวมถึงการยกเลิกสิทธิบัตรกัญชา
- กลุ่มเอฟทีเอวอท์แกลงการณ้ค่านใช้ ม.44 แก่ปมสิทธิบัตรกัญชา
- การปลดล็อกกัญชาและข้อพิจารณาในทางกฎหมาย
- พาณิชย์เปิดโอกาสสิทธิบัตรตำรับยากัญชา
- การตรวจวิเคราะห์กัญชาของกลางเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ทางการแพทย์
- ม.รังสิตเล็งฟ้อง กรมทรัพย์สินฯ ห้ามผูกขาดกัญชา / ดันสเปร์ยกัญชา

- การจำกัดพื้นที่ปลูกกัญชาหลังแก้กฎหมาย
- โพลहनุปลดกัญชาและกระท่อมเพื่อใช้ประโยชน์ จากสำนักวิจัยซูเปอร์โพล มุลนิธิสถาบันวิจัยความสุขชุมชนและความเป็นผู้นำ
- เร่งป้อนน้ำมันหอยดัดได้ลิ้นสกัดจากกัญชาเพื่อใช้ประโยชน์ทางการแพทย์
- เม็กซิโกจ่อชงกฎหมายอนุญาตใช้กัญชา
- แพทย์แผนไทยชงขยายคำจำกัดความสารสกัดจากกัญชาครอบคลุมตำรับยา
- อภ.ทุ่มงบ 120 ล้านบาทโรงงานพัฒนากัญชา
- ชงปลดล็อก 9 พืชจิตายน ยกกระตบสารสกัดกัญชา เพื่อใช้เป็นยา
- กรม. เห็นชอบผ่านร่าง พ.ร.บ. ยาเสพติด ไฟเขียวปลดล็อกกัญชา
- คัดไฟเขียวใช้ประโยชน์กัญชา เดือนธันวาคม 2561

สำหรับการแสดงท่าทีที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารนี้ยังมีการให้ข้อมูลอีกด้วยว่ารัฐบาลไทยควรสร้างองค์ความรู้เพื่อสร้างความเข้าใจในเรื่องของกัญชา ทั้งมาตรการทางกฎหมาย การนำกัญชาเพื่อมาพัฒนาทางการแพทย์ และการควบคุมเนื่องจากกัญชาเป็นพืชสำคัญที่เหมือนเป็นเหรียญสองด้าน ทั้งให้คุณและให้โทษ (ไทยโพสต์, วันที่ 15 พฤศจิกายน 2561 หน้า 2)

		Subject Heading :
Source :	ผู้จัดการรายวัน	61360594
Date :	๗ พ.ย. 2561	No :

‘ชงพ.ร.บ.กัญชาเข้าครม.13พ.ย.

ผู้จัดการรายวัน 60 - “ปักจีน” ชง พ.ร.บ.ปลดล็อกกัญชา ใช้ประโยชน์ทางการแพทย์เข้า ครม. 13 พ.ย.นี้ เตรียมให้องค์การเภสัชกรรมนำร่องเดินหน้านำผลิต

พล.อ.ประจิน จั่นตอง รองนายกรัฐมนตรี และ ร.มว.ยุติธรรม กล่าวถึง เรื่องการนำกัญชามาใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ว่า รัฐบาลได้ส่ง ร่าง พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ... เข้าสู่สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) เมื่อเดือน ก.ค. 61 ซึ่ง สนช.ได้ตั้ง กมธ.วิสามัญพิจารณาร่างดังกล่าวโดยรอบแรก ใช้เวลาพิจารณา 90 วัน แต่เนื่องจากเป็นเรื่องที่มีรายละเอียดมาก และซับซ้อน จำเป็นต้องรับฟังความคิดเห็นในรอบด้าน จึงมีการยืดเวลาอีก 90 วัน ซึ่ง สนช.กำหนดไว้ว่า จะให้การพิจารณา ร่าง กม.นี้เสร็จสิ้นในเดือน ก.พ. 62 โดยระหว่างนี้ คณะ กมธ. และสมาชิก สนช. ส่วนหนึ่งเห็นว่า การนำกัญชามาใช้ประโยชน์ทางการแพทย์นั้น ควรแยกเป็น พ.ร.บ.เฉพาะเรื่องนี้ ซึ่ง สนช.ได้ยกร่างขึ้นมาแล้ว มีบทบัญญัติไม่กี่มาตรา โดยจะชี้แจงในที่ประชุม สนช. วันที่ 9 พ.ย.นี้ ซึ่ง ครม.ได้ให้ นพ.ปิยะสกล สกลสัตยาทร รมว.สาธารณสุข เป็นผู้ไปรับเรื่อง โดยจะใช้เวลาพิจารณา ภายใน 3 วัน แล้วจะเสนอขอความเห็นชอบจากที่ประชุม ครม. ในวันที่ 13 พ.ย.นี้ ถ้า ครม.เห็นชอบ ก็ จะส่งร่างนี้ไปเข้าสู่การพิจารณาของ สนช.ต่อไป สำหรับกัญชาที่จะถูกนำมาใช้นั้น จะมี การนำพันธุ์กัญชามาปลูกในพื้นที่ควบคุม ซึ่งมี

อุณหภูมิ แสง และน้ำที่เหมาะสม อีกทั้ง กระบวนการสกัดน้ำมัน ต้องทำในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ แล้วนำไปผสมเป็นสูตรในการรักษาโรค รวมถึงต้องมีแพทย์และผู้ป่วย ที่ สนใจเข้ารับการรักษาด้วยสารดังกล่าว ซึ่งตรง นี้ต้องได้รับการรับรองจาก สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.)

อย่างไรก็ตาม เมื่อมีกฎหมายปลดล็อก กัญชาแล้ว จะมีการกำหนดผู้ทำหน้าที่ดูแล การผลิต และผู้ควบคุมการรักษาให้เป็นตาม วัตถุประสงค์ของการนำมาใช้ประโยชน์ทางการแพทย์

จากนั้น กระทรวงสาธารณสุข สามารถใช้ กฎหมายที่มีอยู่ ในการเปลี่ยนกัญชาให้เป็นพืช เสพติด ประเภทที่ 2 เพื่อให้สามารถนำมาใช้ ประโยชน์ทางการแพทย์ได้ทันที รวมถึงต้องปรับ แก้ กฎกระทรวงสาธารณสุข ในเรื่องการค้าซึ่ง แหล่งของกัญชา เพื่อนำมาสู่กระบวนการสกัด เมื่อแก้ไขกฎกระทรวงแล้ว จะทำให้องค์การ เภสัชกรรม เป็นหน่วยงานรณรงค์ ในการผลิตน้ำมัน สารสกัดจากกัญชามาใช้ทางการแพทย์ ก่อนจะ ระดมหน่วยงานด้านการวิจัย และมหาวิทยาลัย ต่างๆ มาเข้าสู่การระดม และร่วมมือกันผลิตแล้ว ขึ้นทะเบียนกับ อย. เพื่อใช้ประโยชน์ทางการแพทย์สมัยใหม่ ส่วนแพทย์ทางเลือก และแพทย์แผนไทย จะต้องรอให้ออก พ.ร.บ.นี้ก่อน และ ต้องหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุน ก่อนนำไปใช้ประโยชน์อย่างถูกกฎหมาย.

ภาพที่ 9 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน วันที่ 7 พฤศจิกายน 2561

การแสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ของเดือน พฤศจิกายน 2561 นี้ พบว่าเป็นมุมมองที่เห็นในด้านบวกของกัญชาแต่ก็ยังมองในมุมลบ เนื่องจาก “ยังเร็วเกินไปที่จะประเมินว่ากัญชาเกิดประโยชน์” และประเทศไทยมีอากาศ “ดีนักกัญชา” จนไม่คำนึงถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้น ดังนั้นจึงไม่ควรเปิดเสรีกัญชา

“ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยต่อการเปิดเสรีกัญชาและกระท่อม เพราะกลัวเด็ก เยาวชนใช้ในทางที่ผิด ทำลายสุขภาพและสังคม และเป็นปัญหาสังคม ปัญหาอาชญากรรม อื่น ๆ ตามมา” (ไทยรัฐ, วันที่ 26 พฤศจิกายน 2561 หน้า 15)

เดือนธันวาคม 2561

การนำเสนอข่าวเรื่องกัญชาทางแพทย์ของสื่อมวลชนในสื่อหนังสือพิมพ์เดือนธันวาคม 2561 มีข้อค้นพบดังนี้

ตารางที่ 21 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนธันวาคม 2561

หนังสือพิมพ์	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
กรุงเทพธุรกิจ	9	9.27
ข่าวสด	4	4.12
ข่าวหุ้น	-	-
คมชัดลึก	3	3.09
ฐานเศรษฐกิจ	-	-
ดอกเบี๋ยธุรกิจ	-	-
ทันหุ้น	-	-
บางกอกทูเดย์	-	-
บ้านเมือง	-	-
ประชาชาติธุรกิจ	-	-
ผู้จัดการรายวัน	10	10.30
ผู้จัดการสุดสัปดาห์	9	9.27
พิมพ์ไทย	-	-
มติชน	17	17.52
มติชนสุดสัปดาห์	3	3.09
วิญจักร	-	-
สยามกีฬา	-	-
สยามธุรกิจ	-	-
สยามรัฐ	3	3.09
สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์	-	-
อปท.นิวส์	1	1.03

หนังสือพิมพ์	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
เดลินิวส์	12	12.37
เนชั่นสุดสัปดาห์	-	-
แนวหน้า	4	4.12
ไทยรัฐ	10	10.30
ไทยโพสต์	9	9.27
The Nation	3	3.09
จำนวนข่าวทั้งหมด	97	100

หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนธันวาคม 2561 มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ มติชน ร้อยละ 17.52 รองลงมา คือ ไทยรัฐ ร้อยละ 10.30 และ ไทยโพสต์ ร้อยละ 9.27

ตารางที่ 22 ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนธันวาคม 2561

ประเภทของแหล่งข่าว	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
ภาครัฐบาล	52	33.98
ภาคเอกชน	-	-
ภาคประชาสังคม	25	16.33
ภาควิชาการ	37	24.18
นักข่าว/คอลัมนิสต์	34	22.22
แหล่งข่าวต่างประเทศ	-	-
อื่น ๆ	5	3.26
จำนวนแหล่งข่าวทั้งหมด	153	100

ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนธันวาคม 2561 นั้น พบว่าบางข่าวมีการนำเสนอโดยใช้แหล่งข่าวหลายคนในข่าวเดียวกัน โดยเรียงตามลำดับประเภทของแหล่งข่าวที่ได้รับการพูดถึงอ้างอิงและพูดถึงในข่าวมากที่สุด ได้แก่

แหล่งข่าวจากภาครัฐบาล ร้อยละ 33.98 รองลงมา คือ ภาควิชาการ ร้อยละ 24.18 และ นักข่าว/คอลัมนิสต์ ร้อยละ 22.22

สำหรับแหล่งข่าวที่เป็นข่าว จำกัดเฉพาะประเภทของภาครัฐบาลที่ได้รับการกล่าวถึงมากที่สุดในเดือนธันวาคม 2561 มาจากหน่วยงานด้านที่เกี่ยวข้องกับด้าน สาธารณสุข และด้านอื่น ๆ ดังต่อไปนี้

ด้านสาธารณสุข

นายแพทย์โสภณ เมฆธน ประธานกรรมการองค์การเภสัชกรรม

นายแพทย์ธเรศ กรัษนัยรวิวงศ์ เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา

นายแพทย์สุรโชค ต่างวิวัฒน์ รองเลขาธิการ อ.ย.

นายแพทย์วิฑูรย์ ต่านไพบูลย์ ผู้อำนวยการองค์การเภสัชกรรม

ภก.นันทกาญจน์ สุวรรณปิฎกกุล ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

องค์การเภสัชกรรม

นายแพทย์มรุต จิรเศรษฐสิริ อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์

ทางเลือก

ด้านอื่น ๆ

พล.อ. ประจิน จั่นตอง รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวง

ยุติธรรม

นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

นายนิยม เต็มศรีสุข เลขาธิการสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

(ป.ป.ส.)

นายมานะ ศิริพิทยาวัฒน์ ผู้อำนวยการกองกฎหมาย ป.ป.ส.

นายทศพล ทังสุบุตร อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

นายสมชาย แสวงการ สมาชิกสภานิติบัญญัติ

นายกิตติพงศ์ พร้อมวงศ์ เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการนโยบาย

วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทช.)

ในกรณีของภาควิชาการ ผลการวิจัยพบว่าแหล่งข่าวมีการแสดงตนถึงสังกัดอย่างชัดเจนเนื่องจากการดำเนินการวิจัยและพัฒนาหรือการเปิดหลักสูตรและศูนย์ต่าง ๆ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกัญชา และการแสดงความคิดเห็นเพื่อสนับสนุนประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ตัวอย่างเช่นรายชื่อดังต่อไปนี้

ศ.นพ.ธีระวัฒน์ เหมะจุธา ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพโรคอุบัติใหม่ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นายปานเทพ พัวพงษ์พันธ์ คณบดีสถาบันแพทย์แผนบูรณาการและเวชศาสตร์ชะลอวัย มหาวิทยาลัยรังสิต

ผศ.วิเชียร กิรตินิจกาล อาจารย์คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยรังสิต

นายคมสันต์ โพธิ์คง อาจารย์คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

ผศ.นพ.นิพัฏจน์ อิศรเสนา ณ อยุธยา หัวหน้าศูนย์สเต็มเซลล์และเซลล์บำบัด คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำหรับแหล่งข่าวประเภทของนักข่าว/คอลัมนิสต์นั้น เป็นที่น่าสังเกตว่าส่วนใหญ่แล้วจะมีการแสดงท่าทีอย่างชัดเจนว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ และนักข่าว/คอลัมนิสต์นั้นมาทั้งในนามบุคคลหรือในนามของทีมข่าว ตัวอย่างเช่นรายชื่อดังต่อไปนี้

ชีวิตและสุขภาพ โดย น.พ.สุรพงษ์ อัมพวันวงศ์ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

สบาย ๆ สไตล์ไมตรี หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

สุขภาพพรรษา โดยหมอดื้อ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ด้วยสมองและสองมือ หนังสือพิมพ์สยามรัฐ

สอดแนมการเมือง โดยชัชวาลย์ ขาติสุทธิชัย หนังสือพิมพ์ผู้จัดการสุด

สัปดาห์

บ้านเกิดเมืองนอน โดย สิริอัญญา หนังสือพิมพ์แนวหน้า

สถานีคิดเลขที่ 12 หนังสือพิมพ์มติชน

คนตามข่าว หนังสือพิมพ์มติชน

โลกทรรศน์ใหม่ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์
 เลขที่ 1 วิภาวดี โดยเพลิงพยัคฆ์ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
 ขยายปมร้อน โดยปิยะนุช ทำนุเกษตรไชย หนังสือพิมพ์คมชัดลึก
 กวนน้ำให้ใส โดยสารส้ม หนังสือพิมพ์แนวหน้า
 พวงชมพู ประเสริฐ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

แหล่งข่าวภาคประชาสังคมที่แสดงท่าทีในการเห็นด้วยและสนับสนุนประเด็น
 กัญชาทางการแพทย์ ดังตัวอย่างรายชื่อต่อไปนี้

นายวิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ ผู้อำนวยการมูลนิธิชีววิถี (ไบโอไทย)
 ดร.นพดล กรรณิกา มูลนิธิสถาบันวิจัยความสุขชุมชนและความเป็นผู้นำ

ส่วนแหล่งข่าวอื่น ๆ พบว่ายังมีการระบุถึงองค์กรภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องกับ
 กัญชา รวมถึงแหล่งข่าวบุคคล/ชื่อของประชาชนผู้มีความเกี่ยวข้องในการใช้กัญชาทาง
 แพทย์ ตัวอย่างเช่น

นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ
 ไกด์-รัฐพล แสนรักษ์ หนึ่งในผู้ก่อตั้งเพจกัญชาชน
 นายวิชา มหาคุณ อดีตกรรมการ ป.ป.ช.
 นางสาวรสนา ไตสีตระกูล อดีตสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.)

ตารางที่ 23 ท่าทีของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนธันวาคม
 2561

ท่าทีของแหล่งข่าว	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
แสดงท่าทีเห็นด้วยกับประเด็น กัญชาทางการแพทย์	13	13.40
แสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับ ประเด็นกัญชาทางการแพทย์	4	4.12
ท่าทีเป็นกลาง เน้นการให้	80	82.47

ท่าทีทของแหล่งข่าว	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง		
จำนวนข่าวทั้งหมด	97	100

ท่าทีทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนธันวาคม 2561 พบว่า ส่วนใหญ่แล้วเนื้อหาข่าวจะแสดงถึงท่าทีที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 82.47 รองลงมา คือ ท่าทีที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ร้อยละ 13.40 และน้อยที่สุด คือ การแสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ร้อยละ 4.12

สำหรับตัวอย่างของการแสดงท่าทีทของแหล่งข่าวในรูปแบบที่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และเป็นกลางหรือเน้นให้ข้อมูลข่าวสาร ดังต่อไปนี้

การแสดงท่าทีที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ของเดือนธันวาคม 2561 นี้ พบว่ามีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการมองกัญชาในมุมมองดังต่อไปนี้

กัญชาเป็นยารักษาโรค

การแสดงท่าทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์นี้มองว่ากัญชาเป็นยารักษาโรคต่าง ๆ และการใช้กัญชาเพื่อการรักษาทางการแพทย์นั้นเริ่มขึ้นเมื่อหลายพันปีก่อนมาแล้ว สรรพคุณต่าง ๆ ของกัญชาในการรักษาโรค อาทิ การรักษาโรคต่อหินโรคมะเร็ง โดยสารสกัดกัญชาในรูปแบบต่าง ๆ นั้นพบว่ามีประโยชน์และรักษาคุณภาพได้ “และเป็นหลักฐานสำคัญซึ่งแสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของกัญชาในทางการแพทย์” (ไทยรัฐ, วันที่ 2 ธันวาคม 2561 หน้า 10) ดังนั้น กัญชาจึงเป็นทั้งความหวังและเป็นทางเลือกในการดูแลสุขภาพของผู้เจ็บไข้ได้ป่วย

“ก่อนหน้านี้เคยใช้มอร์ฟีนระงับอาการปวดของคนเป็นมะเร็ง แต่ตอนนี้ใช้กัญชาแทน ได้ผลเป็นอย่างดี” (เดลินิวส์, วันที่ 9 ธันวาคม 2561 หน้า 21)

“โดยแท้จริงแล้ว กัญชามีคุณสมบัติที่เป็นประโยชน์ในการรักษาโรคต่าง ๆ มากมาย ทั้งโรคซึมเศร้า โรคเบื่ออาหาร ฯลฯ และที่สำคัญช่วยให้เกษตรกรชาวไร่ชาวนามีแรงกำลังวังชาในการขุดดินทำไร่ไถนา” (เดลินิวส์, วันที่ 19 ธันวาคม 2561 หน้า 8)

กัญชาเป็นภูมิปัญญาไทยในการรักษาโรค

การแสดงท่าทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์นี้มองว่ากัญชาเป็นภูมิปัญญาของไทยในการรักษาโรค โดยมีหลักฐานการเก็บรวบรวมภูมิปัญญาไทยไว้ที่วัดโพธิ์ และร่องรอยที่มีอยู่ได้แสดงให้เห็นว่ามีการบันทึกตำรับยาที่ใช้กัญชาอย่างแน่ชัด แต่ในอดีตเกิดปัญหาจากการที่รัฐบาลต้องการเก็บภาษีจากฝิ่นให้มากขึ้น ทำให้มีการตรา พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษออกมาส่งผลให้พืชกัญชาจากที่เคยเป็นสมุนไพรทางการแพทย์กลายเป็นยาเสพติดไป อีกทั้งในปัจจุบันยังเกิดปัญหาจากการสร้างมายาคติว่าการปลดล็อกกัญชาจะทำให้มี “คนขี้ยา” มากขึ้นและมีการใช้ในทางที่ผิดมากขึ้น นอกจากนั้นแล้วยังมีการเทียบเคียงกับบุหรี่ยังอีกด้วยว่ามีสารเสพติดมากกว่ากัญชาเสียอีก

“ตราพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ตีตรวจพืชกระท่อม-กัญชา จากที่เคยเป็นสมุนไพรให้คุณทางการแพทย์อย่างอนันต์กลายเป็นยาเสพติดให้โทษมหันต์ หรือพืชอาชญากรออกจากรัจไปเลย” (มติชนสุดสัปดาห์, วันที่ 28 ธันวาคม 2561 หน้า 102)

“ถ้าเทียบกับบุหรี่ยิ่งสูบกัณฑ์ทั้งบ้านทั้งเมืองก็ปรากฏว่า กัญชามีสารเสพติดเพียง 10% ของบุหรี่ย่อยนั้น” (แนวหน้า, วันที่ 8 ธันวาคม 2561 หน้า 3)

กัญชาเป็นพืชเศรษฐกิจตัวใหม่

มุมมองในเรื่องท่าทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์นี้ในแง่เศรษฐกิจนี้มองว่า กัญชาเป็นพืชเศรษฐกิจตัวใหม่ที่สามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรได้ในอนาคต โดยเฉพาะการปลูกเพื่อส่งออกหรือเพื่อขายในประเทศจะทำให้มีรายได้ถึงกิโลกรัมละ 12,000 บาท ดังนั้น การคลายล็อกให้กัญชาใช้ทางการแพทย์ได้จึงเป็นการทำให้กัญชา “หลุดพ้นจากโคลนตม” ในฐานะพืชเสพติดกลายเป็นพืชเศรษฐกิจ (ผู้จัดการสุดสัปดาห์, วันที่ 24 ธันวาคม 2561 หน้า 7) และการปลดล็อกจาก “ผู้ร้ายกลายเป็นพระเอก”

“กัญชาพืชเศรษฐกิจใหม่ นำไทยรุ่งเรือง” (แนวหน้า, วันที่ 1 ธันวาคม 2561 หน้า 3)

การแสดงท่าทีเป็นกลาง เน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการแสดงท่าทีที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับ
 ภัยสุขภาพทางการแพทย์ พบว่าส่วนใหญ่เป็นเรื่องของกฎหมาย สิทธิบัตร การปลูกัญชา และ
 ข่าวที่เกี่ยวข้องกับประเด็นของัญชาจากต่างประเทศ ดังตัวอย่างประเด็นข่าวต่อไปนี้

- สนช. ปลดล็อก ผ่าน ก.ม. ัญชา-กระท่อม ใช้ทางแพทย์รักษาโรค
- การตั้งกรรมการคุม “ปลูก ผลิต วิจัย” จัดที่เสพ และบำบัดถูก
 กฎหมายหลังจาก สนช. ผ่านกฎหมายัญชาเพื่อการแพทย์
- การปลูกัญชาขององค์การเภสัชกรรม และการปลูกัญชาของ
 ประชาชนทั่วไปที่ยังคงผิดกฎหมาย
- ความคืบหน้าการทำสารสกัดจากพืชสมุนไพรัญชามาใช้ในทาง
 การแพทย์
- ม.รังสิตไล่เอาผิดเอี่ยวสิทธิบัตรัญชา / ม.รังสิตลั่นฟ้องกรม
 ทรัพย์สินฯ ไล่สวนฉุเฉินสิทธิบัตรัญชา
- ข้อกังวลในเรื่องของสิทธิบัตรัญชา
- องค์การเภสัชกรรมชงบ 10 ล้านปลูกัญชาใช้การแพทย์ / อภ.
 ขออนุมัติงบ 130 ล้าน ปลูกสกัดัญชาเพื่อวิจัย
- พาณิชน์เตรียมเรียกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหารือคำขอยื่นสิทธิบัตร
 ัญชาในเดือนมกราคม 2562
- นิวซีแลนด์ลงประชามติัญชา ปี 2563
- ยกร่างอนุบัญญัติ 8 ฉบับ รับ ก.ม. คลายล็อกัญชา

		Subject Heading :
Source :	เดลินิวส์	61411881
Date :	Page : 1,12	No :
26 ธ.ค. 2561		

**‘สนช.’ผ่านฉลุย ใช้รักษาโรคได้
ปลดล็อก
กัญชา-กระท่อม**

สนช. เห็นชอบร่าง พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ มติเอกฉันท์ 166 ต่อ 0 เสียง ♦ อ่านต่อหน้า 2

กัญชา □ ¹² ต่อจากหน้า 1

ปลดล็อก “กัญชา-กระท่อม” ให้นำมาใช้รักษาโรคได้ เป็นของขวัญปีใหม่ มอบอำนาจ ป.ป.ส. กำหนดโซนนิ่งปลูก “กัญชา-เสฟในกระท่อม” โดยไม่มีความผิด ส่วนอัตราโทษ หากผู้ไม่ได้รับอนุญาต ครอบครองเกิน 10 กก. ถือว่ามีไว้เพื่อจำหน่าย โทษหนัก ถูกสูงสุด 15 ปี ปรับ 1.5 ล้านบาท มีประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ(สนช.) โดยมี นายพรเพชร วิชิตชลชัย ประธาน สนช. เป็นประธานในการประชุม เพื่อพิจารณา ร่าง พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ ในวาระ 2 และ 3 ตามที่คณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ร่าง พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ ที่มี นายสมชาย แสงวงการ เป็นประธานฯ พิจารณาเสร็จแล้ว

เห็นชอบของคณะกรรมการควบคุมยาเสพติดให้โทษ และหากมีปริมาณการครอบครองเกิน 10 กก. ให้สันนิษฐานว่า มีไว้เพื่อจำหน่าย ผู้สื่อข่าวรายงานว่า สำหรับหน่วยงานที่จะได้รับอนุญาตให้ผลิต นำเข้า ส่งออก ครอบครอง หรือจำหน่ายกัญชา ประกอบด้วย 1. หน่วยงานรัฐ ที่มีหน้าที่ศึกษาวิจัย หรือจัดการเรียนการสอนวิชาด้านการแพทย์ เกษตรกรรม วิทยาศาสตร์ เกษตรศาสตร์ หรือหน่วยงานรัฐที่มีหน้าที่ป้องกันปราบปรามแก๊งปัญหาเสพติด หรือ สภากาชาดไทย 2. ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม เกษตรกรรม ทันตกรรม การแพทย์แผนไทย การแพทย์แผนไทยประยุกต์ หนองพินบ้านตามเจ็องไซที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด 3. สถาบันอุดมศึกษาที่ศึกษาและวิจัยด้านการแพทย์ 4. ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรที่รวมตัวเป็นวิสาหกิจ

กัญชา หรือผลิตทดสอบ เสฟ หรือครอบครองในปริมาณที่กำหนด รวมถึงมีอำนาจกำหนดให้ท้องที่ใด เป็นพื้นที่เสฟกระท่อมได้โดยไม่เป็นความผิด เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ส่วนบทลงโทษนั้น หากครอบครองเพื่อจำหน่าย โดยมีปริมาณกัญชาไม่ถึง 10 กก. มีโทษจำคุก 5 ปี ปรับไม่เกิน 1 แสนบาท ครอบครองเกิน 10 กก. จำคุก 1-15 ปี ปรับ 1 แสนบาท -1.5 ล้านบาท เป็นต้น ทั้งนี้ในร่างกฎหมายดังกล่าวยังกำหนดว่า เมื่อร่างกฎหมายฉบับดังกล่าว มีผลใช้บังคับแล้ว 3 ปี ให้คณะกรรมการควบคุมยาเสพติด ประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตการผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือครอบครองกัญชาทุก 6 เดือนด้วย ผู้สื่อข่าวรายงานว่า หลังจากนี้

ภาพที่ 10 ชาวกัญชาจากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ วันที่ 26 ธันวาคม 2561

การแสดงท่าที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ของเดือน ธันวาคม 2561 นี้ พบว่าเป็นการแสดงความคิดเห็นว่าการใช้กัญชาทางการแพทย์ โดยเฉพาะการรักษาโรคมะเร็งเป็นการกล่าวอ้าง ทำให้ผู้ป่วยโรคมะเร็งเข้าใจผิด นอกเหนือจากนั้นแล้วยังมองอีกด้วยว่า เหล้า กัญชา ผื่น ยังคงเป็นยาเสพติด และกระท่อมกับกัญชายังคงเป็นยาเสพติดร้ายแรงโดยเฉพาะที่ปรากฏในวรรณกรรมไทย รวมถึงการมีสารเคมีตกค้างในการปลูกพืชกัญชา ส่งผลให้เกิดอันตรายในการใช้กัญชาทางการแพทย์

เดือนมกราคม 2562

การนำเสนอข่าวเรื่องกัญชาทางแพทย์ของสื่อมวลชนในสื่อหนังสือพิมพ์เดือนมกราคม 2562 มีข้อค้นพบดังนี้

ตารางที่ 24 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนมกราคม 2562

หนังสือพิมพ์	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
กรุงเทพธุรกิจ	3	3.12
ข่าวสด	8	8.33
ข่าวหุ้น	-	-
คมชัดลึก	4	4.17
ฐานเศรษฐกิจ	1	1.04
ดอกเบี๋ยธุรกิจ	-	-
ทันหุ้น	-	-
บางกอกทูเดย์	-	-
บ้านเมือง	-	-
ประชาชาติธุรกิจ	3	3.12
ผู้จัดการรายวัน	6	6.25
ผู้จัดการสุดสัปดาห์	4	4.17
พิมพ์ไทย	-	-
มติชน	23	23.96
มติชนสุดสัปดาห์	1	1.04
วิญจักร	-	-
สยามกีฬา	-	-
สยามธุรกิจ	-	-
สยามรัฐ	2	2.08
สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์	-	-
อปท.นิวส์	-	-

หนังสือพิมพ์	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
เดลินิวส์	1	1.04
เนชั่นสุดสัปดาห์	-	-
แนวหน้า	9	9.37
ไทยรัฐ	17	17.01
ไทยโพสต์	12	12.50
The Nation	2	2.08
จำนวนข่าวทั้งหมด	96	100

หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนมกราคม 2562 มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ มติชน ร้อยละ 23.96 รองลงมา คือ ไทยรัฐ ร้อยละ 17.01 และ ไทยโพสต์ ร้อยละ 12.50

ตารางที่ 25 ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนมกราคม 2562

ประเภทของแหล่งข่าว	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
ภาครัฐบาล	57	39.58
ภาคเอกชน	-	-
ภาคประชาสังคม	12	8.33
ภาควิชาการ	24	16.67
นักข่าว/คอลัมนิสต์	33	22.92
แหล่งข่าวต่างประเทศ	-	-
อื่น ๆ	18	12.50
จำนวนแหล่งข่าวทั้งหมด	144	100

ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนมกราคม 2562 นั้น พบว่าบางข่าวมีการนำเสนอโดยใช้แหล่งข่าวหลายคนในข่าวเดียวกัน โดยเรียงตามลำดับประเภทของแหล่งข่าวที่ได้รับการพูดถึงอ้างอิงและพูดถึงในข่าวมากที่สุด ได้แก่

แหล่งข่าวจากภาครัฐบาล ร้อยละ 39.58 รองลงมา คือ นักข่าว/คอลัมนิสต์ ร้อยละ 22.92 และ ภาควิชาการ ร้อยละ 16.67

สำหรับแหล่งข่าวที่เป็นข่าว จำกัดเฉพาะประเภทของภาครัฐบาลที่ได้รับการกล่าวถึงมากที่สุดในเดือนมกราคม 2562 มาจากหน่วยงานด้านที่เกี่ยวข้องกับด้านสาธารณสุข และด้านอื่น ๆ ดังตัวอย่างรายชื่อดังต่อไปนี้

ด้านสาธารณสุข

นพ.ปิยะสกล สัตยาทร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

นายอนุทิน ชาญวีรกูล (ขณะดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคภูมิใจไทย)

นายแพทย์โสภณ เมฆธน ประธานกรรมการองค์การเภสัชกรรม

นายแพทย์ธเรศ กรัษนัยรวิวงค์ เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา

นายแพทย์สุรโชค ต่างวิวัฒน์ รองเลขาธิการ อ.ย.

นายแพทย์มรุต จิรเศรษฐสิริ อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์

ทางเลือก

นายแพทย์วิฑูรย์ ต่านไพบูลย์ ผู้อำนวยการองค์การเภสัชกรรม

นางศิรินุช ชีวันพิศาลนุกูล รองผู้อำนวยการองค์การเภสัชกรรม

ด้านอื่น ๆ

นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

นายวิศิษฐ์ วิศิษฐ์ ศรีอรชร ปลัดกระทรวงยุติธรรม

นางสาวจรรุวรรณ เสงตระกุล เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายบุญยฤทธิ์ กัลยาณมิตร ปลัดกระทรวงพาณิชย์

นายสมชาย แสวงการ สมาชิกสภานิติบัญญัติ

นายทศพล ทังสุบุตร อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

นางสาวจิตติมาพร ศรีถาวร ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย กรมทรัพย์สิน

ทางปัญญา

นายนิยม เต็มศรีสุข เลขาธิการสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

(ป.ป.ส.)

ในกรณีของภาควิชาการ ผลการวิจัยพบว่าแหล่งข่าวมีการแสดงตนถึงสังกัดอย่างชัดเจนและส่วนใหญ่แล้วจะแสดงความคิดเห็นเพื่อสนับสนุนประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ตัวอย่างเช่นรายชื่อดังต่อไปนี้

ศ.นพ.ธีระวัฒน์ เหมะจุธา ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพโรคอุบัติใหม่ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นายปานเทพ พัวพงษ์พันธ์ คณบดีสถาบันแพทย์แผนบูรณาการและเวชศาสตร์ชะลอวัย มหาวิทยาลัยรังสิต

ดร.นพดล กรรณิกา ผู้อำนวยการสำนักวิจัยซูเปอร์โพล สถาบันวิจัยความสุขชุมชนและความเป็นผู้นำ

นายสมชาย รัตน์ชื่อสกุล คณบดีคณะนิติศาสตร์ปริทัศน์มยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

สำหรับแหล่งข่าวประเภทของนักข่าว/คอลัมนิสต์นั้นมีทั้งในนามบุคคลหรือในนามของทีมข่าว เป็นที่น่าสังเกตว่าการแสดงท่าทีต่อกัญชาทางการแพทย์ของแหล่งข่าว สื่อมวลชนในเดือนนี้ส่วนใหญ่แล้วจะแสดงท่าทีที่ไม่เห็นด้วยต่อกัญชาทางการแพทย์ ตัวอย่างเช่นรายชื่อดังต่อไปนี้

โครงร่างตำนานคน โดยการ์ตอง หนังสือพิมพ์มติชน

ทางเสื่อผ่าน โดยแสงไทย คำภูไทย หนังสือพิมพ์สยามรัฐ

ป้อมพระสุเมรุ โดยทีมข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์ผู้จัดการสุดสัปดาห์

บ้านเกิดเมืองนอน โดยสิริอัญญา หนังสือพิมพ์แนวหน้า

คาดเชือก โดยวงค์ ตาวัน หนังสือพิมพ์มติชนสุดสัปดาห์

ชกไม่มีมุม โดยวงค์ ตาวัน หนังสือพิมพ์ข่าวสด

คาบลูกคาบดอก โดยหมัดเหล็ก หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ทีมข่าวสาธารณสุข หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ข้าพระบาททาสประชาชน หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ

สถานีคิดเลขที่ 12 โดยสุริวงค์ เอื้อปฏิภาณ หนังสือพิมพ์มติชน

ส่องตำรวจ โดยสหบาท หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

กระจก 8 หน้า โดยฟันนี่เอส หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เดลี @Web หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ส่วนแหล่งข่าวอื่น ๆ ในเดือนมกราคม 2562 นี้ พบว่ายังมีการระบุถึงองค์กรภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องกับกัญชา รวมถึงแหล่งข่าวบุคคล/ชื่อของประชาชนผู้มีความเกี่ยวข้องในการใช้กัญชาทางการแพทย์ ตัวอย่างเช่น

นางสาวกรรณิการ์ กิจติเวชกุล รองประธานเอพีทีเอ

ภญ.นิยดา เกียรติยิ่งอังศุลี ผู้จัดการ กพย.

นายวิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ ผู้อำนวยการมูลนิธิชีววิถี (ไบโอไทย)

รวมถึงตัวแทนจากพรรคการเมือง เช่น พรรคภูมิใจไทย นายเนวิน ชิดชอบ พ.อ.เศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ นายศุภชัย ใจสมุทร นายศักดิ์สยาม ชิดชอบ พรรคพลังประชารัฐ นายเอกพร รักความสุข

ตารางที่ 26 ทำที่ของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนมกราคม 2562

ทำที่ของแหล่งข่าว	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
แสดงทำที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์	16	16.67
แสดงทำที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์	7	7.29
ทำที่เป็นกลาง เน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง	73	76.04
จำนวนข่าวทั้งหมด	96	100

ทำที่ของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนมกราคม 2562 พบว่า ส่วนใหญ่แล้วเนื้อหาข่าวจะแสดงถึงทำที่ที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ร้อยละ 48.73 รองลงมา คือ ทำที่ที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 47.05 และน้อยที่สุด คือ การแสดงทำที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ร้อยละ 4.20

สำหรับตัวอย่างของการแสดงท่าทีของแหล่งข่าวในรูปแบบที่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และเป็นกลางหรือเน้นให้ข้อมูลข่าวสาร ดังต่อไปนี้

การแสดงท่าทีเห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีเห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ของเดือนมกราคม 2562 นี้ พบว่ามีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการมองกัญชาในมุมมองดังต่อไปนี้

กัญชาเป็นพืชเศรษฐกิจ

มุมมองในเรื่องท่าทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์นี้ในแง่เศรษฐกิจนี้มีความเกี่ยวข้องกันนโยบายของพรรคภูมิใจไทยที่นำเสนอกัญชาในประเด็น “พืชแก้จน พืชเศรษฐกิจชนิดใหม่” ที่ช่วยแก้ไขปัญหาคความยากจน และการยกตัวอย่างจาก “แคลิฟอร์เนียโมเดล” ที่อนุญาตให้ประชาชนปลูกกัญชาไว้ในบ้านได้ครบครัวละ 6 ต้น โดยเก็บค่าธรรมเนียมการปลูกต้นละ 1 ดอลลาร์ ตลอดจนการดำเนินการในเรื่องของสิทธิบัตรกัญชาเป็นเรื่องของการ “ปกป้องผลประโยชน์ของชาติ” เนื่องจากหากเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถปลูกกัญชาได้อย่างเสรี กัญชาจะกลายเป็นพืชเศรษฐกิจตัวใหม่ที่สามารถแก้ปัญหาความยากจนของคนไทยได้

“หากนำโมเดลดังกล่าวมาใช้กับไทย จะทำให้ทุกครอบครัวสามารถปลูกกัญชาได้ โดยไม่ติดข้อจำกัดเรื่องค่าใบอนุญาตการปลูกที่สูงถึง 30 ล้านบาท” (คมชัดลึก, วันที่ 19 มกราคม 2562 หน้า 18-19)

การแสดงความคิดเห็นในเรื่องของพืชเศรษฐกิจที่ผูกพันกับรายได้ของคนไทยนี้ยังเชื่อมโยงกับความเป็นสมุนไพรพื้นบ้านของกัญชาในแง่ที่ว่า กัญชาเป็นพืชสมุนไพรพื้นบ้านของไทยในอดีตและมีการส่งออกไปต่างประเทศอีกด้วย รวมถึงคุณภาพที่ดีของกัญชาสายพันธุ์ไทย ดังนั้น การจัดการกัญชาให้ดี นอกจากจะช่วยในเรื่องของการแพทย์แล้วยังช่วยในเรื่องของเศรษฐกิจอีกด้วย

“ถ้าจัดการเรื่องกัญชาให้ดี นอกจากจะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ได้อย่างเหมาะสมแล้ว ยังสามารถช่วยลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความมั่นคงให้กับคนในชาติได้อย่างมหาศาลด้วย” (ผู้จัดการสุดสัปดาห์, วันที่ 7 มกราคม 2562 หน้า 48-49)

ในส่วนของการแสดงท่าทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์นี้ยังมีการเปรียบเทียบกับกัญชากับสิ่งเสพติดอื่น ๆ ด้วยว่ากัญชาไม่ได้มีโทษภัยเท่า และหากจัดการให้ดี จะเกิดความคุ้มค่ามาก

“เหล้ากับเบียร์อันตรายยิ่งกว่า เพราะกัญชาไม่เคยทำร้ายใคร และเชื่อว่าเมื่อกฎหมายออกมาก็จะมีมาตรการควบคุมเป็นอย่างดี เมื่อแลกกับความคุ้มค่าของการมีกัญชาเสรี ซึ่งจะกลายเป็นพีชเศรษฐกิจ รักษาความยากจน และเป็นสมบัติของคนทั้งประเทศ” (มติชน, วันที่ 29 มกราคม 2562 หน้า 1-5)

กัญชาเป็นทางเลือกของผู้ป่วย

มุมมองในเรื่องท่าทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์นี้มองว่ากัญชาเป็นทางเลือกของผู้ป่วย โดยเฉพาะโรคมะเร็ง ดังนั้นคนไทยทุกคนควรมีโอกาสรักษามะเร็งด้วยการใช้กัญชา เป็นการใช้ประโยชน์ของกัญชาเพื่อดูแลคุณภาพชีวิตของคนไทย

“หากนำโมเดลดังกล่าวมาใช้กับไทย จะทำให้ทุกครอบครัวสามารถปลูกกัญชาได้ โดยไม่ติดข้อจำกัดเรื่องค่าใบอนุญาตการปลูกที่สูงถึง 30 ล้านบาท” (คมชัดลึก, วันที่ 19 มกราคม 2562 หน้า 18-19)

นอกเหนือจากโรคมะเร็งแล้ว ยังมีการศึกษาอีก 2 กลุ่มโรค ได้แก่ กลุ่มโรคที่น่าจะมีประโยชน์ทางการแพทย์ อาทิ โรคพาร์กินสัน อัลไซเมอร์ เครียด และการใช้ในผู้ป่วยระยะสุดท้าย และอีกหนึ่งกลุ่ม คือ กลุ่มที่อาจจะมีประโยชน์ เช่น การใช้น้ำมันกัญชาในการฆ่าเซลล์มะเร็ง (มติชน, วันที่ 9 มกราคม 2562 หน้า 1-5)

		Subject Heading :
Source :	ข่าวสด	
Date :	9 ม.ค. 2562	No: 62007553
	Page :	6

สธ.ศึกษา'กัญชา'รักษาเพิ่ม2โรค

กระทรวงสาธารณสุข - เมื่อวันที่ 8 ม.ค. นพ.โสภณ เมฆธน ที่ปรึกษารมว.สาธารณสุข (สธ.) ในฐานะประธานคณะกรรมการพิจารณาการนำกัญชามาใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ กล่าวภายหลังการประชุมคณะกรรมการ ว่า เดิมที่ประชุมมีมติให้มีการใช้กัญชาทางการแพทย์ 4 กลุ่มโรคนั้น คือ ลมชักในเด็ก กล้ามเนื้อเนื้อแข็ง ผู้ป่วยมะเร็งที่มีอาการคลื่นไส้อาเจียนจากการได้รับยาเคมีบำบัด และปวดเรื้อรัง ล่าสุดที่ประชุมให้ศึกษาอีก 2 กลุ่มโรค คือ กลุ่มโรคที่น่าจะมีประโยชน์ทางการแพทย์ อาทิ โรคพาร์กินสัน อัลไซเมอร์ เครียด และการใช้ในผู้ป่วยระยะสุดท้าย ส่วนอีกกลุ่มคือ การใช้น้ำมันกัญชาฆ่าเซลล์มะเร็ง ซึ่งต้องเริ่มวิจัยตั้งแต่หลอดทดลอง และคลินิกต่อไป โดยขอให้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ไปจัดทำกรอบดำเนินการ

ด้านนพ.ธเรศ กรัษนัยรวิวงศ์ เลขานุการอย. กล่าวว่า การใช้กัญชาทางการแพทย์อยู่ระหว่างพ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษประกาศใช้อย่างเป็นทางการ แต่ระหว่างนี้ขอได้เร่งทำกฎหมายลูก 8 ฉบับตามออกมา ซึ่งในจำนวนนี้มีกฎกระทรวง 2 ฉบับที่ ต้องรอให้กฎหมายแม่ประกาศใช้ก่อน แต่ในส่วนของร่างประกาศรมว.สาธารณสุข 3 ฉบับ และประกาศคณะกรรมการควบคุมยาเสพติดให้โทษ 3 ฉบับ ทั้ง 6 ฉบับนี้ ถ้าเสร็จก็ประกาศใช้ได้เลย ซึ่งคาดว่าเร็วๆ นี้ เพราะขณะนี้คืบหน้าไปมาก

ด้านนพ.ธีระวัฒน์ เหมะจุฑา ในฐานะกรรมการกล่าวว่า ในกลุ่มที่ 2 อยากให้ขยายใช้ในกลุ่มคนที่มีความจำเป็น แต่รักษาทางอื่นไม่ได้แล้ว เช่น คนสูงอายุ 80-90 ปี ส่วนการที่รัฐบาลไทยไปปรับปากรัฐบาลญี่ปุ่นว่าจะแสดงความจำนงเข้าร่วมความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (CPTPP) ซึ่งจะครอบคลุมเรื่องการคุ้มครองพันธุ์พืชกัญชาด้วย ดังนั้นวันที่ 11 ม.ค.นี้ ภาคประชาสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต และสภาการแพทย์แผนไทย จะเดินทางไปพบนายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์ รว.พาณิชย์ เพื่อทวงถามความชัดเจนเรื่องนี้

ภาพที่ 11 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์ข่าวสด วันที่ 9 มกราคม 2562

การแสดงท่าทีเป็นกลาง เน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการแสดงท่าทีที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับกัญชาทางการแพทย์ ยกตัวอย่างเช่นข้อมูลข่าวสารดังต่อไปนี้

- กรณีการปลดล็อกสิทธิบัตรกัญชาและผลกระทบทางการแพทย์
- ผลการสำรวจภาคสนามของซูเปอร์โพลเรื่องหยุดต่างชาติเป็นเจ้าของกัญชาไทย
- การอนุญาตให้วิสาหกิจชุมชนปลูกกัญชา
- การพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรจากกัญชาโดยองค์การเภสัชกรรม
- การเปิดตำรับยากัญชา 16 ตำรับ ของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

- การเผยแพร่ร่างกฎหมายยาเสพติดเพื่อใช้ประโยชน์ทางการแพทย์

MIC MATICHON INFORMATION CENTER		Subject Heading :
Source :	ไทยโพสต์	62017297
Date :	17 ม.ค. 2562 Page : 8	

ลุ้นผลहारือกม.สิทธิบัตรกัญชา'ไบโอไทย'จ่อฟ้อง

กรุงเทพฯ ● ลุ้น กม.สิทธิบัตรกัญชา "วิฑูรย์" เผยต้องรอดูผลหารือกกับกรมทรัพย์สินทางปัญญา 17 ม.ค.นี้ ถ้าไม่พอใจจ่อฟ้องกรมทรัพย์สินฯ ด้าน "หมอธีระวัฒน์" เสียความรู้สึกโดนวิจารณ์สนช.เร่งผลักดันกฎหมายกัญชาใช้เพื่อการแพทย์ เป็นการเอื้อประโยชน์ต่างชาติ ถ้ากฎหมายสิทธิบัตรยังไม่มีการแก้ไขให้รัดกุม จะเท่ากับเปิดช่องต่างชาติหาประโยชน์ นายวิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ ผู้อำนวยการมูลนิธิชีววิถี หรือไบโอไทย กล่าวถึงปัญหาสิทธิบัตรกัญชาว่า ในวันที่ 17 มกราคม เวลา 10.00 น. ทางไบโอไทยและผู้เกี่ยวข้องจะมีการหารือกับทางอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา ที่กระทรวงพาณิชย์ หลังจากนั้นจะมีการแถลงข่าว ก็ต้องดูว่าจะได้ข้อสรุปอย่างไร เพราะหากไม่ทำอะไร เราไม่รอให้โอกาสแล้ว เราจะเคลื่อนไหวต่อไป และฟ้องร้องตามเดิม

ส่วนประเด็นที่รัฐบาลชุดนี้เคยหารือร่วมกับทางญี่ปุ่นว่ามีความร่วมมือในการทำสนธิสัญญาร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาสายพันธุ์กัญชา เป็นอีกเรื่องที่ประชาชนคนไทยต้องจับตาดูๆ เพราะไม่ใช่แค่กัญชา แต่รวมถึงพันธุ์พืชทั้งหมด แน่แน่นอนว่ากัญชารับผลกระทบบ้าง โดยก่อนหน้านี้รัฐบาลไทยเคยแสดงเจตจำนงว่า จะเข้าร่วมกับญี่ปุ่นในการทำสนธิสัญญาข้อตกลงการเป็นหุ้นส่วนเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (CPTPP) ซึ่งหากเข้าร่วมจะทำให้ผูกติดกับสนธิสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ (UPOV1991) หากเข้าร่วมการพัฒนาสายพันธุ์พืชไทย รวมทั้งกัญชาจะควบคุมโดยเฉพาะกัญชา เนื่องจากปัจจุบันกัญชาไทยจะมีอยู่ประมาณ 10-20 สายพันธุ์ ที่ยังไม่ถูกต่างชาตินำไปพัฒนาและขึ้นสิทธิบัตรเป็นของประเทศตน เพราะเรายังไม่

ภาพที่ 12 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ วันที่ 17 มกราคม 2562

การแสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ของเดือนมกราคม 2562 นี้ พบว่าเป็นการมองว่าเรื่องของกัญชาทางการแพทย์เป็นเรื่องการเมืองและเป็นเรื่องของผลประโยชน์เฉพาะกลุ่ม

“ที่หวังจะปลูกกันบ้านละ 50 ต้นนั้น เป็น 100 ต้น เป็นไร่ ๆ ก็พูดกันได้ง่ายเพื่อปลูกกระแสนิยมหวังผลเลือกตั้งเท่านั้น” (สยามรัฐ, วันที่ 16 มกราคม 2562 หน้า 5)

การแสดงท่าทีที่ไม่เห็นด้วยนี้ยังแตกต่างจากมุมมองในเรื่องของกัญชาเพื่อประโยชน์ในทางการแพทย์ นั่นคือ มองอีกด้านว่ากัญชา “ไม่ฆ่ามะเร็ง” โดยใช้ข้อมูลอ้างอิงว่ายังไม่มีการศึกษาถึงผลของกัญชาต่อโรคมะเร็งในมนุษย์ เป็นเพียงการศึกษาในห้องแล็บเท่านั้น

“จึงไม่ควรกล่าวอ้างหลอกลวงว่ากัญชารักษามะเร็งได้ ซึ่งจะทำให้ผู้ป่วยโรคมะเร็งเข้าใจผิด และเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้ป่วยมะเร็งได้” (สยามรัฐ, วันที่ 11 มกราคม 2562 หน้า 11)

“อย่าลืมว่า ทั้งรัฐ-เอกชนไทย ไม่มีผลวิจัยเป็นของตัวเองเลย” (ผู้จัดการสุดสัปดาห์, วันที่ 7 มกราคม 2562 หน้า 19)

“กัญชาถูกระบุว่าเป็นยาเสพติดประเภทหนึ่งจึงไม่มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกัญชาอย่างจริงจัง แม้ในต่างประเทศเองก็เป็นที่ทราบกันดีว่าเป็นยาเสพติดต้องห้าม” (ไทยรัฐ, วันที่ 4 มกราคม 2562 หน้า 6)

นอกเหนือจากนั้นแล้ว ยังมีการให้เหตุผลโดยระบุว่ากัญชายังคงเป็นยาเสพติดที่ผิดกฎหมาย การพูดเรื่องของสิทธิบัตรกัญชาจึงเป็น “สิทธิบัตรยาบ้า” และเป็นเรื่องขบวนการขายชาติ ผ่านการยื่นขอสิทธิบัตรในการปลูกและแปรรูปกัญชารวมถึงการเสนอปรับปรุงกฎหมายยาเสพติด (แนวหน้า, วันที่ 5 มกราคม 2562 หน้า 3)

“บริษัทยาของต่างชาติจะเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนายาจากกัญชา ทั้งจากการผลิต นำเข้า ส่งออก หรือจำหน่ายยาจากกัญชาในประเทศไทย” (มติชนสุดสัปดาห์, วันที่ 18 มกราคม 2562 หน้า 106)

ประเด็นสำคัญในการแสดงท่าทีที่ไม่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์ที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจน คือ การเปรียบเทียบถึงเรื่องของกัญชาในแง่มุมของ “คุณ” และ “โทษ” โดยเฉพาะหากมีการเอากัญชาทางการแพทย์ไปใช้เป็นยาเสพติด หรือใช้อย่างผิดวัตถุประสงค์

“ปี 2562 จับตาปลดล็อกกัญชา จากยาเสพติดสู่ยารักษาโรค ระวังคุณอนันต์...โทษมหันต์” (ไทยรัฐ, วันที่ 3 มกราคม 2562 หน้า 12)

เดือนกุมภาพันธ์ 2562

การนำเสนอข่าวเรื่องกัญชาทางแพทย์ของสื่อมวลชนในสื่อหนังสือพิมพ์เดือนกุมภาพันธ์ 2562 มีข้อค้นพบดังนี้

ตารางที่ 27 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนกุมภาพันธ์ 2562

หนังสือพิมพ์	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
กรุงเทพธุรกิจ	13	9.92
ข่าวสด	8	6.11
ข่าวหุ้น	-	-
คมชัดลึก	7	5.34
ฐานเศรษฐกิจ	-	-
ดอกเบี๋ยธุรกิจ	-	-
ทันหุ้น	-	-
บางกอกทูเดย์	-	-
บ้านเมือง	-	-
ประชาชาติธุรกิจ	-	-
ผู้จัดการรายวัน	9	6.87
ผู้จัดการสุดสัปดาห์	5	3.82
พิมพ์ไทย	-	-
มติชน	35	26.72
มติชนสุดสัปดาห์	1	0.76
วิญจักร	-	-
สยามกีฬา	-	-
สยามธุรกิจ	-	-
สยามรัฐ	4	3.05
สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์	-	-

หนังสือพิมพ์	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
อปท.นิวส์	-	-
เดลินิวส์	8	6.11
เนชั่นสุดสัปดาห์	-	-
แนวหน้า	11	8.39
ไทยรัฐ	16	12.21
ไทยโพสต์	13	9.92
The Nation	1	0.76
จำนวนข่าวทั้งหมด	131	100

หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน กุมภาพันธ์ 2562 มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ มติชน ร้อยละ 26.72 รองลงมา คือ ไทยรัฐ ร้อยละ 12.21 และ กรุงเทพธุรกิจและไทยโพสต์ ในจำนวนที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 9.92

ตารางที่ 28 ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน กุมภาพันธ์ 2562

ประเภทของแหล่งข่าว	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
ภาครัฐบาล	129	59.72
ภาคเอกชน	-	-
ภาคประชาสังคม	12	5.55
ภาควิชาการ	24	11.11
นักข่าว/คอลัมนิสต์	22	10.18
แหล่งข่าวต่างประเทศ	-	-
อื่น ๆ	29	13.42
จำนวนแหล่งข่าวทั้งหมด	216	100

ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนกุมภาพันธ์ 2562 นั้น พบว่าบางข่าวมีการนำเสนอโดยใช้แหล่งข่าวหลายคนในข่าวเดียวกัน โดยเรียงตามลำดับประเภทของแหล่งข่าวที่ได้รับการพูดถึงอ้างอิงและพูดถึงในข่าวมากที่สุด ได้แก่ แหล่งข่าวจากภาครัฐบาล ร้อยละ 59.72 รองลงมา คือ แหล่งข่าวอื่น ๆ ร้อยละ 13.42 และภาควิชาการ ร้อยละ 11.11

สำหรับแหล่งข่าวที่เป็นข่าว จำกัดเฉพาะประเภทของภาครัฐบาลที่ได้รับการกล่าวถึงมากที่สุดในเดือนกุมภาพันธ์ 2562 มาจากหน่วยงานด้านที่เกี่ยวข้องกับด้านสาธารณสุข และด้านอื่น ๆ ดังต่อไปนี้

ด้านสาธารณสุข

นายอนุทิน ชาญวีรกูล อดีตรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

นพ.ปิยะสกล สัตยาทร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

นายแพทย์ธีระศร รัชชัยวิวัฒน์ เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา

นายแพทย์โสภณ เมฆธน ประธานกรรมการองค์การเภสัชกรรม

นายแพทย์สมศักดิ์ อรรฆศิลป์ อธิบดีกรมการแพทย์

นายแพทย์ปราโมทย์ เสถียรรัตน์ รองอธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

ภญ.ศรัณยา ชวนิตย์ เภสัชกรชำนาญการ สำนักงาน อ.ย.

ด้านอื่น ๆ

พล.อ. ประจิน จั่นตอง รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

นายอุดม คชินทร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.)

นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

นางสาวชุติมา บุญยประภัศร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ (พณ.)

นายนิยม เต็มศรีสุข เลขาธิการสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.)

นายเพชร อนันต์ศิลป์ อธิบดีกรมสรรพสามิต

นางสาวดาวน้อย สุทธินิภาพันธ์ ผู้ว่าการการยาสูบแห่งประเทศไทย (ยสท.)

นายทศพล ทั้งสุขบุตร อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

ในกรณีของภาควิชาการ ผลการวิจัยพบว่าแหล่งข่าวมีการแสดงตนถึงสังกัดอย่างชัดเจนเนื่องจากการดำเนินการวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกัญชา และการแสดงความคิดเห็นเพื่อสนับสนุนประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ตัวอย่างเช่นรายชื่อดังต่อไปนี้

ศ.นพ.ธีระวัฒน์ เหมะจุธา ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพโรคอุบัติใหม่ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นายปานเทพ พัวพงษ์พันธ์ คณบดีสถาบันแพทย์แผนบูรณาการและเวชศาสตร์ชะลอวัย มหาวิทยาลัยรังสิต

นายวิเชียร กิรตินิจการ อาจารย์คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภก.อนันต์ชัย อัศวเมฆิน อาจารย์คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

นายคมสัน โพธิ์คง คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

สำหรับแหล่งข่าวประเภทของนักข่าว/คอลัมนิสต์นั้น จะมีทั้งการแสดงท่าทีอย่างชัดเจนว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ และเพียงให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องด้วยท่าทีที่เป็นกลาง โดยนักข่าว/คอลัมนิสต์นั้นมีทั้งในนามบุคคลหรือในนามของทีมข่าว ตัวอย่างเช่นรายชื่อดังต่อไปนี้

เดินหน้าชน โดยโกนจา หนังสือพิมพ์มติชน

โลกสองวัย โดยบางกอกเก็ยน์ หนังสือพิมพ์มติชน

อาทิตย์สุขสรรค์ โดยพนิดา สงวนเสรีวานิช หนังสือพิมพ์มติชน

ดับเครื่องชน โดยอ้อต เทอร์โบ หนังสือพิมพ์คมชัดลึก

พวงชมพู ประเสริฐ หนังสือพิมพ์คมชัดลึก

เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิต โดยวิวัฒน์ชัย อุตถากร หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

โลกกลมจอบแบน โดยมารีสา หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

เรารักอาเซียน โดย รศ.ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

บ้านเกิดเมืองนอน โดย สิริอัญญา หนังสือพิมพ์แนวหน้า

ในส่วนของภาคประชาสังคม อาทิ

ภญ.นิยดา เกียรติยิ่งอังศุลี ผู้จัดการแผนงานพัฒนากลไกเฝ้าระวังระบบยา (ก.พ.ย.)

นายวิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ ผู้อำนวยการมูลนิธิชีววิถี (ไบโอไทย)

ส่วนแหล่งข่าวอื่น ๆ ในเดือนกุมภาพันธ์ 2562 นี้ พบว่ายังมีการระบุถึงองค์กรภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องกับกัญชา รวมถึงแหล่งข่าวบุคคล/ชื่อของประชาชนผู้มีความเกี่ยวข้องในการใช้กัญชาทางการแพทย์ ตัวอย่างเช่น

นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ

นายรัฐพล แสนรักษ์ ผู้ก่อตั้งเพจกัญชาชน

นายพายัพ ยังกักชี เลขาธิการสภากัญชาแห่งประเทศไทย

รวมถึงตัวแทนจากพรรคการเมือง เช่น พรรคภูมิใจไทย พ.อ.เศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ และ นายศักดิ์สยาม ชิดชอบ

ตารางที่ 29 ทำทีของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนกุมภาพันธ์ 2562

ทำทีของแหล่งข่าว	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
แสดงทำทีเห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์	30	22.90
แสดงทำทีไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์	2	1.52
ทำทีเป็นกลาง เน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง	99	75.57
จำนวนข่าวทั้งหมด	131	100

ทำทีของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนกุมภาพันธ์ 2562 พบว่า ส่วนใหญ่แล้วเนื้อหาข่าวจะแสดงถึงทำทีที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 75.57 รองลงมา คือ ทำทีที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์

ร้อยละ 22.90 รองลงมา และน้อยที่สุด คือ การแสดงท่าที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ร้อยละ 1.52

สำหรับตัวอย่างของการแสดงท่าทีของแหล่งข่าวในรูปแบบที่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และเป็นกลางหรือเน้นให้ข้อมูลข่าวสาร ดังต่อไปนี้

การแสดงท่าทีเห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีเห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ของเดือนกุมภาพันธ์ 2562 นี้ พบว่ามีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการมองกัญชาในมุมมองดังต่อไปนี้

กัญชาเพื่อผู้ป่วย

มุมมองในท่าทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์นี้มองว่าการแก้กฎหมายให้ใช้กัญชาทางการแพทย์ได้ภายใต้การควบคุมของแพทย์เป็นการทำเพื่อผู้ป่วย และการแพทย์ในประเทศต่าง ๆ ก็มีการรักษาโดยใช้กัญชาแล้ว นอกเหนือจากนั้นแล้วองค์ความรู้ในการวิจัยยังทำให้เกิดการใช้งานสารสกัดกัญชาได้อย่างมีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ และมีความปลอดภัยอีกด้วย

กัญชาคือภูมิปัญญาไทยแพทย์แผนไทย

มุมมองในเรื่องท่าทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์นี้มองว่ากัญชาเป็นภูมิปัญญาของไทยแต่ถูกทำลายเพราะกฎหมายของประเทศ ทั้งนี้ มักมีการเชื่อมโยงความเป็นภูมิปัญญาไทยด้วยตำรายาไทยโบราณ และเชื่อมโยงเข้ากับ “ประวัติศาสตร์” อาทิ มีปรากฏในตำรายาไทยโบราณมาตั้งแต่สมัยสมเด็จพระนารายณ์แห่งกรุงศรีอยุธยาหรือรัตนโกสินทร์ตอนต้น เป็นต้น

การใช้เหตุผล “ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย” ดังกล่าวยังใช้เพื่อแสดงให้เห็นถึงความปลอดภัยจากการใช้กัญชาอีกด้วย เนื่องจาก การแพทย์แผนไทยเมื่อรู้ข้อจำกัดในการใช้พืชสมุนไพรจะมีการปรับสัดส่วนหรือไม่ได้ใช้แต่เพียงส่วนของดอกกัญชาแต่เพียงอย่างเดียว เพื่อให้เกิดความปลอดภัยแต่ออกฤทธิ์ทางยาได้มาก (ผู้จัดการสุดสัปดาห์, วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2562 หน้า 48-49)

“เผย 3 ตำรายาเข้ากัญชา ในตำราพระองค์เจ้าสายสนิทวงศ์” (ผู้จัดการสุดสัปดาห์, วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2562 หน้า 48-49)

กัญชาเพิ่มรายได้ประชาชน

มุมมองในเรื่องทำที่ที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์นี้ในแง่เศรษฐกิจนี้ มองว่า “กัญชาเสรี” จะช่วยให้คนไทยรวย เป็นพืชเศรษฐกิจตัวใหม่ที่จะช่วยเพิ่มรายได้ให้กับ “เกษตรกร” และประชาชนทั่วไป อีกทั้งยังสามารถ “ฟื้นประเทศ” ได้ ทั้งนี้เป็นที่น่าสังเกตว่าทำที่ในแง่มุมมองนี้จะมีความเกี่ยวข้องกับนโยบายของพรรคภูมิใจไทยและมีแหล่งข่าวจากพรรคภูมิใจที่นำเสนอในประเด็นนี้เป็นหลัก รวมถึงสอดคล้องกับประเด็นที่สภากัญชาแห่งประเทศไทยนำเสนอ

การนำเสนอมุมมองนี้ควบคู่ไปกับตัวอย่างการให้ข้อมูลทางตัวเลข เช่น “กัญชา 1 ต้น ออกดอกได้ 1 กิโลกรัม ซึ่ง 1 กิโลกรัมมีมูลค่า 70,000 บาท และ 1 บ้านมี 6 ต้น สามารถสร้างรายได้ต่อปี คือ 420,000 บาท” (ไทยโพสต์, วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2562 หน้า 3)

“มันถึงเวลาที่เราต้องใช้ประโยชน์จากกัญชาอย่างคุ้มค่า โดยเฉพาะทางการแพทย์ ในขณะที่เดียวกันเราต้องให้คนไทยได้ประโยชน์จากการปลูกพืชเศรษฐกิจตัวใหม่ที่จะช่วยแก้ปัญหาปากท้อง” (คมชัดลึก, วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2562 หน้า 2)

“เลี้ยหนูดันปลูกกัญชาถูก กม. มันใจช่วยโกยรายได้ปลดหนี้-ร่ำรวย” (แนวหน้า, วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2562 หน้า 9)

MiC MATICHON INFORMATION CENTER	Subject Heading :
Source : ไทยรัฐ	62046114
Date : 13 ก.พ. 2562 Page : 15	No :

ข้อออกประกาศ เช็ทซีโรก็ัญชา

ที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาเมื่อ วันที่ 12 ก.พ. นพ.รศ.ศก.วิชัยวิวัฒน์ เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) กล่าวถึงความสืบหน้า การพิจารณาร่างประกาศและกฎกระทรวงเพื่อเตรียม พร้อมใช้คู่กับร่าง พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษฯ ที่อยู่ ระหว่างรอประกาศในราชกิจจานุเบกษา ว่า เมื่อ วันที่ 11 ก.พ. ที่ผ่านมา ได้มีการประชุมอนุกรรมการ ฝายกฎหมาย ภายใต้คณะกรรมการยาเสพติดให้โทษ พิจารณาร่างอนุบัญญัติเรื่องเกี่ยวกับกัญชาโดยตรงเพื่อติดตามร่าง พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษฯ ที่ผ่านการพิจารณาและอยู่ระหว่างรอการประกาศในราชกิจจานุเบกษา ประกอบด้วยประกาศ 2 ฉบับ และกฎกระทรวงอีก 1 ฉบับ คือ ประกาศ 2 ฉบับที่ออก ตามบทเฉพาะกาลเกี่ยวข้องกับเรื่องของการนิรโทษ หลักการคือ ให้คนที่ครอบครองกัญชาก่อนหน้านี้ จะมีกฎหมายประกาศใช้มาแจ้งการครอบครอง ภายใน 90 วัน หากดำเนินการตามนี้จะไม่ต้องรับโทษ แบ่งออกเป็น 2 ชุด ชุดที่เป็นหน่วยงานที่ครอบครอง เพื่อการวิจัย เช่น ภาครัฐ มหาวิทยาลัยทั้งรัฐและเอกชน วิชาทักชุมชน และแพทย์แผนไทย กลุ่มนี้ต้องมา แจ้งภายในระยะเวลาที่กำหนดขณะนี้กำลังท้าวละละเอียด ว่า ต้องแจ้งอะไรบ้าง เช่น มีครอบครองเพื่อวิจัยอะไร

ต้องทำภายใน 90 วันหลังร่าง พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษฯ บังคับใช้แล้ว" นพ.รศ.ศก.วิ

นพ.รศ.ศก.วิชัยวิวัฒน์ กล่าวว่าทั้งหมดจะเข้าสู่การผ่าน คณะกรรมการยาเสพติดให้โทษในวันที่ 14 ก.พ. 2562 หากเห็นชอบก็เข้าสู่กระบวนการสอบถามความคิดเห็นอย่างไม่เป็นทางการก่อน ขั้นตอนต่างๆ ที่ทำ เป็นการเตรียมการก่อนกฎหมายให้ออกมาบังคับใช้จริง เป็นกระบวนการทำแบบคู่ขนานอย่างไรก็ตาม กฎระเบียบต่างๆ ที่เตรียมพร้อมนั้น คล้ายๆ กับการ เช็ทซีโรเพื่อให้ทุกอย่างเข้าสู่ระบบ ส่วนก่อนหน้านี้ ที่ครอบครองไว้ หากแจ้งทาง อย. ภายใน 90 วันก็ ไม่ต้องรับโทษ ส่วนที่จะมาขอครอบครองใหม่ก็ต้อง เป็นไปตามเกณฑ์อย่างเราได้ออกแบบกฎเกณฑ์ต่างๆ เช่น หากเป็นผู้ป่วยจริง เป็นหมอแผนไทยจริงเป็น นักวิจัย จะสามารถใช้ได้อยู่แต่ต้องเป็นไปตามกฎเกณฑ์

นพ.รศ.ศก.วิชัยวิวัฒน์ กล่าวว่า ที่สำคัญร่างกฎหมาย ใหม่ยังกำหนดว่า ห้ามหาวิทยาลัย หรือเอกชน หาก จะทำยังต้องร่วมกับภาครัฐภายใน 5 ปีแรก เพื่อ ควบคุมปริมาณการใช้เพื่อทางการแพทย์ ไม่ให้เกิน จนอาจไปใช้ในทางที่ผิด การทำงานร่วมกับภาครัฐ และเอกชนนั้น การปลูกก็อาจเป็นรูปแบบคอนแทรค ฟาร์มมิ่ง ต้องมีข้อตกลงในสัญญาว่า หากปลูกจะส่ง ให้ใครผลิตเพื่อเป็นยา หรือจะปลูกให้มหาวิทยาลัย แห่งหนึ่งทำการวิจัย ต้องมีรายละเอียดว่าจะทำวิจัย อะไร เป็นต้น เพื่อมั่นใจว่าปลูกแล้วมีที่รองรับใน การใช้ประโยชน์ทางการแพทย์จริงๆ ป้องกันไปใช้ใน ตลาดมืด

ภาพที่ 13 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2562

การแสดงผลที่เป็นกลาง เน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการแสดงผลที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับ เรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในประเด็นต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น

- ป.ป.ส. เปิดสายด่วนให้ประชาชนโทรสอบถามปัญหาเรื่องกัญชา ที่ สายด่วน ป.ป.ส. 1386 กด 3 หรือ อย. 1556 กด 3
- ประเดิมน้ำมันกัญชาสกัดสีสดแรก จำนวน 2,500 ขวด และการ ปลูกต้นกัญชาที่ถูกกฎหมายต้นแรกของประเทศไทยโดยกระทรวง สาธารณสุข

- การจัดประชุมชี้แจงและรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายลำดับรองหรือกฎหมายลูก 3 ฉบับ ที่ออกตาม พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562
- กรมทรัพย์สินทางปัญญายกเลิก 13 คำขอสิทธิบัตรกัญชา
- โรงงานยาสูบขอปลูกและแปรรูปกัญชาและกัญชงเพื่อใช้ทางการแพทย์
- อ.ย. แจง การยาสูบแห่งประเทศไทย (ยสท.) ปลูกกัญชา ห้ามมวนสูบ ใช้รักษาเท่านั้น
- เคาะแล้วกัญชาของกลางเอาไปวิจัยและรักษาผู้ป่วยได้
- เรื่องราวของทัวร์กัญชาที่เมืองอัมสเตอร์ดัม ประเทศเนเธอร์แลนด์
- กฎหมายนิรโทษกรรมผู้ครอบครองกัญชา
- เดินหน้าวิจัยกัญชาทางการแพทย์ รวมถึงการดูแลหน่วยงานวิจัยต่าง ๆ ในประเทศไทย
- ตั้งกรรมการขับเคลื่อนการใช้กัญชาทางการแพทย์
- โปรดเกล้าฯ พ.ร.บ.ยาเสพติด “กัญชา” ใช้ทางการแพทย์ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2562
- เปิดงานวิจัยในมนุษย์ ใช้สารสกัดกัญชามากแค่ไหนจึงจะได้ผล
- การประชุมวางกฎเกณฑ์การใช้กัญชา โดยสำนักงาน อ.ย.
- ดันกลุ่มใต้ดินขึ้นทะเบียนดีเคย์ปลูกกัญชา 27 ก.พ. นี้

MiC MATICHON INFORMATION CENTER	Subject Heading : 62062307
Source : ผู้จัดการรายวัน	
Date : 28 ก.พ. 2562 Page : 1,1	No :

ประเดิมล็อตแรกก.ค.นี้ นำมันกัญชาสกัด 2,500 ขวด

ผู้จัดการรายวัน 360 - "น.พ.ปิยะสกล" นำทีมปลูก "กัญชา" เพื่อทางการแพทย์ถูกกฎหมายต้นแรกของไทย-อาเซียน ด้วยระบบรากลอย ย้ำต้องปลูกในระดับเมล็ดคัดเกรดเพื่อทำยาและส่งออกได้ คาด ก.ค. ได้นำมันสกัดล็อตแรก 2,500 ขวด "สกัดสยาม" ลั่นหากเป็นรัฐบาลจะผลักดัน "กัญชาเสรี" เพื่อประชาชน ภายใน 2 ปีเห็นเงิน 1.9 ล้านล้าน รองรับตลาดแรงงาน 5 แสนตำแหน่ง

ภาพที่ 14 ขาวกัญชาจากหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2562

การแสดงให้เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงให้เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ของเดือนกุมภาพันธ์ 2562 นี้ พบว่าเป็นมุมมองที่เห็นด้วยว่ากัญชายังเป็นเรื่องที่ควบคุมได้ยาก โดยเฉพาะการใช้กัญชาเพื่อความบันเทิงและสันทนาการ ทั้งนี้ในมุมมองนี้มีการใช้คำที่เชื่อมโยงกับความเป็นยาเสพติดของกัญชา ได้แก่ "สิ่งมอมเมา" และคำกริยาที่เลือกใช้ คือ คำว่า "พี้"

เดือนมีนาคม 2562

การนำเสนอข่าวเรื่องกัญชาทางแพทย์ของสื่อมวลชนในสื่อหนังสือพิมพ์เดือนมีนาคม 2562 มีข้อค้นพบดังนี้

ตารางที่ 30 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนมีนาคม 2562

หนังสือพิมพ์	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
กรุงเทพธุรกิจ	11	5.79
ข่าวสด	12	6.31
ข่าวหุ้น	2	1.05
คมชัดลึก	6	3.16
ฐานเศรษฐกิจ	2	1.05
ดอกเบี๋ยธุรกิจ	-	-
ทันหุ้น	1	0.53
บางกอกทูเดย์	-	-
บ้านเมือง	-	-
ประชาชาติธุรกิจ	4	2.10
ผู้จัดการรายวัน	11	5.79
ผู้จัดการสุดสัปดาห์	9	4.74
พิมพ์ไทย	-	-
มติชน	42	22.10
มติชนสุดสัปดาห์	3	1.58
วิญจักร	-	-
สยามกีฬา	-	-
สยามธุรกิจ	21	11.05
สยามรัฐ	8	4.21
สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์	-	-
อปท.นิวส์	5	2.63

หนังสือพิมพ์	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
เดลินิวส์	13	6.84
เนชั่นสุดสัปดาห์	-	-
แนวหน้า	8	4.21
ไทยรัฐ	21	11.05
ไทยโพสต์	7	3.68
The Nation	4	2.10
จำนวนข่าวทั้งหมด	190	100

หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนมีนาคม 2562 มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ มติชน ร้อยละ 22.10 รองลงมา คือ ไทยรัฐ และ สยามธุรกิจ ในจำนวนที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 11.05 และ ข่าวสด ร้อยละ 6.31

ตารางที่ 31 ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนมีนาคม 2562

ประเภทของแหล่งข่าว	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
ภาครัฐบาล	132	46.97
ภาคเอกชน	-	-
ภาคประชาสังคม	-	-
ภาควิชาการ	27	9.61
นักข่าว/คอลัมนิสต์	67	23.84
แหล่งข่าวต่างประเทศ	-	-
อื่น ๆ	55	19.57
จำนวนแหล่งข่าวทั้งหมด	281	100

ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนมีนาคม 2562 นั้น พบว่าบางข่าวมีการนำเสนอโดยใช้แหล่งข่าวหลายคนในข่าวเดียวกัน โดยเรียงตามลำดับประเภทของแหล่งข่าวที่ได้รับการพูดถึงอ้างอิงและพูดถึงในข่าวมากที่สุด ได้แก่

แหล่งข่าวจากภาครัฐบาล ร้อยละ 46.97 รองลงมา คือ นักข่าว/คอลัมนิสต์ ร้อยละ 23.84 และ แหล่งข่าวอื่น ๆ ในความหมายถึง แหล่งข่าวทางการเมือง แหล่งข่าวภาคประชาชน ร้อยละ 19.57

สำหรับแหล่งข่าวที่เป็นข่าว สำหรับประเภทของภาครัฐบาลที่ได้รับการกล่าวถึง มากที่สุดในเดือนมีนาคม 2562 มาจากหน่วยงานด้านที่เกี่ยวข้องกับด้านสาธารณสุข และ ด้านอื่น ๆ ดังต่อไปนี้

ด้านสาธารณสุข

นายอนุทิน ชาญวีรกูล (ขณะดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคภูมิใจไทย)

นพ.ปิยะสกล สัตയാทร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

พล อ.อ. ประจิน จั่นตอง รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวง

ยุติธรรม

นายแพทย์สมศักดิ์ อรรฆศิลป์ อธิบดีกรมการแพทย์

นายแพทย์ธเรศ กรัษนัยรวิวงศ์ เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา

นายแพทย์มรุต จิรเศรษฐสิริ อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์

ทางเลือก

นายแพทย์โสภณ เมฆธน ประธานกรรมการองค์การเภสัชกรรม

นายแพทย์วิฑูรย์ ต่านไพบูลย์ ผู้อำนวยการองค์การเภสัชกรรม

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เช่น

นายพชร อนันตศิลป์ อธิบดีกรมสรรพสามิต

นายมานะ ศิริพิทยาวัฒน์ ผู้อำนวยการกองกฎหมาย สำนักงาน ป.ป.ส.

นายธีวัฒน์ วุฒิคุณ ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์

ในกรณีของภาควิชาการ ผลการวิจัยพบว่าแหล่งข่าวมีการแสดงตนถึงสังกัดอย่าง ชัดเจนเนื่องจากการดำเนินการวิจัยและพัฒนาหรือการเปิดหลักสูตรและศูนย์ต่าง ๆ ใน ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกัญชา และการแสดงความคิดเห็นเพื่อสนับสนุนประเด็นกัญชาทาง การแพทย์ ตัวอย่างเช่นรายชื่อดังต่อไปนี้

ศ.นพ.ธีระวัฒน์ เหมะจุธา ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพโรคอุบัติใหม่ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศ.ดร.สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

รศ.ดร.โฆษิต ศรีภูธร รองอธิการบดีประจำวิทยาเขตสกลนคร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน (มทร.อีสาน)

ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยรังสิต

นายปานเทพ พัวพงษ์พันธ์ คณบดีสถาบันแพทย์แผนบูรณาการและเวชศาสตร์ชะลอวัย มหาวิทยาลัยรังสิต

สำหรับแหล่งข่าวประเภทของนักข่าว/คอลัมนิสต์นั้น เป็นที่น่าสังเกตว่าส่วนใหญ่แล้วจะมีการแสดงท่าทีอย่างชัดเจนว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ และนักข่าว/คอลัมนิสต์นั้นมาทั้งในนามบุคคลหรือในนามของทีมข่าว ตัวอย่างเช่นรายชื่อดังต่อไปนี้

ที่นี่แนวหน้า หนังสือพิมพ์แนวหน้า

กวนน้ำให้ใส หนังสือพิมพ์แนวหน้า

ผ่าประเด็นร้อน หนังสือพิมพ์แนวหน้า

บ้านเกิดเมืองนอน โดย สิริอัญญา หนังสือพิมพ์แนวหน้า

หมายเหตุประชาชน หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

X-RAY สุขภาพ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

คุณหมอขอบอก หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

ทีมข่าวอาชญากรรม หนังสือพิมพ์คมชัดลึก

เจาะขุมปัญญาเยี่ยมสถานศึกษา ทีมการศึกษา หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

แจ่วริมจ่อ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

สุขภาพพรรษา หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

กรณีที่ระบุชื่อผู้สื่อข่าวอย่างชัดเจน เช่น สาลินี ทับพิลา หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ หรือ สมพล ตระกูลรุ่ง มุมกฎหมาย หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์

ส่วนแหล่งข่าวอื่น ๆ ในเดือนมีนาคม 2562 นี้ พบว่ายังมีการระบุถึงองค์กรภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องกับกัญชา รวมถึงแหล่งข่าวบุคคล/ชื่อของประชาชนผู้มีความเกี่ยวข้องในการใช้กัญชาทางแพทย์ ตัวอย่างเช่น

นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ

พล.ร.อ.ชาญชัย เจริญสุวรรณ นายกสภาการแพทย์แผนไทย

นายสุกษม อามระดิษ เลขาธิการสมาคมแพทย์แผนไทยแห่งประเทศไทย

นายรัฐพล แสนรักษ์ ผู้ก่อตั้งแผนเพจกัญชาชน

นายสมชัย เจริญรบ ประธานสภากัญชานครราชสีมา

นายชัยพร เกิดมงคล หรือจุ่ม ด้านเกวียน ศิลปินพื้นบ้าน

รวมถึงตัวแทนจากพรรคการเมือง เช่น พรรคภูมิใจไทย นายเนวิน ชิดชอบ พ.อ.เศรษฐพงศ์ มะลิสวรรณ นายศุภชัย ใจสมุทร นายศักดิ์สยาม ชิดชอบ

สำหรับตัวอย่างของการแสดงท่าทีของแหล่งข่าวในรูปแบบที่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และเป็นกลางหรือเน้นให้ข้อมูลข่าวสาร ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 32 ท่าทีของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนมีนาคม 2562

ท่าทีของแหล่งข่าว	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
แสดงท่าทีเห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์	86	45.26
แสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์	3	1.58
ท่าทีเป็นกลาง เน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง	101	53.16
จำนวนข่าวทั้งหมด	190	100

ท่าทีของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนมีนาคม 2562

พบว่า ส่วนใหญ่แล้วเนื้อหาข่าวจะแสดงให้เห็นถึงท่าทีที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 53.16 รองลงมา คือ ท่าทีที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ร้อยละ 45.26 และน้อยที่สุด คือ การแสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ร้อยละ 1.58

สำหรับตัวอย่างของการแสดงท่าทีของแหล่งข่าวในรูปแบบที่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และเป็นกลางหรือเน้นให้ข้อมูลข่าวสาร ดังต่อไปนี้

การแสดงท่าทีเห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีเห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ของเดือน มีนาคม 2562 นี้ พบว่ามีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการมองกัญชาในมุมมองดังต่อไปนี้

กัญชาเป็นยา

มุมมองในท่าทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์นี้จะมาจากมุมมองว่า กัญชาช่วยรักษาโรคต่าง ๆ ได้ เช่น ผลข้างเคียงจากการรับคีโมรักษาโรคมะเร็ง ลมชัก ปวดประสาทอักเสบ และปวดเรื้อรัง รวมถึงพาร์กินสัน อัลไซเมอร์ รวมถึงกัญชาเป็นสมุนไพรประจำบ้าน เป็น “กัญชาเพื่อผู้ป่วย”

นอกจากนั้นแล้ว ยังมองว่า เรื่องของกัญชาที่มีความเชื่อมโยงกับความเป็น “สยามเมืองยิ้ม” และมีคำต่าง ๆ ที่ปรากฏขึ้นอีกด้วย เช่น “ยามหัสจรรย์” “ความหวังของผู้ป่วย” ชื่อน่าสังเกตประการสำคัญ คือ มุมมองในเรื่องท่าทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์ในแง่มุมมองสุขภาพนี้ มักจะมีการพูดถึงกับประเด็นเศรษฐกิจควบคู่ไปด้วยว่ากัญชา มีประโยชน์ทางการแพทย์ที่ช่วยหนุนในเรื่องของเศรษฐกิจได้

“กัญชาภูษาคี จากพืชร้ายสู่ยาวิเศษสู้โรค ร้อยเหตุผลกัญชาไทยเจ๋งสุดในโลก” (ไทยรัฐ, วันที่ 10 มีนาคม 2562 หน้า 20)

นอกจากนั้นในการแสดงท่าทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์นี้ยังมองอีกด้วยว่า เพราะคนไทยติดหล่มทางความคิดจึงทำให้ไม่กล้าทำอะไรกับกัญชา ทั้งที่กัญชาไม่มีโทษกับใคร เมื่อเปรียบเทียบกับเหล้า เบียร์ ไวน์ บุหรี่ และ “กัญชาไม่ใช่พืชร้าย” เพราะอันที่จริงแล้วคือสมุนไพรทางเลือกที่มีคุณูปการอย่างสูงต่อวงการแพทย์ไทย ดังนั้นต้อง “ยึดประโยชน์ผู้ป่วยเป็นหลัก”

กัญชาเป็นภูมิปัญญาไทย

ข้อนำสังเกตประการสำคัญ คือ มุมมองในเรื่องท่าทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์นี้มองว่ากัญชาเป็นภูมิปัญญาของไทยแต่ถูกทำลายเพราะกฎหมายของประเทศ อีกทั้งยังถูกโยงเข้ากับความเป็นยาเสพติด ทำให้สรรพคุณทางการแพทย์ของกัญชาเลือนหายไป ทั้งนี้ มักมีการเชื่อมโยงความเป็นภูมิปัญญาไทยด้วยตำรับยาไทยโบราณ เช่น ตำรับยาปะสะกัญชา และอัมฤตย์โอสถ ตลอดจนการเป็นตำรับยาไทยในสมัยรัชกาลต่าง ๆ ที่ผ่านมา เป็นต้น

“กัญชานับเป็นพืชที่มีอยู่ในตำรับยาไทยมานานนับพันปี โดยมีจารึกในตำรายาต่าง ๆ จำนวนมาก” (เดลินิวส์, วันที่ 2 มีนาคม 2562 หน้า 12)

นอกเหนือจากนั้นแล้ว ความเป็นภูมิปัญญาของไทยแต่โบราณยังถูกเชื่อมโยงเข้ากับ “ประวัติศาสตร์” อาทิ มีปรากฏมาตั้งแต่สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช สมัยอยุธยา ในคัมภีร์ธาตุพระนารายณ์ ได้แก่ ยาสุขไสยาสน์ และ ยาทิพากาศ เป็นต้น (ผู้จัดการสุดสัปดาห์, วันที่ 25 มีนาคม 2562 หน้า 48-49) หรือ “ภูมิปัญญากัญชาพระราชทานจากในหลวงรัชกาลที่ 3” (ผู้จัดการสุดสัปดาห์, วันที่ 11 มีนาคม 2562 หน้า 48-49)

กัญชาเป็นพืชเศรษฐกิจ

มุมมองในเรื่องท่าทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์นี้ในแง่เศรษฐกิจนี้มองว่า กัญชาจะช่วยให้คนไทยรวย “เป็นช่องทางสร้างอาชีพทั้งอาชีพเสริมและต่อยอดเป็นธุรกิจ แต่ “ความร่ำรวยที่เกิดขึ้นนี้เป็นเรื่องของ Profit Sharing ไม่ใช่การรวยคนเดียว” สำหรับผลที่จะเกิดขึ้นในทางเศรษฐกิจนี้เนื่องจากกัญชาพันธุ์ที่ดีที่สุดในโลกคือกัญชาพันธุ์ไทย และยังมีอีกด้วยว่า กัญชาไม่ใช่ยาเสพติดอย่างที่คิด ไม่มีความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากผู้เสพ นอกจากนั้นแล้วยังมีความเชื่อมโยงถึงกัญชาพันธุ์บุรีรัมย์ หรือที่เรียกว่า “พันธุ์รัมย์” อีกด้วย

“แท้จริงแล้วกัญชาไทยนั้นได้ชื่อว่าเป็นกัญชาพันธุ์ดีที่สุดในโลก มีคุณภาพยาสูงที่สุดในโลก เพราะมีสภาพภูมิอากาศ ดิน น้ำ และอยู่ในโซนใกล้เส้นศูนย์สูตร วิเศษกว่าที่ใดในโลกนี้” (แนวหน้า, วันที่ 2 มีนาคม 2562 หน้า 2)

“กัญชาจะเป็นพืชเปลี่ยนเศรษฐกิจ หากทำให้ถูกต้องและทุกคนเข้าถึงได้ และรับรู้ว่าจะสามารถต่อยอดเชิงธุรกิจได้อย่างไร ซึ่งต่างประเทศนำมาผสมเป็นอาหาร

เครื่องดื่ม ซึ่งจะเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้าถึงการเป็นสตาร์ทอัพหรือทำสินค้าโอท็อปสร้างมูลค่าเพิ่ม” (แนวหน้า, วันที่ 2 มีนาคม 2562 หน้า 2)

สำหรับมุมมองในเรื่องกัญชาเป็นพืชเศรษฐกิจนี้ยังมีความเกี่ยวข้องกับนโยบายของพระครุภูมิใจไทยที่นำเสนอ กัญชาในประเด็น “พืชแก้จน พืชเศรษฐกิจชนิดใหม่” และเชื่อมโยงกับ “แคลิฟอร์เนียโมเดล” อีกด้วย

การแสดงให้เห็นกลาง เน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการแสดงให้เห็นที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ โดยเฉพาะในเรื่องของการปลูกและขายกัญชา การคุมโฆษณา กัญชา ตัวอย่างเช่น

- การจัดอบรมแพทย์และเภสัชกรในการสั่งจ่ายยาส่วนผสมของกัญชารักษาโรค
- การปลูกกัญชาต้นแรกในอาเซียน ล็อตแรก 2,500 ขวด การปลูกกัญชากลางแจ้ง และ “ใครปลูกกัญชาได้บ้าง”
- การศึกษาวิจัยสารสกัดต้นแบบน้ำมันกัญชาขององค์การเภสัชกรรม
- การร่วมกำหนดกลุ่มโรคที่ต้องใช้กัญชาทางการแพทย์ระหว่างกระทรวงยุติธรรมและกระทรวงสาธารณสุข
- การผลิต 16 ตำรับยากัญชาไทย
- การออกกฎหมายโฆษณา กัญชา
- การกำหนดราคาขายน้ำมันกัญชา
- การกำหนดฉลากผลิตภัณฑ์กัญชา
- ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการผูกขาดน้ำมันกัญชา

หรือข่าวสารจากต่างประเทศ เช่น “คำปลีกสหรัฐ เอาใจสายเขียว เพิ่มโซนเครื่องสำอางกัญชา” หรือ “ลาวจัดประชุมกัญชาเพื่อการแพทย์” เป็นต้น

ตลอดจนข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการศึกษาต่าง ๆ โดยเฉพาะการเปิดศูนย์วิจัยพัฒนากัญชาทางการแพทย์ เช่น มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยรังสิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน (มทร.อีสาน)

		Subject Heading :
Source :	มติชน	
Date :	4 มี.ค. 2562	Page : 1,12 No: 62065801

อก.ยันยากภัยชาไม่แพง

เป็นหน้าที่ช่วยประชาชน
 เล็งจับมือชุมชนร่วมปลูก
 นพ.ธีระวัฒน์ชงราคากลาง
 อย.ถกหมอปียะสกลวันนี้
 เคลียร์ปมเสรี-หวั่นลับสน

เลขาฯ อย.หวั่นสังคมเข้าใจตลาดเคลื่อนปลูกกัญชา
 เสรี-ผลิตสารสกัด ถก'รวมว.สาธารณสุข'วันนี้ เคลียร์
 ให้ชัด ปธ.บอร์ดองค์การเภสัชฯแจงปลูกกัญชาระบบ
 ปิดเพื่อความคุมให้ได้มาตรฐานการผลิตยา

(อ่านต่อหน้า 12)

ภาพที่ 15 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์มติชน วันที่ 4 มีนาคม 2562

		Subject Heading :
Source :	กรุงเทพมหานคร	
Date :	31 มี.ค. 2562	Page : 5 No: 62091464

‘กัญชาบำบัด’ กิจกรรมฮิตผู้สูงวัยมะกัน

กรุงเทพมหานคร ● ขณะนี้กระแสกัญชาถูกกฎหมายกำลังขยายตัวไปในหลายสิบรัฐของสหรัฐอเมริกาหลายคนในวัย 70-80 ปีตอนนี้เพิ่มกัญชาเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมในชีวิตประจำวันของพวกเขา นอกเหนือจากการเล่นกอล์ฟ หรือบิงโก ผลการศึกษาเมื่อเร็วๆ นี้ชี้ว่า ชาวอเมริกันวัย 65 ปีหรือสูงกว่าเป็นกลุ่มคนที่ใช้กัญชาที่เติบโตเร็วที่สุด หลายคนเคยเสพกัญชาสมัยยังเป็นหนุ่มเป็นสาว แต่ตอนนี้หลายคนสนใจกัญชาจากสรรพคุณในด้านการบำบัดอาการป่วยของคนวัยสูงอายุ อย่างการนอนไม่หลับ และข้ออักเสบ อย่างที่หมู่บ้านลา구나 วูดส์ ชุมชนผู้สูงอายุ ทางใต้ของรัฐแคลิฟอร์เนีย ห่างจากดิสนีย์แลนด์ไม่กี่กม.

ภาคอุตสาหกรรมกัญชาบอกว่า กลุ่มลูกค้าที่เติบโตเร็วที่สุดก็คือกลุ่มเบบี้บูมเมอร์ที่ตอนนี้มีอายุมาก หรือกลุ่มที่อายุน้อยกว่าที่ต้องการใช้กัญชาบำบัดอาการปวด การนอนไม่หลับ และปัญหาอื่นๆ ของคนวัยสูงอายุด้วยสมุนไพรที่พวกเขาเคยเสพในงานปาร์ตี้สมัยยังเยาว์วัย ทางภาคอุตสาหกรรมบอกว่า มลทินเกี่ยวกับกัญชายังคงลดลงเรื่อยๆ และผู้คนก็จะมาทดสอบประสิทธิภาพของมันด้วยตัวเองมากขึ้น การยอมรับคนเสพกัญชามากขึ้น ไม่ใช่แต่เฉพาะคนที่ใช้กัญชาในการบำบัดโรคเท่านั้น

คุณยายรายนี้จึงกลับมาใช้มันอีกเมื่อไม่กี่ปีก่อน รวมถึงลงทุนซื้อบ้องกัญชาไฮเทคราคาแพงมาใช้เองด้วย แต่ปัจจุบันเธอเลือกที่จะใช้กัญชาแบบรับประทาน เหมือนกับผู้สูงอายุอีกหลายคน หลังจากที่ถูกสูบบุหรี่มานานแล้ว คุณยายวัย 57 ปีรายหนึ่งบอกว่ามาซื้อกัญชามาใช้ หลังจากที่ว่าไม่มีปัญหาจากการที่ชอบอกกำลังกายด้วยการวิ่งและมีคนแนะนำว่ากัญชาช่วยได้ และมันก็ช่วยได้จริงๆ

ผู้เชี่ยวชาญบอกว่า มีความจำเป็นต้องศึกษาเรื่องผลกระทบของกัญชาที่มีต่อผู้สูงอายุ เพราะแม้ว่ามันจะให้ผลดี แต่การใช้

ภาพที่ 16 ชาวกัญชาจากหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ วันที่ 31 มีนาคม 2562

การแสดงท่าที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ของเดือน มีนาคม 2562 นี้ พบว่าเป็นการเชื่อมโยงระหว่างเรื่องของกัญชากับประเด็นทางการเมือง ในขณะเดียวกันประเด็นที่ถูกยกย่องครั้งซึ่งตรงกันข้ามกับท่าที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์ คือ การมองกัญชาในฐานะสิ่งที่มีคุณและมีโทษ ดังนั้นจะต้องไม่มองในฐานะมีคุณแต่เพียงอย่างเดียว เนื่องจากมีความเสี่ยงสูงที่จะนำกัญชาไปใช้ในทางที่ผิด

“หลายสิ่งมีทั้งคุณและโทษ จึงไม่ควรมองกัญชาในด้านคุณด้านเดียว ต้องมองในด้านโทษด้วย ผลการวิจัยในต่างประเทศพบว่า มีผู้ป่วยโรคจิตพิการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในบางประเทศ หลังจากที่ยกอนุญาตให้ใช้กัญชามากขึ้น ผลการศึกษาวิจัยในบางประเทศ พบว่า การใช้กัญชาเป็นส่วนหนึ่งที่ก่อให้เกิดการใช้ความรุนแรงในครอบครัว เช่นเดียวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์” (ไทยรัฐ, วันที่ 9 มีนาคม 2562 หน้า 3)

เดือนเมษายน 2562

การนำเสนอข่าวเรื่องกัญชาทางแพทย์ของสื่อมวลชนในสื่อหนังสือพิมพ์เดือนเมษายน 2562 มีข้อค้นพบดังนี้

ตารางที่ 33 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนเมษายน 2562

หนังสือพิมพ์	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
กรุงเทพธุรกิจ	22	11.00
ข่าวสด	17	8.50
ข่าวหุ้น	-	-
คมชัดลึก	24	12.00
ฐานเศรษฐกิจ	-	-
ดอกเบี๋ยธุรกิจ	-	-
ทันหุ้น	-	-
บางกอกทูเดย์	-	-
บ้านเมือง	-	-
ประชาชาติธุรกิจ	-	-
ผู้จัดการรายวัน	17	8.50
ผู้จัดการสุดสัปดาห์	6	3.00
พิมพ์ไทย	-	-
มติชน	37	18.50
มติชนสุดสัปดาห์	1	0.50
วิญจักร	-	-
สยามกีฬา	2	1.00
สยามธุรกิจ	1	0.50
สยามรัฐ	2	1.00
สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์	-	-
อปท.นิวส์	1	0.50

หนังสือพิมพ์	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
เดลินิวส์	16	8.00
เนชั่นสุดสัปดาห์	-	-
แนวหน้า	11	5.50
ไทยรัฐ	29	14.50
ไทยโพสต์	14	7.00
The Nation	-	-
จำนวนข่าวทั้งหมด	200	100

หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนเมษายน 2562 มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ มติชน ร้อยละ 18.50 รองลงมา คือ ไทยรัฐ ร้อยละ 14.50 และ กรุงเทพธุรกิจ ร้อยละ 11.00

ตารางที่ 34 ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนเมษายน 2562

ประเภทของแหล่งข่าว	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
ภาครัฐบาล	179	41.43
ภาคเอกชน	-	-
ภาคประชาสังคม	16	3.70
ภาควิชาการ	70	16.20
นักข่าว/คอลัมนิสต์	52	12.04
แหล่งข่าวต่างประเทศ	-	-
อื่น ๆ	115	26.62
จำนวนแหล่งข่าวทั้งหมด	432	100

ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนเมษายน 2562 นั้น พบว่าบางข่าวมีการนำเสนอโดยใช้แหล่งข่าวหลายคนในข่าวเดียวกัน โดยเรียงตามลำดับประเภทของแหล่งข่าวที่ได้รับการพูดถึงอ้างอิงและพูดถึงในข่าวมากที่สุด ได้แก่

แหล่งข่าวจากภาครัฐบาล ร้อยละ 41.43 รองลงมา คือ แหล่งข่าวอื่น ๆ ร้อยละ 26.62 และภาควิชาการ ร้อยละ 16.20

สำหรับแหล่งข่าวที่เป็นข่าว จำกัดเฉพาะประเภทของภาครัฐบาลที่ได้รับการกล่าวถึงมากที่สุดในเดือนเมษายน 2562 มาจากหน่วยงานด้านที่เกี่ยวข้องกับด้านสาธารณสุข และด้านอื่น ๆ ดังตัวอย่างรายชื่อต่อไปนี้

ด้านสาธารณสุข

นายอนุทิน ชาญวีรกูล (ขณะดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคภูมิใจไทย)

นพ.ปิยะสกล สัตยาทร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

นายแพทย์โสภณ เมฆธน ประธานกรรมการองค์การเภสัชกรรม

นายแพทย์ธเรศ กรัษนัยรวิวงศ์ เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา

นายแพทย์สมศักดิ์ อรรฆศิลป์ อธิบดีกรมการแพทย์

นายแพทย์มรุต จิรเศรษฐสิริ อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์

ทางเลือก

นายแพทย์ปราโมทย์ เสถียรรัตน์ รองอธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและ

การแพทย์ทางเลือก

นายวชิระ อัมพันธ์ ที่ปรึกษา อ.ย.

นายแพทย์สุรโชค ต่างวิวัฒน์ รองเลขาธิการ อ.ย.

ภญ.สุภัทรา บุญเสริม รองเลขาธิการ อ.ย.

นายแพทย์อรรถสิทธิ์ ศรีสุบัติ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและประเมินเทคโนโลยีทางการแพทย์ กรมการแพทย์

แพทย์หญิงนันทกาญจน์ สุวรรณปิฎกกุล ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา องค์การเภสัชกรรม (อก.)

นายแพทย์สาโรจน์ มะรุมดี นายแพทย์ สสจ. สุพรรณบุรี

นายสมพร ศรีไปฏุก หัวหน้ากลุ่มงานการแพทย์แผนไทย สสจ. สุพรรณบุรี

แพทย์หญิงสุภาภรณ์ ปิติพร หัวหน้ากลุ่มงานเภสัชกรรม รพ.เจ้าพระยา

อภัยภูเบศร

นายแพทย์สมพงษ์ ตันจริยาภรณ์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเลิดสิน

นายแพทย์วิฑิต สถฤษฎีชัยกุล นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดบุรีรัมย์ (สสจ.
บุรีรัมย์)

ด้านอื่น ๆ

พล อ.อ. ประจัน จันทอง รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
ยุติธรรม

นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

นายกอบชัย สังสิทธิสวัสดิ์ อธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (กสอ.)

นายจุลพงษ์ ทวีศรี ผู้ตรวจราชการกระทรวงอุตสาหกรรม

นายนิยม เต็มศรีสุข เลขาธิการสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
(ป.ป.ส.)

ในกรณีของภาควิชาการ ผลการวิจัยพบว่าแหล่งข่าวมีการแสดงตนถึงสังกัดอย่าง
ชัดเจนเนื่องจากการดำเนินการวิจัยและพัฒนาหรือการเปิดหลักสูตรและศูนย์ต่าง ๆ ใน
ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกัญชา และการแสดงความคิดเห็นเพื่อสนับสนุนประเด็นกัญชาทาง
การแพทย์ ตัวอย่างเช่นรายชื่อดังต่อไปนี้

ศ.นพ.ธีระวัฒน์ เหมะจุธา ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพโรค
อุบัติใหม่ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นายปานเทพ พัวพงษ์พันธ์ คณบดีสถาบันแพทย์แผนบูรณาการและ
เวชศาสตร์ชะลอวัย มหาวิทยาลัยรังสิต

รศ.วรรณมา มุสิก คณบดีคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ภญ. รุ่งเพ็ชร สกุลบำรุงศิลป์ คณบดีคณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

ภญ.นุศราพร เกษมสมบูรณ์ อาจารย์คณะเภสัชศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ภญ.สุรางค์ ลีละวัฒน์ วิทยาลัยเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

นายวุฒิศักดิ์ ลาภเจริญทรัพย์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง

นายภูมินทร์ บุตรอินทร์ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย ศูนย์ลำปาง
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (มธ.)

ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยรังสิต
 ศ.ดร.สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

ในกรณีของภาคประชาสังคม พบรายชื่อของแหล่งข่าวดังตัวอย่างต่อไปนี้
 นายวิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ ผู้อำนวยการมูลนิธิชีววิถี (ไบโอไทย)

สำหรับแหล่งข่าวประเภทของนักข่าว/คอลัมนิสต์นั้น มีทั้งการแสดงท่าทีอย่างชัดเจนว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับประเด็นปัญหาทางการแพทย์ รวมถึงการแสดงท่าทีที่เป็นกลางเพียงให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของปัญหาทางการแพทย์เท่านั้น โดยมีนักข่าว/คอลัมนิสต์ทั้งในนามบุคคลหรือในนามของทีมข่าว ตัวอย่างเช่นรายชื่อดังต่อไปนี้

พวงชมพู ประเสริฐ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ
 เพ็ญลักษณ์ ภัคติเจริญ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ
 วารุณี สิทธิรังสรรค์ หนังสือพิมพ์มติชน
 คนตามข่าว หนังสือพิมพ์มติชน
 ภก.ยงศักดิ์ ตันติปฏิภน หนังสือพิมพ์มติชนสุดสัปดาห์
 ชันเดย์สเปเชียล หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
 ชักธงรบ โดยกิเลน ประลองเชิง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
 หมายเหตุประเทศไทย โดยลมเปลี่ยนทิศ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
 ทีมเศรษฐกิจ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
 ผ่าประเด็นร้อน โดยทีมข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์แนวหน้า
 สกู๊ปแนวหน้า หนังสือพิมพ์แนวหน้า
 ทะลุคนทะลวงข่าว หนังสือพิมพ์ข่าวสด
 รู้ไปไม้ด โดยน้ำชาติ ประชาชื่น หนังสือพิมพ์ข่าวสด
 ข่าวทะลุคน หนังสือพิมพ์ข่าวสด
 ท้องถิ่นพูด โดยภาวิณี เจริญยิ่ง หนังสือพิมพ์ข่าวสด
 หมายเหตุแห่งสยาม โดยฤทัย พัทธนะ หนังสือพิมพ์สยามธุรกิจ
 ทุก(ข์)เรื่องกฎหมายกับทนายสุกฤษฎ์ แพรกรัทธิทาเวศน์ หนังสือพิมพ์สยาม

บทความพิเศษ โดยพิทยา ว่องกุล หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์
 เกษมราษฎร์ หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์
 ทีมข่าวคุณภาพชีวิต หนังสือพิมพ์คมชัดลึก
 ตีเกราะเคาะไม้ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์
 เล่นกับไฟ โดยแมงเม่า หนังสือพิมพ์เดลินิวส์
 ป้อมพระอาทิตย์ โดยโสภณ องค์กรการณ์ หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน
 กองบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์ผู้จัดการสุดสัปดาห์
 ทางเสื่อผ่าน โดยแสงไทย คำภูไทย หนังสือพิมพ์สยามรัฐ

ส่วนแหล่งข่าวอื่น ๆ ในเดือนเมษายน 2562 นี้ พบว่ายังมีการระบุถึงองค์กร
 ภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องกับกัญชา รวมถึงแหล่งข่าวบุคคล/ชื่อของประชาชนผู้ม
 ความเกี่ยวข้องในการใช้กัญชาทางแพทย์ ตัวอย่างเช่น

ดร.แก้มหอม ณ ล้านช้าง ผู้แทนสภาผู้ใช้สมุนไพร สหรัฐอเมริกา หรือ
 “แม่ मदกัญชา”

ชนากานต์ ชัยศรี อดีตมิสไทยแลนด์เวิลด์ 1980
 นายเดชา ศิริภัทร ประธานมูลนิธิข้าวขวัญ
 นายวิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ ผู้อำนวยการมูลนิธิชีววิถี (ไบโอไทย)
 นายปรัชญา ธีวันนา ประธานสภากัญชาจังหวัดเชียงใหม่
 นายกิตติพันธ์ ไพศาลโชคธน ประธานสภากัญชาจังหวัดสระแก้ว
 นายสุระพงษ์ ธรรมวรางกูร เลขาธิการสภากัญชาจังหวัดสระแก้ว
 นายจรูญ ลากิจิตร รองประธานสภากัญชาแห่งประเทศไทย
 นายสมชัย เจริญรบ ประธานสภากัญชาจังหวัดโคราช
 นายพรชัย ชูเลิศ แอดมินเพจ ปฏิวัติกัญชา
 นายเนวิน ชิดชอบ ประธานสโมสรบุรีรัมย์ยูไนเต็ด
 นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ
 นายนาฬิกาอติภักดิ์ แสงสนิท กรรมการผู้จัดการ บริษัท ธนารักษ์พัฒนา
 สินทรัพย์ จำกัด (รพส.)

ตารางที่ 35 ทำทีของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนเมษายน 2562

ทำทีของแหล่งข่าว	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
แสดงทำทีเห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์	52	26.00
แสดงทำทีไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์	5	2.50
ทำทีเป็นกลาง เน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง	143	71.50
จำนวนข่าวทั้งหมด	200	100

ทำทีของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนเมษายน 2562 พบว่า ส่วนใหญ่แล้วเนื้อหาข่าวจะแสดงถึงทำทีที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ร้อยละ 48.73 รองลงมา คือ ทำทีที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 47.05 และน้อยที่สุด คือ การแสดงทำทีไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ร้อยละ 4.20

สำหรับตัวอย่างของการแสดงทำทีของแหล่งข่าวในรูปแบบที่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และเป็นกลางหรือเน้นให้ข้อมูลข่าวสาร ดังต่อไปนี้

การแสดงทำทีเห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงทำทีเห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ของเดือนเมษายน 2562 นี้ พบว่ามีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการมองกัญชาในมุมมองดังต่อไปนี้

กัญชาเป็นยารักษาโรค

มุมมองในทำทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์นี้จะมาจากมุมมองว่า กัญชาเป็นประโยชน์ต่อผู้ป่วย “ที่หวังยืดอายุชีวิตเอาไว้” เป็น “ผลิตภัณฑ์ยาสร้างสุข” ที่ทำให้ผู้ป่วยมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น ในขณะที่เดียวกันการให้ข้อมูลประกอบการเห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์นี้ยังแสดงให้เห็นอีกด้วยว่า การปลดล็อกกัญชาจากยาเสพติด ให้หมอแผน

ไทยเข้าถึงการรักษาโรค เป็นการต่อสู้อะหว่างการแพทย์แผนไทยกับการแพทย์สมัยใหม่ ตลอดจนการเข้าถึงกัญชาได้ของผู้ป่วยจึงเป็นเรื่องของการดูแลตัวเองที่ตรงกันข้ามกับผลประโยชน์ของบริษัททุน และ “คู่ตรงข้ามกับความเป็นวิทยาศาสตร์”

“ต้องยอมรับว่าตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา คำว่าแพทย์แผนไทย หมอพื้นบ้าน ถูกควบคุมอย่างเข้มงวดด้วยเหตุผลสำคัญ คือ ไม่เป็นวิทยาศาสตร์ ซึ่งส่งผลทำให้องค์ความรู้ของบรรพบุรุษที่สั่งสมกันมาพลอยสูญหายไปจำนวนไม่น้อย” (ผู้จัดการสุดสัปดาห์, วันที่ 23 เมษายน 2562 หน้า 3)

การแสดงท่าทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์นี้ยังแสดงให้เห็นอีกด้วยว่า “กัญชา” อยู่ในตำราแพทย์แผนไทยมาโดยตลอด นอกเหนือจากนั้นแล้วยังมีคัมภีร์ไบเบิล ตำราการแพทย์จีน และในศิลาจารึกวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม รวมถึงการใช้ข้อมูลสนับสนุนจากแหล่งข่าวที่เป็นผู้ป่วยและมีความหวังในเรื่องของกัญชา ทำให้คนยากจนสามารถเข้าถึงยารักษาโรคโดยใช้ภูมิปัญญาไทยได้ เป็น “ยากัญชาภาคประชาชน”

“ชนชวยหาน้ำมันกัญชามาให้แม่ลองใช้แล้ว 6 เดือน รู้สึกแม่ดีขึ้นในแง่ของสุขภาพจิต ไม่เครียด และนอนหลับ รับประทานอาหารได้มากกว่าเดิม ” (คมชัดลึก, วันที่ 23 เมษายน 2562 หน้า 11)

“กัญชาพีชคุณค่าทางการแพทย์ โอกาสใหม่ของ (ผู้ป่วย) คนไทย” (คมชัดลึก, วันที่ 19 เมษายน 2562 หน้า 11)

“การที่รัฐสนับสนุนเปิดโอกาสให้ทุกคนที่เป็นผู้ป่วย คนใช้ประโยชน์จากกัญชาเพื่อทางการแพทย์ให้สามารถทำได้ เพราะเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่มนุษย์พึงมีและรัฐที่ดีควรเปิดโอกาสให้ทำได้” (มติชน, วันที่ 19 เมษายน 2562 หน้า 1,3)

กัญชาเป็นยาแก้จนของคนไทย

มุมมองในท่าทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์นี้จะมาจากมุมมองว่า กัญชาเป็นประโยชน์ต่อผู้ป่วยในแง่ของเศรษฐกิจ ทั้งในเรื่องของการลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้ป่วย ครอบครัว และโรงพยาบาลของรัฐ อีกทั้งสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ สร้างรายได้ให้กับเกษตรกรอีกด้วย ดังนั้น “กัญชาเป็นทั้งยาแก้อาการของโรคและเป็นยาแก้จนได้ด้วย” (คมชัดลึก, วันที่ 23 เมษายน 2562 หน้า 11)

ในขณะเดียวกันยังมีการเสนอข้อมูลประกอบด้วยว่าหากปลูกกัญชา 1 ไร่ แล้วนั้นจะมีรายได้ทั้งหมดก็บาทโดยเทียบเคียงข้อมูลจากสหรัฐอเมริกาอีกด้วย

“มาดูข้อมูลนี้แล้ว รับรองเลยว่า คุณจะตาลุกวาว ที่สหรัฐฯ กัญชา 1 ต้นที่ปลูกในระบบเปิดสามารถออกดอกได้ประมาณ 500 กรัม จะได้ราคาประมาณ 20,000 – 25,000 บาท” (คมชัดลึก, วันที่ 19 เมษายน 2562 หน้า 11)

“กัญชา คือ ซูเปอร์ไฮเวย์ที่จะช่วยสร้างเศรษฐกิจของประเทศ แก้อโรคเจ็บป่วยและแก้จนได้ด้วย ปัจจุบันทราบมาว่า กัญชาขั้นต่ำ กก.ละ 7,000 บาท ถ้าปลูกขายได้จะทำให้ชาวบ้านมีรายได้มากขึ้น เกิดเศรษฐกิจหมุนเวียน รัฐบาลมีรายได้เพิ่ม” (กรุงเทพธุรกิจ, วันที่ 21 เมษายน 2562 หน้า 1,4)

“อาจจะเป็นทางเลือกของเกษตรกร โดยเฉพาะผู้ปลูกอ้อยให้ลดพื้นที่หันไปปลูกกัญชา พืชเศรษฐกิจตัวใหม่ สร้างรายได้ให้กับครอบครัวแทน” (ไทยรัฐ, วันที่ 29 เมษายน 2562 หน้า 14)

การเสดงทำที่เป็นกลาง เน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการเสดงทำที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ ทั้งเรื่องของกฎหมาย เรื่องของงานวิจัย และคดิความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังตัวอย่างข้อมูลที่น่าเสนอผ่านสื่อดังต่อไปนี้

- ตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนแผนพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ กลุ่มกัญชา และกลุ่มสมุนไพร
- การจับกุมผู้จำหน่ายน้ำมันกัญชา
- การทำขนมทองเอกผสมกัญชาเพื่อส่งขายตลาดต่างประเทศ
- หมอพื้นบ้านที่ใช้กัญชานอก 16 ตำรับต้องมีการพิสูจน์ และรายชื่อของ 16 ตำรับยาแผนไทยที่มีกัญชาเป็นส่วนผสมที่ ก.ม. อนุญาต
- เติ่นหน้าวิจัยน้ำมันกัญชา เริ่มทดลองเดือนพฤษภาคม จำนวน 5,000 คน
- การจัดงาน “พันธุ์บุรีรัมย์” มหกรรมความรู้เกี่ยวกับกัญชาทางการแพทย์ ณ จังหวัดบุรีรัมย์
- ยืนนิรโทษกรรมกัญชา และนายเดชา ศิริภัทร ประธานมูลนิธิข้าวขวัญยื่นเรื่องเป็นหมอพื้นบ้าน

- กรณีของนายเดชา ศิริภัทร ประธานมูลนิธิข้าวขวัญ กับเรื่องของ
กัญชา
- เปิดอบรมหลักสูตรการใช้กัญชาทางการแพทย์แผนไทย
- การผลิตน้ำมันกัญชาใช้ทางการแพทย์ขององค์การเภสัชกรรม
(อภ.)
- การแจ้งครอบครองกัญชาตามมาตรา 22
- การพัฒนากัญชาทางการแพทย์ของ มธ. ศูนย์ลำปาง ร่วมกับ
สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ และสภาเกษตรกร จังหวัดลำปาง
- เปิดใจนายพรชัย ชูเลิศ แอดมินเพจ ปฏิวัติกัญชา
- หลักสูตรกัญชาศาสตร์ของประเทศอเมริกา
- มหาวิทยาลัยรังสิตค้นพบสารกัญชาต้านมะเร็ง
- ความคืบหน้าการปลูกต้นอ่อนกัญชาและการลงมือสกัดน้ำมัน
กัญชาในเดือนกรกฎาคม
- การตั้งผู้อำนวยการกลุ่มกัญชาใต้ดินช่วยเหลือผู้ป่วย
- ประธานมูลนิธิข้าวขวัญถก ป.ป.ส. ถอดกัญชาพันยาเสพติด
- เล็งสร้างโรงเรือนกัญชาในศูนย์ราชการเฟสใหม่
- มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ตั้งศูนย์วิจัยกัญชาไทย
- กรมการแพทย์อบรมหลักสูตรใช้สารสกัดจากกัญชาทางการแพทย์
รุ่นแรกพร้อมแจกใบประกาศนียบัตรรองรับ
- กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (กสอ.) เร่งยกระดับผู้ประกอบการกลุ่ม
ฟู้ดทรัค แปรรูปกัญชา เชื่อมโยงญี่ปุ่น
- แพทย์แผนไทยไฟเขียวนายเดชา ศิริภัทร ประธานมูลนิธิข้าวขวัญ
เป็นหมอพื้นบ้านแจกน้ำมันกัญชา
- อ.ย. ยันไม่มีผูกขาดครอบครองกัญชา
- เนวิน ชิดชอบ ชงใช้ ม. 44 ปลดล็อกกัญชา

- สามมหาวิทยาลัยหนุ่ยกาญจนา นายเดชา ศิริภัทร ประธานมูลนิธิข้าวขวัญ มหาวิทยาลัยทั้งสาม ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยรังสิต และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- บอร์ดกัญชาไฟเขียว สัตวแพทย์/หมอพื้นบ้าน/แผนไทย ปรง-จ่าย-รักษา-จ่ายยาได้

		Subject Heading :	
Source :	ข่าวสด		
Date :	8 เม.ย. 2562	Page :	19
		No:	62097157

‘มธ.ลำปาง’พัฒนากัญชาใช้ทางการแพทย์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง ร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสภาเกษตรกรจังหวัดลำปาง จัดโครงการขับเคลื่อนการพัฒนากัญชาเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ (ภาคเหนือ) ขึ้นที่ห้อง 7508 อาคารเรียนรวม 5 ชั้น (หลังใหม่) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง

รศ.ดร.อุษณิธร บุตรอินทร์ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ และวิจัย ศูนย์ลำปาง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กล่าวว่า โครงการขับเคลื่อนการพัฒนากัญชาเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ (ภาคเหนือ) จัดขึ้นเพื่อให้ความรู้กับประชาชนผู้สนใจให้ทราบถึงการใช้ประโยชน์จากกัญชา ในการป้องกันและรักษาโรค ในรูปแบบของการบรรยาย เริ่มจากการให้ความรู้เกี่ยวกับสายพันธุ์และการเพาะปลูกกัญชา การนำกัญชาไปผลิตเป็นยาและการรักษาโรค รวมถึงการขึ้นทะเบียน

กัญชาตามบทเฉพาะการ และข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง โดยนายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ เป็นผู้บรรยาย พร้อมด้วยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ปฎิบัติใช้กัญชาในการรักษาโรคในพื้นที่ภาคเหนือหลายท่านมาร่วมบรรยายและบอกเล่าประสบการณ์

จากนั้นช่วงบ่าย ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดและสมาชิกสภาเกษตรกรภาคเหนือ ร่วมกันสัมมนาถึงกระบวนการพัฒนากัญชาทางการแพทย์ และระบบการจัดการจังหวัดต้นแบบ ซึ่งได้รับความสนใจจากสมาชิกสภาเกษตรกรภาคเหนือ และประชาชนทั่วไปจาก จ.น่าน, พะเยา, เชียงราย, แม่ฮ่องสอน, เชียงใหม่, เพชรบูรณ์,แพร่, พิจิตร, กำแพงเพชร, สุโขทัย, อุทัยธานี, ตาก, นครสวรรค์ และลำปาง เข้าร่วมโครงการจำนวนมาก

ภาพที่ 17 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์ข่าวสด วันที่ 8 เมษายน 2562

การแสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ของเดือนเมษายน 2562 นี้ พบว่าเป็นมุมมองที่แสดงให้เห็นถึงการใช้กัญชาในทางที่ผิดและการขาดการควบคุมที่ดี

กัญชายังคงเป็นยาเสพติด

มุมมองในท่าทีที่ไม่เห็นด้วยนี้เนื่องจากมีความกังวลว่าการใช้กัญชาทางการแพทย์จะถูกนำไปขยายผลหรือทดแทนการเสพติดยาบ้า และจะยิ่งควบคุมยากกว่าเดิมนอกเหนือจากนั้นแล้ว กรณีการใช้กัญชาพร้อมกับ “ยาสูบ” จะทำให้เสี่ยงรับสารพิษเพิ่มอีก

ด้วย และมีผลต่อการเกิดโรคต่าง ๆ เช่น โรคที่เกี่ยวข้องกับระบบทางเดินหายใจ ปัญหาการเรียนรู้และความจำ หรือเพิ่มความเสี่ยงในการตั้งครรภ์ เป็นต้น (คมชัดลึก, วันที่ 29 เมษายน 2562 หน้า 11)

“กัญชาถือเป็นยาเสพติดเพราะมีสาร THC สูงถึง 20% มีฤทธิ์ต่อระบบประสาท ทำให้มีอาการมึนเมาและเสี่ยงต่อการเสพติด” (ไทยรัฐ, วันที่ 16 เมษายน 2562 หน้า 5)

นอกเหนือจากนั้นแล้วการแสดงท่าทีที่ไม่เห็นด้วยนี้ยังควบคู่กับเรื่องของสถิติอาชญากรรมและอุบัติเหตุจากตัวอย่างจากต่างประเทศ

“นับแต่เปิดเสรีกัญชา มีสถิติอาชญากรรมเพิ่มขึ้นทุกรัฐในอเมริกา และกำลังปวดหัวรวมทั้งในแคนาดาที่เพิ่งไฟเขียว คือ อุบัติเหตุทางถนนจากผู้ขับเมากัญชาเพิ่มน่าตกใจ” (เดลินิวส์, วันที่ 18 เมษายน 2562 หน้า 12)

“กัญชานั้นมีผลต่อจิตประสาทเพราะด้านหนึ่งมันมีฤทธิ์เป็นยากล่อมประสาท ทำให้ผู้เสพรู้สึกผ่อนคลาย ครึกครื้น สงบ ระวัง นอนหลับ ใช้มาก ๆ ถึงสลบ คิดช้า ตอบสนองช้า ในรัฐที่เปิดกัญชาเสรีสันหนนาการพบว่าสถิติอุบัติเหตุทางรถยนต์มีเพิ่มขึ้นกว่ารัฐที่เปิดให้ใช้ทางการแพทย์ด้านเดียวถึง 5.8%” (สยามรัฐ, วันที่ 3 เมษายน 2562 หน้า 5)

เดือนพฤษภาคม 2562

การนำเสนอข่าวเรื่องกัญชาทางการแพทย์ของสื่อมวลชนในสื่อหนังสือพิมพ์เดือนพฤษภาคม 2562 มีข้อค้นพบดังนี้

ตารางที่ 36 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนพฤษภาคม 2562

หนังสือพิมพ์	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
กรุงเทพธุรกิจ	22	8.39
ข่าวสด	11	4.19
ข่าวหุ้น	-	-
คมชัดลึก	14	5.34
ฐานเศรษฐกิจ	1	0.38
ดอกเบี๋ยธุรกิจ	4	1.53
ทันหุ้น	-	-
บางกอกทูเดย์	-	-
บ้านเมือง	-	-
ประชาชาติธุรกิจ	2	0.76
ผู้จัดการรายวัน	25	9.54
ผู้จัดการสุดสัปดาห์	5	1.91
พิมพ์ไทย	-	-
มติชน	52	19.84
มติชนสุดสัปดาห์	1	0.38
วิญจักร	-	-
สยามกีฬา	1	0.38
สยามธุรกิจ	1	0.38
สยามรัฐ	9	3.43
สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์	-	-

หนังสือพิมพ์	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
อปท.นิวส์	5	1.91
เดลินิวส์	36	13.74
เนชั่นสุดสัปดาห์	-	-
แนวหน้า	12	4.58
ไทยรัฐ	50	19.08
ไทยโพสต์	11	4.19
The Nation	-	-
จำนวนข่าวทั้งหมด	262	100

หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน พฤษภาคม 2562 มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ มติชน ร้อยละ 19.84 รองลงมา คือ ไทยรัฐ ร้อยละ 19.08 และ เดลินิวส์ ร้อยละ 13.74

ตารางที่ 37 ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือน พฤษภาคม 2562

ประเภทของแหล่งข่าว	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
ภาครัฐบาล	229	49.56
ภาคเอกชน	4	0.86
ภาคประชาสังคม	12	2.59
ภาควิชาการ	63	13.63
นักข่าว/คอลัมนิสต์	82	17.74
แหล่งข่าวต่างประเทศ	-	-
อื่น ๆ	73	15.80
จำนวนแหล่งข่าวทั้งหมด	463	100

ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนพฤษภาคม 2562 นั้น พบว่าบางข่าวมีการนำเสนอโดยใช้แหล่งข่าวหลายคนในข่าวเดียวกัน โดยเรียง

ตามลำดับประเภทของแหล่งข่าวที่ได้รับการพูดถึงอ้างอิงและพูดถึงในข่าวมากที่สุด ได้แก่ แหล่งข่าวจากภาครัฐบาล ร้อยละ 49.56 รองลงมา คือ นักข่าว/คอลัมนิสต์ ร้อยละ 17.74 และภาควิชาการ ร้อยละ 13.63

สำหรับแหล่งข่าวที่เป็นข่าว จำกัดเฉพาะประเภทของภาครัฐบาลที่ได้รับการกล่าวถึงมากที่สุดในเดือนพฤษภาคม 2562 มาจากหน่วยงานด้านที่เกี่ยวข้องกับด้านสาธารณสุข และด้านอื่น ๆ ดังต่อไปนี้

นพ.ปิยะสกล สัตยาทร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

นายแพทย์เกียรติภูมิ วงศ์รจิต อธิบดีกรมสุขภาพจิต

นายแพทย์สมศักดิ์ อรรฆศิลป์ อธิบดีกรมการแพทย์

นายแพทย์ธเรศ กรัษนัยรวิวงค์ เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา

นายแพทย์สุรโชค ต่างวิวัฒน์ รองเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา

นายแพทย์อรรถสิทธิ์ ศรีสุบัติ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและประเมินเทคโนโลยีทางการแพทย์ กรมการแพทย์

แพทย์หญิงมิ่งขวัญ วิชัยดิษฐ ผู้อำนวยการสถาบันโรคผิวหนัง กรมการแพทย์

นายแพทย์วีรุฒติ อัมสำราญ ผู้อำนวยการสถาบันมะเร็งแห่งชาติ

นายแพทย์โสภณ เมฆธน ประธานกรรมการองค์การเภสัชกรรม

นายแพทย์วิฑูรย์ ด่านไพบูลย์ ผู้อำนวยการองค์การเภสัชกรรม

นายแพทย์ขวัญชัย วิศิษฐานนท์ ผู้อำนวยการสถาบันการแพทย์แผนไทย

นายแพทย์มรุต จิรเศรษฐสิริ อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

นายแพทย์ปราโมทย์ เสถียรรัตน์ รองอธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

ผศ.นพ. สหภูมิ ศรีสุมะ กรรมการบริหาร ราชวิทยาลัยอายุรแพทย์แห่งประเทศไทย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เช่น

นายจรรพพันธุ์ จารย์โยภาส รองอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวง
อุตสาหกรรม

พล.ต.อติสิทธิ์ ไชยนิวัด ผู้ช่วยโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

ดร.ชุตินา เอี่ยมโชติชวลิต ผู้ว่าการสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
แห่งประเทศไทย (วว.)

นายนิยม เต็มศรีสุข เลขาธิการสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
(ป.ป.ส.)

นายวันชัย พนมชัย เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
(สมอ.)

ในกรณีของภาควิชาการ ผลการวิจัยพบว่าแหล่งข่าวมีการแสดงตนถึงสังกัดอย่าง
ชัดเจนเนื่องจากการดำเนินการวิจัยและพัฒนาหรือการเปิดหลักสูตรและศูนย์ต่าง ๆ ใน
ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกัญชา และการแสดงความคิดเห็นเพื่อสนับสนุนประเด็นกัญชาทาง
การแพทย์ ตัวอย่างเช่นรายชื่อต่อไปนี้

ศ.นพ.ธีระวัฒน์ เหมะจุธา ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพโรคอุบัติ
ใหม่ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยรังสิต

รศ.ดร.สุภกร พงศบางโพธิ์ อธิการบดี มหาวิทยาลัยพะเยา (มพ.)

รศ.ดร.โมฆิต ศรีภูธร รองอธิการบดี ประจำวิทยาเขตสกลนคร มทร.อีสาน

นายวิรัช โทตระไวศยะ รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ธัญบุรี (มทร.ธัญบุรี)

ผศ.คณินิจ ศรีบัวเอี่ยม อาจารย์คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภญ.รุ่งเพ็ชร สกุลบำรุงศิลป์ คณบดีคณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

ผศ.ดร.พญ.รัศมี สังข์ทอง หน่วยระบาดวิทยา คณะแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ในส่วนของแหล่งข่าวภาคเอกชน พบว่าเป็นแหล่งข่าวที่ปรากฏว่ามีความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในการดำเนินการวิจัยเรื่องกัญชา ดังตัวอย่างรายชื่อต่อไปนี้

นายสิทธิชัย แดงประเสริฐ ประธานกรรมการบริหาร บริษัทเจเอสพีฯ
นายติยะชัย ชอง กรรมการผู้จัดการ บลจ.ฟิลลิป

สำหรับแหล่งข่าวประเภทของนักข่าว/คอลัมนิสต์นั้น ส่วนใหญ่แล้วจะมีการแสดงท่าทีอย่างชัดเจนว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ และนักข่าว/คอลัมนิสต์นั้นมาทั้งในนามบุคคลหรือในนามของทีมข่าว ในกรณีที่แสดงท่าทีเป็นกลางหรือให้ข้อมูลข่าวสารจะพบถึงการนำเสนอแหล่งข่าวที่หลากหลาย ตัวอย่างเช่นรายชื่อต่อไปนี้

เม็ดเงิน โดยแสงไทย คำภูไทย หนังสือพิมพ์ดอกเบี๋ยธุรกิจ
ปรับฐานรากเปลี่ยนฐานคิด โดยเสรี พงศ์พิศ หนังสือพิมพ์สยามรัฐ
X-RAY สุขภาพ โดยอภิวรรณ เสาวเวียง หนังสือพิมพ์เดลินิวส์
ทีมข่าวเฉพาะกิจ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์
กูกี้กักช่วยเกา โดยกูกี้กัก หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
มายาประเทศ โดยนิตี หนังสือพิมพ์คมชัดลึก
วนิดา คุ่มอนงค์ หนังสือพิมพ์ผู้จัดการสุดสัปดาห์
จิระพงศ์ เต็มเปี่ยม หนังสือพิมพ์แนวหน้า
บ้านเกิดเมืองนอน โดย สิริอัญญา หนังสือพิมพ์แนวหน้า
ทีมข่าวคุณภาพชีวิต หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ
จับกระแส โดยกนกนภา เพิ่มบุญพา หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ
ชุมทางบางนา โดยประชา บุรพาวิถี หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ
จับกระแส โดยหทัยรัตน์ ดีประเสริฐ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ
หลากเรื่องหลายรส โดยยอดทอง หนังสือพิมพ์สยามกีฬา
ไฟกัสเกษตร หนังสือพิมพ์สยามธุรกิจ
คนตามข่าว หนังสือพิมพ์มติชน

กรณีของภาคประชาสังคมพบว่าส่วนใหญ่แล้วจะมีทำที่ที่เห็นด้วยกับประเด็น
 กัญชาทางการแพทย์ ตัวอย่างเช่นรายชื่อดังต่อไปนี้

นายวิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ ผู้อำนวยการมูลนิธิชีววิถี (ไบโอไทย)

นางสาวรสนา โตสิตระกูล อดีต สว. กทม.

ภญ.นิยดา เกียรติยิ่งอังศุลี ผู้จัดการแผนงานพัฒนากลไกเฝ้าระวังระบบยา
 (ก.พ.ย.)

ส่วนแหล่งข่าวอื่น ๆ ในเดือนพฤษภาคม 2562 นี้ พบว่ายังมีการระบุถึงองค์กรภาค
 ประชาชนที่เกี่ยวข้องกับกัญชา รวมถึงแหล่งข่าวบุคคล/ชื่อของประชาชนผู้มีความ
 เกี่ยวข้องในการใช้กัญชาทางการแพทย์ ตัวอย่างเช่น

นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ

ร.ต.ศุภชัย น้อยขาว ประธานสภากัญชาแห่งประเทศไทย

ดร.จรรยา ลากจิตร รองประธานสภากัญชาแห่งประเทศไทย

นายไทรภพ เทอดวงศา ประธานมูลนิธิสิทธิกรรมธรรมชาติ

นายเนวิน ชิดชอบ ประธานสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์

นายสมคิด สังขมณี ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดตรัง

นายชัยพร จันท์หอม เครือข่ายเกษตรกรชุมชนเขาป่านาเล

ดร.แก้วหอม ณ ล้านช้าง ฉายาแม่ตักกัญชา

นายสิทธิพร จรรย์พงศ์ รองประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ

นายเดชา ศิริภัทร ประธานมูลนิธิข้าวขวัญ

ตารางที่ 38 ท่าทีของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนพฤษภาคม 2562

ท่าทีของแหล่งข่าว	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
แสดงท่าทีเห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์	51	19.46
แสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์	25	9.54
ท่าทีเป็นกลาง เน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง	186	70.99
จำนวนข่าวทั้งหมด	262	100

ท่าทีของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนพฤษภาคม 2562 พบว่า ส่วนใหญ่แล้วเนื้อหาข่าวจะแสดงถึงท่าทีที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 70.99 รองลงมา คือ ท่าทีที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ร้อยละ 19.46 และน้อยที่สุด คือ การแสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ร้อยละ 9.54

สำหรับตัวอย่างของการแสดงท่าทีของแหล่งข่าวในรูปแบบที่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และเป็นกลางหรือเน้นให้ข้อมูลข่าวสาร ดังต่อไปนี้

การแสดงท่าทีเห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีเห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ของเดือนพฤษภาคม 2562 นี้ พบว่ามีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการมองกัญชาในมุมมองดังต่อไปนี้

กัญชาเป็นยารักษาโรค

การเรื่องท่าทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์นี้มาจากมุมมองที่เห็นว่ากัญชาเป็นทางเลือกในการรักษาผู้ป่วยที่มีผลข้างเคียงน้อยกว่ายาเคมี สารสกัดจากกัญชาใช้แล้ว “เห็นผลจริง” ผู้ป่วยมีอาการดีขึ้น เป็น “พืชมหัศจรรย์” ที่มีความมหัศจรรย์ในการช่วยชีวิตผู้ป่วยได้และยังมีราคาถูกที่ชาวบ้านสามารถเข้าถึงได้ เป็นต้น ดังนั้น กัญชา

เมืองไทยจึงเป็น “พีชแห่งความเมตตาเพื่อผู้ป่วยทุกคน” จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปลดล็อกกัญชาออกจากการเป็นยาเสพติด ตลอดจนการถูกรอบงำโดยอิทธิพลทางเศรษฐกิจและการเมืองให้หลายเป็นยาเสพติด และ “แก้กฎหมายเต่าล้านปี” เพื่อให้เป็นเรื่องของ “การสร้างความมั่นคงทางยา” ก่อนจะสายเกินไป

“มหัศจรรย์น้ำมันกัญชา ครูที่อุบลฯ หายจากมะเร็งต่อมน้ำเหลือง (ผู้จัดการรายวัน, วันที่ 16 พฤษภาคม 2562 หน้า 11)

“ผมเชื่อว่าร้อยเปอร์เซ็นต์ว่าที่โรครหายได้เพราะน้ำมันกัญชา เพราะผมไม่ได้กินยาอื่นเลย” (ไทยโพสต์, วันที่ 20 พฤษภาคม 2562 หน้า 4)

“ผลการใช้จากผู้ป่วยหลายคนที่เราติดตามพบว่ามีอาการดีขึ้น” (ผู้จัดการรายวัน, วันที่ 23 พฤษภาคม 2562 หน้า 11)

“น้ำมันกัญชา ความหวังรักษาลมชักในเด็ก” (เดลินิวส์, วันที่ 26 พฤษภาคม 2562 หน้า 7)

นอกเหนือจากนั้นแล้ว ในการแสดงท่าทีที่เห็นด้วยว่ากัญชาเป็นยารักษาโรคนี้อย่างมองอีกด้วยว่า กัญชาของประเทศไทยนั้นเป็นพันธุ์กัญชาที่หนึ่งของโลก และสารสกัดจากกัญชายังสามารถต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและเอาไปใช้กับผลิตภัณฑ์อื่นได้อีกด้วย อาทิ ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง

ในเดือนพฤษภาคม 2562 นี้ ประเด็นที่ถูกกล่าวถึงมาก คือ สรรพคุณในการรักษาโรคผิวหนังของสารสกัดกัญชาอีกด้วย โดยโรคทางผิวหนังหลายโรคที่สามารถรักษาได้ เช่น โรคมะเร็งผิวหนัง โรคสะเก็ดเงิน โรคภูมิแพ้ โรคเด็กดักแด่ ตลอดจนการนำสารสกัดจากกัญชามาช่วยในการชะลอวัย เป็นต้น (คมชัดลึก, วันที่ 1 พฤษภาคม 2562 หน้า 15)

กัญชาเป็นภูมิปัญญาไทย

มุมมองในเรื่องท่าทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์นี้มองว่ากัญชาเป็นภูมิปัญญาของไทย โดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เข้ามาสนับสนุนความเป็นภูมิปัญญาดังกล่าวว่ากัญชานั้นเป็นกลุ่มสมุนไพรเข้าเครื่องยาหรือใช้เป็นยารักษาโรคมาตั้งแต่สมัยโบราณ เช่น อยุธยา หรือต้นรัตนโกสินทร์ เป็นต้น

“ต้นกัญชายังมีคุณสมบัติประโยชน์อื่น ๆ อีกมาก ที่ชนโบราณในอดีตเคยนำมาใช้ ประโยชน์กันเป็นล่ำเป็นสัน อีกทั้งบางอารยธรรมของโลกโบราณยังยกย่องให้กัญชาเป็นพืชศักดิ์สิทธิ์” (ไทยรัฐ, วันที่ 19 พฤษภาคม 2562 หน้า 14)

กัญชาเป็นพืชเศรษฐกิจ

มุมมองในเรื่องท่าทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์นี้มองว่ากัญชาเป็นพืชเศรษฐกิจที่มี “แคลิฟอร์เนียโมเดล” เป็นต้นแบบในการพัฒนา สร้างรายได้ให้กับเกษตรกรและสามารถแก้ไขปัญหาความยากจนได้ ตลอดจนการเปรียบกัญชาว่าเป็น “อควินม้าขาวช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจให้เดินหน้า” นอกจากนั้นแล้วยังมีการเลือกใช้คำต่าง ๆ ที่สะท้อนภาพของกัญชาในแง่เศรษฐกิจ อาทิ “พืชทองคำแห่งประเทศไทย” “กัญชาคือซูเปอร์ไฮเวย์” “กัญชาเป็นทองคำเขียว” รวมถึงธุรกิจกัญชาเป็นธุรกิจที่สามารถเพิ่มมูลค่าได้ในระดับสูง

“ผู้เชี่ยวชาญเชื่อว่า ถ้าบริหารจัดการถูกต้อง กัญชาอาจกลายเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญของประเทศไทย สร้างรายได้ให้แก่บรรดาเกษตรกรและแก้ไขปัญหาความยากจนได้” (ไทยรัฐ, วันที่ 16 พฤษภาคม 2562 หน้า 3)

“กัญชาคือซูเปอร์ไฮเวย์ที่จะช่วยสร้างเศรษฐกิจของประเทศ แก้อโรคเจ็บป่วยและแก้จนได้ จะทำให้ชาวบ้านมีรายได้มากขึ้น เกิดเศรษฐกิจหมุนเวียน รัฐบาลมีรายได้เพิ่มตาม” (สยามธุรกิจ, วันที่ 3 พฤษภาคม 2562 หน้า 9)

		Subject Heading :
Source :	ดอกเบ็ญจธุรกิจ	
Date :	12 พ.ค. 2562	Page : 1,9 No: 62121689

■ ตั้ง 'สภากัญชา' ศูนย์รวม
พนักพลังทุกภาคส่วนไทย
ช่วย 'เกษตรกร' ล้มตาอำปาก

ภาพที่ 18 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์ดอกเบ็ญจธุรกิจ วันที่ 12 พฤษภาคม 2562

การแสดงท่าที่เป็นกลาง เน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการแสดงท่าที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับ
ประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ทั้งในเรื่องของกฎหมาย การวิจัย และประเด็นอื่น ๆ ดัง
ตัวอย่างของประเด็นต่อไปนี้

- การเดินรณรงค์แก้กฎหมายกัญชาออกจากยาเสพติด
- สมาคมนักวิจัยฯ จับมือ 7 หน่วยงานจัดอบรม “กัญชาเพื่อสุขภาพ”
- อย.ไฟเขียว ม.รังสิต ปลุกกัญชา นำร่องเปิดสอนวิชากัญชาศาสตร์

- ความคืบหน้าโครงการผลิตสารสกัดต้นแบบทางการแพทย์ กัญชา เมติคัลเกรด ออกดอกแล้ว
- ม.พะเยา จับมืออภัยภูเบศร / สภาเกษตรกรพะเยา เพื่อวิจัยกัญชา และขับเคลื่อนกัญชาเพื่อการแพทย์
- สภาเกษตรกรขอใช้ ม.44 ขยายเวลานิรโทษกัญชา
- การจัดเสวนากัญชา ที่จังหวัดตรัง / มหาวิทยาลัยรามคำแหง / จังหวัดชุมพร
- มทร.อีสาน และสถาบันแคนาบินอยด์ จับมือผลิต-สกัดตำรับยากัญชารักษาโรค
- วว. หนุนต่อยอดวิจัยกัญชาเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์
- กรมการแพทย์แผนไทยเคาะผ่าน 10 ตำรับยากัญชา
- การแจ้งนิรโทษครอบครองกัญชาตามมาตรา 22 แห่ง พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2562 / เปิดระบบออนไลน์แจ้งนิรโทษกัญชา
- มทร.ธัญบุรี จับมือบริษัทเอกชน โรงงานเภสัชอุตสาหกรรม เจเอสพี (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) เพื่อศึกษาและวิจัยกัญชา
- กรมการแพทย์ร่วมมือกับ อภ. ในการวิจัยกัญชารักษา มะเร็ง
- กฎกระทรวงว่าด้วยการขออนุญาตและการอนุญาตผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครอง ซึ่งยาเสพติดให้โทษ โดยเฉพาะกัญชา
- แพทย์เตือนใช้กัญชาให้ถูกวิธี
- กำหนดมาตรฐานแปรรูปกัญชาต่อยอดอุตสาหกรรมการแพทย์
- สี่โรงพยาบาลชุมชนขอสิทธิปลูกกัญชา

การแสดงผลที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงผลที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ของเดือน พฤษภาคม 2562 นี้ พบว่าเป็นประเด็นที่เชื่อมโยงกับเรื่องของ “คุณและโทษ” ของกัญชา ทั้งในเรื่องของการเป็นยารักษาโรค และในมุมมองทางด้านเศรษฐกิจ

สำหรับมุมมองในเรื่องของยารักษาโรคนั้น เป็นการมองในแง่มุมมองที่ตรงกันข้ามว่า “กัญชาไม่ใช่ยาวิเศษ คุณอนันต์แต่ก็โทษมหันต์” โดยมีเหตุผลสนับสนุนท่าที่ว่ายังไม่มีข้อมูลการวิจัยมาสนับสนุนที่เพียงพอ และสารต่าง ๆ ในกัญชานั้นมีผลข้างเคียงและมีโทษต่อสุขภาพแน่นอน ดังนั้นต้องห้ามคิดว่ากัญชาเป็นยารักษาทุกโรค

“ผลกระทบยาวของการเสพกัญชาพบว่าสัมพันธ์กับการเกิดโรคจิต การฆ่าตัวตาย การติดยา สมองฝ่อ ความคิดความจำผิดปกติ เส้นเลือดสมองตีบ เส้นเลือดหัวใจตีบ หัวใจเต้นผิดจังหวะ ฤงลมโป่งพอง และมะเร็งอัมพาต” (เดลินิวส์, วันที่ 30 พฤษภาคม 2562 หน้า 12)

ในขณะที่มุมมองในด้านของเศรษฐกิจจะเป็นการให้ข้อมูลว่า “อย่าเพิ่งหวังรวย” โดยยกตัวอย่างประกอบจากประเทศอเมริกาที่กำลังมีปัญหาในเรื่องของกัญชาสันตลาตทำให้ราคาตก

		Subject Heading :
Source :	คม ชัด ลึก	
Date :	13 พ.ค. 2562	No: 62122469
Page :	4	

ภาพที่ 19 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์คมชัดลึก วันที่ 13 พฤษภาคม 2562

เดือนมิถุนายน 2562

การนำเสนอข่าวเรื่องกัญชาทางแพทย์ของสื่อมวลชนในสื่อหนังสือพิมพ์เดือนมิถุนายน 2562 มีข้อค้นพบดังนี้

ตารางที่ 39 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนมิถุนายน 2562

หนังสือพิมพ์	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
กรุงเทพธุรกิจ	14	10.07
ข่าวสด	7	5.03
ข่าวหุ้น	-	-
คมชัดลึก	8	5.75
ฐานเศรษฐกิจ	-	-
ดอกเบี๋ยธุรกิจ	1	0.71
ทันหุ้น	-	-
บางกอกทูเดย์	-	-
บ้านเมือง	-	-
ประชาชาติธุรกิจ	-	-
ผู้จัดการรายวัน	9	6.47
ผู้จัดการสุดสัปดาห์	6	4.31
พิมพ์ไทย	-	-
มติชน	27	19.42
มติชนสุดสัปดาห์	1	0.71
วิญจักร	-	-
สยามกีฬา	1	0.71
สยามธุรกิจ	2	1.43
สยามรัฐ	9	6.47

หนังสือพิมพ์	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์	-	-
อปท.นิวส์	1	0.71
เดลินิวส์	21	15.10
เนชั่นสุดสัปดาห์	-	-
แนวหน้า	6	4.31
ไทยรัฐ	16	11.51
ไทยโพสต์	10	7.19
The Nation	-	-
จำนวนข่าวทั้งหมด	139	100

หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนมิถุนายน 2562 มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ มติชน ร้อยละ 19.42 รองลงมา คือ เดลินิวส์ ร้อยละ 15.10 และ ไทยรัฐ ร้อยละ 11.51

ตารางที่ 40 ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนมิถุนายน 2562

ประเภทของแหล่งข่าว	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
ภาครัฐบาล	110	52.88
ภาคเอกชน	1	0.48
ภาคประชาสังคม	8	3.84
ภาควิชาการ	24	11.53
นักข่าว/คอลัมนิสต์	41	19.71
แหล่งข่าวต่างประเทศ	1	0.48
อื่น ๆ	23	11.05
จำนวนแหล่งข่าวทั้งหมด	208	100

ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนมิถุนายน 2562 นั้น พบว่าบางข่าวมีการนำเสนอโดยใช้แหล่งข่าวหลายคนในข่าวเดียวกัน โดยเรียงตามลำดับประเภทของแหล่งข่าวที่ได้รับการพูดถึงอ้างอิงและพูดถึงในข่าวมากที่สุด ได้แก่ แหล่งข่าวจากภาครัฐบาล ร้อยละ 52.88 รองลงมา คือ นักข่าว/คอลัมนิสต์ ร้อยละ 19.71 และ ภาควิชาการ ร้อยละ 11.53

สำหรับแหล่งข่าวที่เป็นข่าว จำกัดเฉพาะประเภทของภาครัฐบาลที่ได้รับการกล่าวถึงมากที่สุดในเดือนมิถุนายน 2562 มาจากหน่วยงานด้านที่เกี่ยวข้องกับด้านสาธารณสุข และด้านอื่น ๆ ดังต่อไปนี้

ด้านสาธารณสุข

นายประพนธ์ ตั้งศรีเกียรติกุล รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข (สธ.)

นายแพทย์สมศักดิ์ อรรฆศิลป์ อธิบดีกรมการแพทย์

นายแพทย์โสภณ เมฆธน ประธานกรรมการองค์การเภสัชกรรม

นายแพทย์ธเรศ กรัษนัยรวิวงศ์ เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา

นายแพทย์มรุต จิรเศรษฐสิริ อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์

ทางเลือก

นายแพทย์ปราโมทย์ เสถียรรัตน์ รองอธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและ

การแพทย์ทางเลือก

นายแพทย์วิฑูรย์ ต่านไพบูลย์ ผู้อำนวยการองค์การเภสัชกรรม

นายแพทย์สุรโชค ต่างวิวัฒน์ รองเลขาธิการ อ.ย.

แพทย์หญิงชินมนัส ตั้งจตุรนต์รัศมี ประชาสัมพันธ์สมาคมแพทย์ผิวหนัง

แห่งประเทศไทย

นายแพทย์ศักดิ์ชัย กาญจนวัฒนา เลขาธิการสำนักงานหลักประกันสุขภาพ

แห่งชาติ (สปสช.)

นายแพทย์พิเชษฐ บัญญัติ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวง

สาธารณสุข (สธ.)

นายแพทย์นำพล แดนพิพัฒน์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัย

ภูเบศร

ภญ.สุภาภรณ์ ปิติพร รองผู้อำนวยการฝ่ายการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร
โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร

แพทย์หญิงทัศนีย์ ตันติฤทธิศักดิ์ รองผู้อำนวยการด้านการแพทย์ สถาบัน
ประสาทวิทยา

นายแพทย์เกียรติภูมิ วงศ์รจิต อธิบดีกรมสุขภาพจิต

ดร.ภูมิวิรัชชัย ชัยภูริธีรณกุล นายกสมาคมแพทย์แผนไทยบูรณาการและ
การบริหารแห่งประเทศไทย

ด้านอื่น ๆ

นายจารุพันธุ์ จารโยภาส รองอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (กสอ.)

นายนิยม เต็มศรีสุข เลขาธิการสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
(ป.ป.ส.)

น.ส.ปิตินันท์ สมานวรรณวงศ์ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการค้าใน
ต่างประเทศ

นายเพชร อนันตศิลป์ อธิบดีกรมสรรพสามิต

นายอดุลย์ โชตินิสากรณ์ อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ

พล.ต.อริสฤทธิ์ ไชยนิวดี ผู้ช่วยโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

สำหรับแหล่งข่าวภาคเอกชน มีดังนี้

นายวิศิษฐ์ ลิ้มลือชา นายกสมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป

ในกรณีของภาควิชาการ ผลการวิจัยพบว่าแหล่งข่าวมีการแสดงตนถึงสังกัดอย่าง
ชัดเจนเนื่องจากการดำเนินการวิจัยและพัฒนาหรือการเปิดหลักสูตรและศูนย์ต่าง ๆ ใน
ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกัญชา และการแสดงความคิดเห็นเพื่อสนับสนุนประเด็นกัญชาทาง
การแพทย์ ตัวอย่างเช่นรายชื่อดังต่อไปนี้

ศ.นพ.ธีระวัฒน์ เหมะจุธา ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพโรค
อุบัติใหม่ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นายวีระพงษ์ แพสุวรรณ อธิการบดี มทส.นครราชสีมา

น.ส.สิริ ชัยเสรี รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รศ.ดร.วิเชียร กীরตินิจกาล ผู้เชี่ยวชาญด้านการเพาะปลูกและปรับปรุงพันธุ์
พืช คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผศ.พาวิณ มโนชัย รักษาการแทนรองอธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ศ.ดร.อานัฐ ตันโซ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาเกษตรกรรมธรรมชาติ
มหาวิทยาลัยแม่โจ้

รศ.ดร.ฤเดช เกิดวิชัย อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ดร.ไพศาล การถาง คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

นายวัชรพงษ์ อินทรวงศ์ รองอธิการบดี วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัด
สกลนคร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สำหรับแหล่งข่าวประเภทของนักข่าว/คอลัมนิสต์นั้น เป็นที่น่าสังเกตว่าส่วนใหญ่
แล้วจะมีการแสดงท่าทีอย่างชัดเจนว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับประเด็นปัญหาทาง
การแพทย์ และนักข่าว/คอลัมนิสต์นั้นมาทั้งในนามบุคคลหรือในนามของทีมข่าว
ตัวอย่างเช่นรายชื่อต่อไปนี้

X-RAY สุขภาพ โดยอภิวรรณ เสาวเวียง หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

หลากเรื่องหลายรส โดยยอดทอง หนังสือพิมพ์สยามกีฬา

ร่มไม้ชายคา โดยवलัญช์ สุภากร หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

รายงานพิเศษ โดยภาวินีย์ เจริญยิ่ง หนังสือพิมพ์มติชนสุดสัปดาห์

เล่นกับไฟ โดยแมงเท่า หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

Healthcare หนังสือพิมพ์มติชน

ทางเสื่อผ่าน โดยแสงไทย คำภูไทย หนังสือพิมพ์สยามรัฐ

เม็ดเงิน โดยแสงไทย คำภูไทย หนังสือพิมพ์ดอกเบี๋ยธุรกิจ

สำหรับภาคประชาสังคม ผลการวิจัยพบว่าแหล่งข่าวมีการแสดงท่าทีสนับสนุน
ปัญหาทางการแพทย์อย่างชัดเจน ดังตัวอย่างรายชื่อต่อไปนี้

น.ส.รสนา โตสิตระกูล อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.)

นายวิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ ผู้อำนวยการมูลนิธิชีววิถี (ไบโอไทย)

ส่วนแหล่งข่าวอื่น ๆ ในเดือนมิถุนายน 2562 นี้ พบว่ายังมีการระบุถึงองค์กรภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องกับกัญชา รวมถึงแหล่งข่าวบุคคล/ชื่อของประชาชนผู้มีความเกี่ยวข้องในการใช้กัญชาทางแพทย์ ตัวอย่างเช่น

นายเดชา ศิริภัทร ประธานมูลนิธิข้าวขวัญ

นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ

นายสันทัต เดชเกิด แกนนำจิตอาสาเครือข่ายภาคประชาสังคม

แอ๊ด คาราบาว

นางวีรวรรณ ตรงต่อศักดิ์ ประธานสภากัญชานครราชสีมา

นายชุมพล จันท์สายทอง ประธานสภากัญชาแห่งประเทศไทย จังหวัด

ตาก

นายสุพจน์ ขาวเหลือง ประธานสภากัญชาแห่งประเทศไทย อำเภอแม่สอด

นายธนพล ดอกแก้ว ประธานสมาคมชมรมเพื่อนโรคไตแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 41 ทำที่ของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนมิถุนายน 2562

ทำที่ของแหล่งข่าว	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
แสดงทำที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์	22	15.82
แสดงทำที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์	13	9.35
ทำที่เป็นกลาง เน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง	104	74.82
จำนวนข่าวทั้งหมด	139	100

ทำที่ของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนมิถุนายน 2562 พบว่า ส่วนใหญ่แล้วเนื้อหาข่าวจะแสดงถึงทำที่ที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 74.82 รองลงมา คือ ทำที่ที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์

ร้อยละ 15.82 และน้อยที่สุด คือ การแสดงท่าที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ร้อยละ 9.35

สำหรับตัวอย่างของการแสดงท่าทีของแหล่งข่าวในรูปแบบที่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และเป็นกลางหรือเน้นให้ข้อมูลข่าวสาร ดังต่อไปนี้

การแสดงท่าทีเห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีเห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ของเดือนมิถุนายน 2562 นี้ พบว่ามีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการมองกัญชาในมุมมองดังต่อไปนี้

กัญชาเป็นยารักษาโรค

มุมมองในท่าทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์นี้มองว่าสารสกัดจากกัญชาสามารถรักษาโรคต่าง ๆ ได้ โดยมีตัวอย่างจริงจากผู้ทดลองใช้ซึ่งเป็นผู้ป่วยและรักษาได้หาย มีอาการดีขึ้น กัญชาจึงเป็น “ความหวังใหม่ของผู้ป่วย” และ “พืชที่มีความหวังในวงการแพทย์” รวมถึงมีการใช้กลุ่มคำที่พูดถึงกัญชาในทางบวก เช่น “พืชมหัศจรรย์” “ยาสามัญประจำบ้าน”

การแสดงข้อมูลประกอบความเป็นยารักษาโรคในเดือนนี้ที่พบมาก คือ ข้อมูลว่ากัญชาช่วยบรรเทาอาการทางโรคผิวหนังบางชนิดได้ ดังนั้น หากมีงานวิจัยศึกษาในจำนวนมากกว่านี้จะเกิดผลดีต่อผู้ป่วยและวงการแพทย์แน่นอน

“สรรพคุณกัญชา สัญญาณดีรักษาโรคมะเร็ง” (เดลินิวส์, วันที่ 11 มิถุนายน 2562 หน้า 1,16)

“ดีเคย์ วิจัยกัญชา รักษา 2 กลุ่มโรคผิวหนัง” (เดลินิวส์, วันที่ 2 มิถุนายน 2562 หน้า 7)

“นอกจากนี้ ยังคาดว่ากัญชาอาจมีคุณสมบัติในการระงับการอักเสบ ซึ่งมีประโยชน์สำหรับใช้ในการรักษาโรคมะเร็งผิวหนัง และโรคผื่นแพ้สัมผัส ซึ่งพบว่ากัญชาช่วยลดอาการแพ้ อาการบวม และการอักเสบในสัตว์ทดลองได้” (สยามธุรกิจ, วันที่ 18 มิถุนายน 2562 หน้า 17)

กัญชาเป็นวัฒนธรรมที่อยู่คู่คนไทย

ท่าทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์นี้มองว่ากัญชาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตคนไทยมานานแล้ว มีการใช้กัญชาเป็นสมุนไพรรักษาโรคมะเร็งไอบราณ ในขณะที่เดียวกันการอยู่ในวัฒนธรรมมีความหมายถึงการอยู่ในความเข้าใจว่าจะใช้กัญชาอย่างไร จึงไม่มีการเสพติดกัญชา และเป็นเรื่องของการแพทย์แผนไทยที่มีภูมิปัญญาในการรู้จักหะในการใช้

“คนใช้เขาทราบว่าควรจะใช้มากน้อยแค่ไหนถึงจะเกิดคุณเกิดโทษ”

(มติชน, วันที่ 25 มิถุนายน 2562 หน้า 1,10)

มุมมองนี้ให้ความคิดเห็นว่ากัญชามีมานานนับพันปีแล้วแต่เมื่อมีการบัญญัติศัพท์ว่า “เสพติดให้โทษ” ขึ้นมา ทำให้กัญชาถูกจัดให้เป็นสารเสพติด อย่างไรก็ตามเมื่อวันเวลาเปลี่ยนไปทำให้คนรับรู้ข้อมูลแล้วว่ากัญชาไม่ใช่ยาเสพติด รวมถึงการมีข่าวสนับสนุนเรื่องของกัญชาทางการแพทย์จากศิลปินในประเทศไทย อาทิ เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ วสันต์ สิริเชตต์ (กรุงเทพธุรกิจ, วันที่ 16 มิถุนายน 2562 หน้า พ.5)

“ชาวโลกและชาวไทยปัจจุบันนี้รู้ดีว่ากัญชาเป็นยา ไม่ใช่เป็นยาเสพติด แต่เป็นยารักษาโรค” (เดลินิวส์, วันที่ 23 มิถุนายน 2562 หน้า 1,2)

การแสดงท่าทีเป็นกลาง เน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการแสดงท่าทีที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับกัญชาทางการแพทย์ในเรื่องของการวิจัยกัญชา สิทธิบัตรกัญชา การอบรมการใช้กัญชา การปลูกกัญชา และข่าวสารของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่มีการวิจัยกัญชาทางการแพทย์ดังตัวอย่างประเด็นข่าวต่อไปนี้

- สิทธิบัตรกัญชาในการรักษาโรคมะเร็ง
- การจัดงานมหัศจรรย์กัญชาอีเวนต์
- กิจกรรมเดินเพื่อผู้ป่วย กัญชารักษาโรค / เดินปลดปล่อยกัญชา ของมูลนิธิข้าวขวัญ
- ความคืบหน้าแผนพัฒนากลุ่มกัญชาของ กสอ.
- สภากัญชาตอกขอให้มีสภากัญชาที่ขึ้นกับสำนักนายกรัฐมนตรีแทนกระทรวงศึกษาธิการ

- ป.ป.ส. แลกผลตรวจกัญชา และเตรียมแจกจ่ายให้กับโรงพยาบาล และมหาวิทยาลัยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการวิจัยและพัฒนา
- คนสวีตฮิตดื่มกินอาหารผสมกัญชา
- แคนาดาให้ร้านขายสินค้ากัญชาตามร้านค้าปกติหรือร้านค้าออนไลน์
- โรงพยาบาลอภัยภูเบศรสกัดสารจากกัญชาได้ อยู่ในเกณฑ์ปลอดภัยใช้กับผู้ป่วย และเตรียมกระจายน้ำมันให้โรงพยาบาลอื่น
- การเร่งสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการใช้สารสกัดกัญชาทางการแพทย์ของกระทรวงสาธารณสุข
- สถาบันประสาทวิทยาร่วมวิจัยกัญชากับกรมการแพทย์ องค์การเภสัชกรรม
- การจดใช้กัญชากับสภาอากาศไทยต้องขอ อย. ด้วย
- ม.แม่โจ้-ล้านนา ทำบันทึกลงนามปลูกกัญชาขึ้นดี
- เดือนการใช้น้ำมันกัญชา เนื่องจากพบข้อมูลผู้ได้รับผลกระทบจากการใช้กัญชาในรูปแบบต่าง ๆ
- มร.สส. เตรียมพร้อมทุกด้านเพื่อวิจัยกัญชา
- ธุรกิจกัญชาของ ไมค์ ไทสัน
- โรงพยาบาลพระอาจารย์ฝั้นผลิตกัญชา 18 มิถุนายน 2562
- สรรพสามิตรอรัฐเคาะเก็บภาษีใหม่กัญชา
- รับรองน้ำมันกัญชาสูตร อ.เดชา
- องค์การเภสัชกรรมขีดเส้นมาตรฐานรับซื้อดอกกัญชาแห้ง
- อย.เปิดศูนย์เฝ้าระวัง 4 กลุ่มใช้น้ำมันกัญชา
- กรมสุขภาพจิตวิเคราะห์ผลดีผลเสียรอบด้าน วิจัยกัญชารักษาจิตเวช
- มทร.พระนคร MOU จังหวัดสกลนคร วิจัยกัญชา
- อภ.รับผู้ป่วยวิจัยน้ำมันกัญชา

- คำนเทคนิคปลูกกล้วยากลางแจ้ง
- อบรมการใช้กล้วยา โรงพยาบาลสังกัด สธ เน้นสั่งจ่ายรักษาถูกโรค
- สหรัฐสั่งคุมเข้มสารคล้ายกล้วยาป้องกันนำไปใช้ในทางไม่ถูกต้อง
- เอกชนหนุนใช้กล้วยาผลิตอาหารสุขภาพ
- อาจารย์เดชาแจกน้ำมันกล้วยาเดือนกรกฎาคม 2562
- ครม. ไฟเขียว กฎกระทรวง สธ. โฆษณากกล้วยาต้องขออนุญาต
- ม.เกษตรปลูกกล้วยาสกัดยาแผนไทย 16 ตำรับ
- สปสช. ชี้งานวิจัยยังไม่เพียงพอ ดันยากกล้วยาเข้าสิทธิบัตรทอง
- 12 องค์กรประกาศจุดยืนจีปลดลือกกล้วยารักษาโรค แก้ว ก.ม. ปลดกล้วยาจากยาเสพติด

		Subject Heading :
Source :	มติชน (ตจว.)	
Date :	7 มิ.ย. 2562	No: 62141343
Page :	1,9	

ศิลปินจัดคอนเสิร์ต หนุนปลดลือกกล้วยา

แอ๊ด คาราบาว แต่งเพลง
กล้วยาหมักจรรยา หนุน
ปลดลือกกล้วยาพ้นยาเสพติด
(อ่านต่อหน้า 9)

ภาพที่ 20 ขาวกล้วยาจากหนังสือพิมพ์มติชน วันที่ 7 มิถุนายน 2562

		Subject Heading :
Source :	เดลินิวส์	
Date :	26 มิ.ย. 2562	Page : 13 No: 62156068

อ.เดชาล้นพร้อมแจกน้ำมันกัญชา

เมื่อวันที่ 26 มิ.ย. นพ.สุโรจ ต่างวิวัฒน์ รองเลขาธิการ อย. กล่าวในวาระที่ระดมความคิดเห็น เรื่อง “รู้ทันกัญชา: คลายปมปัญหา เด็ดหน้ก เพื่อประชาชน” ว่าปัญหาเกี่ยวกับกัญชาไม่เพียงพอกับความต้องการของประชาชน น่าจะไม่เกิดขึ้น เพราะ รพ.เจ้าพระยาอภัยภูเบศร สามารถสกัดโลหะหนักออกจากกัญชาของกลางได้ และมีสารที่เข้มข้นสูงที่สามารถนำไปผลิตน้ำมันกัญชาได้เพียงพอ สำหรับประกันประคองผู้ป่วยระยะสุดท้าย ส่วนกัญชาของทางองค์การเภสัชกรรม ก็คาดว่าจะสามารถผลิตเป็นน้ำมันกัญชาได้ในเดือน ก.ค. และเพียงพอสำหรับผู้ป่วยกลุ่มโรคต่าง ๆ แต่ไม่ควรใช้พร่ำเพรื่อ

ด้าน นายมานะ สิริพิทยวัฒน์ ผอ.กองกฎหมาย ป.ป.ส. กล่าวว่า กรณีประชาชนเรียกร้องอยากปลูกกัญชาเอง และอยากให้ปลูกกัญชาเสรีขึ้น ขอชี้แจงว่าการเปิดเสรีซึ่งทำไม่ได้ในขณะนี้ เนื่องจากมีปัญหาในการควบคุม ทำให้ได้เพียงอนุญาตให้ประชาชนที่รวมตัวกันเป็นวิสาหกิจชุมชนปลูกเท่านั้น ต้องทำร่วมกับหน่วยงานรัฐ อีกทั้งการปลูกก็ได้นครฐาน มีที่นำไปชัดเจน กรณีเป็นน้ำมันสกัด หรือหากเป็นยาแผนไทย การปลูกเพื่อเสพทางการแพทย์ ยังต้องทำตามตัวบยา ที่ อย. กำหนด ดังนั้นกฎหมายเขียนอย่างไรก็ต้องปฏิบัติตามนั้น

ส่วน นายเดชา สิริภัทร แพทย์พื้นบ้านกล่าวว่า อยากให้ประชาชนได้มีการเฝ้าระวังสุขภาพตัวเองในการรักษา มากกว่าพึ่งยาฝรั่ง ส่วนตัวมองว่าการที่กระทรวงสาธารณสุขระบุว่า ยาที่มีส่วนผสมของกัญชา รักษาได้แค่ 4 โรค นั้นไม่จริง เพราะตนได้ทดลองใช้มาแล้ว และไม่อยากให้กัญชาเป็นทางเลือกสุดท้ายในการรักษาโรค เพราะทุกวันนี้เสียค่ายกัญชาของกลางที่ต้องถูกเผาทำลาย เพราะกัญชา 1 ตัน ใช้รักษาโรคได้ถึง 1-2 หมื่นคน ทั้งนี้ในเดือน ก.ค. นี้ ตนจะเดินหน้าแจกน้ำมันกัญชาที่ผลิตเอง หากอยากจับก็จับเลย นอกจากนี้ก็เตรียมขอเข้าพบ ว่าที่ รมว.สาธารณสุขคนใหม่เพื่อให้เข้าใจเรื่องของคนป่วยใช้กัญชา.

ภาพที่ 21 ชาวกัญชาจากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ วันที่ 26 มิถุนายน 2562

การแสดงท่าที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ของเดือน มิถุนายน 2562 นี้ พบว่าเป็นเรื่องของความวิตกต่อการใช้กัญชาผิดวิธี รวมถึงการเปรียบเทียบโทษภัยระหว่างเหล้าบุหรืกับกัญชา และการใช้สิ่งเสพติดเหล่านี้น่วมกัน ตลอดจนอันตรายที่เกิดจากความเป็นเหรียญสองด้านของกัญชา ดังนั้นจึงจำเป็นจะต้องควบคุมทั้งในส่วนของโทษและประโยชน์ที่แฝงอยู่ของกัญชา

การไม่เห็นด้วยต่อเรื่องของกัญชาทางการแพทย์นี้ยังวิตกกังวลไปที่กลุ่มวัยรุ่นเป็นพิเศษอีกด้วย โดยใช้ข้อมูลสนับสนุนจากต่างประเทศว่ากัญชาส่งผลกระทบต่อวัยรุ่นอย่างรุนแรง เช่น ในประเทศแคนาดา เป็นต้น

สำหรับผลกระทบจากกัญชาที่ได้รับการพูดถึง ตัวอย่างเช่น เมฆา จิตหลอน
เพื่อคลั่ง “บางรายถึงขนาดช็อก หรือหมดสติ”

“ด้านหนึ่งกัญชาก็ออกฤทธิ์ที่พึงประสงค์เพื่อการปรับแก้สมดุล กระตุ้น
ร่างกาย แต่อีกด้านก็อาจส่งผลให้เกิดความผิดปกติต่อร่างกายและระบบประสาท นำไปสู่
การเสียชีวิตได้” (มติชน, วันที่ 6 มิถุนายน 2562 หน้า 22)

“วัยรุ่นเสพติดกัญชาเสี่ยงสมองพัฒนาช้า” (ไทยโพสต์, วันที่ 3 มิถุนายน
2562 หน้า 14)

“ใช้น้ำมันกัญชามีผลข้างเคียง แพทย์ห่วงกระทบสมองถ้าใช้ผิดวิธี”
(ข่าวสด, วันที่ 6 มิถุนายน 2562 หน้า 21)

“สูบบุหรี่ยังเป็นปัญหา แล้วถ้าเป็นกัญชาหละ” (สยามรัฐ, วันที่ 26
มิถุนายน 2562 หน้า 5)

เดือนกรกฎาคม 2562

การนำเสนอข่าวเรื่องปัญหาทางแพทย์ของสื่อมวลชนในสื่อหนังสือพิมพ์เดือนกรกฎาคม 2562 มีข้อค้นพบดังนี้

ตารางที่ 42 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของปัญหาทางการแพทย์ในเดือนกรกฎาคม 2562

หนังสือพิมพ์	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
กรุงเทพธุรกิจ	14	10.85
ข่าวสด	10	7.75
ข่าวหุ้น	-	-
คมชัดลึก	4	3.10
ฐานเศรษฐกิจ	1	0.77
ดอกเบี๋ยธุรกิจ	-	-
ทันหุ้น	-	-
บางกอกทูเดย์	-	-
บ้านเมือง	-	-
ประชาชาติธุรกิจ	4	3.10
ผู้จัดการรายวัน	16	12.40
ผู้จัดการสุดสัปดาห์	5	3.87
พิมพ์ไทย	-	-
มติชน	21	16.27
มติชนสุดสัปดาห์	-	-
วิญจักร	-	-
สยามกีฬา	-	-
สยามธุรกิจ	2	1.55
สยามรัฐ	4	3.10
สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์	-	-

หนังสือพิมพ์	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
อปท.นิวส์	3	2.32
เดลินิวส์	7	5.42
เนชั่นสุดสัปดาห์	-	-
แนวหน้า	10	7.75
ไทยรัฐ	20	15.50
ไทยโพสต์	8	6.20
The Nation	-	-
จำนวนข่าวทั้งหมด	129	100

หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนกรกฎาคม 2562 มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ มติชน ร้อยละ 16.27 รองลงมา คือ ไทยรัฐ ร้อยละ 15.50 และ ผู้จัดการรายวัน ร้อยละ 12.40

ตารางที่ 43 ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนกรกฎาคม 2562

ประเภทของแหล่งข่าว	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
ภาครัฐบาล	134	61.75
ภาคเอกชน	-	-
ภาคประชาสังคม	10	4.60
ภาควิชาการ	23	10.59
นักข่าว/คอลัมนิสต์	31	14.28
แหล่งข่าวต่างประเทศ	-	-
อื่น ๆ	17	7.83
จำนวนแหล่งข่าวทั้งหมด	217	100

ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนกรกฎาคม 2562 นั้น พบว่าบางข่าวมีการนำเสนอโดยใช้แหล่งข่าวหลายคนในข่าวเดียวกัน โดยเรียง

ตามลำดับประเภทของแหล่งข่าวที่ได้รับการพูดถึงอ้างอิงและพูดถึงในข่าวมากที่สุด ได้แก่ แหล่งข่าวจากภาครัฐบาล ร้อยละ 61.75 รองลงมา คือ นักข่าว/คอลัมนิสต์ ร้อยละ 14.28 และ ภาควิชาการ ร้อยละ 10.59

สำหรับแหล่งข่าวที่เป็นข่าว จำกัดเฉพาะประเภทของภาครัฐบาลที่ได้รับการกล่าวถึงมากที่สุดในเดือนกรกฎาคม 2562 มาจากหน่วยงานด้านที่เกี่ยวข้องกับด้านสาธารณสุข และด้านอื่น ๆ ดังต่อไปนี้

ด้านสาธารณสุข

นพ.ปิยะสกล สัตยาทร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

นายอนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

นายแพทย์สุชุม กาญจนพิมาย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

นายแพทย์พิศิษฐ์ ศรีประเสริฐ รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข

นายแพทย์สมศักดิ์ อรรฆศิลป์ อธิบดีกรมการแพทย์

นายแพทย์มรุต จิรเศรษฐสิริ อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

นายแพทย์โสภณ เมฆธน ประธานกรรมการองค์การเภสัชกรรม

นายแพทย์ธเรศ กรัษนัยรวิวงศ์ เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา

นายแพทย์สุรโชค ต่างวิวัฒน์ รองเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา

นายแพทย์ปราโมทย์ เสถียรรัตน์ รองอธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

นายแพทย์นำพล แดนพิพัฒน์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร

ภญ.สุภาภรณ์ ปิติพร รองผู้อำนวยการฝ่ายการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร

ภญ.วังนา ตั้งความเพียร กรรมการบริหารมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร

ภญ.นันทกาญจน์ สุวรรณปิฎกกุล ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
องค์การเภสัชกรรม

นายสมศักดิ์ จิงตระกูล ประธานชมรมผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริม
สุขภาพตำบล (ประเทศไทย)

นายแพทย์สมศักดิ์ โล่ห์เลขา ประธานราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่ง
ประเทศไทย

ด้านอื่น ๆ

นายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

นายประภัทร โพธสุธน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

นายพันธุ์อาจ ชัยรัตน์ ผู้อำนวยการ สนช.

นายจารุพันธุ์ จารโยภาส รองอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (กสอ.)

นายพิพัฒน์ รัชกิจประการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงท่องเที่ยว

นายยุทธศักดิ์ สุภสร ผู้ว่าการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)

นายนิยม เต็มศรีสุข เลขาธิการสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
(ป.ป.ส.)

ในกรณีของภาควิชาการ ผลการวิจัยพบว่าแหล่งข่าวมีการแสดงตนถึงสังกัดอย่าง
ชัดเจนเนื่องจากการดำเนินการวิจัยและพัฒนาหรือการเปิดหลักสูตรและศูนย์ต่าง ๆ ใน
ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกัญชา และการแสดงความคิดเห็นเพื่อสนับสนุนประเด็นกัญชาทาง
การแพทย์ ตัวอย่างเช่นรายชื่อดังต่อไปนี้

ศ.นพ.ธีระวัฒน์ เหมะจุธา ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพโรค
อุบัติใหม่ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รศ.โฆษิต ศรีภูธร รองอธิการบดี มทร.อีสาน

ผศ.ดร.อนุสรณ์ ธรรมใจ คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

นายปานเทพ พัวพงษ์พันธ์ คณบดีสถาบันแพทย์แผนบูรณาการและ
เวชศาสตร์ชะลอวัย มหาวิทยาลัยรังสิต

รศ.ดร.ดวงพรรณณ กริชชาญชัย ศูนย์การจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน
สุขภาพ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

นายแพทย์ธีระ วรธนารัตน์ อาจารย์ประจำคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

ภก.อนันต์ชัย อัศวเมฆิน อาจารย์ประจำคณะเภสัชศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล

รศ.นพ.ชาญชัย พานทองวิริยะกุล คณบดีคณะแพทยศาสตร์ รักษาการ
อธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น

รศ.สุภัทรา โกไศยกานนท์ รักษาการแทนอธิการบดี มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

สำหรับแหล่งข่าวประเภทของนักข่าว/คอลัมนิสต์นั้น เป็นที่น่าสังเกตว่าส่วนใหญ่
แล้วจะมีการแสดงท่าทีอย่างชัดเจนว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับประเด็นปัญหาทาง
การแพทย์ และนักข่าว/คอลัมนิสต์นั้นมาทั้งในนามบุคคลหรือในนามของทีมข่าว
ตัวอย่างเช่นรายชื่อต่อไปนี้

บ้านเกิดเมืองนอน โดย สิริอัญญา หนังสือพิมพ์แนวหน้า
เศรษฐกิจศาสตร์เพื่อชีวิต โดยวิวัฒน์ชัย อุตถากร หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์
สุขภาพพหุวิชา โดยหมอดื้อ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
สยามรัฐผลัดใบ โดย ดร.วิชัย พยัคฆ์โส หนังสือพิมพ์สยามรัฐ
พวงชมพู ประเสริฐ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ
ลึกกว่าข่าว โดยนิภาวรรณ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ
เกษมราษฎร์ หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์
ทางเสื่อผืน โดยแสงไทย คำภูไทย หนังสือพิมพ์สยามรัฐ
บทความพิเศษ โดย ดร.นพ.บัณฑิต ศรีไพศาล หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ
จระพงค์ เต็มเปี่ยม หนังสือพิมพ์แนวหน้า

แหล่งข่าวภาคประชาสังคม ผลการวิจัยพบว่าล้วนแต่แสดงท่าทีในการสนับสนุน
ประเด็นปัญหาทางการแพทย์ ดังตัวอย่างรายชื่อต่อไปนี้

น.ส.รสนา โตสิตระกูล อดีต ส.ว. กรุงเทพมหานคร
นายวิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ ผู้อำนวยการมูลนิธิชีววิถี (ไบโอไทย)

ส่วนแหล่งข่าวอื่น ๆ ในเดือนกรกฎาคม 2562 นี้ พบว่ายังมีการระบุถึงองค์กรภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องกับกัญชา รวมถึงแหล่งข่าวบุคคล/ชื่อของประชาชนผู้มีความเกี่ยวข้องในการใช้กัญชาทางแพทย์ ตัวอย่างเช่น

พ.อ.เศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ โฆษกพรรคภูมิใจไทย

นายศุภชัย ใจสมุทร พรรคภูมิใจไทย

นายไพฑูรย์ บุญอารักษ์ ประธานชมรม อสม. แห่งประเทศไทย

นายสันทัต เดชเกิด แกนนำเครือข่ายจิตอาสาภาคประชาสังคม

น.ส.คริสตี้ เคลลี่ ในนามเจ้าแม่กัญชาโลก

นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ

ว่าที่ร้อยตรีสมพูนทรัพย์ กล้าวิกรณ์ เลขาธิการสภาเกษตรกรแห่งชาติ

ดร.จ๋านงค์ กมลศิลป์ ประธานกรรมการวิสาหกิจชุมชนพัฒนาสมุนไพรครบวงจรแห่งประเทศไทย

นายเดชา ศิริภัทร ประธานมูลนิธิข้าวขวัญ

นายพิพัฒน์ มงคลเกิด ผู้แทนมูลนิธิข้าวขวัญ

น.ส.รสนา โตสิตระกูล อดีตสมาชิกวุฒิสภากรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 44 ท่าทีของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนกรกฎาคม 2562

ท่าทีของแหล่งข่าว	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
แสดงท่าทีเห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์	49	37.98
แสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์	3	2.32
ท่าทีเป็นกลาง เน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง	77	59.68
จำนวนข่าวทั้งหมด	129	100

ท่าทีของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนกรกฎาคม 2562 พบว่า ส่วนใหญ่แล้วเนื้อหาข่าวจะแสดงถึงท่าทีที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 59.68 รองลงมา คือ ท่าทีที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ร้อยละ 37.98 และน้อยที่สุด คือ การแสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ร้อยละ 2.32

สำหรับตัวอย่างของการแสดงท่าทีของแหล่งข่าวในรูปแบบที่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และเป็นกลางหรือเน้นให้ข้อมูลข่าวสาร ดังต่อไปนี้

การแสดงท่าทีเห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีเห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ของเดือนกรกฎาคม 2562 นี้ พบว่ามีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการมองกัญชาในมุมมองดังต่อไปนี้

กัญชามีประโยชน์ทางการแพทย์

มุมมองในท่าทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์นี้จะมาจากมุมมองว่า สารสกัดจากกัญชามีประโยชน์ทางการแพทย์หากนำมาใช้ในสัดส่วนและปริมาณที่เหมาะสม โดยมีกรณีตัวอย่างจากผู้ป่วยที่ใช้สารกัญชามายืนยันว่าใช้แล้วส่งผลให้อาการดีขึ้น หรือกรณีศึกษาที่แสดงให้เห็นว่าการใช้สารสกัดจากกัญชาทำให้ลดขนาดมะเร็งรังไข่ในมนุษย์ได้สำเร็จ (ผู้จัดการสุดสัปดาห์, วันที่ 3 กรกฎาคม 2562 หน้า 48-49) ประโยชน์จากกัญชาจึงแสดงให้เห็นว่า *“กัญชาสามารถเปลี่ยนโลกได้”*

กรณีตัวอย่างจากผู้ป่วยที่ใช้กัญชาแล้วได้ผลจริงที่เป็นข่าวในเดือนนี้พบว่าเป็นกรณีศึกษาของ “อำนวยการ จันทร์ขาว” จังหวัดหนองคาย ในการใช้น้ำมันกัญชารักษามะเร็งตับระยะสุดท้าย และโพสต์คลิปวิดีโอขอบคุณน้ำมันกัญชาที่ทำให้ตนเองอาการดีขึ้น (ผู้จัดการรายวัน, วันที่ 8 กรกฎาคม 2562 หน้า 11)

“กัญชาทางการแพทย์ ช่วยผู้ป่วยบรรเทาโรคร้ายได้ด้วยตัวเอง”
(ประชาชาติธุรกิจ, วันที่ 15 กรกฎาคม 2562 หน้า 27)

การสนับสนุนกัญชาทางการแพทย์นี้ยังมองอีกด้วยว่า “กัญชาเป็นพืชวิสาหกิจชุมชน” ที่จะต้องได้ปลูกทุกบ้าน เพื่อนำมาใช้เป็นยาในบ้าน *“เช่นเดียวกับพริก*

หรือมะนาว” แต่ปัญหาของกัญชานี้เกิดขึ้นจาก “กลุ่มทุนผูกขาด” ที่ไม่ต้องการให้ประชาชนเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากกัญชาทางการแพทย์

“สิ่งแรกที่เราต้องทำ คือ ปลดกัญชาออกจากการเป็นยาเสพติด และต้องผลักดันให้มีกฎหมายที่ใช้ทางการแพทย์ได้อย่างเสรี เป็นพืชวิสาหกิจชุมชน” (แนวหน้า, วันที่ 11 กรกฎาคม 2562 หน้า 11)

กรณีของความกังวลในเรื่องความเป็นยาเสพติดและการใช้กัญชาในทางสันตนาการนั้น ผลการวิจัยพบว่า แหล่งข่าวจากพรรคภูมิใจไทย โดยเฉพาะนายอนุทิน ชาญวีรกูล ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “กัญชาคุมได้เหมือนเหล้าเปียร์” เหมือนกับการห้ามเด็กไม่ให้สูบบุหรี่/ดื่มเหล้า (ข่าวสด, วันที่ 31 กรกฎาคม 2562 หน้า 3)

กัญชาเป็นสมุนไพรไทยโบราณ

การแสดงท่าทีว่ากัญชาเป็นสมุนไพรไทยโบราณนี้มองว่าการใช้กัญชาทางการแพทย์มีมานานแล้วที่มีอนุภาพสูงในการรักษาเยียวยา และปรากฏในคัมภีร์อมฤตโอสถในสมัยโบราณอีกด้วย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเปิดพื้นที่ให้การศึกษาการวิจัยกัญชาทางการแพทย์และขับเคลื่อนภูมิปัญญาไทยอย่างจริงจัง

“สารสกัดจากกัญชาหรือแม้แต่กัญชาสดหรือกัญชาแห้ง ทั้งกิ่ง ทั้งก้าน ทั้งใบ ทั้งดอก ทั้งราก ก็เคยเป็นยาสมุนไพรไทยมาช้านาน และปรากฏในคัมภีร์อมฤตโอสถในพระองค์เจ้าอมฤตในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวว่ามีคุณสมบัติที่จะรักษาสมมุติฐานของโรคได้ถึง 400 ชนิด” (แนวหน้า, วันที่ 7 กรกฎาคม 2562 หน้า 2)

“โดยเนื้อแท้พืชกัญชาที่เป็นยา เป็นทั้งต้นรากใบดอก ล้วนมีส่วนประกอบของสารต่าง ๆ ไม่เท่ากัน เป็นที่มาของการใช้ในสัดส่วนต่าง ๆ กัน ตามตำราของแพทย์แผนไทยหรือที่จารึกไว้แต่โบราณกาล” (ไทยรัฐ, วันที่ 28 กรกฎาคม 2562 หน้า 16)

กัญชาเป็นจุดขายใหม่ทางการท่องเที่ยว

การแสดงท่าทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์ในมุมมองของการท่องเที่ยวนี้มองว่า กัญชาที่เป็นส่วนประกอบในการส่งเสริมสุขภาพสามารถขยายสู่ธุรกิจบริการสาขาท่องเที่ยวเชิงการแพทย์และนวดแผนไทยให้เป็นจุดขายใหม่ของประเทศไทยได้

“ดันกัญชาจุดขายใหม่ท่องเที่ยว พัฒนามาแรงแข่งโค้งนำมาผสมนวดแผนไทย” (ไทยรัฐ, วันที่ 19 กรกฎาคม 2562 หน้า 10)

“พัฒนาเปิดมิติใหม่เที่ยวไทย หนุนกัญชา Grab Airbnb ดึงทัวริสต์”
(ประชาชาติธุรกิจ, วันที่ 22 กรกฎาคม 2562 หน้า 16)

กัญชาเป็นพืชเศรษฐกิจ

มุมมองในเรื่องทำที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์นี้ในแง่เศรษฐกิจนี้ มองว่าการผลักดันกัญชาโดยเริ่มจากทางการแพทย์นั้นจะสามารถพัฒนาให้เป็นพืชเศรษฐกิจสร้างรายได้ให้กับประเทศได้ในอนาคต อีกทั้งทวีปเอเชียยังเป็นหนึ่งในตลาดส่งออกกัญชาที่มีมูลค่าสูงที่สุด ทั้งนี้ กัญชาเป็นทรัพยากรสำคัญของชาติทำให้สามารถช่วยได้ทั้งผู้ป่วยและช่วยเพิ่มรายได้ให้ประชาชน เป็นประโยชน์ที่เกิดขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อม

“การนำกัญชาเข้ามาในประเทศไทยจะทำให้เกิดความเจริญเติบโตในด้านการแพทย์สูงถึง 7 พันล้านบาท... นอกเหนือจากนี้กัญชายังสร้างงานต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นได้มากอีกด้วย” (มติชน, วันที่ 28 กรกฎาคม 2562 หน้า 1,11)

“เอ็มไอจีหนุนส่งกัญชาทางการแพทย์พืชเศรษฐกิจไทย” (ไทยรัฐ, วันที่ 28 กรกฎาคม 2562 หน้า 8)

		Subject Heading :
Source :	คม ชัด ลึก	
Date : 29 ก.ค. 2562	Page : 11	No: 62182064

sw.สังกัดสร.จ่ายกัญชาสิงหานี้

หลังอภัยภูเบศรทดลอง1เดือนได้ผล

หลังจากที่โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร ซึ่งได้รับมอบหมายจากกระทรวงสาธารณสุข ให้ดำเนินการคลินิกกัญชาทางการแพทย์ และเริ่มให้ยาแก่ผู้ป่วยโรคซึมเศร้า พาร์กินสัน อัลไซเมอร์ และโรคอื่นๆ จำนวน 12 ราย โดยเริ่มให้ยาตั้งแต่วันที่ 24 มิถุนายน 2562 นั้น ผลปรากฏว่าผลการรักษา

ภาพที่ 22 ข้าราชการจากหนังสือพิมพ์คมชัดลึก วันที่ 29 กรกฎาคม 2562

การแสดงท่าทีเป็นกลาง เน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการแสดงท่าทีที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับกัญชาทางการแพทย์ในประเด็นต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น การลงนาม MOU ของสถาบันการศึกษากับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อการวิจัยและพัฒนาประเด็นกัญชา สิทธิบัตรกัญชา สูตรน้ำมันของอาจารย์เดชา การจัดระบบกัญชาทางการแพทย์ การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ รวมถึงข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับกัญชาจากต่างประเทศ ดังตัวอย่างประเด็นข่าวต่อไปนี้

- อภัยภูเบศรโมเดล ชูกัญชาเสรีเพื่อการแพทย์
- การดำเนินงานตามโครงการเพาะปลูกกัญชาทางการแพทย์ขององค์การเภสัชกรรม (อภ.)

- แนะตั้งรัฐวิสาหกิจควบคุมกัญชา
- โลจิสติกส์กัญชา การควบคุมและติดตามการกระจาย
- ความคืบหน้านโยบายกัญชาเสรีเพื่อการแพทย์
- กระทรวงสาธารณสุขส่งมอบน้ำมันกัญชาให้โรงพยาบาลวันที่ 7 สิงหาคม 2562
- ความคืบหน้าการผลิตน้ำมันกัญชาเพื่อใช้รักษาโรคต่อเนื่องของโรงพยาบาลอภัยภูเบศร
- อนุทินแก่ระเบียบ สธ. อุ่มหมอบ้านใช้กัญชารักษาโรคถูกกฎหมาย
- ดัน อสม. นำร่องปลูกกัญชาใช้รักษาโรค โดยเข้าคอร์สอบรมก่อนขยายผลถึงคนทั่วไป
- ผลิตน้ำมันกัญชา 1.5 หมื่นขวดเพื่อรักษาโลก ลือตแรกกรกฎาคม - กันยายน
- คำนการจ่ายน้ำมันกัญชารักษาโรคในเด็กและวัยรุ่น
- กลุ่มนักธุรกิจชาวสหรัฐอเมริกาสนใจใช้ไทยผลิตยา กัญชา
- การประชุมพิจารณาดำรับยาแผนไทย ทั้งน้ำมันกัญชาของนายเดชา ศิริภัทร ประธานมูลนิธิข้าวขวัญ และดำรับจดทะเบียน จังหวัดกาฬสินธุ์
- มทร.อีสาน เปิดโรงเรียนปลูกกัญชาเพื่อการแพทย์
- พรรคภูมิใจไทยจัดสัมมนาชุกัญชาเสรีเพื่อการแพทย์
- ครม. อนุมัติหลักการร่างกฎเษษณากัญชา
- กระทรวงยุติธรรมเตือนกัญชายังเป็นยาเสพติด ปลูกได้แต่ต้องขออนุญาต
- องค์การเภสัชกรรมและมหาวิทยาลัยขอนแก่นร่วมลงนามข้อตกลงความร่วมมือวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์สารสกัดกัญชาทางการแพทย์

- มทร.พระนคร ร่วมหารือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อสร้างความร่วมมือด้านวิชาการ วิจัย และการพัฒนานวัตกรรมสำหรับอุตสาหกรรมสมุนไพร ในการปลูกกัญชาเพื่อการแพทย์
- สถานภาพกัญชยาเสพติดอเมริกาเหนือ อูรุกวัย

		Subject Heading :
Source :	กรุงเทพธุรกิจ	
Date : 31 ก.ค. 2562	Page : 16,13	No: 62183385

สธ.ปิดเอื้อต่างชาติปลูกกัญชา ภาคประชาชนจับตา‘นมมณี’

กรุงเทพธุรกิจ ● “นมมณี”ปิดเอื้อต่างชาติปลูกกัญชาในไทย 150 ไร่ เสนอ ก.เกษตรฯ ทบปริมาณความต้องการของต่างประเทศหวังส่งออกซีบีดี ขณะที่ภาคประชาสังคมจับตาดัง“นมมณีต่างชาติ” ดำเนินการปลูกกัญชาในไทย

วานนี้(30 ก.ค.) ที่กระทรวงสาธารณสุข(สธ.) นายประภัตร โพธสุธน รัฐมนตรีและสหกรณ์ฯ นำคณะนักวิจัยและผู้ผลิต ผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับกัญชาจากสหรัฐอเมริกาและอิสราเอล รวม 11 คน เข้าพบและหารือกับ นายอนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรีและ รมว.สาธารณสุข และผู้บริหารระดับสูง สธ.ประมาณ 2 ชั่วโมง

นายประภัตร เปิดเผยหลังการหารือว่า ตนได้รับการประสานจากนักวิจัยและผู้ผลิตผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับกัญชาที่ใหญ่ที่สุดของสหรัฐอเมริกาและ

อิสราเอลหลังทราบที่รัฐบาลไทยมีนโยบายส่งเสริมให้เกษตรกรมีรายได้จากกัญชา จึงสนใจที่จะขอเช่าแลกเปลี่ยนความเห็นกับสธ. เพื่อให้ทราบว่าที่เขาดำเนินการมากกว่า 30 ปีเป็นอย่างไร ประเทศไทยติดขัดตรงจุดไหน ทั้งที่ประเทศไทยมีสายพันธุ์กัญชาและภูมิประเทศที่ดีที่สุด

หากจะส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกจะต้องทำอย่างไร และเมื่อมีการปลูกแล้วจะต้องมีคานากับชื่อจะปลูกใช้ผลผลิตอย่างเดียวคงไม่ได้ แต่จะต้องมองผลิตภัณฑ์อื่นที่ไม่ใช่ยาเพื่อส่งออกด้วย เช่น ผลสมในเครื่องสำอาง เป็นต้น ซึ่งประเทศไทยคงจะมีการเดินหน้าเรื่องนี้อย่างเต็มที่ถึงมีเกษตรกรมีรายได้จากการปลูกกัญชา

ด้านนายอนุทิน กล่าวว่า การหารือในครั้งนี้เป็นความหวังดีของกระทรวงเกษตรฯที่ต้องการหา

ทางเลือกสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร จึงให้นักวิจัยและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับกัญชาในต่างประเทศมากมาให้ความรู้ และข้อมูลว่า ในต่างประเทศมีการใช้กัญชา สารซีบีดี สารทีเอชซี ที่มีอยู่ในกัญชาอย่างไร และมีข้อจำกัดอย่างไร ที่สำคัญมีการยืนยันข้อมูลว่าทั้งในอเมริกา แคนาดา อิสราเอลและออสเตรเลียหากมีการใช้ถูกต้องทางการแพทย์ ทั้งสารซีบีดีและทีเอชซีมีประโยชน์ในการรักษาโรคตามแต่ละโรค ซึ่งทำให้การที่ สธ.จะเริ่มให้บริการกัญชาทางการแพทย์ในโรงพยาบาลสมายใจขึ้นเพราะทุกส่วนยืนยันว่ามีประโยชน์

“ในขั้นตอนแรก นโยบายเป็นการใช้กัญชาทางการแพทย์เท่านั้น การเดินหน้าเรื่องนี้ยืนยันว่าไม่ได้เอื้อประโยชน์ใดๆให้เอกชน แต่เป็นเพียง

อ่านต่อหน้า : 13

ภาพที่ 23 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ วันที่ 31 กรกฎาคม 2562

การแสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ของเดือนกรกฎาคม 2562 นี้ พบว่าเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความจำเป็นยาเสพติดของกัญชาและความกังวลในการควบคุมการจำหน่ายและใช้กัญชากลุ่มเยาวชน

ผลการวิจัยพบว่าการแสดงท่าทีที่ไม่เห็นด้วยนี้เนื่องมาจากปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายของประเทศไทย โดยเปรียบเทียบกับประเด็นอื่น ๆ ตัวอย่างเช่น การสวมหมวกนิรภัย การจำหน่ายเหล้าบุหรี่ยให้กับเยาวชน เป็นต้น

“มีงานวิจัยระดับสากลพบว่า กฎหมายเป็นประตูลู่การใช้สารเสพติดร้ายแรงอื่น หากในอนาคตประชาชน เด็ก และเยาวชน เข้าถึงกันทุกครัวเรือน สังคมไทยจะหายหน้าขนาดไหน” (ฐานเศรษฐกิจ, วันที่ 18 กรกฎาคม 2562 หน้า 7)

“ประเทศไทยมีปัญหาการบังคับใช้กฎหมายมาโดยตลอด... จะควบคุมไม่ให้มีการจำหน่ายกัญชาสู่ตลาดมืดได้อย่างไร” (แนวหน้า, วันที่ 23 กรกฎาคม 2562 หน้า 2)

เดือนสิงหาคม 2562

การนำเสนอข่าวเรื่องกัญชาทางแพทย์ของสื่อมวลชนในสื่อหนังสือพิมพ์เดือนสิงหาคม 2562 มีข้อค้นพบดังนี้

ตารางที่ 45 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนสิงหาคม 2562

หนังสือพิมพ์	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
กรุงเทพธุรกิจ	11	8.03
ข่าวสด	5	3.64
ข่าวหุ้น	-	-
คมชัดลึก	8	5.83
ฐานเศรษฐกิจ	-	-
ดอกเบี๋ยธุรกิจ	-	-
ทันหุ้น	-	-
บางกอกทูเดย์	-	-
บ้านเมือง	-	-
ประชาชาติธุรกิจ	1	0.73
ผู้จัดการรายวัน	9	6.57
ผู้จัดการสุดสัปดาห์	5	3.64
พิมพ์ไทย	-	-
มติชน	44	32.12
มติชนสุดสัปดาห์	-	-
วิญจักร	-	-
สยามกีฬา	-	-
สยามธุรกิจ	-	-
สยามรัฐ	7	5.11
สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์	-	-
อปท.นิวส์	1	0.73

หนังสือพิมพ์	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
เดลินิวส์	18	13.14
เนชั่นสุดสัปดาห์	-	-
แนวหน้า	2	1.46
ไทยรัฐ	21	15.32
ไทยโพสต์	5	3.64
The Nation	-	-
จำนวนข่าวทั้งหมด	137	100

หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนสิงหาคม 2562 มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ มติชน ร้อยละ 32.12 รองลงมา คือ ไทยรัฐ ร้อยละ 15.32 และ เดลินิวส์ ร้อยละ 13.14

ตารางที่ 46 ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนสิงหาคม 2562

ประเภทของแหล่งข่าว	จำนวนของแหล่งข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
ภาครัฐบาล	207	67.43
ภาคเอกชน	4	1.30
ภาคประชาสังคม	14	4.56
ภาควิชาการ	34	11.07
นักข่าว/คอลัมนิสต์	18	5.86
แหล่งข่าวต่างประเทศ	-	-
อื่น ๆ	30	9.77
จำนวนแหล่งข่าวทั้งหมด		

ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนสิงหาคม 2562 นั้น พบว่าบางข่าวมีการนำเสนอโดยใช้แหล่งข่าวหลายคนในข่าวเดียวกัน โดยเรียงตามลำดับประเภทของแหล่งข่าวที่ได้รับการพูดถึงอ้างอิงและพูดถึงในข่าวมากที่สุด ได้แก่

แหล่งข่าวจากภาครัฐบาล ร้อยละ 67.43 รองลงมา คือ ภาควิชาการ ร้อยละ 11.07 และ นักข่าว/คอลัมนิสต์ ร้อยละ 5.86

สำหรับแหล่งข่าวที่เป็นข่าวจะขอยกตัวอย่างรายชื่อดังต่อไปนี้

ประเภทของภาครัฐบาลที่ได้รับการกล่าวถึงมากที่สุดในเดือนสิงหาคม 2562 มาจากหน่วยงานด้านที่เกี่ยวข้องกับด้านสาธารณสุข ด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา และด้านวิทยาศาสตร์ ดังต่อไปนี้

ด้านสาธารณสุข

นายอนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

นายแพทย์สุภูมิ กาญจนพิมาย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

นายแพทย์สมศักดิ์ อรรฆศิลป์ อธิบดีกรมการแพทย์

นายแพทย์ธเรศ กรัษนัยรวิวงศ์ เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา

นายแพทย์มรุต จิรเศรษฐสิริ อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

นายแพทย์วิฑูรย์ ต่านวิบูลย์ ผู้อำนวยการองค์การเภสัชกรรม

นายแพทย์โสภณ เมฆธน ประธานกรรมการองค์การเภสัชกรรม

นายแพทย์ณรงค์ ชาติเดช ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์อุดรธานี

นายแพทย์สมศักดิ์ ประภูภาณวัตร ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงพยาบาลขอนแก่น

นายแพทย์วัชรพงษ์ วินตระ นายแพทย์ชำนาญการ กลุ่มงานเวชกรรมสังคม โรงพยาบาลขอนแก่น

นายแพทย์ปิยะ ศิริลักษณ์ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดพิษณุโลก

ด้านเศรษฐกิจ

นางสลิลลา เทพเกษตรกุล ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ นครซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย

ด้านการศึกษา

นางกนกวรรณ วิลาวลัย รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.)

ด้านเกษตร

นายชาติรี บุญนาค รองอธิบดี กรมส่งเสริมการเกษตร

นายระพีภัทร จันทรศรีวงศ์ ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

นายสุวิทย์ ชัยเกียรติยศ ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร
(องค์การมหาชน) (สกว.)

ในกรณีของภาควิชาการ ผลการวิจัยพบว่าแหล่งข่าวมีการแสดงตนถึงสังกัดอย่างชัดเจนเนื่องจากการดำเนินการวิจัยและพัฒนาหรือการเปิดหลักสูตรและศูนย์ต่าง ๆ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกัญชา ดังนี้

รศ.สุภัทรา โกไศยกานนท์ รักษาการแทนอธิการบดี มหาวิทยาลัยราช
มงคลพระนคร

รศ.สุภกร พงศบางโพธิ์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยพะเยา

ศ.นพ.ธีระวัฒน์ เหมะจุธา ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพโรค
อุบัติใหม่ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผศ.ดร.เกศัชกรหญิงสุรางค์ ลีละวัฒน์ ผอ.สถาบันวิจัยกัญชาเพื่อการแพทย์
วิทยาลัยเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

รศ.ดร.วีรชัย พุทธวงศ์ หัวหน้าทีมห้องปฏิบัติการวิจัยกัญชาเพื่อการแพทย์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ดร.ณธกร ทศนัส รองผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและนวัตกรรมพืชกัญชาและ
พืชเสพติดสมุนไพรทางการแพทย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ
จังหวัดสกลนคร

ดร.ไพศาล การถาง คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคล (มทร.) พระนคร

รวมถึงแหล่งข้อมูลในฐานะนักวิชาการที่สนับสนุนในประเด็นกัญชาทาง
การแพทย์ ในฐานะเครือข่ายนักวิชาการภาคประชาสังคม อาทิ นายไพศาล ลิมสิทธิ
กรรมการบริหารศูนย์กัญชามาตรสุขภาพและจริยศาสตร์ คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผศ.ดร.คณินิจ ศรีบัวเอี่ยม อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นางสาวนิตดา เกียรติยิ่งอังสุลี ผู้จัดการ กพย. นางสุนทรี ท. ชัยสัมฤทธิ์โชค คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำหรับแหล่งข่าวประเภทของนักข่าว/คอลัมนิสต์นั้น เป็นที่น่าสังเกตว่าส่วนใหญ่แล้วจะไม่มีการระบุชื่อให้เห็นว่านักข่าว/คอลัมนิสต์ แม้ว่าจะมีการแสดงท่าทีอย่างชัดเจนว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับประเด็นปัญหาทางการแพทย์ กรณีที่มีการระบุชื่อ เช่น คอลัมน์บ้านเกิดเมืองนอน โดยศิริอัญญา จากหนังสือพิมพ์พิมพ์แนวหน้า เป็นต้น

กรณีของแหล่งข่าวภาคประชาสังคม เช่น

นางสาวสุภัทรา นาคะผิว ผู้อำนวยการมูลนิธิศูนย์คุ้มครองสิทธิด้านเอดส์

ส่วนแหล่งข่าวอื่น ๆ ในเดือนสิงหาคม 2562 นี้ พบว่ายังมีการระบุถึงชื่อของประชาชนผู้มีความเกี่ยวข้องในการใช้กัญชาทางการแพทย์ รวมถึงแหล่งข่าวอื่น ๆ ได้แก่

นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ

นายสุธีร์ ปุราทะกา ตัวแทนเครือข่ายภูมิปัญญาอีสานเพื่อการพึ่งพาตนเอง

ดร.แก้วหอม ณ ล้านช้าง ศูนย์การเรียนรู้กัญชาทางการแพทย์ไทย

รวมถึงตัวแทนจากพรรคการเมือง เช่น พรรคภูมิใจไทย

ตารางที่ 47 ท่าทีของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนสิงหาคม 2562

ท่าทีของแหล่งข่าว	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
แสดงท่าทีเห็นด้วยกับประเด็น กัญชาทางการแพทย์	42	30.66
แสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับ ประเด็นกัญชาทางการแพทย์	15	10.95
ท่าทีเป็นกลาง เน้นการให้ ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง	80	58.39
จำนวนข่าวทั้งหมด	137	100

ท่าทีของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนสิงหาคม 2562

พบว่า ส่วนใหญ่แล้วเนื้อหาข่าวจะแสดงให้เห็นถึง ท่าทีที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูล ข่าวสารที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 58.39 รองลงมา คือ ท่าทีที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ร้อยละ 30.66 และน้อยที่สุด คือ การแสดงท่าที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ร้อยละ 10.95

สำหรับตัวอย่างของการแสดงท่าทีของแหล่งข่าวในรูปแบบที่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และเป็นกลางหรือเน้นให้ข้อมูลข่าวสาร ดังต่อไปนี้

การแสดงท่าทีเห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีเห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ของเดือน สิงหาคม 2562 นี้ พบว่ามีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการมองกัญชาในมุมมองดังต่อไปนี้

กัญชามีตัวยาที่ใช้ในทางการแพทย์ได้

มุมมองในท่าทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์นี้จะมาจากมุมมองว่า กัญชาทำให้ผู้ป่วยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รวมถึงการแสดงท่าที่สนับสนุนการใช้กัญชาทางการแพทย์จากสถาบันการศึกษาที่มีการวิจัยและพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับกัญชาทางการแพทย์ว่า กัญชามีสารกลุ่มหลักที่มีฤทธิ์ต้านมะเร็งปอดของมนุษย์

“อ.เกิ้ลซฯ วิจัยสาร THC, CBN ลดการเพิ่มของเซลล์มะเร็งปอดได้ดี ม.รังสิตพบกัญชาต้านมะเร็งปอด” (สยามรัฐ, วันที่ 26 สิงหาคม 2562 หน้า 9)

นอกจากนั้นแล้ว ยังมองว่า น้ำมันกัญชายังสามารถนำมาใช้เป็นส่วนผสมหลักในการจัดทำเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อใช้ภายนอกในการรักษาโรคนอก อากิ ยาหม่อง ครีม สบู่ และแชมพู ได้อีกด้วย

อย่างไรก็ตาม มุมมองนี้ยังมีท่าทีที่มองกัญชาว่าถึงแม้จะมีสารเสพติด แต่ก็ มีตัวยาที่ใช้ในทางการแพทย์ได้ ดังนั้นเมื่อนำมาใช้ให้สอดคล้องกับการส่งเสริมและความต้องการ ก็จะต้องมีการควบคุม ศึกษาให้รอบคอบ เพื่อการกำกับดูแล

ข้อน่าสังเกตประการสำคัญ คือ มุมมองในเรื่องท่าทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์นี้ยังมีความเชื่อมโยงกับองค์ความรู้ของประเทศไทยในเรื่องกัญชาที่มีมานานหลายร้อยปี แต่องค์ความรู้ดังกล่าวนั้นลบลือนหายไป เนื่องจากกัญชาถูกทำให้เป็นเรื่องผิดกฎหมาย

กัญชาเป็นความหวังสุดท้าย

มุมมองนี้เป็นท่าทีที่มองมาจากภาคประชาชนหรือผู้ป่วยและญาติผู้ป่วยที่มีอาการเจ็บป่วยจากโรคต่าง ๆ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับโรคมะเร็ง โดยมองกัญชาว่าเป็นความหวังสุดท้ายที่อาจจะทำให้หายจากโรคมะเร็งได้

“ต้องลองทุกวิถีทาง เพราะอยากจะหายจากโรคมะเร็ง” (ไทยโพสต์, วันที่ 21 สิงหาคม 2562 หน้า 4)

“ป่วยมะเร็งเต้านม น้ำมันกัญชารักษาได้” (ไทยรัฐ, วันที่ 24 สิงหาคม 2562 หน้า 23)

กัญชาพารวย

มุมมองนี้เป็นท่าทีที่มองมาจากภาคการเมือง โดยตัวของนายอนุทิน รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ที่มองว่า “กัญชาคือพืชเศรษฐกิจใหม่มาแรง สามารถที่จะพัฒนาเป็นธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ สร้างเศรษฐกิจรายได้ประชาชนอย่างมหาศาล” (มติชน, วันที่ 24 สิงหาคม 2562 หน้า 2)

หรือมุมมองสนับสนุนจากภาคสาธารณสุขในท่าทีทางบวกว่าสายพันธุ์กัญชาในประเทศไทยเป็นสายพันธุ์แท้ที่เป็นพืชเศรษฐกิจของไทย สามารถสร้างรายได้สร้างงานและอาชีพให้กับเกษตรกรไทยอีกด้วย รวมถึงเพิ่มมูลค่าของอุตสาหกรรมอาหารหรือสินค้าในระดับประเทศและส่งออกต่างประเทศได้ ตลอดจนการอ้างอิงแหล่งข้อมูลจากต่างประเทศมาสนับสนุนว่าประเทศต่าง ๆ นั้นประกาศให้กัญชาเป็นพืชเศรษฐกิจแล้ว

“ตนอยากให้ไปตรวจสอบที่ประเทศสหรัฐอเมริกา แคนาดา และออสเตรเลีย ซึ่งให้กัญชาเป็นพืชเศรษฐกิจกันแล้ว” (ไทยรัฐ, วันที่ 24 สิงหาคม 2562 หน้า 23)

การแสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ของเดือนสิงหาคม 2562 นี้ พบว่า เกิดจากท่าทีที่มองเห็นว่า การใช้กัญชาต้องดำเนินการอย่างรอบคอบเนื่องจากมีผลข้างเคียง หรือ “มีคุณอนันต์แต่ก่อโทษมหันต์” หรือ “เป็นต้นตอของอาชญากรรม” นอกเหนือจากนั้นแล้ว ยังมองอีกด้วยว่า ในเรื่องกัญชานั้นจะต้องเป็นกัญชาทางการแพทย์ไม่ใช่กัญชาเสรีหรือการใช้เพื่อสันทนาการอีกด้วย

ในขณะเดียวกัน ท่าทีที่ไม่เห็นด้วยนี้ยังมองอีกด้วยว่าเรื่องของกัญชาทาง การแพทย์เป็นเพียงการสร้างภาพ

“นโยบายกัญชาถูกสร้างภาพในเรื่องประโยชน์ทางเศรษฐกิจว่าจะสร้าง รายได้ให้ประชาชน และมีผลประโยชน์ในทางการแพทย์” (คมชัดลึก, วันที่ 9 สิงหาคม 2562 หน้า 3)

		Subject Heading :
Source :	ประชาชาติธุรกิจ	
Date : 5 ส.ค. 2562	Page : 16	No: 62186800

‘เอกชนต้องเถียว’ ห้วน

‘กัญชา’ กระทบภาพลักษณ์

ห ลังจากที่ “พิพัฒน์ รัชกิจประการ” เข้ามารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการท่องเที่ยวและ กีฬา เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคมที่ผ่านมา พร้อมทั้งประกาศนโยบายขับเคลื่อน อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยในหลาย ๆ ส่วน โดยเฉพาะนโยบายผลักดันการ ท่องเที่ยวเชิงกัญชาให้กลายเป็นจุดขาย ใหม่ของการท่องเที่ยวของประเทศไทย การผลักดันแพลตฟอร์มจองรถโดยสาร ออนไลน์อย่าง Grab ให้ถูกกฎหมาย รวมถึงเสนอแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับ แพลตฟอร์มจองที่พักออนไลน์แบบ แบ่งปันอย่าง Airbnb และโฮมสเตย์ ให้ถูกกฎหมาย เพื่อขยายโอกาสด้าน การท่องเที่ยว

ห้วน “กัญชา” กระทบภาพลักษณ์ “โชติช่วง สุรางกูร” รองกรรมการ ผู้จัดการ “หนุ่มสาว ทัวร์” กล่าวว่า แม้ไทย จะส่งเสริมการใช้กัญชาเพื่อการท่องเที่ยว เชิงการแพทย์ก็ไม่น่าจะส่งผลบวกต่อ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวช่วงนี้มากนัก เนื่องจากนักท่องเที่ยวจากฝั่งตะวันตก ซึ่งหลายฝ่ายคาดว่าจะให้ความสนใจ กับสินค้าและบริการจากกัญชาล้วน แล้วแต่เป็นประเทศที่มีความก้าวหน้า เรื่องการใช้กัญชาในหลายด้าน รวมถึง ด้านการแพทย์

เช่น เนเธอร์แลนด์ มี “กรุง อัมสเตอร์ดัม” ที่ถือเป็นเมืองการแพทย์ ก้าวหน้าที่มีการพัฒนาการรักษาด้วยวิธี และยาที่หลากหลาย รวมถึงการแพทย์

ภาพที่ 24 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ วันที่ 5 สิงหาคม 2562

การแสดงท่าทีที่เป็นกลาง เน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการแสดงท่าทีที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับ ภัยสุขภาพทางการแพทย์ในเดือนสิงหาคม 2562 นี้ พบว่าเป็นการเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับประเด็นภัยสุขภาพทางการแพทย์ แม้ว่าจะเป็นข้อมูลที่ได้มาจากการให้สัมภาษณ์ของ แหล่งข่าว แต่ก็เป็นการให้ข้อมูลมากกว่าการแสดงความคิดเห็น

การแสดงท่าทีที่เป็นกลางและให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับประเด็นภัยสุขภาพทางการแพทย์ พบว่ามีประเด็นดังต่อไปนี้

- การปลูกต้นกัญชา/การอบรมการใช้กัญชาทางการแพทย์ของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ
- การปลูกต้นกัญชาครอบสองขององค์การเภสัชกรรม / การขยายการปลูกกัญชาเชิงอุตสาหกรรม
- การรับมอบสารสกัดน้ำมันกัญชาล็อตแรกของกระทรวงสาธารณสุข
- การแจกยาสุขไสยาสน์-น้ำมันกัญชาของอาจารย์เดชา และน้ำมันกัญชาเกรดทางการแพทย์
- การเปิดคลินิกน้ำมันกัญชา/ให้คำปรึกษาเรื่องกัญชาทางการแพทย์ของโรงพยาบาลแห่งต่าง ๆ ในประเทศไทย
- การ “ต้นกัญชา” เข้าบัญชีบัตรทอง
- การลงนามในประกาศเพื่อปลดล็อก “หมอพื้นบ้าน” ของนายอนุทิน รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
- วิสาหกิจชุมชนกับความต้องการปลูกกัญชา

เดือนกันยายน 2562

การนำเสนอข่าวเรื่องกัญชาทางการแพทย์ของสื่อมวลชนในสื่อหนังสือพิมพ์ เดือนกันยายน 2562 มีข้อค้นพบดังนี้

ตารางที่ 48 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนกันยายน 2562

หนังสือพิมพ์	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
กรุงเทพธุรกิจ	10	8.40
ข่าวสด	8	6.72
ข่าวหุ้น	1	0.84
คมชัดลึก	2	1.68
ฐานเศรษฐกิจ	-	-
ดอกเบี๋ยธุรกิจ	-	-
ทันหุ้น	-	-
บางกอกทูเดย์	-	-
บ้านเมือง	-	-
ประชาชาติธุรกิจ	2	1.68
ผู้จัดการรายวัน	8	6.72
ผู้จัดการสุดสัปดาห์	4	3.36
พิมพ์ไทย	-	-
มติชน	37	31.09
มติชนสุดสัปดาห์	2	1.68
วิญจักร	-	-
สยามกีฬา	-	-
สยามธุรกิจ	1	0.84
สยามรัฐ	1	0.84
สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์	-	-

หนังสือพิมพ์	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
อปท.นิวส์	4	3.36
เดลินิวส์	9	7.56
เนชั่นสุดสัปดาห์	-	-
แนวหน้า	10	8.40
ไทยรัฐ	14	11.76
ไทยโพสต์	6	5.04
The Nation	-	-
จำนวนข่าวทั้งหมด	119	100

หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนกันยายน 2562 มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ มติชน ร้อยละ 31.09 รองลงมา คือ ไทยรัฐ ร้อยละ 11.76 และ กรุงเทพธุรกิจและแนวหน้า ในจำนวนที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 8.40

ตารางที่ 49 ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนกันยายน 2562

ประเภทของแหล่งข่าว	จำนวนของแหล่งข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
ภาครัฐบาล	145	62.77
ภาคเอกชน	5	2.16
ภาคประชาสังคม	8	3.46
ภาควิชาการ	40	17.31
นักข่าว/คอลัมนิสต์	16	6.92
แหล่งข่าวต่างประเทศ	1	0.43
อื่น ๆ	16	6.92
จำนวนแหล่งข่าวทั้งหมด	231	100

ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนกันยายน 2562 นั้น พบว่าบางข่าวมีการนำเสนอโดยใช้แหล่งข่าวหลายคนในข่าวเดียวกัน โดยเรียง

ตามลำดับประเภทของแหล่งข่าวที่ได้รับการพูดถึงอ้างอิงและพูดถึงในข่าวมากที่สุด ได้แก่ แหล่งข่าวจากภาครัฐบาล ร้อยละ 62.77 รองลงมา คือ ภาควิชาการ ร้อยละ 17.31 และ นักข่าว/คอลัมนิสต์และแหล่งข่าวอื่น ๆ ในจำนวนที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 6.92

สำหรับแหล่งข่าวที่เป็นข่าว ประเภทของภาครัฐบาลที่ได้รับการกล่าวถึงมากที่สุด ในเดือนกันยายน 2562 มาจากหน่วยงานด้านที่เกี่ยวข้องกับด้านสาธารณสุข ด้าน การศึกษา ด้านเกษตร ด้านวิทยาศาสตร์ ด้านการปกครอง ด้านผู้บริหารองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น และตัวแทนของฝ่ายการเมือง ดังต่อไปนี้

ด้านสาธารณสุข

นายอนุทิน รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

นายแพทย์สุชัชฌาย์ กาญจนพิมาย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

นายแพทย์ธเรศ กรัษนัยรวิวงศ์ เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา

นายแพทย์สุรโชค ต่างวิวัฒน์ รองเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา

นายแพทย์มรุต จิรเศรษฐสิริ อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์

ทางเลือก

นายแพทย์ปราโมทย์ เสถียรรัตน์ รองอธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและ

การแพทย์ทางเลือก

นายแพทย์โอภาส การย์กวินพงศ์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

นายแพทย์โสภณ เมฆธน ประธานกรรมการองค์การเภสัชกรรม

นายแพทย์วิฑูรย์ ต่านวิบูลย์ ผู้อำนวยการองค์การเภสัชกรรม

นายแพทย์สมศักดิ์ อรรฆศิลป์ อธิบดีกรมการแพทย์

นายวัชรพงษ์ คูวิจิตรสุวรรณ เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
สาธารณสุข

เภสัชกรปรีชา หนูทิม ผู้อำนวยการ รพ.การแพทย์แผนไทยและการแพทย์
ผสมผสาน (ยศเส)

แพทย์หญิงอภากร บุญธรรม เภสัชกรประจำ รพ.การแพทย์แผนไทยและ
การแพทย์ผสมผสาน (ยศเส)

แพทย์หญิงอัจฉรา ละอองนวลพานิช ผู้อำนวยการโรงพยาบาลอินทร์บุรี
จังหวัดสิงห์บุรี

ภญ.สุภาภรณ์ ปิติพร ประธานยุทธศาสตร์การแพทย์แผนไทยและสมุนไพร
โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร

นายแพทย์ศักดิ์ชัย กาญจนวัฒนา เลขาธิการ สปสช.

ด้านการศึกษา

นางกนกวรรณ วิลาวัลย์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.)

นายศรีชัย พรประชาธรรม เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.)

ด้านเกษตร

นางมนัญญา ไทยเศรษฐ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

นางสาวอิงอร ปัญญากิจ รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร

ด้านวิทยาศาสตร์

นายแพทย์โอภาส การย์กวินพงศ์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

นายประพัฒน์ แสงสวอย นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ชำนาญการ สำนัก
คุณภาพและความปลอดภัยอาหาร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

ภญ.บงกช พันธุ์บูรณานนท์ เกสัชกรชำนาญการพิเศษ สำนักยาและวัตถุ
เสพติด กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

ด้านการปกครอง

นายนิยม เต็มศรีสุข เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยา
เสพติด (ป.ป.ส.)

นายภุชงค์ จินะวิจารณ์ อธิบดีกรมศุลกากร

ด้านผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นายมนทล ไกรวัฒน์สุนทรณ์ นายก อบจ.สมุทรสาคร

ตัวแทนของฝ่ายการเมือง

นายศุภชัย ใจสมุทร ส.ส.บัญชีรายชื่อ พรรคภูมิใจไทย

นายสรอรรถ กลิ่นประทุม ประธานที่ปรึกษาพรรคภูมิใจไทย

นายอลงกรณ์ พลบุตร รองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์และที่ปรึกษา
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

นายอนันต์ ผลอำนวย ประธานคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร
ในกรณีของภาควิชาการ ผลการวิจัยพบว่าแหล่งข่าวมีการแสดงตนถึงสังกัดอย่าง
ชัดเจนเนื่องจากการดำเนินการวิจัยและพัฒนาหรือการเปิดหลักสูตรและศูนย์ต่าง ๆ ใน
ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกัญชา กับแหล่งข่าวนักวิชาการอิสระที่ไม่ระบุถึงสถาบันต้นสังกัดใน
ข่าว ดังนี้

ศ.คลินิก นพ.นิเวศน์ นันทจิต อธิการบดีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ศ.นพ.ธีระวัฒน์ เหมะจุธา ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพโรค
อุบัติใหม่ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศ.ภญ.บังอร ศรีพานิชกุลชัย คณะเภสัชศาสตร์ คณะกรรมการขับเคลื่อน
การวิจัยและพัฒนา กัญชาเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ศ.ดร.อานัฐ ตันโช ผอ.ศูนย์วิจัยและพัฒนาเกษตรธรรมชาติ มหาวิทยาลัย
แม่โจ้

ผศ.พาวิณ มะโนชัย รักษาการแทนรองอธิการบดี มหาวิทยาลัยแม่โจ้

นายปานเทพ พัวพงษ์พันธ์ คณบดีสถาบันแพทย์แผนบูรณาการและ
เวชศาสตร์ชะลอวัย มหาวิทยาลัยรังสิต

ดร.ภิรมณ อุไรรัตน์ รองอธิการบดีฝ่ายทรัพย์สินทางปัญญา Start Up และ
การลงทุน มหาวิทยาลัยรังสิต

รศ.บัญญัติ เศรษฐิติ คณบดีคณะนวัตกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยรังสิต

ผศ.ดร.ภก.ธนภัทร ทรงศักดิ์ คณบดีวิทยาลัยเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัย
รังสิต

ผศ.วิโรจน์ ลิ่มไขแสง อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
(มทร.อีสาน)

รศ.โฆษิต ศรีภูธร รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
(มทร.อีสาน) วิทยาเขตสกลนคร

นายฤเดช เกิดวิชัย อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

รศ.ดร.นายแพทย์ธวัชชัย กมลธรรม คณบดีวิทยาลัยเวชศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

นายวุฒิพล ฉัตรจรัสกุล รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ภก.อนันต์ชัย อัครเมฆินทร์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ทั้งนี้ ผลการวิจัยยังได้แสดงให้เห็นถึงแหล่งข่าวอื่น ๆ ที่น่าสนใจในเดือนกันยายน
2562 อีกด้วย เนื่องจากในเดือนนี้พรรคภูมิใจไทยได้จัดให้มีกิจกรรมการประชุมรับฟังความ
คิดเห็นภาคประชาชนและผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับกฎหมายกัญชา ได้แก่

แหล่งข่าวภาคประชาสังคม คือ นางสาวรสนา โตสิตระกูล ในนามของ
กรรมการมูลนิธิสุขภาพไทย

และแหล่งข่าวอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกันโยบายกัญชาและการจัดทำสารสกัด
น้ำมันกัญชา ดังนี้

นายวัฒนา โกสิกมาศ ประธานสภากัญชาแห่งประเทศไทย (สทท.)

นายปรัชญา ธีวันนา ประธานสภากัญชาจังหวัดเชียงใหม่

นายยืนยง โอภากุล หรือแอ๊ดคาราบาว

อาจารย์เดชา ศิริภัทร ประธานมูลนิธิข้าวขวัญ จังหวัดสุพรรณบุรี

รวมถึงตัวแทนภาคประชาชน เช่น ประชาญ์ชาวบ้าน หรือ อสม. หรือ
ภาคเอกชน เช่น สมาคมเซลล์บำบัด และการยกข้อมูลจากเว็บไซต์ของแหล่งข่าว
ต่างประเทศ เช่น www.wikileaf.com เป็นต้น

ตารางที่ 50 ท่าทีของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนกันยายน
2562

ท่าทีของแหล่งข่าว	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
แสดงท่าทีเห็นด้วยกับประเด็น กัญชาทางการแพทย์	58	48.73
แสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับ ประเด็นกัญชาทางการแพทย์	5	4.20
ท่าที่เป็นกลาง เน้นการให้	56	47.05

ท่าทีของแหล่งข่าว	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง		
จำนวนข่าวทั้งหมด	119	100

ท่าทีของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนกันยายน 2562 พบว่า ส่วนใหญ่แล้วเนื้อหาข่าวจะแสดงถึงท่าทีที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ร้อยละ 48.73 รองลงมา คือ ท่าทีที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 47.05 และน้อยที่สุด คือ การแสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ร้อยละ 4.20

สำหรับตัวอย่างของการแสดงท่าทีของแหล่งข่าวในรูปแบบที่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และเป็นกลางหรือเน้นให้ข้อมูลข่าวสาร ดังต่อไปนี้

การแสดงท่าทีที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ของเดือนกันยายน 2562 นี้ พบว่ามีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการมองกัญชาในมุมมองดังต่อไปนี้

ทางเลือกใหม่ในการรักษาโรค

มุมมองนี้เป็นท่าทีที่มองกัญชาทางด้านการรักษาพยาบาลว่ากัญชาจะเป็นทางเลือกใหม่ในการรักษาโรค ปกป้องชีวิตคนป่วย ทำให้คุณภาพชีวิตของคนป่วยดีขึ้น ซึ่งมุมมองนี้พบว่าความร่วมมือระหว่างภาคสาธารณสุขและภาคการศึกษาในการจัดตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาต่าง ๆ จึงเป็นเรื่องจำเป็นเพื่อการสร้างมาตรฐานผลิตภัณฑ์และยังเป็นเรื่องของการพัฒนาหลักสูตรการสอนอีกด้วย

การแสดงท่าทีทางบวกต่อประเด็นเรื่องกัญชาี้ยังมีเหตุผลประกอบที่สำคัญ คือ การใช้กัญชาทางการแพทย์นั้นเป็นความก้าวหน้าในการใช้กัญชาเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์อย่างเป็นรูปธรรมครั้งแรก ซึ่งจะต้องมีใบสั่งแพทย์ มีการดูแลประวัติการรักษาของผู้ป่วย มีการติดตามผลจากเจ้าหน้าที่ ทำให้ไม่มีการนำกัญชาไปใช้ในทางที่ผิดกฎหมาย ในขณะที่เดียวกันยังมีการรับรองอีกด้วยว่าหากใช้ไม่ได้ผลก็พร้อมที่จะยกเลิกนโยบายนี้

“...ก็หวังว่าประเทศไทยจะเป็นประเทศที่มีสุขภาพดี ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ สร้างความแข็งแรง นี่คือนี่ที่เราอยากเห็นต่อไปในเรื่องสุขภาพ วันนี้มีการปลูกทั้งหมด 85 ต้น” (ไทยรัฐ (บ่าย), วันที่ 23 กันยายน 2562 หน้า 1,12)

การเชื่อมโยงกัญชาทางการแพทย์นี้ยังมีเรื่องราวของสรรพคุณของ “น้ำมันหอมระเหย” รวมถึงการรับรองผลของการใช้ “ยากัญชา” อีกด้วย

“น้ำมันหอมระเหยไม่ใช่ยาวิเศษ แต่เป็นยานอนหลับที่ช่วยฟื้นฟูสุขภาพองค์รวม” (มติชนสุดสัปดาห์, วันที่ 27 กันยายน 2562 หน้า 110)

“รพ.อภัยภูเบศรเผยจ่าย “น้ำมันกัญชา” แล้ว 137 ขวด รวมผู้ป่วย 66 ราย ติดตามผลการใช้ดีขึ้นทุกกลุ่ม “พาร์กินสัน” ดีขึ้น 68% “ผู้ป่วยลมชัก” ความถี่ในการชักลดลง แทบไม่มีอาการชักเลย “ผู้ป่วยอัลไซเมอร์” ความจำดีขึ้น คุณรู้เรื่อง “มะเร็งระยะสุดท้าย” กินได้นอนหลับดีขึ้นแต่ยังต้องติดตามผลข้างเคียง” (ผู้จัดการรายวัน, วันที่ 27 กันยายน 2562 หน้า 1,4)

ความพร้อมจากต้นแบบ “บุรีรัมย์โมเดล”

การแสดงท่าทีที่เห็นด้วยในทางบวกต่อประเด็นกัญชาทางการแพทย์นี้พบว่า มีความเชื่อมโยงกับต้นแบบชุมชนในการปลูกและผลิตกัญชาหรือ “บุรีรัมย์โมเดล” ตลอดจนการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน โดยเฉพาะ “วิสาหกิจศูนย์กลางการพัฒนาสมุนไพร-ลาเพลินเพื่อชุมชน” ในการปลูกกัญชาทางการแพทย์อีกด้วย

เจตนารมณ์ของกฎหมายกัญชา

การแสดงท่าทีที่เห็นด้วยนี้ใช้เหตุผลสนับสนุนในด้านของเจตนารมณ์ของกฎหมายในการใช้กัญชาทางการแพทย์ การแสดงความเห็นด้วยโดยใช้เหตุผลนี้จึงเป็นเหตุผลสำคัญต่อการสนับสนุนให้มีการใช้ประโยชน์ของกัญชาในทางการแพทย์

“เราไม่ได้หมายถึงการใช้กัญชาเพื่อการันทนาการหรือใช้เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน แต่หมายถึงการใช้ประโยชน์ในทางการแพทย์หรือการรักษาผู้ป่วยเท่านั้น ...ข้อสำคัญคือสิทธิบัตรทอง 30 บาทรักษาทุกโรค หากคุ้มครองถึงการใช้กัญชาประชาชนก็ไม่จำเป็นต้องปลูกกัญชาเอง ไม่ต้องขึ้นทะเบียนตามกฎหมาย แต่สามารถมาพบแพทย์ได้เลย” (ไทยรัฐ, วันที่ 18 กันยายน 2562 หน้า 1,5)

ข้อน่าสังเกตที่สำคัญคือการเชื่อมโยงกับความเชื่อมั่นในตัวของนายอนุทินในเรื่องนโยบายกัญชาอีกด้วย โดยผู้แสดงเหตุผลนี้มาจากภาควิชาการ คือ นายปานเทพ

พิวพงษ์พันธ์ คณบดีสถาบันแพทยแผนบูรณาการและเวชศาสตร์ชะลอวัย มหาวิทยาลัยรังสิต “10 เหตุผลว่าทำไมยังควรเชื่อมั่นคุณอนุทิน ชาญวีรกุล ในเรื่องนโยบายกัญชา” (ผู้จัดการรายวัน, วันที่ 2 กันยายน 2562 หน้า 1,4)

กัญชากับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

การแสดงท่าทีที่เห็นด้วยมองว่าการปลูกกัญชาด้วยมาตรฐานทางการแพทย์จะทำให้ประเทศไทยกลายเป็นเมดิคัลฮับและศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

“การเดินทางพัฒนาสายพันธุ์และการปลูกกัญชามาตรฐานการแพทย์จะทำให้ มทร.อีสาน เดินไปถึงเป้าหมายเป็นศูนย์เมล็ดพันธุ์ เป็นแหล่งปลูกที่ใหญ่ที่สุดในไทย เป็นฐานองค์ความรู้การรักษาให้มากที่สุดในประเทศไทยหรือเมดิคัลฮับ และจะเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศได้ในที่สุด” (ไทยรัฐ (บ่าย), วันที่ 5 กันยายน 2562 หน้า 12)

ประวัติศาสตร์ที่ยาวนานของกัญชา

การแสดงท่าทีที่เห็นด้วยในเดือนกันยายน 2562 โดยอิงช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์นี้ ยังมีลักษณะเชื่อมโยงกับเรื่องราวของกัญชาในต่างประเทศด้วย และเชื่อมโยงกับการเปลี่ยนแปลงความคิดที่มีต่อกัญชาที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งในประเทศไทยและภูมิภาคเอเชีย โดยมองว่าประเทศไทยกำลังจะกลายเป็น “ประเทศที่เป็นมิตรกับกัญชามากที่สุดในเอเชีย” (มติชนสุดสัปดาห์, วันที่ 27 กันยายน 2562 หน้า 110)

“มาร์ก ยัง บอกว่า ประวัติศาสตร์กัญชาในไทยนั้นยาวนานทีเดียว แล้วก็สอดคล้องประเด็น เกี่ยวพันและเชื่อมโยงถึงความผูกพันระหว่างอเมริกันกับพืชเสพติดชนิดนี้ ชนิดแยกกันไม่ออก” (มติชนสุดสัปดาห์, วันที่ 27 กันยายน 2562 หน้า 110)

นอกจากนั้นแล้ว ยังมีมุมมองถึงการใช้กัญชาในศาสตร์การแพทย์แผนไทยมาอย่างยาวนานและเปรียบเทียบว่า “แพทย์แผนฝรั่ง” เพิ่งจะนำกัญชามาใช้ในทางการแพทย์ในภายหลังแต่ก้าวหน้ากว่าประเทศไทย

กัญชาในบริบทพืชเศรษฐกิจ

การแสดงท่าทีที่เห็นด้วยในลักษณะของเชื่อมโยงกัญชาเข้ากับประเด็นทางเศรษฐกิจนี้พบว่าการเชื่อมโยงกับเรื่องของการท่องเที่ยวในเชิงสุขภาพและเปรียบเทียบกัญชากับพืชเศรษฐกิจอื่น ๆ ในการเป็น “นวัตกรรมสร้างรายได้ให้คนไทย” โดยเฉพาะเมื่อมีการจัดกิจกรรม “สู้อากศุณย์ SMEs ไทยมือใหม่ พันธุ์แกร่ง” โดยนิตยสารเส้นทางเศรษฐกิจ

ในเครือ บมจ.มติชน และเชิญนายอนุทิน ชาญวีรกูลมากล่าวปาฐกถาพิเศษในหัวข้อ “กัญชาพารวย พืชเศรษฐกิจใหม่มาแรง” (ประชาชาติธุรกิจ, วันที่ 2 กันยายน 2562 หน้า 22)

“ภายในปี 2567 มูลค่าของตลาดกัญชาถูกกฎหมายจะสูงถึง 8.5 พันล้านดอลลาร์ มีคนใช้กัญชาถึง 86 ล้านคน อยู่ในประเทศจีนและญี่ปุ่นมากกว่าครึ่งหนึ่ง อินเดียจะมีคนใช้กัญชามากขึ้นเรื่อย ๆ สอดคล้องกับประเทศไทยที่จะต้องค่อย ๆ ปลดล็อกเรื่องกัญชา ซึ่งอาจกล่าวได้ว่ากัญชาจะเป็นหนึ่งในอนาคตของเศรษฐกิจไทย”

“นั่นทำให้เราต้องหันมามองกัญชาในแง่มุมใหม่ ๆ ในบริบทใหม่ ๆ อีกหลายอย่าง ตั้งแต่บริบทในทางการแพทย์ บริบทของอุตสาหกรรมการเกษตร ในบริบทของพืชเศรษฐกิจสำคัญ เทียบเคียงได้ในระดับเดียวกันกับข้าว ยางพารา และปาล์มน้ำมัน” (มติชนสุดสัปดาห์, วันที่ 27 กันยายน 2562 หน้า 110)

“เพราะเรามองว่ากัญชาคือพืชเศรษฐกิจตัวใหม่ของประชาชน แต่ต้องทำให้ถูกต้องและมีการควบคุมการปลูกเพื่อใช้ทางการแพทย์อย่างจริงจัง” (มติชนสุดสัปดาห์, วันที่ 27 กันยายน 2562 หน้า 110)

การแสดงความคิดเห็นในประเด็นเศรษฐกิจนี้ ข้อมูลจากข่าวหนังสือพิมพ์ยังทำให้เห็นความเชื่อมโยงเชิงประเด็นกับนโยบายของพรรคภูมิใจไทยอีกด้วย เนื่องจากเพจคนภูมิใจไทยได้นำเสนอภาพประกอบข้อความ “มองกัญชาอย่างมิตร มองสารพิษเป็นศัตรู” พร้อมระบุถึงความสำคัญว่าพรรคภูมิใจไทยได้เสนอกฎหมาย 12 ฉบับ โดย 2 ฉบับเป็นเรื่องของกัญชา (ไทยโพสต์, วันที่ 15 กันยายน 2562 หน้า 1,10)

การแสดงผลที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์นี้ ผลการวิจัยยังพบวาทกรรมสำคัญจากแหล่งข่าวอีกด้วย กล่าวคือ

“กัญชารักษาโรคร้าย”

“นวัตกรรมสร้างรายได้”

“ส่งเสริมความมั่นคงทางยา”

“พืชสมุนไพรหลังบ้าน”

“ปกป้องชีวิตคนป่วย”

“ผู้เสพกัญชาคือผู้ป่วย”

“ประเทศที่เป็นมิตรกับกัญชามากที่สุดในเอเชีย”

การแสดงท่าที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ของเดือนกันยายน 2562 นี้ พบว่ามี 2 ประเด็นหลัก กล่าวคือ

ประเด็นแรกเป็นเรื่องการแสดงท่าที่ไม่เห็นด้วยเนื่องจากมีความคิดเห็นว่าเป็นเรื่องของนโยบายกัญชาที่น่าจะเอื้อต่อนายทุนมากกว่าภาคประชาชน ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการแสดงท่าที่ทางลบนี้นี้ไม่ได้เป็นเรื่องของความไม่ต้องการกัญชาทางการแพทย์ แต่เป็นเรื่องของความรู้สึกว่ามีความพยายามในการหาผลประโยชน์จากนโยบายกัญชาของรัฐบาล ทั้งนี้ แหล่งข่าวที่แสดงตนในประเด็นนี้อย่างชัดเจน คือ นายวัฒนา โกสภิภาค ประธานสภากัญชาแห่งประเทศไทย (สทท.) และนายยีนยง โอภากุล หรือแอ๊ดคาราบาว

“...อยากให้มีการตั้ง กมธ.ยกร่าง พ.ร.บ.สภากัญชาแห่งประเทศไทย โดยมีตัวแทนภาคประชาชนเข้ามาเป็น กมธ. ด้วย เพื่อปกป้องเกษตรกรและไม่ให้พรรคใดพรรคหนึ่งเข้ามาหาผลประโยชน์” (ข่าวสด, วันที่ 11 กันยายน 2562 หน้า 3)

ประเด็นที่สองเป็นเรื่องของความห่วงใยและกังวลในการใช้กัญชาทางการแพทย์ โดยแหล่งข่าวที่แสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้มาในนามของนักวิชาการอิสระ และนำเสนอในลักษณะของบทความพิเศษ การแสดงท่าที่เป็นลบนี้นี้พบว่าเหตุผลเกิดจากการรักษาโรคโดยใช้สารสกัดจากกัญชาและกระบวนการรักษายังเป็นเรื่องที่ไม่ได้รับการยอมรับในมาตรฐานสากล หากเกิดความสูญเสียหรือเสียหายก็ยังไม่มีความคุ้มครองกลายเป็นข้อพิพาททางการแพทย์ได้ ตลอดจนควรมีกรอบความรับผิดชอบและวิธีการป้องกันการรับผิดชอบในกรณีที่ผู้ป่วยไม่สมหวังจากการรักษาด้วย (กรุงเทพธุรกิจ, วันที่ 2 กันยายน 2562 หน้า 8)

การแสดงท่าที่เป็นกลาง เน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการแสดงท่าที่เป็นกลางในเดือนกันยายน 2562 นี้พบว่าเป็นการเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าการแสดงท่าที่เป็นกลางนี้เกิดขึ้นเนื่องจากการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน/ผู้สื่อข่าวด้วยเป็นหลัก นั่นคือ การรายงานว่า ใคร ทำ อะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร มากกว่าที่จะเน้นข้อมูลการให้สัมภาษณ์ของแหล่งข่าว

การแสดงผลที่เป็นกลางและให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับประเด็นกัญชาทาง การแพทย์ พบว่ามีประเด็นดังต่อไปนี้

- การเสนอร่างแก้ไข พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ... และร่าง พ.ร.บ. สถาบันพืชยาเสพติดแห่งประเทศไทยของพรรคภูมิใจไทย
- การปลดล็อกสารสกัด CBD ในกัญชงและกัญชาออกจากยาเสพติดประเภท 5
- การจัดทำหลักสูตรกัญชาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.)
- การสนับสนุนกัญชาเพื่อใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ของ ป.ป.ส. และการทดลองปลูกกัญชาของสถาบันการศึกษา
- การทำ MOU เพื่อวิจัยสารสกัดกัญชาระดับ Medical Grade
- การให้ข้อมูลว่ากัญชงและกัญชายังคงเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท 5 เช่นเดิม
- การลงพื้นที่ศึกษาดูงานและตรวจเยี่ยมคลินิกน้ำมันกัญชาที่เปิดดำเนินการแล้วของคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร
- การพัฒนาผลิตภัณฑ์สารสกัดกัญชาทางการแพทย์ ยาเหน็บทวารหนักจากสารสกัดกัญชา
- การเปิดคลินิกให้คำปรึกษาการใช้สารสกัดกัญชา
- การปลูกต้นกล้ากัญชาต้นแรกสายพันธุ์ไทยโดยนายอนุทิน ชาญวีรกูล
- การแจกจ่ายน้ำมันกัญชาสูตรอาจารย์เดชา ศิริภัทร ประธานมูลนิธิข้าวขวัญ จังหวัดสุพรรณบุรี
- การลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกัญชาสำหรับประโยชน์ทางการแพทย์ของหน่วยงานต่าง ๆ
- การรอประเมินผลจากการจ่ายยาสุขไสยาศน์ที่มีกัญชาเป็นส่วนผสม
- การตรวจการปนเปื้อนในกัญชาเพื่อความปลอดภัย
- การเร่งขับเคลื่อนนโยบายกัญชาเสรีของพรรคภูมิใจไทย

		Subject Heading :
Source :	ข่าวสด	
Date :	5 ก.ย. 2562	Page : 3 No: 62211585

ชงแก้กม.ปลุกกัญชาบ้านละ6ต้น

นายศุภชัย ใจสมุทร ส.ส.บัญชีรายชื่อ พรรคภูมิใจไทย(ภท.) เปิดเผยว่า ในวันเสาร์ที่ 7 ก.ย. เวลา 09.00-17.00 น. ที่พรรคภูมิใจไทย จะจัดประชุมเพื่อรับฟังความเห็นภาคประชาชน ทั้งผู้ป่วย ภาครัฐ แพทย์แผนไทย และแพทย์พื้นบ้าน เป็นครั้งสุดท้าย เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากกัญชา ก่อนจะเสนอร่างแก้ไข พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ... และร่าง พ.ร.บ.สถาบันพืชยาเสพติดแห่งประเทศไทย ต่อสภาผู้แทนราษฎร ภายในสัปดาห์หน้า เพื่อบรรจุเป็นระเบียบวาระ ซึ่งคาดว่าเมื่อเปิดสมัยประชุมมาก็สามารถพิจารณาได้ทันที โดยมีเนื้อหาสาระเพื่อใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ และปลดล็อกให้ปลูกกัญชาได้ครัวเรือนละ 6 ต้น เพื่อรักษาสุขภาพที่พรรคได้หาเสียงไว้ ส่วนพี่น้องประชาชน สามารถติดตามได้ที่เฟซบุ๊กแฟนเพจ “คนภูมิใจไทย” <https://www.facebook.com/khonbhumjaiithai/> และเข้ามาแสดงความคิดเห็นได้ทางอินบ็อกซ์ของเพจ จะมีทีมงานรับเรื่องเอาไว้เพื่อพิจารณาร่วมกับที่ประชุม

“พรรคภูมิใจไทยเตรียมร่างกฎหมายตั้งแต่เรื่องกัญชา รวมทั้งเรื่องอื่นๆ รวมทั้งหมด 13 ร่างกฎหมาย ที่จะเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในสมัยประชุมนี้ คาดว่าจะมีการพิจารณาทันทีที่เปิดสมัยประชุมครั้งหน้าเช่นกัน” นายศุภชัยกล่าว

ภาพที่ 25 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์ข่าวสด วันที่ 5 กันยายน 2562

เดือนตุลาคม 2562

การนำเสนอข่าวเรื่องกัญชาทางแพทย์ของสื่อมวลชนในสื่อหนังสือพิมพ์ เดือน ตุลาคม 2562 มีข้อค้นพบดังนี้

ตารางที่ 51 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนตุลาคม 2562

หนังสือพิมพ์	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
กรุงเทพธุรกิจ	1	2.70
ข่าวสด	2	5.40
ข่าวหุ้น	-	-
คมชัดลึก	-	-
ฐานเศรษฐกิจ	-	-
ดอกเบี๋ยธุรกิจ	-	-
ทันหุ้น	-	-
บางกอกทูเดย์	-	-
บ้านเมือง	-	-
ประชาชาติธุรกิจ	1	2.70
ผู้จัดการรายวัน	-	-
ผู้จัดการสุดสัปดาห์	1	2.70
พิมพ์ไทย	-	-
มติชน	5	13.51
มติชนสุดสัปดาห์	-	-
วิญจักร	-	-
สยามกีฬา	-	-
สยามธุรกิจ	1	2.70
สยามรัฐ	1	2.70
สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์	-	-
อปท.นิวส์	3	8.10

หนังสือพิมพ์	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
เดลินิวส์	6	16.21
เนชั่นสุดสัปดาห์	-	-
แนวหน้า	3	8.10
ไทยรัฐ	12	32.43
ไทยโพสต์	1	2.70
The Nation	-	-
จำนวนข่าวทั้งหมด	37	100

หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนตุลาคม 2562 มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ไทยรัฐ ร้อยละ 32.43 เดลินิวส์ ร้อยละ 16.21 และ มติชน ร้อยละ 13.51

ตารางที่ 52 ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนตุลาคม 2562

ประเภทของแหล่งข่าว	จำนวนแหล่งข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
ภาครัฐบาล	25	51.02
ภาคเอกชน	-	-
ภาคประชาสังคม	-	-
ภาควิชาการ	9	18.36
นักข่าว/คอลัมนิสต์	10	20.40
แหล่งข่าวต่างประเทศ	3	6.12
อื่น ๆ	2	4.08
จำนวนแหล่งข่าวทั้งหมด	49	100

ประเภทของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนตุลาคม 2562 นั้น พบว่าบางข่าวมีการนำเสนอโดยใช้แหล่งข่าวหลายคนในข่าวเดียวกัน โดยเรียงตามลำดับประเภทของแหล่งข่าวที่ได้รับการพูดถึงอ้างอิงและพูดถึงในข่าวมากที่สุด ได้แก่

แหล่งข่าวจากภาครัฐบาล ร้อยละ 51.02 นักข่าว/คอลัมนิสต์ ร้อยละ 20.40 และ
ภาควิชาการ ร้อยละ 18.36

สำหรับแหล่งข่าวที่เป็นข่าว จำกัดเฉพาะประเภทของภาครัฐบาลที่ได้รับการ
กล่าวถึงมากที่สุดในเดือนตุลาคม 2562 มาจากหน่วยงานด้านที่เกี่ยวข้องกับด้าน
สาธารณสุข ด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา และด้านวิทยาศาสตร์ ดังต่อไปนี้

ด้านสาธารณสุข

นายอนุทิน รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ดร.สาธิต ปิตุเตชะ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข

นายแพทย์ไพศาล ดั่นคุ้ม เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา

นางศิรินุช ชีวันพิศาลนุกูล รองผู้อำนวยการองค์การเภสัชกรรม

นายแพทย์วิทยา สุริโย รองผู้อำนวยการโรงพยาบาลตราด

แพทย์หญิงกัญญาภักดิ์ ศีลารักษ์ นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการ

โรงพยาบาลพระอาจารย์ฝั้น อาจาโร

ด้านการศึกษา

นางกนกวรรณ วิชาวัลย์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.)

ด้านเศรษฐกิจ

นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ในฐานะเลขาธิการ
คณะกรรมการรัฐมนตรีเศรษฐกิจ หรือ ครม.เศรษฐกิจ

นายยุทธศักดิ์ สุภสร ผู้ว่าการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)

ด้านเศรษฐกิจ

นายแพทย์โอภาส การย์กวินพงศ์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์ทางการแพทย์

รวมถึงแหล่งข่าวในส่วนของภาครัฐบาลแต่ระบุตำแหน่งในข่าวที่เกี่ยวข้องกับ
ประเด็นกัญชาทางการแพทย์โดยตรง ได้แก่ พลเอกจรัล กุลละวณิชย์ ประธานที่ปรึกษา
กิตติมศักดิ์ โครงการเทศกาลกัญชาโลก

ทั้งนี้ ในกรณีของภาควิชาการ ผลการวิจัยพบว่าแหล่งข่าวจะเป็นผู้บริหาร
หรือบุคลากรที่หน่วยงานต้นสังกัดมีการดำเนินการวิจัยและพัฒนาหรือการเปิดหลักสูตร
และศูนย์ต่าง ๆ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกัญชา ดังนี้

ศ.ภญ.บังอร ศรีพานิชกุลชัย คณะเภสัชศาสตร์ คณะกรรมการขับเคลื่อน
การวิจัยและพัฒนาปัญญาเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ศ.ดร.อานันท์ ตันโซ ผอ.ศูนย์วิจัยและพัฒนาเกษตรธรรมชาติ มหาวิทยาลัย
แม่โจ้

ผศ.ดร.วัชรพงษ์ อินทรวงค์ รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร

นายปานเทพ พัวพงษ์พันธ์ คณบดีสถาบันแพทย์แผนบูรณาการและ
เวชศาสตร์ชะลอวัย มหาวิทยาลัยรังสิต

ตารางที่ 53 ทำที่ของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนตุลาคม
2562

ทำที่ของแหล่งข่าว	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
แสดงท่าทีเห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์	17	45.94
แสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์	1	2.70
ท่าที่เป็นกลาง เน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง	19	51.35
จำนวนข่าวทั้งหมด	37	100

ท่าทีของแหล่งข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในเดือนตุลาคม 2562 พบว่า ส่วนใหญ่แล้วเนื้อหาข่าวจะแสดงถึงท่าทีที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 51.35 ท่าทีที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ร้อยละ 45.94 และน้อยที่สุด คือ การแสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ร้อยละ 2.70

สำหรับตัวอย่างของการแสดงท่าทีของแหล่งข่าวในรูปแบบที่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และเป็นกลางหรือเน้นให้ข้อมูลข่าวสาร ดังต่อไปนี้

การแสดงให้เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงให้เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ของเดือน ตุลาคม 2562 นี้ พบว่ามีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการมองกัญชาในมุมมองดังต่อไปนี้

ประโยชน์ของกัญชาทางการแพทย์

กัญชามีประโยชน์ทางการแพทย์ เป็นความหวังในการรักษาผู้ป่วย เป็น ทางเลือกของผู้ป่วยที่จะเข้าถึงการรักษา นอกเหนือจากแพทย์แผนปัจจุบัน และประเทศ ไทยมีองค์ประกอบในการพัฒนากัญชาเพื่อการแพทย์ที่พร้อมในทุกด้าน รวมถึงทำให้ ประเทศไทยมีความมั่นคงทางด้านยาอีกด้วย

“กัญชาเป็นพืชที่ยอมรับกันว่ามีประโยชน์ทางการแพทย์ และได้กลายเป็น ความหวังในการนำมาใช้รักษาผู้ป่วยโรคต่าง ๆ” (สยามธุรกิจ, วันที่ 14 ตุลาคม 2562 หน้า 11)

“...เป็นโอกาสทางเลือกของผู้ป่วยไทยที่จะเข้าถึงการรักษาด้วยกัญชาทาง แพทย์ที่มีมาตรฐานและคุณภาพอย่างแท้จริง” (อปท.นิวส์, วันที่ 23 ตุลาคม 2562 หน้า 12)

ในกรณีของการใช้กัญชาทางการแพทย์นี้ยังมีข้อมูลจากแหล่งข่าวเสริมใน ประเด็นของความจำเป็นที่จะต้องมีการวิจัยและพัฒนา และการอบรมให้ความรู้กับผู้ ที่เกี่ยวข้อง เช่น แพทย์ที่จะต้องจ่ายยาหรือหอบ้าน เพื่อให้นักงาสามารถนำมาใช้เป็น ยาได้อย่างมีประโยชน์และมีประสิทธิภาพด้วย โดยเฉพาะการจัดให้มีโครงการ canna trag เพื่อพัฒนาระบบในการใช้ตรวจสอบติดตามการปลูกกัญชาในฟาร์มขนาดใหญ่ระดับ 10,000 ต้น (เดลินิวส์, วันที่ 12 ตุลาคม 2562 หน้า 16)

กัญชาเป็นพืชเศรษฐกิจ

มุมมองของกัญชาเป็นตัวกระตุ้นเศรษฐกิจนี้สะท้อนให้เห็นภาพการใช้ กัญชาในเชิงพาณิชย์ว่าจะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ของชาติได้ โดยเฉพาะการจัดมหกรรมกัญชาโลก หรือ World Cannabis Expo

นอกจากนั้นแล้ว แหล่งข่าวที่แสดงท่าทีต่อกัญชาทางการแพทย์ในทางบวก ยังมองว่ากัญชาคือพืชทางเลือกที่เกษตรกรจะปลูกเพื่อสร้างรายได้อีกด้วย

“กระแสกัญชาพืชเศรษฐกิจตัวใหม่กำลังถูกพูดถึงทั่วโลก ปัจจุบันตลาด กัญชาโลกปี 2018 มีมูลค่า 14.9 พันล้านเหรียญสหรัฐ และมีการคาดการณ์มูลค่าตลาดจะ

เพิ่มขึ้นเป็น 66 พันล้านเหรียญสหรัฐ ภายใน 5 ปี” (ประชาชาติธุรกิจ, วันที่ 21 ตุลาคม 2562 หน้า 3)

ประเทศไทยมีความพร้อมผ่าน “บุรีรัมย์โมเดล”

การแสดงท่าทีที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ว่าประเทศไทยมีความพร้อมแล้วนั้นเป็นมุมมองของนายอนุทิน รมว.สาธารณสุขและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ผ่านความพร้อมของ “บุรีรัมย์โมเดล” ในการปลูกและผลิตน้ำมันกัญชาเพื่อนำไปใช้ทางการแพทย์ และโรงพยาบาลคูเมืองบุรีรัมย์ (Khumuang Hospital Medical Cannabis)

กัญชาเสพติดยากกว่าเหล้าและบุหรี่

มุมมองนี้สะท้อนให้เห็นว่ากัญชาเสพติดยากกว่าเหล้าบุหรี่มาก

“กัญชานอกจากจะมีประโยชน์ทั้งทางการแพทย์และทางเศรษฐกิจแล้ว ยังเสพติดยากกว่าเหล้าและบุหรี่แบบเทียบกันไม่ได้เลยอีกด้วย อีกทั้งเหล้าและบุหรี่มีโทษต่อสุขภาพกลับสามารถหาซื้อได้ตามร้านสะดวกซื้อ” (ผู้จัดการสุดสัปดาห์, วันที่ 7 ตุลาคม 2562 หน้า 48-49)

กัญชาเป็นเรื่องสันตนาการ

มุมมองนี้ยกตัวอย่างจากกรณีของต่างประเทศในการเปิดคาเฟ่กัญชาในประเทศอเมริกา โดยท่าทีที่เป็นบวกนี้แสดงให้เห็นผ่านเนื้อความว่ากัญชาเป็นเรื่องของความบันเทิงในการสูบและเป็นเรื่องของประสบการณ์พิเศษที่สามารถแบ่งปันกันภายในครอบครัวได้ (มติชน, วันที่ 8 ตุลาคม 2562 หน้า 23)

การแสดงท่าทีที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์นี้ ผลการวิจัยยังพบวาทกรรมสำคัญจากแหล่งข่าวอีกด้วย กล่าวคือ

“กัญชาจากใต้ดินมาอยู่บนดิน”

“กัญชาจากผู้ร้ายมาเป็นพระเอก”

“กัญชาเป็นเรื่องสันตนาการ”

		Subject Heading :
Source :	แนวหน้า	
Date : 26 ต.ค. 2562	Page : 1,2	No: 62253728

อนูทินสุดปลื้ม กัญชารักษาโรครูดหนัก

“เสี่ยหนู” ฟุ้ง 3 เดือน นโยบายกัญชา นำพอใจหลายโรงพยาบาลใช้รักษาโรค
เพื่อการรักษาโรคลมชักเป็นรูปธรรม ▶ ต่อ : กัญชา - หน้า 2

ภาพที่ 26 ข่าวกัญชาจากหนังสือพิมพ์แนวหน้า วันที่ 26 ตุลาคม 2562

การแสดงท่าที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ของเดือน ตุลาคม 2562 นี้ พบว่าเป็นประเด็นที่เชื่อมโยงกับเรื่องของบุหรี่ไฟฟ้าไม่ใช่ประเด็นกัญชา โดยตรงจากพาดหัวข่าวว่า “ใช้บุหรี่ไฟฟ้าเสพกัญชาแล้ว”

การแสดงท่าที่ไม่สนับสนุนดังกล่าวพบว่าเป็นเรื่องของ (1) กัญชาทำลาย สุขภาพ และ (2) การใช้กัญชาควบคู่กับบุหรี่ไฟฟ้า โดยทำที่นั่นมีการใช้ความคิดเห็นจาก นักวิชาการ ภาครัฐบาล และตัวอย่างจากต่างประเทศเข้ามาขยายความ ตัวอย่างเช่น

การให้ข้อมูลโดยอ้างอิงถึงประเทศอเมริกาว่ายังมีกฎหมายที่ถือว่ากัญชา เป็นยาเสพติด ไม่ได้อนุญาตปลูกเสรีทั้งหมด

“ที่มีการให้ข้อมูลว่าสหรัฐฯ อนุญาตให้ปลูกกัญชาเสรีในบ้าน เท่าที่ผมฟัง จากผู้รู้ มีบางรัฐเท่านั้นที่อนุญาตให้ผู้ป่วยที่ต้องใช้กัญชาร่วมรักษาปลูกกัญชาในบ้าน และ เอพดีเออนุญาตให้ปลูกได้เพียง 2 ต้น (ไม่ใช่ปลูกบ้านละ 6 ต้น) ที่สำคัญต้องเป็น “เมล็ด กัญชา” ที่ได้รับจากเอพดีเอเท่านั้น...” (ไทยรัฐ, วันที่ 14 ตุลาคม 2562 หน้า 5)

หรือการอ้างอิงข้อมูลจากภาครัฐบาล โดยคุณนิยม เต็มศรีสุข เลขาธิการ ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.)

“...ชายไทยคนนี้พกกัญชาบินไปจากสนามบินสุวรรณภูมิไปเมืองซัปโปโร และถูกจับที่สนามบิน เพราะญี่ปุ่นถือว่ากัญชาเป็นยาเสพติดไม่ใช่พืชเศรษฐกิจ” (ไทยรัฐ, วันที่ 14 ตุลาคม 2562 หน้า 5)

ตลอดจนการพูดถึงกัญชาในแง่มุมที่นำพาประชาชนเข้าสู่ความเสี่ยง เนื่องจากยังไม่มี ความชัดเจนทั้งในเรื่องของการใช้ประโยชน์ทางการแพทย์และทางเศรษฐกิจ

การแสดงท่าทีเป็นกลาง เน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการแสดงท่าทีที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับ ประเด็นกัญชานี้ ผลการวิจัยพบว่าเป็นข่าวที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ข้อมูลความคืบหน้าในการ ดำเนินการหรือรายงานผลการดำเนินการ อาทิ หลักสูตรกัญชา การเปิดคลินิกกัญชา หรือ การส่งยากัญชา โดยไม่มีการแสดงความคิดเห็นของแหล่งข่าวในเนื้อหา ยกตัวอย่างจาก พาดหัวข่าวเช่น

“มข.คิดค้นยาเหน็บทวารหนักสกัดจากกัญชา” (เดลินิวส์, วันที่ 4 ตุลาคม 2562 หน้า 8)

“ส่งยากัญชาให้ 11 รพ. ภาคตะวันออก” (เดลินิวส์ (บ่าย), วันที่ 10 ตุลาคม 2562 หน้า 3)

“รพ.กำแพงเพชรเปิดคลินิกกัญชา” (ไทยรัฐ (บ่าย), วันที่ 16 ตุลาคม 2562 หน้า 8)

“สกลนครเก็บเกี่ยวกัญชาล็อตแรก” (มติชน (ตจว.), วันที่ 31 ตุลาคม 2562 หน้า 9)

1.2

วาทกรรมกัญชาทางการแพทย์จากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชน

ผลการวิจัยเรื่อง “การกำหนดวาระทางสังคมของสื่อเรื่องกัญชาทางการแพทย์” ได้แสดงให้เห็นท่าทีของสื่อมวลชน ทั้งที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ไม่เห็นด้วย และที่เป็นกลางหรือเน้นเพียงการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องเท่านั้น จากการแสดงท่าทีดังกล่าวสามารถสรุปเป็นวาทกรรมกัญชาทางการแพทย์จากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนได้ ดังนี้

1.2.1 วาทกรรมจากการกำหนดวาระทางสังคมในทางบวก

ผลการวิจัยพบว่าวาทกรรมทางบวกที่ปรากฏขึ้นจากทิศทางของความคิดเห็นนั้นมี 4 ประเด็นที่โดดเด่น ได้แก่ (1) วาทกรรม “กัญชาคือยารักษาโรค” (2) วาทกรรม “กัญชาคือภูมิปัญญาไทย” (3) วาทกรรม “กัญชาคือพืชเศรษฐกิจ” และ (4) วาทกรรม “คุณภาพกัญชาไทย” รายละเอียดมีดังต่อไปนี้

(1) วาทกรรม “กัญชาคือยารักษาโรค”

สำหรับวาทกรรมนี้พบว่า เกิดจากท่าทีของแหล่งข่าวที่มองว่ากัญชามีประโยชน์ทางการแพทย์ เป็นความหวังในการรักษาผู้ป่วย เป็นทางเลือกของผู้ป่วยที่จะเข้าถึงการรักษานอกเหนือจากแพทย์แผนปัจจุบัน และประเทศไทยมีองค์ประกอบในการพัฒนา กัญชาเพื่อการแพทย์ที่พร้อมในทุกด้าน รวมถึงทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคงทางด้านยา

“กัญชาเป็นพืชที่ยอมรับกันว่ามีประโยชน์ทางการแพทย์ และได้กลายเป็นความหวังในการนำมาใช้รักษาผู้ป่วยโรคต่าง ๆ” (สยามธุรกิจ, วันที่ 14 ตุลาคม 2562 หน้า 11)

“...เป็นโอกาสทางเลือกของผู้ป่วยไทยที่จะเข้าถึงการรักษาด้วยกัญชาทางการแพทย์ที่มีมาตรฐานและคุณภาพอย่างแท้จริง” (อปท.นิวส์, วันที่ 23 ตุลาคม 2562 หน้า 12)

“ทุกวันนี้ผู้ป่วยหลายคน โดยเฉพาะผู้ป่วยมะเร็ง ยิ่งระยะสุดท้าย ที่มีความหวังที่ต้องการลดความเจ็บป่วยจากภาวะโรคหั่นมาหาและใช้น้ำมันสกัดจากกัญชากันจำนวนมาก” (ไทยโพสต์, วันที่ 28 กันยายน 2561 หน้า 8)

ในกรณีนี้จะสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจนว่าคำที่ถูกเลือกใช้และขยายความของวาทกรรมทางบวก คือ คำที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วย เช่น “ความหวัง” “ทางเลือก” รวมถึงวลีอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับมุมมองว่ากัญชาเป็นประโยชน์ต่อผู้ป่วย “ที่หวังยืดชีวิตเอาไว้” เป็น “ผลิตภัณฑ์ยาสร้างสุข” ที่ทำให้ผู้ป่วยมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น ตัวอย่างเช่น

“กัญชารักษาโรคร้าย”

“ส่งเสริมความมั่นคงทางยา”

“พืชสมุนไพรหลังบ้าน”

“ปกป้องชีวิตคนป่วย”

“กัญชาเป็นพืชเทวดา”

“กัญชาคู่ชาติ จากพืชร้ายสู่ยาวิเศษสู้โรค ร้อยเหตุผลกัญชาไทยเจ๋งสุดในโลก” (ไทยรัฐ, วันที่ 10 มีนาคม 2562 หน้า 20)

วาทกรรมกัญชาคือยารักษาโรคนั้น ผลการวิจัยยังพบอีกด้วยว่าคำสำคัญที่ปรากฏขึ้นมาเพื่อกำหนดท่าทีของสังคม คือ คำว่า “อสิรภาพทางยา” และเรื่องของ “ความเหลื่อมล้ำ”

“กัญชาคืออสิรภาพทางยาในระดับหนึ่งทีเดียว เพราะว่ายาต้านมะเร็งที่ดีดิลิทธิบัตรแพงมาก เป็นหมื่น ๆ ล้านบาท ถ้าเกิดเราสามารถจะพัฒนายาจากกัญชาได้ ก็หวังว่าจะช่วยประเทศชาติได้อย่างมหาศาล” (มติชน, วันที่ 27 กันยายน 2561 หน้า 9)

ทั้งนี้ การแสดงท่าทีในเรื่องนี้นั้นจะควบคู่ไปกับประเด็นกฎหมายยาเสพติดและการใช้ ม.44 เพื่อปลดล็อกให้สามารถนำกัญชามาใช้ทางการแพทย์ได้ทันเวลา

“หากใช้ ม.44 ปลดล็อกจริงจะเป็นประโยชน์กับผู้ป่วยที่จำเป็นต้องใช้อย่างมาก เพราะทันทีที่ออกคำสั่งจะสามารถสกัดน้ำมันกัญชาได้ และเมื่อได้สารสกัดน้ำมันกัญชาแล้ว จากนั้นในทางการแพทย์จะนำไปแปรรูปเพื่อการรักษาบำบัดผู้ป่วยได้หลากหลาย ทั้งในรูปของครีมทาผิว ยาเหน็บ น้ำมันหยด เป็นต้น” (มติชน, วันที่ 21 กันยายน 2561 หน้า 1,7)

(2) วาทกรรม “กัญชาคือภูมิปัญญาไทย”

สำหรับวาทกรรมความเป็นภูมิปัญญาไทยของกัญชานี้มาจากมุมมองว่ามีตำรับยามากมายที่มีกัญชาเป็นส่วนประกอบ ประเทศไทยมีภูมิปัญญาและสิ่งสมประสงค์ในการใช้กัญชาเป็นยามาอย่างยาวนาน ที่สำคัญ คือ การใช้กัญชาไทยในตำรับยาไทยได้มีการจำกัดสารสำคัญในกัญชาเอาไว้แล้ว และรู้วิธีการใช้ว่าอย่างไรจึงจะเป็นยาและอย่างไรจึงจะเป็นการเสพติด แต่อุปสรรคของการใช้กัญชาเพื่อการแพทย์นั้นเกิดขึ้นจากมุมมองว่ากัญชาไม่ทันสมัย ไม่ปลอดภัย ตามมาตรฐานสากล

ในการแสดงท่าทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์ในฐานะภูมิปัญญาของประเทศไทยนี้ เหตุผลสำคัญที่ยกขึ้นมาใช้สนับสนุน คือ การเป็น “ภูมิปัญญาพระราชทาน” ตลอดจนการเชื่อมโยงเข้ากับ “ประวัติศาสตร์” อาทิ มีปรากฏในตำรายาไทยโบราณมาตั้งแต่สมัยสมเด็จพระนารายณ์แห่งกรุงศรีอยุธยาหรือรัตนโกสินทร์ตอนต้น เป็นต้นและปรากฏอยู่ในตำราแพทย์แผนไทยโบราณ แต่ด้วยปัญหาทางการเมืองทำให้แพทย์แผนไทยขาดตอนและการรวบรวมภูมิปัญญาไทยมีความยากยิ่งขึ้น (ผู้จัดการสุดสัปดาห์, วันที่ 1 ตุลาคม 2561 หน้า 48-50)

“เพราะเป็นองค์ความรู้มรดกทางภูมิปัญญา มีนักร้อยนับพันตำรับยาที่มีกัญชาเป็นส่วนประกอบ สามารถใช้วิธีการสกัดสารในกัญชาตามวิถีกัญชาดั้งเดิมได้” (แนวหน้า, วันที่ 11 กรกฎาคม 2561 หน้า 5)

“ตำรับยาไทยมีการใช้พืชกัญชามานานมาก ก่อนการแพทย์ปัจจุบันในประเทศด้วยซ้ำ และยังเป็นการต่อยอดที่เราถูกกลืนมา 30-40 ปี” (แนวหน้า, วันที่ 27 กรกฎาคม 2561 หน้า 5)

“กัญชานับเป็นพืชที่มีอยู่ในตำรับยาไทยมานานนับพันปี โดยมีจารึกในตำรายาต่าง ๆ จำนวนมาก” (เดลินิวส์, วันที่ 2 มีนาคม 2562 หน้า 12)

ในความเป็นภูมิปัญญาไทยนี้ การให้ข้อมูลจากแหล่งข่าววิชาการยังแสดงให้เห็นอีกด้วยว่า การใช้กัญชาไทยไม่ได้เป็นการใช้ยาเดี่ยวแต่เพียงอย่างเดียว

“เพราะด้วยความที่ภูมิปัญญาไทยเขาไม่ได้ใช้สมุนไพรเป็นสมุนไพรเดี่ยว เหตุผลเพราะเขารู้และมีภูมิปัญญารู้ว่าการใช้สมุนไพรเดี่ยวมีโทษกลับมาด้วย ภูมิปัญญาไทยไม่เคยใช้ยาเดี่ยวตั้งแต่โบราณเลย เมื่อไหร่ก็ตามที่จะใช้สมุนไพรหนึ่งตัวต้อง

ประกอบด้วยอีกสองสามตัวเพื่อแก้ฤทธิ์ของมัน” (แนวหน้า, วันที่ 11 กรกฎาคม 2561 หน้า 5)

ทั้งนี้ มุมมองในท่าที่ที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์ในฐานะมรดกทางภูมิปัญญาที่ยังมองอีกด้วยว่าจะเป็นประโยชน์ทั้งกับคนไข้ในการรักษาโรคและประหยัดค่าใช้จ่ายอีกด้วย

“หากสามารถนำกัญชามาใช้ประโยชน์ควบคู่ได้จะสามารถลดการใช้ยาแผนปัจจุบัน เพื่อประโยชน์ของคนไข้และลดค่าใช้จ่ายชื้อยาจากต่างประเทศด้วย” (ไทยโพสต์, วันที่ 31 กรกฎาคม 2561 หน้า 8)

สำหรับวาทกรรมนี้ ผลการวิจัยพบว่า ท่าทีของแหล่งข่าวจะเน้นให้เห็นถึงผลกระทบของมายาคติต่อกัญชา ส่งผลให้พืชกัญชาจากที่เคยเป็นสมุนไพรทางการแพทย์กลายเป็นยาเสพติด อีกทั้งในปัจจุบันยังเกิดปัญหาจากการสร้างมายาคติว่าการปลดล็อกกัญชาจะทำให้มี “คนขี้ยา” มากขึ้นและมีการใช้ในทางที่ผิดมากขึ้น

นอกเหนือจากนั้นแล้ว วาทกรรมกัญชาคือภูมิปัญญาไทยนี้ยังปรากฏควบคู่กับเรื่องของแพทย์แผนไทยและ “หมอพื้นบ้าน” เป็น “การต่อสู้ระหว่างการแพทย์แผนไทยกับการแพทย์สมัยใหม่” ตลอดจนการเข้าถึงกัญชาได้ของผู้ป่วยจึงเป็นเรื่องของการดูแลตัวเองที่ตรงกันข้ามกับผลประโยชน์ของบริษัททุน และ “คู่ตรงข้ามกับความเป็นวิทยาศาสตร์”

“ต้องยอมรับว่าตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา คำว่าแพทย์แผนไทย หมอพื้นบ้าน ถูกควบคุมอย่างเข้มงวดด้วยเหตุผลสำคัญ คือ ไม่เป็นวิทยาศาสตร์ ซึ่งส่งผลทำให้องค์ความรู้ของบรรพบุรุษที่สั่งสมกันมาพลอยสูญหายไปจำนวนไม่น้อย” (ผู้จัดการสุดสัปดาห์, วันที่ 23 เมษายน 2562 หน้า 3)

(3) วาทกรรม “กัญชาคือพืชเศรษฐกิจ”

สำหรับวาทกรรมนี้พบว่ามีคำสำคัญที่ปรากฏซ้ำ ๆ จากทุกแหล่งข่าว คือ คำว่า “พืชเศรษฐกิจ” “อุตสาหกรรมกัญชา” “ทางเลือก” นอกเหนือจากนั้นแล้วยังมีการเปรียบเทียบกัญชาในแง่มุมมองเศรษฐกิจว่าเป็น “อควินม้าขาวช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจให้เดินหน้า” “พืชทองคำแห่งประเทศไทย” “กัญชาคือซูเปอร์ไฮเวย์” “กัญชาเป็นทองคำเขียว”

โดยการแสดงท่าทีนี้ทางเศรษฐกิจนี้จะมุ่งใช้เหตุผลไปที่ประโยชน์ที่ตกแก่เกษตรกร ในขณะที่วาทกรรมทางบวกในเรื่องของกัญชา คือ ยารักษาโรคนั้นจะมุ่งเน้นไปที่ผู้ป่วย

“ขณะนี้พืชสมุนไพรที่ถูกต้องจับตามองเป็นอย่างมากและลุ่มจะให้พืชเศรษฐกิจหลักตัวใหม่ที่เกษตรกรจะล้มตาอำปากหลุดพ้นจากความยากจนได้ คือ กัญชา” (สยามรัฐ, วันที่ 30 พฤศจิกายน 2561 หน้า 8)

“กัญชายังเป็นโอกาสของเกษตรกร สามารถสร้างอาชีพที่มั่นคง สร้างรายได้ให้กับตนเองและประเทศ” (มติชน, วันที่ 14 พฤศจิกายน 2561 หน้า 1,3)

ในขณะที่เดียวกันความเป็นพืชเศรษฐกิจนี้จะถูกนำเสนอควบคู่กับเรื่องของ “ความร่ำรวย” อีกด้วย โดยมองว่า กัญชาเป็นพืชเศรษฐกิจตัวใหม่ที่สามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรได้ในอนาคต โดยเฉพาะการปลูกเพื่อส่งออกหรือเพื่อขายในประเทศจะทำให้มีรายได้ถึงกิโลกรัมละ 12,000 บาท ดังนั้น การคลายล็อกให้กัญชาใช้ทางการแพทย์ได้จึงเป็นการทำให้กัญชา “หลุดพ้นจากโคลนตม” ในฐานะพืชเสพติดกลายเป็นพืชเศรษฐกิจ (ผู้จัดการสุดสัปดาห์, วันที่ 24 ธันวาคม 2561 หน้า 7) และการปลดล็อกจาก “ผู้ร้ายกลายเป็นพระเอก”

“กัญชาพืชเศรษฐกิจใหม่ นำไทยรุ่งเรือง” (แนวหน้า, วันที่ 1 ธันวาคม 2561 หน้า 3)

เป็นที่น่าสังเกตว่าวาทกรรมในเรื่องของการเป็นพืชเศรษฐกิจของกัญชาจะมีความเชื่อมโยงกับแหล่งข่าว 2 กลุ่ม คือ กลุ่มพรรคการเมือง คือ พรรคภูมิใจไทย และกลุ่มภาคประชาชน คือ กลุ่มสภาเกษตรกรและกลุ่มสภากัญชาไทย โดยมองว่ากัญชา คือ “พืชแก้จน พืชเศรษฐกิจชนิดใหม่” ที่ช่วยแก้ไขปัญหาคความยากจน และการยกตัวอย่างจาก “แคลิฟอร์เนียโมเดล” ที่อนุญาตให้ประชาชนปลูกกัญชาไว้ที่บ้านได้ครอบครัวละ 6 ต้น โดยเก็บค่าธรรมเนียมการปลูกต้นละ 1 ดอลลาร์

“หากนำโมเดลดังกล่าวมาใช้กับไทย จะทำให้ทุกครอบครัวสามารถปลูกกัญชาได้ โดยไม่ติดข้อจำกัดเรื่องค่าใบอนุญาตการปลูกที่สูงถึง 30 ล้านบาท” (คมชัดลึก, วันที่ 19 มกราคม 2562 หน้า 18-19)

ผลการวิจัยยังพบอีกด้วยว่า การนำเสนอมุมมองนี้มักจะควบคู่ไปกับตัวอย่างการให้ข้อมูลทางตัวเลข เช่น “กัญชา 1 ต้น ออกดอกได้ 1 กิโลกรัม ซึ่ง 1 กิโลกรัมมีมูลค่า

70,000 บาท และ 1 บ้านมี 6 ต้น สามารถสร้างรายได้ต่อปี คือ 420,000 บาท” (ไทยโพสต์, วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2562 หน้า 3)

“มันถึงเวลาที่เราต้องใช้ประโยชน์จากกัญชาอย่างคุ้มค่า โดยเฉพาะทางการแพทย์ ในขณะที่เดียวกันเราต้องให้คนไทยได้ประโยชน์จากการปลูกพืชเศรษฐกิจตัวใหม่ที่จะช่วยแก้ปัญหาปากท้อง” (คมชัดลึก, วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2562 หน้า 2)

“เลี้ยหนูดันปลูกกัญชาถูก กม. มันใจช่วยไทยรายได้ปลดหนี้-ร่ำรวย” (แนวหน้า, วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2562 หน้า 9)

(4) วาทกรรม “คุณภาพกัญชาไทย”

ท่าที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์นี้มองว่ากัญชาของประเทศไทยมีคุณสมบัติที่ดีทางการแพทย์ และประเทศไทยพร้อมแล้ว ในขณะที่เดียวกัน ผลการวิจัยพบว่ามี การเชื่อมโยงกับความเป็น “ยาเสพติด” ของกัญชาอีกด้วย โดยมีการแสดงท่าทีผ่านการยกตัวอย่างว่า เมื่อกัญชาถูกมองว่าเป็นยาเสพติดจึงไม่สามารถทำอะไรได้

“กัญชาจากไทยมีคุณภาพดี ให้สารสำคัญสูง ให้ผลทางการรักษาโรคสูงกว่า กัญชาที่ปลูกในแคนาดาหรือในสหรัฐ” (สยามรัฐ, วันที่ 20 มิถุนายน 2561 หน้า 5)

“ปลดล็อกกัญชาสู่ยารักษาโรค สายพันธุ์ไทย (เคย) ดีที่สุดในโลก” (สยามรัฐ, วันที่ 20 มิถุนายน 2561 หน้า 5)

“ถ้าดูไปในอดีต กัญชาไทยถือว่าเป็นสายพันธุ์ที่ดีที่สุดในโลก แต่เนื่องจากเป็นยาเสพติดจึงไม่สามารถทำอะไรได้” (กรุงเทพธุรกิจ, วันที่ 7 มิถุนายน 2561 หน้า 15)

คุณภาพของกัญชาไทยนี้ยังมีความเชื่อมโยงถึงกัญชาพันธุ์บุรีรัมย์ หรือที่เรียกว่า “พันธุ์รัมย์” อีกด้วย

“แท้จริงแล้วกัญชาไทยนั้นได้ชื่อว่าเป็นกัญชาพันธุ์ดีที่สุดในโลก มีคุณภาพยาสูงที่สุดในโลก เพราะมีสภาพภูมิอากาศ ดิน น้ำ และอยู่ในโซนใกล้เส้นศูนย์สูตร วิเศษกว่าที่ใดในโลกนี้” (แนวหน้า, วันที่ 2 มีนาคม 2562 หน้า 2)

1.2.2 วาทกรรมจากการกำหนดวาระทางสังคมในทางลบ

ผลการวิจัยพบว่าวาทกรรมที่ปรากฏขึ้นจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนในทางลบนั้นที่เด่นชัดมี 3 ประเด็น ได้แก่ (1) “กัญชาคือดาบสองคม” (2) “นักเสพกัญชาหน้าใหม่” และ (3) “กัญชาเป็นเรื่องการเมือง” รายละเอียดมีดังต่อไปนี้

(1) วาทกรรม “กัญชาคือดาบสองคม”

สำหรับวาทกรรมในทางลบนี้นับว่าเกิดจากการมองว่าสมุนไพรทุกชนิดจะมีทั้งคุณและโทษ แม้ว่ามุมมองนี้จะควบคู่ไปกับการเห็นในด้านบวกของกัญชาแต่ก็ยังมองในมุมลบเนื่องจาก **“ยังเร็วเกินไปที่จะประเมินว่ากัญชาเกิดประโยชน์”** และประเทศไทยมีอาการ **“ตื่นกัญชา”** จนไม่คำนึงถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้น ดังนั้นจึงไม่ควรเปิดเสรีกัญชา

ประเด็นสำคัญในการแสดงท่าทีที่ไม่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์ที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจน คือ การเปรียบเทียบถึงเรื่องของกัญชาในแง่มุมของ **“คุณ”** และ **“โทษ”** โดยเฉพาะหากมีการเอากัญชาทางการแพทย์ไปใช้เป็นยาเสพติด หรือใช้อย่างผิดวัตถุประสงค์

“ปี 2562 จับตาปลดล็อกกัญชา จากยาเสพติดสู่ยารักษาโรค ระวังคุณอนันต์...โทษมหันต์” (ไทยรัฐ, วันที่ 3 มกราคม 2562 หน้า 12)

การเป็น “ดาบสองคม” ของกัญชา นี้ นอกจากจะเกิดจากกัญชาโดยตรงแล้วนั้น ยังเกิดขึ้นจากตัวของผู้ใช้กัญชาเองด้วย เนื่องจากการได้รับข้อมูลที่ผิดจากสื่อออนไลน์หรือการค้นหาข้อมูลเองจากทางกูเกิลยิ่งจะทำให้เกิดผลเสียเพราะขาด **“ภูมิคุ้มกันทางความเข้าใจ”**

“นิสัยคนไทย ซึ่งย่อว่าแต่ยาที่เป็นดาบสองคมอันตรายถึงชีวิต (ถ้าใช้ผิด ๆ) เลย สิ้นค้าสารพัดชนิดที่มีใบกำกับการใช้ หรือคู่มือแนบมาในกล่องก็มักจะไม่ค่อยได้อ่านกัน” (คมชัดลึก, วันที่ 27 กันยายน 2561 หน้า 2)

นอกจากนั้นแล้ว ยังมีเรื่องของความวิตกกังวลจากอันตรายที่เกิดจากความเป็น **“เหรียญสองด้านของกัญชา”** อันเกิดจากการใช้กัญชาผิดวิธี การเปรียบเทียบโทษภัยระหว่างเหล้าบุหรี่ปั้กับกัญชา และการใช้สิ่งเสพติดเหล่านี้ร่วมกันอีกด้วย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องควบคุมทั้งในส่วนของคุณโทษและประโยชน์ที่แฝงอยู่ของกัญชา

“ด้านหนึ่งก็สุขภาพก็ออกฤทธิ์ที่พึงประสงค์เพื่อการปรับแก้สมดุล กระตุ้นร่างกาย แต่อีกด้านก็อาจส่งผลให้เกิดความผิดปกติต่อร่างกายและระบบประสาท นำไปสู่การเสียชีวิตได้” (มติชน, วันที่ 6 มิถุนายน 2562 หน้า 22)

“ใช้น้ำมันก็สุขภาพมีผลข้างเคียง แพทย์ห่วงกระทบสมองถ้าใช้ผิดวิธี” (ข่าวสด, วันที่ 6 มิถุนายน 2562 หน้า 21)

“สูบบุหรี่ยังเป็นปัญหา แล้วถ้าเป็นก็สุขภาพละ” (สยามรัฐ, วันที่ 26 มิถุนายน 2562 หน้า 5)

(2) วาทกรรม “นักเสพก็สุขภาพหน้าใหม่”

สำหรับวาทกรรมในทางลบนี้พบว่าเกิดจากการแสดงท่าทีที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นสุขภาพทางแพทย์ และยังคงมองว่า “**ก็สุขภาพเป็นยาเสพติด**” มีความเสี่ยงและผลกระทบมากโดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่น ตลอดจนจนมีผลต่อการ “เพิ่มนักเสพติดหน้าใหม่” ให้เกิดขึ้นมากเพราะความอยากรู้อยากลอง ส่งผลต่อการเป็นประชากรด้อยคุณภาพทั้งทางสมองและทางร่างกาย โดยใช้ข้อมูลสนับสนุนจากต่างประเทศว่าก็สุขภาพส่งผลกระทบต่อวัยรุ่นอย่างรุนแรง เช่น ในประเทศแคนาดา เป็นต้น

“ก็สุขภาพถูกกฎหมายในรูปแบบขนม กระตุ้นวัยรุ่นเสพติดเพิ่ม” (ไทยโพสต์, วันที่ 29 ตุลาคม 2561 หน้า 14)

“ก็สุขภาพเป็นอันตรายต่อสมองวัยรุ่นมากกว่าแอลกอฮอล์” (แนวหน้า, วันที่ 14 ตุลาคม 2561 หน้า 17)

“ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยต่อการเปิดเสรีก็สุขภาพและกระท่อม เพราะกลัวเด็กเยาวชนใช้ในทางที่ผิด ทำลายสุขภาพและสังคม และเป็นปัญหาสังคม ปัญหาอาชญากรรมอื่น ๆ ตามมา” (ไทยรัฐ, วันที่ 26 พฤศจิกายน 2561 หน้า 15)

“มีงานวิจัยระดับสากลพบว่า ก็สุขภาพเป็นประตูสู่การใช้สารเสพติดร้ายแรงอื่น หากในอนาคตประชาชน เด็ก และเยาวชน เข้าถึงกันทุกครัวเรือน สังคมไทยจะหายหน้าขนาดไหน” (ฐานเศรษฐกิจ, วันที่ 18 กรกฎาคม 2562 หน้า 7)

ในมุมมองของการสร้างนักเสพติดหน้าใหม่นี้ ยังมีการพูดถึงก็สุขภาพโดยเปรียบเทียบกับยาบ้าและบุหรี่ ดังนั้นการปลดล็อกก็สุขภาพจะส่งผลให้มีการใช้ก็สุขภาพในรูปแบบผิด ๆ ทำให้เกิดพิษภัยและยังเป็นการ “ย้ายนักสูบบุหรี่มาเป็นนักเสพก็สุขภาพ” อีกด้วย ในมุมมองนี้มี

การใช้คำที่เชื่อมโยงกับความเป็นยาเสพติดของกัญชา ได้แก่ “**สิ่งมอมเมา**” และคำกริยาที่เลือกใช้ คือ คำว่า “**พื้**” ในส่วนของผลกระทบจากกัญชาที่ได้รับการพูดถึงก็จะเป็นคำกริยาที่แสดงผลกระทบในทางลบอย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น “**เมา**” “**จิตหลอน**” “**เพื่อ**” “**คลั่ง**” “**บางรายถึงขนาดช็อก หรือหมดสติ**”

ประเด็นที่น่าสังเกต คือ การเชื่อมโยงกับการบังคับใช้กฎหมาย โดยเปรียบเทียบกับ การบังคับกฎหมายในเรื่องอื่น ๆ ตัวอย่างเช่น การสวมหมวกนิรภัย การจำหน่ายเหล้าบุหรี่ปั้วให้กับเยาวชน เป็นต้น

“ประเทศไทยมีปัญหาการบังคับใช้กฎหมายมาโดยตลอด... จะควบคุมไม่ให้มีการจำหน่ายกัญชาสู่ตลาดมืดได้อย่างไร” (แนวหน้า, วันที่ 23 กรกฎาคม 2562 หน้า 2)

(3) วาทกรรม “กัญชาเป็นเรื่องการเมือง”

สำหรับวาทกรรม “กัญชาเป็นเรื่องการเมือง” นี้พบว่า เกิดจากท่าทีที่มองว่าเรื่องของกัญชาทางการแพทย์เป็นเรื่องการเมือง และเป็นเรื่องของผลประโยชน์เฉพาะกลุ่มที่จะได้รับจากการเลือกตั้ง ผลการวิจัยยังได้พบอีกด้วยว่า วาทกรรมในเรื่องของการเมืองนี้ยังถูกอ้างอิงกับท่าทีทางบวกในเรื่องของการเมืองซึ่งปลุกกระแสความเป็น “พืชเศรษฐกิจ” โดยให้ข้อมูลในด้านตรงกันข้ามว่า “**อย่าเพิ่งหวังรวย**” โดยยกตัวอย่างประกอบจากประเทศอเมริกาว่ากำลังมีปัญหาในเรื่องของกัญชาสันตลาตทำให้ราคาตก

“**ที่หวังจะปลูกกันบ้านละ 50 ต้นนั้น เป็น 100 ต้น เป็นไร่ ๆ ก็พุดกันได้** เพียงเพื่อปลุกกระแสนิยมหวังผลเลือกตั้งเท่านั้น” (สยามรัฐ, วันที่ 16 มกราคม 2562 หน้า 5)

ประเด็นที่สอง ทำที่ของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่อง กัญชาทางการแพทย์

2.1

ทำที่ของสาธารณชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์

ผู้วิจัยศึกษาและวิเคราะห์ทำที่ของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์ โดยเชื่อมโยงกับจำนวนการโพสต์ของแหล่งข้อมูลประเภทสื่อมวลชน ประเภทสื่อดั้งเดิมในโลกออนไลน์ และสื่อที่เกิดจากโลกออนไลน์ เจาะจงเลือกจากการแสดงความรู้สึกผ่านโพสต์ที่เกี่ยวข้องจากการคอมเมนต์หรือแสดงความคิดเห็น และการกดแชร์หรือแบ่งปันข้อมูล โดยเลือกศึกษาแบบเจาะจงจากเฟซบุ๊กเพจของ (1) เพจThairath – ไทยรัฐออนไลน์ (2) เพจ Khaosod - ข่าวสด (3) เพจ Ch7HD-ช่องเจ็ด (4) เพจอีจัน (5) เพจอีเจียบ เลียบด่วน (6) เพจ Drama-addict (7) เพจ อนุทิน ชาญวีรกุล (8) เพจคนภูมิใจไทย (9) เพจกระทรวงสาธารณสุข (10) เพจ Fda Thai และ (11) เพจ Hfocus

สำหรับการเจาะจงเก็บข้อมูลเฉพาะจากเฟซบุ๊กเพจจากแหล่งข้อมูลข้างต้นนี้ เนื่องจาก การทบทวนงานวิจัยทำให้ได้พบว่า การกำหนดวาระข่าวสารในปัจจุบันจะมีลักษณะของการกำหนดวาระข่าวสารแบบผกผัน (Reverse Agenda-Setting) ในความหมายถึง สื่อสังคมออนไลน์ได้กลายมาเป็นช่องทางหลักในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร สภาพการณ์นี้เอื้อให้ประชาชนสร้างและเผยแพร่เนื้อหาได้ด้วยตนเอง ดังนั้น สาธารณชนจึงอาจเป็นผู้กำหนดวาระสื่อได้ด้วย

ผลการวิจัยพบทำที่ของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์ รายละเอียดดังนี้

2.1.1 เพจ Thairath – ไทยรัฐออนไลน์

เพจ Thairath – ไทยรัฐออนไลน์ (<https://www.facebook.com/thairath/>) เพจนี้ถูกอย่างเป็นทางการของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและไทยรัฐทีวี มีจำนวนผู้กดไลก์ 11,492,981 คน และจำนวนผู้กดติดตาม 11,987,805 คน (ข้อมูลเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2563)

ภาพที่ 27 เพจ Thairath – ไทยรัฐออนไลน์ (<https://www.facebook.com/thairath/>)

ผลการวิจัยพบว่า ท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องปัญหาทางการแพทย์ โดยเชื่อมโยงกับการแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นผ่านโพสต์ที่เกี่ยวข้องของเพจ Thairath – ไทยรัฐออนไลน์ รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 54 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของปัญหาทางการแพทย์ของเพจ Thairath – ไทยรัฐออนไลน์

เดือน	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
มิถุนายน 2561	-	-
กรกฎาคม 2561	1	1.19
สิงหาคม 2561	1	1.19
กันยายน 2561	1	1.19
ตุลาคม 2561	3	3.57
พฤศจิกายน 2561	11	13.09

เดือน	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
ธันวาคม 2561	1	1.19
มกราคม 2562	7	8.33
กุมภาพันธ์ 2562	12	14.28
มีนาคม 2562	9	10.71
เมษายน 2562	14	16.66
พฤษภาคม 2562	8	9.52
มิถุนายน 2562	5	5.95
กรกฎาคม 2562	5	5.95
สิงหาคม 2562	6	7.14
กันยายน 2562	-	-
ตุลาคม 2562	-	-
จำนวนข่าวทั้งหมด	84	100

การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของเพจ Thairath – ไทยรัฐออนไลน์พบว่า เดือนที่นำเสนอข่าวมากที่สุดใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ เดือนเมษายน 2562 ร้อยละ 16.66 รองลงมาคือเดือนกุมภาพันธ์ 2562 ร้อยละ 14.28 และเดือนพฤศจิกายน 2561 ร้อยละ 13.09 ตามลำดับ

สำหรับท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์ โดยเชื่อมโยงกับการแสดงความรู้สึกผ่านโพสต์ที่เกี่ยวข้องของเพจ Thairath – ไทยรัฐออนไลน์พบว่ามีทั้งการแสดงท่าทีในรูปแบบต่าง ๆ โดยอ้างอิงความรู้ทั้งที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยจากประสบการณ์ตรงของตนเอง หรือที่เคยพบเห็นมา หรือที่อ่านงานวิจัย ข้อมูลและข่าวจากแหล่งข่าวต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ท่าทีของสาธารณชนที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์

การแสดงท่าทีของสาธารณชนที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์ของผู้ติดตามเพจ Thairath – ไทยรัฐออนไลน์ พบว่าเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกัญชาเป็นยารักษาโรคมะเร็งที่มีพิษภัยน้อยกว่าเหล้า และการมีผลกระทบนั้นเนื่องจากผู้ใช้ใช้ผิดประเภท เป็นพืชทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อความร่ำรวย และการมองประเด็นกัญชาทางลบเกิดจากการสื่อสารของสื่อมวลชนที่มีกลุ่มทุนอยู่เบื้องหลัง ผลการวิจัยที่พบดังตัวอย่างต่อไปนี้

กัญชาเป็นยารักษาโรค

“ถึงวันนี้ไม่ควรจับคนพกและสูบกัญชาแล้วครับ เพราะมีกัญชาหลายสายพันธุ์ที่สูบแล้วไม่เป็นอันตรายและรักษาโรคได้โดยเฉพาะโรคมะเร็งครับ”

“กัญชาเป็นพืชที่มีคุณสมบัติที่เป็นประโยชน์สามารถเอาไปสกัดเป็นยารักษาโรคได้ (ต่างจากใบยาสูบที่เอามาแปรรูปสูบเพื่อให้มีนิโคตินและติดยา ๆ ยิ่งกว่ากัญชาอีก) กลับกลายเป็นสิ่งผิดกฎหมาย (ผมจะรอดูว่าอนาคตจะมีขายตาม 7-11 ใหม) ประเทศที่เจริญและพัฒนาแล้วเขาไม่เคยห้ามเลย ใครใคร่ปลูก ๆ ใครใคร่สูบ ๆ เต็มที่ แคมเปญให้คอกัญชาได้พบปะยังกะงานระดับโลก”

“ที่นี่ยุคอเมริกา กัญชาใช้ในทางการแพทย์และถูกกฎหมายราว 30 มลรัฐ ได้ผลดีเยี่ยม ประเทศไทยเราควรรีบทำการวิจัยมาใช้กับคนให้เร็วที่สุดจะได้ช่วยเหลือผู้ป่วยที่ต้องการทางเลือกในการรักษาและอีก 10 มลรัฐซื้อขายสูบเพื่อความผ่อนคลาย”

“ไม่เชื่อก็ต้องเชื่อ ผมเป็นคนหนึ่งที่ตัดสินใจซื้อมารักษาแม่ แม่ผมปวดหลังเป็นหมอนรองกระดูก เดิน และ นั่ง ลำบาก ปวดมาก หลังจากใช้แล้ว อาการดีขึ้นตั้งแต่ครั้งแรกที่ใช้ คือหายปวด และนอนหลับได้ตามปกติ มันคือ ตัวเลือก อีก 1 ทางเลือก แคมเปญไม่แพงอย่างที่คิด”

“เราซื้อให้พี่สะใภ้ลองใช้ นางเป็นมะเร็งต่อมน้ำเหลือง อาการดีขึ้น ทานอาหารได้เพิ่มขึ้น หลับสบาย นางบอกรู้สึกสบายตัวขึ้น ตอนนี้พี่สะใภ้ไม่ใช้ยาหมอแสงแล้ว ค่ะ เปลี่ยนมาใช้เป็นน้ำมันกัญชาสกัดแทน”

กัญชาคือพืชเศรษฐกิจสร้างความร่ำรวย

“กัญชาพืชทางเลือก สนับสนุนนโยบายนี้เพื่อปากท้อง ปชช.ค่ะ”

กัญชามีโทษน้อยกว่าเหล้าและบุหรี่ยัง

“เมาเหล้าตีกัน ทะเลาะกัน ลองเมากัญชาดีจะมีปัญหาแบบนี้ไหม แคนนี่ เหล้าก็คมีโทษมากกว่ากัญชาแล้ว”

“บุหรี่ยังจะห้ามมากกว่า เพราะบุหรี่ยสูบแล้วเป็นมะเร็ง ข้างของกัมพิมพ์ น่ากลัวกว่า แต่กัญชาสูบแล้วรักษาโรคมะเร็งได้เป็นยา รักษาได้ตั้งหลายโรค แก้วโรค นอนหลับได้ สูบแล้วจะทำให้หลับสบายกินข้าวได้”

“ผลจากการวิจัยในอเมริกากัญชาไม่ได้ทำให้เกิดโรคมะเร็งที่ตับหรือปอด บุหรี่ยกับเหล้าต่างหากที่เป็นอีก 1 สาเหตุทำให้เกิดโรคลำไส้”

“ปลดล็อกให้มันถูกต้องเถอะ คนป่วยเค้าจะได้ใช้ โทษมันน้อยกว่า เหล้าขาวอีก สนับสนุนให้ชาวบ้านเกษตรกรปลูกจะได้ส่งออก ธรรมชาติสร้างมันขึ้นมาไว้ รักษาโรคร้าย มนุษย์กลับไปยึดเหี้ยมว่ามันเลวร้ายต่าง ๆ นานา”

“กัญชามีผลเสียน้อยกว่าสุราที่ถูกกฎหมายเยอะมาก อย่าเอาความเชื่อ แบบเก่า ๆ ที่ปลูกฝังกันมาว่ากัญชาคือยาเสพติด มาทำให้กัญชาดูผิดดูร้าย ซึ่งความเป็นจริงแล้วมีประโยชน์มากกว่าโทษ ซึ่งองค์การอนามัยโลกก็มองเห็นแล้ว ชั่วโมงนี้มันไม่ใช่ แล้วครึ่งโลกเปลี่ยนไปแล้ว เปิดหูเปิดตาเปิดใจซะบ้าง”

“ก็ดีนะ ไปไหนจะได้มีแต่รอยยิ้ม และเสียงหัวเราะ ไม่เหมือนยาบ้า ฆ่ากัน ทุกวัน ใส่ตัมไก้ก็แซบ อร่อย”

“1.คนเมากัญชาแล้วมันเคยฆ่าใครไหม ยกเว้นเหล้า และยาบ้า 2.รักษาโรค หลายอย่างๆที่ออกข่าว 3.สูบแล้วดีเยี่ยม ใครจะว่าไรไม่โกรธ”

“กัญชาไม่มีอาชญากรรมเหมือนสิ่งเสพติดอย่างอื่นนะมีแต่อารมณ์ดีดี ยิ้ม ใจเย็นไม่เคยต่อว่าใคร”

นอกเหนือจากนั้นแล้ว ยังมีท่าทีของสาธารณชนที่แสดงให้เห็นอีกด้วยว่า เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ โดยข่าวในทางลบที่เกี่ยวข้องกับกัญชานั้นเป็นการสร้างภาพในทางลบของกัญชาโดยฝีมือของสื่อมวลชนและกลุ่มผลประโยชน์ที่อยู่เบื้องหลัง ตัวอย่างเช่น

“ตั้งแต่กระแสกัญชาดัง อยู่ ๆ ก็มีหัวข่าวเมากัญชาคุ้มคลังตามมาติด ๆ เป็นระยะๆ ก็หวังจะดิศเครดิติกัญชา พร้อมให้นายทุนปลูกส่งออกตลาดกัญชาโลก ตีราคา ต่ำ ๆ ก็ 2-3 แสนล้านต่อปีได้ แล้วใครจะได้ผลประโยชน์นี้? ประชาชน?หรือนายทุน?”

กัญชาผิดกฎหมายปี 2522 ซึ่งก็มีแต่ข่าวเผาทำลายมาตลอดอย่างเห็นได้ พอมีผลงานวิจัยนานาชาติ ก็พากันปิดหูปิดตา? ยิ่งจะให้เกษตรกรปลูกด้วยยิ่งชัดหูชัดตานายทุนใหญ่ ๆ และอีกมากมาย”

ท่าทีของสาธารณชนที่ไม่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีของสาธารณชนที่ไม่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์ของผู้ติดตามเพจ Thairath – ไทยรัฐออนไลน์นี้พบว่าประเด็นความกังวลต่อปัญหาที่เกิดขึ้นจากผลกระทบของการเสพกัญชาแบบ “ดาบสองคม” รวมถึงมุมมองในทางตรงกันข้ามกับการมองว่ากัญชามีประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ดังนี้

กัญชาคือดาบสองคม

“เมืองไทยอุดมสมบูรณ์มีพืชปลูกเยอะแยะ ทำไมต้องไปเลือกพืชที่เป็นดาบสองคมมาปลูกแค่บุหรี่ตายเพราะมันเป็นเหตุปีละเท่าไร ทุกวันนี้คนไทยยังบ้าเยอะอยู่แล้ว”

“กัญชาไม่ใช่ว่าจะไม่มีโทษ ถ้าปล่อยให้ปลูกเสรี แยะแน่ เยาวชนติดกัญชางอมแงม แม้จะไม่เท่ายาบ้าแต่ก็ทำให้ประสาทเฉื่อยชา”

กัญชาทำให้เศรษฐกิจชะงักและไม่ได้เป็นประโยชน์ในเรื่องนี้จริง

“เศรษฐกิจจะชะงัก เพราะคนจะเอากัญชามาแปะเป็นงานหลัก เป็นพืชเศรษฐกิจ หรือจะเป็นพืชต่อสังคม”

“เรื่องเป็นพืชเศรษฐกิจส่งออกอย่าไปฝันเลยครับเพราะเห่อปลูกกันทั่วโลกที่อเมริกาที่มัลรัฐโอเรกอนเพิ่งออกข่าวกัญชาล้นตลาดถึงหนึ่งล้านตัน ถ้าปลูกกัญชาเสรีไม่ช้าเราก็คงเป็นอย่างนั้น ประเทศอื่น ๆ ก็คงเช่นเดียวกัน จงคาดกันเอาไว้เลยว่าสักวันกัญชาคงไม่มีมูลค่าอะไรเพราะใคร ๆ ก็ปลูกกัน”

การเอื้อผลประโยชน์ต่อกลุ่มทุน

“รัฐกำลังหลอกประชาชนว่าปลดกัญชาออกจากยาเสพติดเพื่อการแพทย์ แต่เงื่อนไขการปลูกหรือขั้นตอนต่าง ๆ ต้องผ่านกลไกที่ชาวบ้านไม่สามารถใช้ได้ ซึ่งหมายความว่าได้ล็อกสเปคให้กับกลุ่มทุนที่รัฐได้ประโยชน์ร่วมกัน”

ท่าทีของสาธารณชนที่คัดต่อยอดจากประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีของสาธารณชนในเพจ Thairath – ไทยรัฐออนไลน์ ที่ไม่ได้แสดงออกว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์นี้ พบว่าเป็น เรื่องของการแสดงความคิดเห็นต่อยอดจากข่าวที่ได้รับการนำเสนอ ตัวอย่างเช่น มาตรการควบคุมการใช้กัญชาทางการแพทย์ ด้วยการจำกัดพื้นที่ปลูกและการบังคับใช้กฎหมาย อย่างเข้มงวด ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องออกมาให้ความรู้กับประชาชน ตัวอย่างเช่น

“ต้องมีมาตรการควบคุมจริงจัง กัญชาช่วยรักษาโรคร้ายแรงได้จริงหรือไม่ สาธารณสุขต้องรีบดำเนินการ ผมกลัวลูกหลานของเราจะใช้กัญชาไม่ถูกต้อง”

“รัฐบาลควรดูแลโดยตรง กำจัดพื้นที่การปลูกและโทษรุนแรงทางกฎหมาย ค่ะ และไม่ควรรนำมาปลูกเป็นพืชเศรษฐกิจของไทย”

“โปรดปลดล็อกจากยาเสพติด ให้เป็นยาประจำครัวเรือน ระบุให้ปลูกแค่ กินรักษาตนและคนในครอบครัวห้ามจำหน่ายคนไทยจะได้ ช่วยตนเองได้ค่ะ”

2.1.2 เพจ Khaosod – ข้าวสด

เพจ Khaosod – ข้าวสด (<https://www.facebook.com/khaosod/>) เฟซบุ๊กอย่างเป็นทางการของ หนังสือพิมพ์ข้าวสดรายวัน สิ่งพิมพ์ในเครือบริษัทมติชน จำกัด (มหาชน) มีจำนวนผู้กดไลค์ 13,624,930 คน และจำนวนผู้กดติดตาม 13,810,157 คน (ข้อมูลเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2563)

ภาพที่ 28 เพจ Khaosod – ข้าวสด (<https://www.facebook.com/khaosod/>)

ผลการวิจัยพบว่า ท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์ โดยเชื่อมโยงกับการแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นผ่านโพสต์ที่เกี่ยวข้องของเพจ Khaosod – ข้าวสด รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 55 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของเพจ Khaosod – ข้าวสด

เดือน	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
มิถุนายน 2561	-	-
กรกฎาคม 2561	1	4.16
สิงหาคม 2561	-	-
กันยายน 2561	3	12.50
ตุลาคม 2561	1	4.16
พฤศจิกายน 2561	3	12.50
ธันวาคม 2561	5	20.83

เดือน	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
มกราคม 2562	1	4.16
กุมภาพันธ์ 2562	1	4.16
มีนาคม 2562	1	4.16
เมษายน 2562	5	20.83
พฤษภาคม 2562	1	4.16
มิถุนายน 2562	-	-
กรกฎาคม 2562	1	4.16
สิงหาคม 2562	-	-
กันยายน 2562	-	-
ตุลาคม 2562	1	4.16
จำนวนข่าวทั้งหมด	24	100

การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของเพจ Khaosod – ข่าวสด พบว่า เดือนที่นำเสนอข่าวมากที่สุดจำนวน 5 ข่าวคิดเป็นร้อยละ 20.83 ได้แก่ เดือนธันวาคม 2561 และเดือนเมษายน 2562

สำหรับท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่อง กัญชาทางการแพทย์ โดยเชื่อมโยงกับการแสดงความรู้สึกผ่านโพสต์ที่เกี่ยวข้องของเพจ Khaosod – ข่าวสด พบว่ามีทั้งการแสดงท่าทีในรูปแบบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ท่าทีของสาธารณชนที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์

การแสดงท่าทีของสาธารณชนที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์ของผู้ติดตามเพจ Khaosod – ข่าวสดนี้ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการเปรียบเทียบผลกระทบของกัญชากับการเสพติดสิ่งอื่น ๆ ว่ามีพิษภัยน้อยกว่า หรือการให้เหตุผลโดยเทียบเคียงระหว่างประเทศไทยกับ “ประเทศอื่น ๆ” เช่น แคนาดาหรืออเมริกา รวมถึงองค์การอนามัยโลก หรือการเทียบเคียงกับประสบการณ์ของตนเองรวมถึงประสบการณ์ทางอ้อม หรือการแสดงท่าทีที่เห็นด้วยว่ากัญชาเป็นพืชสมุนไพรแบบหนึ่ง ผลการวิจัยที่พบดังตัวอย่างต่อไปนี้

กัญชารักษาโรคได้

“คนที่เคยรักษาด้วยการใช้น้ำมันกัญชาแล้วหายขาดจากโรคร้ายทั้งหลาย น่าจะช่วยกันออกมายืนยันให้สังคมเห็นว่าควรใช้น้ำมันกัญชาเป็นทางเลือกในการรักษา เพราะสามารถรักษาอาการโรคให้หายขาดได้จริง ๆ แล้วปลอดภัยจากสารเคมีด้วย เราขอสนับสนุนให้ปลดล็อกกัญชาออกจากสารเสพติดค่ะ”

“เห็นด้วยปลูกกัญชาเป็นยาใช้เวลาจำเป็น เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยเคยเห็นแม่เด็กที่เป็นไข้ให้ลูกกินหายก็เลิกเท่านั้นไม่ได้เสพให้ติด”

“เราว่ารักษาได้จริงนะ มีเพื่อนของเพื่อนเป็นมะเร็งต่อมน้ำเหลือง หมอที่อเมริกาบอกอยู่ได้ 8 เดือนเท่านั้นแต่เค้าไปหาหมอที่มาเลย์หมอรักษาเค้าด้วยกัญชาแต่เราไม่รู้ว่าจะทำการรักษาแบบไหน เค้าอยู่ได้หลายปีแล้วนะ”

กัญชามีพิษภัยโทษน้อยกว่าเหล้าบุหรี่และอื่น ๆ

“คนในครอบครัวกูนี่แหละเมาเหล้าแล้วแปลงร่างประจำ ทำไม่ไม่ออกกฎหมายจับคนเมาเหล้า เคยมีไหมเมากัญชาแล้วขับรถชนคนตาย เคยมีไหมเมากัญชาแล้วจับคนเป็นตัวประกัน”

“ส่วนมากดื่มเหล้าแล้วอารมณ์ความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ตรงกันข้ามกะกัญชา กัญชาดูดแล้วอารมณ์ดี ใจเย็น ใจดีขึ้น กินข้าวได้เยอะ นอนได้เยอะ”

“กัญชาดีกว่ายาฆ่ายาบ้าอีกแต่ก่อนไม่เคยมีการฆ่ากัน แต่ทุกวันนี้ลิวันละหนึ่งศพสองศพ กัญชาถือว่ายาชนิดหนึ่ง ใคร ๆ อาจไม่เครียดเหมือนทุกวันนี้”

“มันก็เป็นแค่พืชสมุนไพรไม่ได้ไปมีฤทธิ์ทำให้ขาดสติหรืออารมณ์ร้อนเหมือนเหล้าเบียร์และยาบ้าที่ทำให้มีอาชญากรรมและอุบัติเหตุรายวัน”

“กัญชาเป็นยารักษาได้หลายโรค คนที่เสพกัญชาไม่เคยมีเรื่องอะไร ใจเย็น นั่งยิ้มคนเดียว หวาดกลัวความรุนแรง ไม่เหมือนยาบ้า บ้าสมชื่อ กัญชามายาบ้าจะหมดไป”

กัญชาเป็นพืชสมุนไพรแบบหนึ่ง

“มันผิดตรงไหนเขาใส่กันทั้งนั้น กัญชาก็เหมือนสมุนไพรชนิดหนึ่งเพิ่มรสชาติอาหารและยังเป็นผลดีต่อสุขภาพอ้อ ก็มีใครกินต้มไก่ใส่กัญชาแล้วไปอาละวาดทำร้ายคนอื่นมัย”

ประเทศอื่น ๆ รวมถึงองค์การอนามัยโลกก็ใช้กัญชา

“รักษาได้หลายโรค USA ใช้อยู่ แคนนี่ก็รู้แล้วว่าดี ถ้าไม่ดี USA มันไม่ใช่แน่นอนครับ”

“องค์การอนามัยโลก (WHO) ให้ทุกประเทศถอดกัญชาออกจากยาเสพติดมานานแล้ว แต่ประเทศไทยไม่ทำตาม และไม่ยอมให้ความรู้ที่ถูกต้อง และมีประชาชนอีกมากที่มีความเชื่อฝังหัวผิด ๆ ว่ากัญชาคือยาเสพติด ส่วนกัญชา ถ้าศึกษาเชิงลึก เคยใช้กันมานานแล้วตั้งแต่สมัยบรรพกาล”

สำหรับท่าทีที่แสดงความเห็นด้วยต่อกัญชาี้ ยังมีประเด็นที่ผู้ติดตามเพจแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องข่าวโรงงานยาสูบพร้อมผลิตบุหรี่ยกัญชาอีกด้วยว่า เป็นการจุดประเด็นขึ้นมาเพื่อให้คนไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ตัวอย่างเช่น

“นี่มันปล่อยข่าวให้เกิดการต่อต้านกัญชาหรือป่าวเนี่ย คนที่ป่วยเค้ารอใช้เพื่อถูกต้อง แต่นี่มันจุดประเด็นสร้างความไม่เห็นด้วย”

ท่าทีของสาธารณชนที่ไม่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีของสาธารณชนที่ไม่เห็นด้วยกัญชาทางการแพทย์ของผู้ติดตามเพจ Khaosod – ข่าวสดนี้พบว่า เป็นประเด็นความกังวลต่อปัญหาที่เกิดขึ้นจากผลกระทบของการเสพกัญชาและความคิดที่ยังคงมองว่ากัญชาคือยาเสพติด มีผลกระทบต่อผู้เสพ นโยบายกัญชาเสรีจะเพิ่มความลำบากให้กับผู้บังคับใช้กฎหมาย หรือเป็นการเอื้อต่อนายทุน เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

“ถ้ารัฐบาลเปิดกัญชาแบบเสรีดูเหอะ...ประชาชนจะลอยได้เหมือน UFO ใจ (หลอนใจคะ)”

“ทำไมมองกันแต่ว่ามันดี กัญชาเสพแล้ว สมองเฉื่อยชา ซึมโน ซี้เกียจเหม่อลอยวาดฝันโครงการพันแปดร้อยล้าน แต่ไม่เคยทำอะไรเป็นชิ้นเป็นอัน พอไม่ได้เสพก็หงุดหงิดโมโหร้าย ยังไงยาเสพติด ก็เป็นโทษมากกว่าให้คุณอยู่ดี”

“ไม่เห็นด้วย ที่จะให้ปลูกกัญชาโดยเสรี จะทำให้ประชาชนติดกัญชามากขึ้น มันก็จะมีอาชญากรรมมากขึ้น เวลาผู้เสพไม่เงินซื้อ จิตก็หลอน อาจจะทำร้ายคนอื่น”

ทั้งนี้ หรับท่าทีที่แสดงความไม่เห็นด้วยต่อกัญชาี้ ยังมีผู้ติดตามเพจที่แสดงความคิดเห็นว่าไม่เห็นด้วยในกรณีที่โรงงานยาสูบจะผลิตบุหรี่ยกัญชาอีกด้วย ตัวอย่างเช่น

“พวกคุณคิดกันได้อย่างไรทำบุหรีกัญชา พวกคุณเอาแต่ผลประโยชน์พวกคุณ คิดกันรีปาวมันมอมเมาคนทั้งประเทศให้ติดยาเสพติดเลยนะเนี่ย พวกคุณจะสร้างชาติให้เป็นประเทศติดยา”

“คิดได้อย่างไรผสมกัญชา เท้ากับฆ่าประชาชนทางอ้อม กูว่าทางที่ตีปิด โรงงานยาสูบจะดีกว่า”

“เขาปลูกเพื่อผลิตยา จะเอามาทำบุหรี แล้วคนที่ไม่สูบ จำเป็นต้องมารับกรรมด้วยไหม เห็นแก่ได้ไปหรือป่าว ถ้าผลิตออกมาจริง ๆ”

ท่าทีของสาธารณชนที่คัดต่อยอดจากประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีของสาธารณชนในเพจ Khaosod – ข่าวสดที่ไม่ได้แสดงออกว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์นี้ พบว่าเป็นเรื่องของการแสดงความคิดเห็นต่อยอดจากข่าวที่ได้รับการนำเสนอ ตัวอย่างเช่น ให้มีไว้เฉพาะในเรื่องของกัญชาทางการแพทย์แทนแต่ไม่ควรมีนโยบายเสรีกัญชา ต้องมีอาสาสมัครเพื่ออาการทดลองใช้และติดตามผล รวมถึงต้องมีการควบคุมการปลูกและกรณีกัญชาเชิงพาณิชย์

“คือถ้าจะสนับสนุนเชิงพาณิชย์ มีใบอนุญาตใบควบคุมให้เป็นกิจลักษณะ”

“แนะนำให้ใช้กับกลุ่มอาสาสมัครหรือกลุ่มครอบครัวที่มีผู้ป่วยที่แพทย์เห็นว่าควรจะใช้สารประเภทนี้รักษา พร้อมทั้งลงบันทึกข้อมูลผู้ป่วยและทุกคนในครอบครัวด้วยความสม่ำเสมอให้ละเอียด ก่อนที่จะเริ่มทำการอนุมัติให้ครอบครัวนั้นปลูกกัญชาตามโครงการนี้”

“คนเป็นโรคอะ เอาไปรักษาเลย... แต่อย่าถึงกับเปิดเสรี ให้นักเรียนมันซื้อได้จากข้างโรงเรียน...”

“ถ้าใช้ในการแพทย์ สถาบันที่เกี่ยวข้องต้องขออนุญาตและไม่ให้เคลื่อนย้ายไปปลูกที่อื่น แต่ถ้ามาปลูกตามบ้านเกรงว่ามันจะเกิดปัญหามากกว่าประโยชน์ #แต่ถ้ากัญชาช่วยรักษาโรคได้ควรปลูกภายใต้การควบคุมของสถาบันการแพทย์ที่ผลิตยา”

2.1.3 เพจ Ch7HD-ช่องเจ็ด

เพจ Ch7HD-ช่องเจ็ด (<https://www.facebook.com/Ch7HD/>) เป็นเพจของช่อง 7HD มีจำนวนผู้กดไลก์ 11,534,014 คน และจำนวนผู้กดติดตาม 12,778,095 คน (ข้อมูลเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2563)

ภาพที่ 29 เพจ Ch7HD-ช่องเจ็ด (<https://www.facebook.com/Ch7HD/>)

ผลการวิจัยพบว่า ท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์ โดยเชื่อมโยงกับการแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นผ่านโพสต์ที่เกี่ยวข้องของ เพจ Ch7HD-ช่องเจ็ด รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 56 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของเพจ Ch7HD-ช่องเจ็ด

เดือน	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
มิถุนายน 2561	-	-
กรกฎาคม 2561	1	8.33
สิงหาคม 2561	1	8.33
กันยายน 2561	-	-
ตุลาคม 2561	-	-
พฤศจิกายน 2561	1	8.33
ธันวาคม 2561	-	-

เดือน	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
มกราคม 2562	-	-
กุมภาพันธ์ 2562	-	-
มีนาคม 2562	3	25.00
เมษายน 2562	3	25.00
พฤษภาคม 2562	1	8.33
มิถุนายน 2562	2	16.66
กรกฎาคม 2562	-	-
สิงหาคม 2562	-	-
กันยายน 2562	-	-
ตุลาคม 2562	-	-
จำนวนข่าวทั้งหมด	12	100

การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของเพจ Ch7HD-ช่องเจ็ด พบว่า เดือนที่นำเสนอข่าวมากที่สุดใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ เดือนมีนาคม 2562 และเดือนเมษายน 2562 ร้อยละ 25.00 สำหรับข่าวที่พบมากที่สุดจะเป็นการลักลอบขายกัญชา และบางข่าวมีการกดแสดงความรู้สึกโดยไม่มีการแสดงความคิดเห็นในข่าวนั้น ๆ นอกจากนั้นแล้ว ลักษณะการนำเสนอข่าวของเพจจะมีลิงค์ที่เชื่อมโยงไปยังคลิปข่าวที่นำเสนอผ่านโทรทัศน์ช่อง 7 อีกด้วย

สำหรับท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์ โดยเชื่อมโยงกับการแสดงความรู้สึกผ่านโพสต์ที่เกี่ยวข้องของเพจ Ch7HD-ช่องเจ็ด พบว่ามีทั้งการแสดงท่าทีในรูปแบบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ท่าทีของสาธารณชนที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์

การแสดงท่าทีของสาธารณชนที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์ของผู้ติดตามเพจ Ch7HD-ช่องเจ็ดนี้ ผลการวิจัยที่พบส่วนมากแสดงความคิดเห็นว่ากัญชาไม่มีพิษภัย

เท่ากับเหล่าบุหรี ต่างประเทศใช้กัญชาเป็นยาแล้วโดยต้องมีการควบคุมดูแล ดังตัวอย่างต่อไปนี้

กัญชาไม่มีโทษเท่ากับเหล่าบุหรีและอื่น ๆ

“สูบกัญชารักษา มะเร็ง สูบบุหรีเป็นมะเร็งปอด เลือกเอาจะสูบอะไร”

“ไม่เคยเห็นมีใครเมากัญชาแล้วขับรถแล้วประสบอุบัติเหตุ เห็นแต่เมาเหล้าแล้วขับจนเอาชีวิตไปทิ้งแบบไร้ค่า คนเมาเหล้ายังสามารถทำร้ายบุพการียังมีเลยครับ”

“มันเป็นสมุนไพรจะจับทำไม เมาแล้วอารมณ์ดีไม่ฆ่าไม่ทำร้ายคน มีแต่สร้างรอยยิ้ม”

ต่างประเทศใช้กัญชาเป็นยารักษาโรค

“อเมริกาเขาใช้ทำเป็นยาเคาะ และเขาก็ทำให้ถูกกฎหมายแล้วด้วย คนที่จะขายต้องมีใบอนุญาตถึงจะขายได้ และก่อนจะขายคุณก็ต้องไปซื้อเมล็ดจากตัวแทนที่ทางการขาย ในกรณีที่จะปลูกเองที่บ้าน มีชื่อสกุลที่อยู่พร้อม (แอบลักลอบขายกันก็มี พวกซีเกียจทำเอกสาร) หรือไปซื้อตามสถานที่ที่เขาเมียขายเลยก็ได้ แต่คนซื้อก็ต้องมีใบรับรองแพทย์ถึงจะสั่งซื้อยาที่สกัดจากพืชชนิดนี้ได้”

ทั้งนี้ มีผู้ตั้งข้อสังเกตด้วยว่า กรณีการนำเสนอข่าวกัญชาในทางลบผ่านสื่อมวลชนมากขึ้นเป็นเพราะมีข่าวกัญชาทางการแพทย์ขึ้นมา

“พอกัญชากำลังจะถูกดันเป็นยารักษาโรคก็จะเป็นแบบนี้ (การขายลูกแลก กัญชา-ผู้วิจัย) ลองดูข่าวจะเริ่มโยงว่าแลกกับกัญชา ตอนนี้จะไม่ใช่ยาบ้าแล้ว”

“ข่าวช่อง 7 เริ่มโจมตีกัญชาเยอะเกินไปนะ”

“สร้างกระแส โยนความผิด กัญชาไม่เคยทำร้ายใคร มีแต่คนที่ใส่ร้าย กัญชา”

นอกจากนั้นแล้ว ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับกัญชาทางการแพทย์ยังทำให้พบอีกด้วยว่า ผู้ติดตามเพจให้ความสนใจกับข่าว “รพ.เจ้าพระยาอภัยภูเบศ เปิดคลินิกจ่ายยากัญชาให้ผู้ป่วยครั้งแรก พร้อมผลิตยากัญชาครบวงจร” ซึ่งนำเสนอเมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2562 เป็นอย่างมาก ตัวอย่างของการแสดงความคิดเห็นต่อข่าวนี้นั้น เช่น

“เป็นโรคซึมเศร้าเรื้อรัง ขอลงทะเบียนรับได้ไหมคะ”

“สั่งซื้อได้ไหมครับ ตอนนี้ตามผมเป็นมะเร็งครับ อยากให้แกหาย”

“สนใจคะแม่เป็นพาร์กินสัน คนต่างจังหวัดไปรับได้ไหมคะ”

ท่าทีของสาธารณชนที่ไม่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีของสาธารณชนที่ไม่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์ของผู้ติดตามเพจ Ch7HD-ช่องเจ็ดนี้พบว่าประเด็นความกังวลต่อปัญหาที่เกิดขึ้นจากผลกระทบของการเสพกัญชาและความคิดที่ยังคงมองว่ากัญชาคือยาเสพติด เป็นเรื่องของ การมอมเมาและมีพิษภัยเนื่องจากพฤติกรรมการใช้กัญชาของแต่ละบุคคล ตัวอย่างเช่น

คนเราใช้กัญชาไม่เท่ากัน/ไม่เหมือนกัน

“ถ้าสูบเพื่อเป็นยาจริงมันก็ดี แต่กลัวไม่ใช่อย่างนั้นนะสิ มันจะเป็นการมอมเมา เด็กเล็กเห็นตัวอย่างก็จะทำตาม ถ้าเป็นอย่างนั้นจะทำอย่างไรดีประเทศไทย”

“บ้านเราไม่นำมาสกัดนิครัน การใช้กัญชาในบ้านเรา ใช้จนเกิดความหลอน คนบางกลุ่มใช้หัวเราะคนเดียวเหมือนเป็นบ้า ง่าย ๆ คือ บ้านเราใช้จนเกิดโทษมากกว่าประโยชน์ จึงทำให้ตำรวจเกิดการปราบปราม เพราะฉะนั้นถ้าคนเรามีการศึกษา และมีความคิดในแต่ละเรื่องก็จะมองออกถึงปัญหาสังคม หรือประโยชน์ของสังคม”

นอกจากนั้นแล้วยังมีการแสดงความคิดเห็นในลักษณะของการมองเหรียญสองด้านของการใช้กัญชาอีกด้วยว่า “กัญชามีทั้งคุณและโทษ”

“กัญชามีทั้งคุณทั้งโทษ มันก็เป็นสิ่งเสพติดดี ๆ นี้เอง ถ้าได้เสพก็จะใจเย็นขึ้นก็เคยแต่ถ้าขาดเสพจะหงุดหงิดพาลตีลูกตีเมียเห็นมาเยอะ จะเปิดเสรีควรศึกษาให้รอบด้าน”

“ดาบสองคม มันอยู่ที่คนใช้แบบไหน มีการควบคุมดี ๆ มันก็ดี แต่ส่วนใหญ่กลัวเอาใช้ในทางไม่ดี”

“กัญชามีทั้งข้อดีและข้อเสียจะนำมาใช้ควรศึกษาให้ดีกว่าก่อนและควรปรึกษาแพทย์ เพราะข้อบ่งใช้แต่ละโรคแต่ละคนมันไม่เหมือนกัน ถ้าใช้ผิดจากที่เป็นการรักษาอาจเป็นยาพิษได้”

ท่าทีของสาธารณชนที่คัดต่อยอดจากประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีของสาธารณชนในเพจ Ch7HD-ช่องเจ็ดที่ไม่ได้แสดงออกว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์นี้ พบว่าเป็นเรื่องของ การแสดงความคิดเห็นต่อยอดจากข่าวที่ได้รับการนำเสนอ ผลการวิจัยพบว่าส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเห็นว่าการใช้น้ำมันกัญชาทางการแพทย์ต้องมาจากแพทย์เท่านั้น ตัวอย่างเช่น

“ระวังพวกพ่อค้าหัวใสนำกัญชาอัดแท่งที่เป็นยาเสพติดมาสกัด ในนั้นมี โพลีโดน ซึ่งเป็นยาฆ่าหญ้าและสารเคมีอีกหลายตัว เป็นข้อมูลจาก ปปส. ทางที่ดีถ้า จำเป็นต้องใช้ควรปรึกษาแพทย์และรับจากมือแพทย์ดีที่สุด”

2.1.4 เพจอีจัน

เพจอีจัน (<https://www.facebook.com/ejan2016/>) เพจอีจันเกิดขึ้นจากการรวมตัวของนักข่าวอาชญากรรม ที่มีประสบการณ์ทำข่าวคดีมายาวนานกว่า 20 ปี เป็นเพจประเภทผู้ทรงอิทธิพล (Influencer) ด้านข่าวสารออนไลน์ มีจำนวนผู้กดไลก์ 8,275,604 คน และจำนวนผู้กดติดตาม 10,056,109 คน (ข้อมูลเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2563)

ภาพที่ 30 เพจอีจัน (<https://www.facebook.com/ejan2016/>)

ผลการวิจัยพบว่า ท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์ โดยเชื่อมโยงกับการแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นผ่านโพสต์ที่เกี่ยวข้องของเพจอีจัน รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 57 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของเพจอีจัน

เดือน	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
มิถุนายน 2561	3	6.81
กรกฎาคม 2561	1	2.27
สิงหาคม 2561	-	-
กันยายน 2561	-	-
ตุลาคม 2561	3	6.81
พฤศจิกายน 2561	-	-
ธันวาคม 2561	1	2.27

เดือน	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
มกราคม 2562	3	6.81
กุมภาพันธ์ 2562	4	9.09
มีนาคม 2562	3	6.81
เมษายน 2562	14	31.81
พฤษภาคม 2562	5	11.36
มิถุนายน 2562	1	2.27
กรกฎาคม 2562	-	-
สิงหาคม 2562	1	2.27
กันยายน 2562	3	6.81
ตุลาคม 2562	2	4.54
จำนวนข่าวทั้งหมด	44	100

การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของเพจอีจัน พบว่า เดือนที่นำเสนอข่าวมากที่สุดคือใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ เดือนเมษายน 2562 ร้อยละ 31.81 รองลงมาคือเดือนพฤษภาคม 2562 ร้อยละ 11.36 และเดือนกุมภาพันธ์ 2562 ร้อยละ 9.09 ตามลำดับ ทั้งนี้ ส่วนใหญ่แล้วพบว่า เป็นเรื่องของข่าวการจับกุมการลักลอบขนกัญชา ทั้งนี้ การนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเรื่องกัญชาทางการแพทย์ของอีจันยังมีทั้งข่าวที่ทำเองและข่าวที่แชร์มาจากเพจอื่น ๆ ด้วย

สำหรับท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์ โดยเชื่อมโยงกับการแสดงความรู้สึกผ่านโพสต์ที่เกี่ยวข้องของเพจอีจัน พบว่ามีทั้งการแสดงท่าทีในรูปแบบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ท่าทีของสาธารณชนที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์

การแสดงท่าทีของสาธารณชนที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์ของผู้ติดตามเพจอีจันนี้ ผลการวิจัยที่พบคือการแสดงความรู้สึกว่ากัญชาคือยารักษาโรค เหง้าและบุนหรี

ส่งผลเสียมากกว่า ทั้งนี้ การแสดงความคิดเห็นมักจะนิยมอ้างประสบการณ์ตรงหรือทางอ้อม ตลอดจนการอ้างข้อมูลจากต่างประเทศ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

กัญชาคือยาสารพัดโรค

“ยาสารพัดโรค เชื่อว่าถ้าอนุญาตให้ปลูกกัญชาได้เมื่อไร มันคงเป็นพืชสามัญประจำบ้านที่ต้องปลูกกันทุกบ้านเช่นเดียวกับพริก มะกรูด ใบกะเพรา”

“เห็นโพสต์ข่าวเกี่ยวกับกัญชาที่ไร ทุกคอมเมนต์ พุดในแนวทางเดียวกันหมดเลย คือมันดี มันคู่กับคนมาช้านาน คุณจะรออะไรอยู่...เสียผลประโยชน์ ให้ใช้ทางการแพทย์ก่อนเถอะคับ มะเร็งในบ้านเรามากที่สุดในโลกแล้วมั้ง..”

“กัญชามีคุณค่ากับสังคมแน่นอน รักษาโรค ขายส่งออกเป็นพืชเศรษฐกิจได้ไทยรวยแน่ (ถ้าเกษตรกรปลูกได้นะ)”

“ลุงผมนี้เตรียมใจแล้วดีขึ้นเป็นมะเร็ง อาม่า 80 แล้วเป็นพาร์กินสัน กินยามาเป็นสิบปีก็ยังดี ได้กัญชาสกัดมาจากนอก หยอดใต้ลิ้น ทุกวันนี้ไม่ลั่นแล้ว เลิกกินยาคนใกล้ตัวอีกหลายคนอาการดีขึ้น”

“20 เมษายน เป็นวันกัญชาโลกแล้ว ลองเปิดตาสักหน่อยเรียนรู้ประโยชน์ของกัญชาเพื่อเป็นแนวทางในการรักษาโรคกันเถอะค่ะ”

“แชร์ประสบการณ์ที่มะเร็งรักษาหายผมเชื่อเพราะ แม่ของเพื่อนเป็นมะเร็งเมื่อเดือนที่แล้ว ผมไม่ขออธิบายอาการครับ ไปตรวจหมอบอกเป็นมะเร็งระยะสุดท้าย แต่ case นี้รักษาที่ รพ. ต่างประเทศ พันไปหนึ่งเดือน กลับไปหาหมอตตรวจไม่เจอ เซลล์มะเร็งแล้ว —— การปลดล็อกกัญชาก็เหมือนได้ช่วยชีวิตคนนับไม่ถ้วน”

ภูมิปัญญาพื้นบ้าน

“ชาวบ้านหลาย ๆ พื้นที่เค้าใช้ภูมิปัญญาทำเป็นยาพื้นบ้าน เมื่อนอกเค้าทำเป็นน้ำมันกัญชาออกมาขายแล้วถูกกฎหมายด้วย”

“จะเกิดนักวิจัยสายพันธุ์กัญชา ด้วยภูมิปัญญาจากบรรพบุรุษ จะทำให้ไทยเป็นศูนย์กลางกัญชาที่ใหญ่ที่สุดในโลก (เรามีตำรับยาโอสถพระนารายณ์ ที่สืบทอดกันมากว่า 300 ปี) ซึ่งขณะนี้ แม้แต่นักวิจัยของอเมริกา ก็ยังเจอทางตันในการใช้กัญชารักษา (เพราะคนไข้หายมะเร็ง แต่กระเพาะทะลุตาย) เนื่องจากพวกเขา ไม่รู้ศิลปะการปรุงยาด้วยกัญชา นี่ เรื่องนี้จึงถือได้ว่า เป็นการค้นพบครั้งยิ่งใหญ่ของโลก”

กัญชาเป็นทางเลือก

“กัญชาเป็นสมุนไพรทางเลือกสำหรับผู้ป่วยครับ คนป่วยที่หมอบอกว่ากลับไปพักผ่อนที่บ้านเถอะ ก็ไม่ให้สิทธิ เขาเลือกที่จะมีชีวิตอยู่ ถ้าคนป่วยเขาไม่เลือกใช้ กัญชาก็เป็นสิทธิของเขา แต่ถ้าคนไข้เลือกใช้ก็ควรจะเป็นสิทธิของเขาอีกเช่นกัน”

เหล้า บุหรี่ และสิ่งเสพติดอื่น ๆ มีปัญหามากกว่ากัญชา

“ต่างประเทศ เดินออกนอกบ้าน กลิ่นกัญชาฟุ้ง โขยมาเกือบทุกที่ และไม่ค่อยจะมีเรื่องชกต่อยตีกัน แทบไม่เห็นคนทะเลาะตีกันเลยล่ะ แปลกนะ กับเหล้า เบียร์ คนเมาแล้วชอบหาเรื่องชกต่อยแต่กลับถูกกฎหมาย”

“กัญชาเป็นพืชที่มีสารชนิดหนึ่งซึ่งเป็นประโยชน์ทางด้านสมุนไพรด้วยซ้ำ และไม่มีใครป่วยตายเพราะกัญชาแบบเฉพาะเจาะจง อีกทั้งยังไม่เคยเห็นคนเมากัญชาไปฆ่าใคร หรือขับรถชนใครแบบจ้ง ๆ เพราะเมากัญชา ถึงมีข้อเท็จจริงนี้เมื่อเปรียบเทียบกับเหล้าแล้ว โทษของเหล้ายังรุนแรงกว่ากัญชามากมายกว่า”

“มันเป็นสมุนไพร ไม่เหมือนบุหรี่ปันมีสารเคมีผสม”

“อย่าไปกังวลว่าคนจะไปเสพกัญชา กันทุกคนเลย ขนาดเหล้า บุหรี่ ยาบ้า เต็มบ้านเต็มเมืองรวมทั้งกัญชาด้วย ไม่ยกกะเห็นคนเสพกันทุกคน คนไม่กินไม่เสพ มันก็ไม่กินไม่เสพอยู่ดี”

“เหล้ากินแล้วเมา ตีกันตายย กัญชาดูดแล้วยิ้ม รักกันจะตาย”

“กัญชา มันมีแต่จะนั่งยิ้ม ลอยๆ มันไม่ไปหาเรื่องใครหรอก กูว่าสันดานคนมากกว่า ! กัญชามันไม่ทำให้คนคลั่งเลยสักคน นอกเสียจากจะเสพยาอย่างอื่นด้วย หรือเมาเหล้ามา หรืออะไรอย่างอื่น”

“กูยังไม่เคยเห็นคนเมากัญชาเมาเนื่อมาไล่ฆ่าไล่ตีกันเลย มีแต่เหล้า ยาบ้าที่ฆ่ากัน สายควันอารมณ์ดี น่าสนับสนุน มึงคิดดูยิ้มกันทั้งวัน ดีกว่าบุหรี่ปีกะ”

เมืองนอกทำเรื่องกัญชาไปแล้ว

“เมืองนอกประเทศที่เจริญแล้ว เขาได้ทำการวิจัยมาหมดแล้วครับ จนเขาทำการค้าและวางขายตามร้านขายยาไปนานแล้ว แทนที่บ้านเราจะตื่นตัวและผลักดันให้ปลูกเป็นพืชเศรษฐกิจ แต่กลับนั่งเฉยแถมยังกัก ๆ อยู่”

“ต่างประเทศทำวิจัยเยอะแยะแล้วคะแก้หอบหืดได้อีกด้วย ช่วยผู้ป่วยโรคซึมเศร้าอีก”

ในการแสดงท่าทีที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์นี้ ผลการวิจัยพบว่า กรณีที่มีข่าวทางลบจากกัญชามานำเสนอจะมีผู้ติดตามเข้ามาแสดงความคิดเห็นในทางตรงกันข้ามโดยให้เหตุผลว่า “สื่อมั่ว” ตัวอย่างเช่น

“เสพกัญชา ปอดแหกจะตาย มั่วละอีจัน”

“ไม่น่าใช้นะ อีจันลงข่าวให้ร้ายสมุนไพรร”

“มั่วละ อย่าโจมตี อย่าหาให้มันเป็นเรื่อง”

ท่าทีของสาธารณชนที่ไม่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีของสาธารณชนที่ไม่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์ของผู้ติดตามเพจอีจันนี้พบว่า เป็นประเด็นความกังวลต่อปัญหาที่เกิดขึ้นจากผลกระทบของการเสพกัญชาและความคิดที่ยังคงมองว่ากัญชาเป็นพืชที่ส่งผลเสียแม้ว่าจะถูกกฎหมายแล้วก็ตาม และให้โทษมากโดยเฉพาะเมื่อขาดการควบคุม ตัวอย่างเช่น

กัญชาคือพืชที่ทำให้เกิดโทษ

“ถึงจะทำให้ถูกกฎหมาย แต่ในความคิดของเราก็คือพืชที่ทำให้เกิดโทษมากอยู่ดี กลัวจะคุมยากในอนาคต ลูกหลานที่โต ๆ ในรุ่นต่อ ๆ ไปจะแยกแยะออกหรือไม่”

ท่าทีของสาธารณชนที่คัดต่อยอดจากประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีของสาธารณชนในเพจอีจันที่ไม่ได้แสดงออกว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์นี้ พบว่าเป็นเรื่องของการแสดงความคิดเห็นต่อยอดจากข่าวที่ได้รับการนำเสนอ ตัวอย่างเช่น ต้องมีการควบคุมปริมาณการใช้ ควรมีการส่งเสริมการปลูกกัญชาโดยมีการลงทะเบียน มีการจำกัดพื้นที่ในการใช้ และการครอบครอง ตัวอย่างเช่น

“คิดว่าถึงจะถูกกฎหมายก็น่าจะมีการควบคุมปริมาณการใช้ ใช้แค่เป็นยาอะไรประมาณนี้แน่เลย คงไม่ได้ใช้ได้ตามใจฉันเหมือนบุหรี่”

“กำหนดมาเลยว่าคุณได้เท่าไร ถ้ามีเกินกำหนดถือว่าผิดกฎหมาย”

“ต้องจำกัดให้ปลูก ไม่ใช่ใครจะปลูกก็ปลูกได้”

“ส่งเสริมให้ปลูกกล้วยาเพื่อธุรกิจไปเลย ใครจะปลูกขายให้ไปลงทะเบียนเลย มีใบอนุญาตรับรอง ปลูกเพื่อจำหน่ายให้ทาง รพ. จำหน่ายให้หน่วยงานเพื่อการวิจัย และรักษาโรค ต้นทุนในการผลิตจะได้น้อยลง ราคาจะได้เข้าถึงการรักษาคนทุกระดับทุกรพ.”

2.1.5 เพจอีเจียบ เลียบด่วน

เพจอีเจียบ เลียบด่วน (<https://www.facebook.com/ejeab/>) เป็นเพจประเภท ผู้ทรงอิทธิพล (Influencer) ด้านข่าวสารออนไลน์ มีจำนวนผู้กดไลค์ 3,088,889 คน และจำนวนผู้กดติดตาม 3,134,806 คน (ข้อมูลเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2563)

ภาพที่ 31 เพจอีเจียบ เลียบด่วน(<https://www.facebook.com/ejeab/>)

ผลการวิจัยพบว่า ท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของ สื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์ โดยเชื่อมโยงกับการแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ผ่านโพสต์ที่เกี่ยวข้องของเพจอีเจียบเลียบด่วน รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 58 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของเพจอีเจียบเลียบด่วน

เดือน	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
มิถุนายน 2561	-	-
กรกฎาคม 2561	-	-
สิงหาคม 2561	-	-
กันยายน 2561	-	-
ตุลาคม 2561	-	-
พฤศจิกายน 2561	-	-
ธันวาคม 2561	-	-

เดือน	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
มกราคม 2562	-	-
กุมภาพันธ์ 2562	2	66.66
มีนาคม 2562	-	-
เมษายน 2562	-	-
พฤษภาคม 2562	1	33.33
มิถุนายน 2562	-	-
กรกฎาคม 2562	-	-
สิงหาคม 2562	-	-
กันยายน 2562	-	-
ตุลาคม 2562	-	-
จำนวนข่าวทั้งหมด	3	100

การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของเพจอีเจ็บบเลียบด่วน พบว่า มีจำนวนทั้งหมด 3 ข่าว ได้แก่ เดือนกุมภาพันธ์ 2563 จำนวน 2 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 66.66 และเดือนพฤษภาคม 2562 จำนวน 1 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 33.33

สำหรับท่าทีของเพจอีเจ็บบเลียบด่วน พบว่าเพจอีเจ็บบในสถานะผู้ทรงอิทธิพลออนไลน์ได้แสดงท่าทีของตนเองที่ไม่เห็นด้วยต่อประเด็นกัญชาอย่างชัดเจนผ่านข้อความ การเขียนสเตตัสในเพจ รวมถึงการเขียนแสดงความคิดเห็นต่อเนื้อหาประกอบท่าทีของตนเองได้สเตตัสนั้น ๆ โดยให้เหตุผลว่าจากประสบการณ์ของตนเองที่เคยสูบมาก่อนและ การเขียนข่าวที่ไม่ชัดเจนทำให้คนนำไปตีความผิด ๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

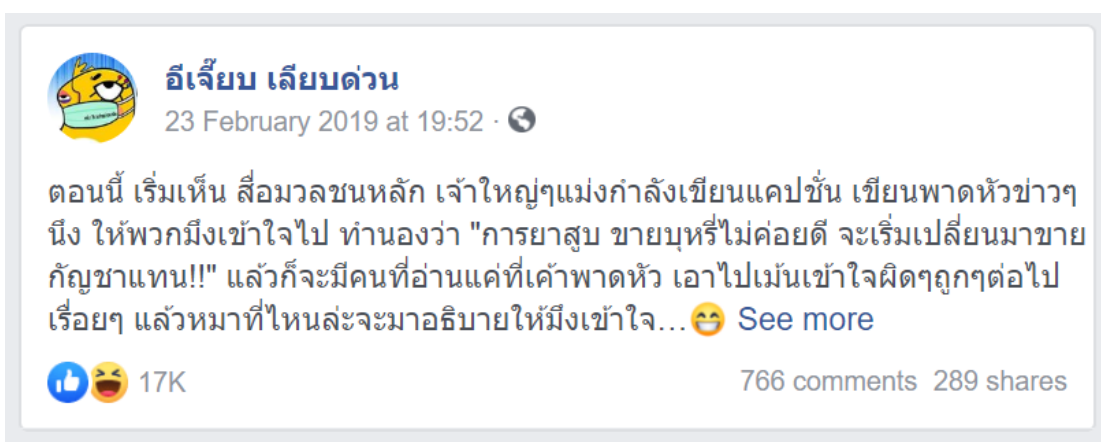
ภาพที่ 32 เพจอีเจียบ เลียบด่วน (<https://www.facebook.com/ejeab/>)

ตัวอย่างสแตตัส

“ย้า!! พวกเรา กู มึง และชาวบ้านปกติ ยังห้ามสูบ ห้ามปลูก ห้ามครอบครอง ห้ามซื้อขาย กัญชา เหมือนเดิมทุกอย่าง ไม่ว่าจะมียาอะไร ไม่ว่าจะใครหาเสียงมาโม่ มาเล่า ใครมาต่อแหลว่าตอนนี้ เราดูด ปลูก ซื้อขายปุ้นเสรีอะไร อย่าไปเชื่อ!!! ไม่จริง!! มึงยังโดนจับเหมือนเดิม โอเค้”

ตัวอย่างคอมเมนต์ในสแตตัสของแอดมินเพจ

“จริง ๆ อยากเขียนในมุมมองของผู้เคยใช้จริงมาอย่างต่อเนื่องยาวนานตอนวัยรุ่น แต่มันก็ลำบาก เขียนละเอียดไม่ได้ แต่อยากบอกแค่ว่า อย่าไปริ อย่าไปยุ่งกับมันเพื่อความบันเทิงเลย มันอาจไม่ร้ายแรง แต่มันเคยทำให้ผมหมดอนาคต เสียคนมาแล้ว มันไม่ใช่ของดีสำหรับสุจริตชน ที่รักตัวเอง และครอบครัว คนรอบข้างเลย”

ภาพที่ 33 เพจอีเจียบ เลียบด่วน (<https://www.facebook.com/ejeab/>)

ตัวอย่างสเตตัส

“ตอนนี้เริ่มเห็น สื่อมวลชนหลักเจ้าใหญ่ ๆ แม่งกำลังเขียนแคปชั่น เขียนพาดหัวข่าว ๆ นี่ ให้พวกมึงเข้าใจไป ทำนองว่า "การยาสูบ ขายบุหรี่ไม่ค่อยดี จะเริ่มเปลี่ยนมาขายกัญชาแทน!!" แล้วก็จะมีคนที่อ่านแค่ที่เค้าพาดหัว เอาไปเมนต์เข้าใจผิด ๆ ฎก ๆ ต่อไปเรื่อย ๆ...”

ตัวอย่างคอมเมนต์ในสเตตัส

“คือเว็บข่าวพาดหัวไม่หมด เจตนาให้คนเข้าใจผิดนี่ก็ไม่งามแล้ว นี่แอดมินเพจยังเขียนแคปชั่นบิวให้คนเข้าใจไปทางนั้นอีก เป็นสื่อมวลชน เราต้องให้คนมีความรู้ชั้นฉลาดขึ้น เข้าใจขึ้น ไม่ใช่เขียนให้คนเข้าใจเนื้อหาผิด เพื่อการแชร์ เพื่อขายข่าว ไม่น่ารักเลย”

สำหรับท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์ โดยเชื่อมโยงกับการแสดงความรู้สึกผ่านโพสต์ที่เกี่ยวข้องของเพจอ็เจ็บบเลียบด่วน พบว่ามีทั้งการแสดงท่าทีในรูปแบบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ท่าทีของสาธารณชนที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์

การแสดงท่าทีของสาธารณชนที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์ของผู้ติดตามเพจอ็เจ็บบเลียบด่วนนี้ ผลการวิจัยที่พบดังตัวอย่างต่อไปนี้

กัญชาเป็นทางเลือกในการรักษา

“ลูกชายเราหนึ่งคนที่กำลังรอคอยสารสกัดจากกัญชาตัวนี้ เพื่อรักษาอยู่เป็นความหวังทางหนึ่งว่าเค้าจะหายจากโรคนี #โรคลมชัก #เป็นกำลังใจให้ผู้ป่วยโรคลมชักทุกคน ลู้ ๆ นะคะ”

“กัญชาสำหรับผู้ใช้ที่แท้จริงนั้น มีประโยชน์มหาศาลคะ”

ท่าทีของสาธารณชนที่ไม่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีของสาธารณชนที่ไม่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์ของผู้ติดตามเพจอีเจ็บบเลียบด่วนนี้พบว่าประเด็นความกังวลต่อปัญหาที่เกิดขึ้นจากผลกระทบของการเสพกัญชาและไม่เห็นด้วยกับการเปิดเสรีทางกัญชา ตัวอย่างเช่น

“เจ็บบมีเมนต์นึงที่อ่านในเพจนี้มาเขาอยู่ในสถาบันไรลักร่างนี้แหละ เขาบอกว่ายอดผู้ป่วยที่หลอนจากการใช้กัญชามานานเพิ่มขึ้นมากจนสถานที่จะไม่พอรับแล้ว... แต่ก็ยังมีคนไปเถียงนางว่ามันใช้อย่างอื่นผสมด้วยเลยหลอน...สรุปว่าคนที่ใช้กัญชาต้องมีอีกเยอะที่ไม่ได้ใช้กัญชาเพียว ๆ แต่ผสมอย่างอื่นไปด้วยแล้วอย่างนี้หอรอจะให้เขาเปิดเสรี”

“ใครที่บอกไม่ใช่ยาเสพติดดูแล้วอารมณ์ดีไม่มีติด.. มึงลองดูไปเรื่อย ๆ ติแล้วเวลาไม่ได้ดู มึงจะรู้ว่ามันต่างกับราวฟ้ากับเหว...กัญชามันก็แค่ไม่ลงแดงแค่นั้นแหละ แต่ฉุนเฉียวอารมณ์ร้ายมาก ๆ คนรอบข้างเตรียมรับกรรมได้เลย...เขาถึงไม่ให้ปลุกแบบเสรีไง”

“ใครบอกดูแล้วไม่ทำร้ายใคร เพื่อนบางคนดูและอารมณ์ร้ายหงุดหงิด ทำร้ายร่างกายเพื่อนด้วยกัน น้องกูแอบดู และก็มาหงุดหงิดเถียงแม่ต่าแม่กู กูไม่เห็นด้วย ถ้ามันจะเสรีถึงขนาดปลุกไว้ดูเองได้”

ทั้งนี้ มีข้อสังเกตประการสำคัญคือ เนื่องจาก แอดมินเพจอีเจ็บบเลียบด่วนได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าไม่เห็นด้วยในสเตตัสของตนเองต่อข่าวที่เกี่ยวข้องกับกัญชาทางการแพทย์ที่แชร์มา ดังนั้น การแสดงความคิดเห็นของผู้ติดตามหรือ “ลูกเพจ” ส่วนใหญ่แล้วจึงเป็นไปในทิศทางเดียวกับแอดมินเพจ คือ แสดงท่าทีที่ไม่เห็นด้วยมากกว่าความคิดเห็นอื่น ๆ

2.1.6 เพจ Drama-addict

เพจ Drama-addict (<https://www.facebook.com/DramaAdd/>) เป็นเพจประเภทผู้ทรงอิทธิพล (Influencer) ด้านข่าวสารออนไลน์ มีจำนวนผู้กดไลค์ 2,439,299 คน และจำนวนผู้กดติดตาม 2,496,910 คน (ข้อมูลเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2563)

ภาพที่ 34 เพจ Drama-addict (<https://www.facebook.com/DramaAdd/>)

ผลการวิจัยพบว่า ท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์ โดยเชื่อมโยงกับการแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นผ่านโพสต์ที่เกี่ยวข้องของเพจ Drama-addict รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 59 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของ เพจ Drama-addict

เดือน	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
มิถุนายน 2561	-	-
กรกฎาคม 2561	-	-
สิงหาคม 2561	-	-
กันยายน 2561	3	7.31
ตุลาคม 2561	-	-
พฤศจิกายน 2561	4	9.75
ธันวาคม 2561	1	2.43

เดือน	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
มกราคม 2562	-	-
กุมภาพันธ์ 2562	2	4.87
มีนาคม 2562	-	-
เมษายน 2562	3	7.31
พฤษภาคม 2562	7	17.07
มิถุนายน 2562	6	14.63
กรกฎาคม 2562	3	7.31
สิงหาคม 2562	6	14.63
กันยายน 2562	6	14.63
ตุลาคม 2562	-	-
จำนวนข่าวทั้งหมด	41	100

การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของเพจ Drama-addict พบว่า เดือนที่นำเสนอข่าวมากที่สุดใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ เดือนพฤษภาคม 2562 ร้อยละ 17.07 รองลงมาคือเดือนพฤศจิกายน 2561 ร้อยละ 9.75 และเดือนมิถุนายน สิงหาคม และกันยายน 2562 ในจำนวนที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 14.63 ตามลำดับ

สำหรับท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่อง กัญชาทางการแพทย์ โดยเชื่อมโยงกับการแสดงความรู้สึกผ่านโพสต์ที่เกี่ยวข้องของเพจ Drama-addict พบว่ามีทั้งการแสดงท่าทีในรูปแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะการกดไลก์และการแบ่งปันข้อมูลเป็นจำนวนมาก อาจเนื่องมาจากลักษณะของเพจที่เป็นเป็นเพจประเภทผู้ทรงอิทธิพล (Influencer) ด้านข่าวสารออนไลน์ นอกจากนั้นแล้ว ลักษณะของข่าวสารในเพจนี้ส่วนหนึ่งมักเป็นข่าวที่แชร์มาจากเพจต่าง ๆ อาทิ เพจกัญชาชน หรือเพจของ workpointnews.com หรือเพจของข่าวสดออนไลน์ และแอดมินเพจได้แสดงความรู้สึกต่อข่าวนั้น ๆ ที่แชร์มา ผลการวิจัยที่พบมีดังต่อไปนี้

ท่าทีของสาธารณชนที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์

การแสดงท่าทีของสาธารณชนที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์ของผู้ติดตามเพจ Drama-addict นี้ ผลการวิจัยพบว่าส่วนใหญ่แล้วจะมองกัญชาในฐานะเป็นยารักษาโรค มีพิษภัยน้อยกว่าเหล้าและบุหรี่ หรือช่วยเพิ่มรายได้ของผู้ปลูก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สารออกฤทธิ์ในกัญชากับสรรพคุณในการรักษาโรค

การแสดงท่าทีของสาธารณชนนี้พบว่า มีทั้งการแสดงท่าทีของแอดมินเพจต่อข่าวที่แบ่งปันต่อมาจากเพจอื่น ๆ และการแสดงท่าทีของสาธารณชนหรือผู้ติดตามเพจ เช่น

“อันนี้น่าสนใจ สารออกฤทธิ์ในกัญชามันมีหลายตัว แต่หลัก ๆ มีสองตัวคือ THC กับ CBD ไอ้ตัว THC คือตัวที่ทำให้คนดูดปิ่นมันจะลอย ๆ ฟู ๆ เหมือนตะลุยกวากาศอยู่ ส่วน CBD เป็นตัวที่ออกฤทธิ์ต้าน THC และยังเป็นสารตัวที่มีสรรพคุณทางยาสารพัด แก้ปวด แก้อักเสบ ช่วยลดอาการในผู้ป่วยลมชัก พาร์กินสัน บลา ๆ ๆ ๆ พวกสรรพคุณทางยาของกัญชาที่เอาไปใช้กันหลัก ๆ ก็จาก CBD

ที่สำคัญ CBD ไม่ทำให้คนเมาเหมือน THC และที่โค้กสนใจทำเครื่องดื่มกัญชา คือจะเป็นเครื่องดื่มที่ใส่ CBD เพิ่มเข้ามา คือแตกแล้วอาจจะแก้ปวดเมื่อย บลา ๆ จาก CBD แต่ไม่ใช่ว่าแตกแล้วบินไปดาวอังคารนะเว้ย”

Drama-addict
18 September 2018 · 🌐

อันนี้น่าสนใจ สารออกฤทธิ์ในกัญชามันมีหลายตัว แต่หลักๆมีสองตัวคือ THC กับ CBD ใ้ตัว THC คือตัวที่ทำให้คนดูดปิ่นมันจะลอยๆฟุ้งๆเหมือนตะลุมตะลอนอยู่ ส่วน CBD เป็นตัวที่ออกฤทธิ์ต้าน THC และยังเป็นสารตัวที่มีสรรพคุณทางยาสารพัด แก้ปวด แก้อักเสบ ช่วยลดอาการในผู้ป่วยลมชัก พาร์กินสัน บลาๆๆ พวกสรรพคุณทางยาของกัญชาที่เอาไปใช้กันหลักๆก็จาก CBD

ที่สำคัญ CBD ไม่ทำให้คนเมาเหมือน THC และที่โค้กสนใจทำเครื่องดื่มกัญชา คือจะเป็นเครื่องดื่มที่ใส่ CBD เพิ่มเข้ามา คือแตกแล้วอาจจะแก้ปวดเมื่อย บลาๆจาก CBD แต่ไม่ใช่ว่าแตกแล้วมันไปดาวอังคารนะเว้ย

กัญชาชน
18 September 2018 · 🌐

บริษัทเครื่องดื่มยักษ์ใหญ่ อย่าง โคคา โคล่า "โค้ก" เริ่มหันมาสนใจ ตลาดเครื่องดื่มที่ทำจากกัญชา

"โค้ก" จับตามองดูการเติบโตของตลาดเครื่องดื่มที่มีสารสกัดจากกัญชาอย่างใกล้ชิด นั่นอาจจะทำให้ โค้ก กระโดดร่วมตลาดเครื่องดื่มชนิดนี้ในอนาคต และตอนนี้บริษัทได้เจรจากับบริษัทกัญชาจากแคนาดา โฆษกของ Aurora Heather MacGregor กล่าวว่า "เรื่องราวแบบนี้เป็นการยืนยันถึงศักยภาพของอุตสาหกรรมกัญชาทั่วโลกที่ยิ่งใหญ่"

#นายกระจอก

ภาพที่ 35 การแสดงความคิดเห็นต่อข่าวจากเพจกัญชาชน

ที่มา เพจ Drama-addict (<https://qrqo.page.link/yxcpQ>)

หรือตัวอย่างความคิดเห็นของผู้ติดตามเพจในประเด็นกัญชากับการรักษาโรค เช่น

“สารุขอให้เร็ว ๆ เอะ ผู้ป่วยในประเทศที่มีโอกาสในการเข้าถึงการรักษามีไม่มากหรอก การรักษาแต่ละครั้งใช้ค่าใช้จ่ายสูง สุดท้ายก็ตายอยู่ดี แต่ถ้าปลดล็อกได้สำเร็จ คนอีกเป็นล้านจะได้ประโยชน์มาก”

นอกจากนั้นแล้วยังมีการแสดงท่าทีความคิดเห็นอีกด้วยว่า กรณีของการใช้กัญชาทางการแพทย์นั้น ไม่ใช่ที่ตัวกัญชาโดยตรงแต่เป็นสารสกัดจากกัญชา

“การเสพกัญชาไม่ใช่การรักษา แต่ยาที่สกัดเอาแต่ตัวสารสำคัญ และเอาสารส่วนที่ไม่ดีของกัญชาออก นั่นคือการรักษา”

ผลการวิจัยและการรับรองจากต่างประเทศ

การอ้างอิงข้อมูลจากต่างประเทศหรือเพลงของอาจารย์หมอ ธีระวัฒน์ เหมาะจุกา ตลอดจนจนจนการอ้างอิงโดยใช้คำว่า “มีผลวิจัยรับรอง” มาสนับสนุนความคิดเห็นของตนเอง เช่น

“เพราะแคนาดาก็ใช้ คนก็เหมือนกัน แกรมเขาเจริญกว่าเราตั้งเยอะ ยังเปิดให้คนสูบกัญชาได้เลย”

“มีผลวิจัยรองรับนะครับ สำหรับคนสูบกัญชาไม่มีผลต่อจิตประสาทครับ ส่วนคนไม่เคยสูบกก็ลองหาฟังตามงานสัมมนาที่มีนักวิชาการมาบรรยายนะครับ ตอนนี่กัญชา กำลังถูกนำออกจากยาเสพติดเพราะมันไม่ใช่ยาเสพติด ต่างประเทศใช้การสูบกัญชาไว้รักษามะเร็งปอดครับ บอกไว้เผื่อพวกไม่ใช่ขี้ยาจะได้มีความรู้มากขึ้น”

กัญชาจะดีหรือร้ายอยู่ที่ตัวเรา

หรือการใช้ตัวเองรับรองว่าผลการของเสพกัญชานั้นขึ้นอยู่กับตัวบุคคลและกัญชาเป็น “แพะ” ของสังคม

“ผมเป็นขี้ยาครับ เสพอย่างหนักตอนเรียนทุกวันเพื่อผ่อนคลาย ตอนนี่เรียนจบแล้วและเลิกใช้ได้ทันทีแบบไม่ต้องมีตัวช่วย และผมไม่เคยไปทำร้ายใคร ไปตรวจกับจิตแพทย์มาแล้วอาการปกติดีครับ อยู่ที่ตัวบุคคลมากกว่าอย่าโทษกัญชาเลยครับ”

“วัดกันไปเลยระหว่าง เหล้า vs กัญชา อะไรทำให้ขาดสติ แล้วทำเรื่องรุนแรงมากกว่ากัน ผมว่ามันอยู่ที่คน ผมไม่ได้ดูดกัญชานะ ไม่ได้กินเหล้าด้วย แต่มีเพื่อนที่ใช้ทั้งคู่เท่าที่เห็นคนดูดกัญชาไม่เคยทำให้ใครลำบากเลยนะ”

“จากคนเคยสูบนะ และดูดมามากตัวนี้อะ บอกเลยถ้าไม่ผสมอื่นมันจะไม่หลอนและบ้าหอรกนะ ถ้าดูดเยอะจริงคือนอนดิ่งดาวอะด้วยความสัตย์จริง หลับอะ”

กัญชาจะดีหรือร้ายอยู่ที่การนำเสนอของสื่อมวลชน

อีกตัวอย่างหนึ่งนั้นเป็นเรื่องของการแสดงท่าทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์ โดยให้เหตุผลว่าเรื่องของกัญชาจะดีหรือร้ายอยู่ที่การนำเสนอของสื่อมวลชน

“มันอยู่ที่สื่อ และคนเอามานำเสนอ อยู่ที่จะสื่อให้เป็นแบบไหน จะเขียนข่าวพาดหัวแบบไหน ให้คนเสพข่าว สื่อให้กัญชาเลวร้าย แล้วคนที่มองกัญชาในแง่ลบ ก็เอามาส่งต่อ ก็แค่นั้น”

“ก็รู้ว่าคนไทยไม่นิยมกดเข้าไปอ่าน หรืออะไรที่มันเป็นข้อความยาว ๆ ขึ้นหัวข้อไปเลยว่า ป่วยเพราะน้ำยาที่มีส่วนผสมของกัญชา”

กัญชามีโทษน้อยกว่าเหล้าและบุหรี่ยิ่งถึงสิ่งเสพติดอื่น ๆ

“...แต่เมื่อกัญชาอันตรายน้อยกว่าเมื่อกัญชาเหล้าเยอะ เพราะมันไม่คึกคะนอง”

“คนที่ไม่เสพต่อให้ถูกกฎหมายก็ไม่เสพครับ เหมือนกับเหล้าบุหรี่ยะครับ คนไม่สูบไม่ดื่มก็มี จำเป็นหมอกจำก็น่าจะรู้ว่ายาเสพติดอาการมันเหมือนกันหมดหรือป่าว จำดูดีกว่ากัญชากับยาเสพติดอย่างอื่นอันไหนทำร้ายสังคมมากกว่ากัน แม้กระทั่งของที่ถูกกฎหมายอะ”

“ลองนึกภาพระหว่างกัญชากับเหล้า ทั้งสองเมาคล้าย ๆ กัน ถ้าเกิดว่าวันหนึ่งเอาเหล้าไปเป็นยาเสพติดออกกฎหมายเหมือนกัญชา จะเป็นอย่างไรครับ เหล้าติดหนักกว่ากัญชาและเกิดโทษกับคนอื่นมากเช่นเมาแล้วขับ เมาแล้วเพี้ยนอาละวาด”

“กัญชานี้ดีกว่าเหล้าเยอะแยะ กินแล้วไม่ตีรันฟันแทงกันด้วยยย นอนยิ้ม ฟังเพลงเต้นระบำ”

“กัญชามันเป็นสิ่งที่เกิดโดยธรรมชาติสร้างขึ้น มา ใช้เพื่อผ่อนคลายเจอใครก็ยิ้มโลกสดใสมีแต่คนใจเย็นไม่ตีเธอ กินเหล้าเมาอารมณ์ร้อน”

นอกจากนั้นแล้ว ยังมีการแสดงความคิดเห็นของแอดมินเพจต่อประเด็นที่โรงงานยาสูบจะขายกัญชาแทนบุหรี่ยีกด้วย เช่น

“เออ อันนี้เข้าท่า บุหรี่ขายลดลง ส่วนนี้เพราะกำแพงภาษี เลยจะหันมาสนับสนุนการปลูกกัญชากัญชง เอาไปผลิตยาแทน จริง ๆ เสนอมาหลายทีละ ในส่วนธุรกิจ บุหรี่ของ รงยส คุณลองไปทำพวก vape หรือ iqos เกอะ บุหรี่แบบเดิม ๆ มันมีแต่จะขายลดลงทุกวัน ๆ ซึ่งก็เป็นเรื่องดี เพราะคนจะได้สุขภาพดีขึ้น แต่อีกส่วนเพราะคนจะหันไปสูบพวกนี้หมด ถ้าคุณปรับโครงสร้างให้ผลิตสินค้ามาป้อนตลาดส่วนนี้ได้ก็น่าจะแย่งส่วนแบ่งการตลาดมาได้บ้าง”

Drama-addict
23 กุมภาพันธ์ 2019 · 🌐

เออ อันนี้เข้าท่า บุหรี่ขายลดลง ส่วนนี้เพราะกำแพงภาษี
เลยจะหันมาสนับสนุนการปลูกกัญชาที่กัญชง เอาไปผลิตยาแทน จริงๆเสนอ
มาหลายทีละ ในส่วนธุรกิจบุหรี่ของ รงยส
คุณลองไปทำพวก vape หรือ iqos เกอะ บุหรี่แบบเดิมๆมันมีแต่จะขายลด
ลงทุกวันๆ ซึ่งก็เป็นเรื่องดี เพราะคนจะได้สุขภาพดีขึ้น แต่อีกส่วนเพราะคน
จะหันไปสูบบุหรี่นี้หมด ถ้าคุณปรับโครงสร้างให้ผลิตสินค้ามาป้อนตลาดส่วน
นี้ได้ก็น่าจะแย่งส่วนแบ่งการตลาดมาได้บ้าง

KHAOSOD.CO.TH
ยาสูบเลิกขายกัญชาแทนบุหรี่ หนีตายภาษีใหม่รีด 40% ดัน
ราคาเฉลี่ยดรอ้ย คนเมินสูบ!

👍😂 4.7 พัน ความคิดเห็น 281 รายการ แชร์ 478 ครั้ง

ภาพที่ 36 การแสดงความคิดเห็นต่อข่าวยาสูบเลิกขายกัญชาแทนบุหรี่...

ที่มา เพจ Drama-addict

(<https://www.facebook.com/DramaAdd/posts/10157296326793291>)

การแสดงความคิดเห็นของแอดมินเพจในข้างต้นส่งผลให้ผู้ติดตามมีความ
คิดเห็นคล้ายตามต่อประเด็นของการขายกัญชาแทนบุหรี่ของโรงงานยาสูบ ตัวอย่างเช่น
“ผมเคยบอกหลายครั้งแล้วว่า รงยส ควรจะลุกขึ้นมาผลิตน้ำยาบุหรี่ไฟฟ้า
กับ Pot ออกมาขายบ้าง ทำก่อนได้ก่อน แถมยิ่งถ้าขายราคาถูกลงกว่าที่นำเข้าคนก็จะหันมา
ใช้ของ รงยส หมด”

“โรงงานยาสูบมาถูกทางแล้ววิจัยทางการแพทย์ได้ทั้งเงินได้ทั้งหน้า พอเปิดเสรีก็ขอยใล่่มวนขายเลยได้ทั้งขึ้นทั้งล่อง ทำส่งต่างประเทศเป็นสินค้าส่งออกไปเลย”

การปลูกกัญชาช่วยเพิ่มอาชีพและรายได้

“ดีใจครับ...แต่ไม่ใช่ว่าได้ดูดเสรีนะ แต่เพิ่มแนวทางอาชีพอีก เพาะปลูกกัญชาเพื่อส่งออก เกษตรกรมีแนวทางเพิ่ม แล้วเท่าที่เรียนมากัญชาสายพันธุ์ไทยนี่ ดีสุดในโลกนะ ปลูกส่งออกสบายถ้ารัฐบาลสนับสนุน”

ท่าทีของสาธารณชนที่ไม่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีของสาธารณชนที่ไม่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์ของผู้ติดตามเพจ Drama-addict นี้พบว่าประเด็นของความไม่เชื่อถือว่ากัญชาเป็นเรื่องทางการแพทย์ หรือประเด็นการสัมปทานและผูกขาดเรื่องกัญชา รวมถึงการเสพติดกัญชา ตลอดจนความไม่พร้อมของประเทศไทยในการควบคุมและกำกับดูแล ตัวอย่างเช่น

นายทุนใหญ่ได้ประโยชน์

“บ้านเรานาคตลุดทำยไม่เสรี แต่จะจับด้วยบริษัทใหญ่ได้สัมปทานผูกขาดการปลูกและจำหน่ายเนื่องจากเป็นลิ่งควบคุมพิเศษ”

“คืออยากปลูกส่งออกครับ เป็นเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนถูกต้อง แต่ความรู้สึก คือ มึงคนจน มึงไม่มีสิทธิ์ปลูก ไม่มีสิทธิ์ลีมตาอ้าปาก มีแต่เศรษฐีที่มีสิทธิ์ เขาจงสัมปทานไว้แล้ว”

กัญชาคือยาเสพติด

“เลิกเอาเรื่องกัญชารักษามะเร็งมาอ้างลักที่ มันไม่ได้รักษามะเร็ง... Thec มันได้ไมล่้วน ๆ”

“อนุนพินพยายามผลักดันกัญชาแบบนี้ ก็เหมือนพยายามแจกยาพิษให้ชาวบ้านอะ”

“กัญชาถ้าติดมันก็กลายเป็นชอมบี้ได้เหมือนกัน หลอนหนัก ทำร้ายครอบครัวทำร้ายตัวเองพอไ่กัยบ้านะ เจอมาแล้วข้างบ้านตำรวจมาจับไปอยู่ที่กักกันห้ามมาบ้านอีกเลย ไ้พวกบอกนอนยืมนะมันแค่ส่วนน้อย งานการก็ทำไปงั้น ๆ ส่วนมากจะไม่ทำ เด็กเคยขยันขันแข็งติดกัญชากลายเป็นผีดิบใคร ๆ ก็ไม่ยกคอบ เราอยู่เมืองเสรีแต่เขาให้ดูดแคในคาเฟ่ะ ถ้าข้างนอกแจ้งจับทันทีปรับสูงด้วย”

“คือมันกระทบต่อหน้าที่การงาน ส่วนตัวก็ดูเหมือนกัน ถ้าคนดู มีความคิดได้ก็ดีไป ส่วนมากจะไม่มีขอบเขต เสี่ยงการเสี่ยงงาน ขนาดเหล้า ยัง เกิดปัญหา มากมาย เมมาแล้วขับ เสี่ยงการเสี่ยงงาน เวลาคนดูก็ดูชาสมองจะทำงานช้ากว่าปกติ การขับ รถ ทำงาน เป็นต้น ปัญหาเกิดแน่นอน”

“กัญชาทำให้สุขตอนแรกเสพ และเกิดอาการดาวน์ในตอนหลัง แล้วไอช่วง ดาวน์อะอาการก็จะยิ่งแย่ แถมตัวกัญชาเองก็มีฤทธิ์ต่อสมอง ไปแย่งที่จับกับยาบางตัวอีก drug interaction ไปอีก ที่หม้อออกมาเตือนดีแล้วนะ เพราะคิวหม้อจิตเวชยาวมากและ ยาก็แพงมาก กัญชาถูกกฎหมายเมื่อไหร่คาดว่าจะได้จองคิวกันเดือนข้ามเดือนเลยทีเดียว”

ไม่มั่นใจในการสกัดสารจากกัญชา

“น้ำมันกัญชาที่ดีใช้รักษาโรคได้ ต้องมี CBD สูง THC ต่ำหรือแทบไม่มี แต่ ที่สกัดขายกันไม่รู้ด้วยซ้ำว่ามีสารอะไรเท่าไร dose ที่ใช้ก็มั่ว ๆ เอา 1 หยดบ้าง 2 หยดบ้าง มันเลยเกิดปัญหา”

ท่าทีของสาธารณชนที่คัดต่อยอดจากประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีของสาธารณชนในเพจ Drama-addict ที่ไม่ได้ แสดงออกว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์นี้ พบว่าเป็นเรื่องของการแสดงความคิดเห็นต่อยอดจากข่าวที่ได้รับการนำเสนอ เช่น การจดสิทธิบัตรกัญชา หรือการจำกัดในเรื่องของการเปิดกัญชาเสรีเพื่อการนันทนาการ การใช้กัญชาทางการแพทย์ต้องอยู่ในความดูแลของแพทย์ มีการออกใบอนุญาตหรือใบรับรองแพทย์สำหรับผู้ใช้กัญชาทางการแพทย์ และการป้องกันการใช้กัญชาทางการแพทย์เพื่อมาเสพติดและ/หรือสันทนาการ รวมถึงการจำกัดการปลูกต้นกัญชาเฉพาะในโรงพยาบาลหรือคลินิกทางการแพทย์หรือผู้ได้รับอนุญาตเท่านั้น นอกจากนั้นแล้วจะต้องสื่อสารกับสาธารณชนให้ เข้าใจอย่างชัดเจนด้วย ตัวอย่างเช่น

“ถ้าจะอนุญาต (สิทธิบัตรกัญชา) ควรเป็นคนไทย และ ควรอยู่ใน การควบคุมดูแล”

“การใช้ยารักษาเป็นเรื่องที่ดี แต่ขอให้ปกป้องพวกเค้าด้วย จะออกเอกสาร กำกับไว้ให้พวกเขาเวลาโดนตรวจ หรือใบรับรองแพทย์ติดตัวอะไร พยายามคิดในจุดนี้ด้วย ครับ ไม่งั้นเจอเคสแบบนี้ จะไม่ได้แบ่งแยกคนเสพยา กับ คนป่วยแน่ ๆ”

“กัญชาอาจมีข้อดีในการแพทย์ช่วยรักษาหากนำไปใช้อย่างถูกต้อง ส่วนเรื่องปลูกอยากให้มีการควบคุมลงทะเบียนให้นำส่งการแพทย์(ทำยา)เท่านั้น นอกจากนั้น ผิดกฎหมายจับ ๆ อะไรแบบนี้ แต่จะควบคุมได้ใหม่น้า”

“ถ้าทำตามกฎหมาย แล้วใช้เพื่อการแพทย์เห็นด้วย 100 เปอร์เซ็นต์ครับ และวิธีทางที่ให้แพทย์หรือสถานพยาบาลเท่านั้นมีสิทธิ์ปลูก หรือผู้ที่ได้รับอนุญาตอันนี้ก็เห็นด้วย”

“ต้องสื่อสารให้คนเข้าใจนะครับ.. กัญชาไม่ได้เสริ ไม่ใช่เอามาคุดมา... แล้วสร้างภาระให้หมอ กัญชายังต้องควบคุมเพื่อใช้ในการแพทย์เท่านั้น.. และการมีใช้ต้องมาจากการวินิจฉัยโรคจากแพทย์เท่านั้น..”

2.1.7 เพจอนุทิน ชาญวีรกุล

เพจอนุทิน ชาญวีรกุล (<https://www.facebook.com/AnutinC/>) เป็นเพจของพรรคภูมิใจไทย (คุณอนุทินปิดเพจของตนเองเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2563) (ข้อมูลเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2563)

ผลการวิจัยพบว่า ท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์ โดยเชื่อมโยงกับการแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นผ่านโพสต์ที่เกี่ยวข้องของเพจอนุทิน ชาญวีรกุล รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 60 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของเพจอนุทิน ชาญวีรกุล

เดือน	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
มิถุนายน 2561	-	-
กรกฎาคม 2561	-	-
สิงหาคม 2561	-	-
กันยายน 2561	-	-
ตุลาคม 2561	-	-
พฤศจิกายน 2561	-	-
ธันวาคม 2561	-	-
มกราคม 2562	2	10.00
กุมภาพันธ์ 2562	6	30.00
มีนาคม 2562	7	35.00
เมษายน 2562	2	10.00
พฤษภาคม 2562	-	-
มิถุนายน 2562	-	-
กรกฎาคม 2562	1	5.50
สิงหาคม 2562	1	5.50

เดือน	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
กันยายน 2562	-	-
ตุลาคม 2562	1	5.50
จำนวนข่าวทั้งหมด	20	100

การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของเพจอนุทิน ชาญวีรกุล พบว่า เดือนที่นำเสนอข่าวมากที่สุด ใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ เดือนมีนาคม 2562 ร้อยละ 35.00 รองลงมาคือเดือนกุมภาพันธ์ 2562 ร้อยละ 30.00 และเดือนมกราคมและเดือนเมษายน 2562 ร้อยละ 10.00 ตามลำดับ สำหรับปี 2561 ไม่พบการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับกัญชาทางการแพทย์ในช่วงเวลาที่ศึกษา

สำหรับท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์ โดยเชื่อมโยงกับการแสดงความรู้สึกผ่านโพสต์ที่เกี่ยวข้องของเพจอนุทิน ชาญวีรกุล พบว่ามีทั้งการแสดงท่าทีในรูปแบบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ท่าทีของสาธารณชนที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์

การแสดงท่าทีของสาธารณชนที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์ของผู้ติดตามเพจอนุทิน ชาญวีรกุล ผลการวิจัยพบว่าการแสดงท่าทีเห็นด้วยนั้นมีความเชื่อมโยงกับประเด็นเศรษฐกิจ เป็น **“ทองคำสีเขียว”** ประเด็นสุขภาพ โดยเฉพาะการมองว่า **“กัญชาคือยาที่ธรรมชาติมอบให้”** รวมถึงความเชื่อมั่นในตัวนักการเมืองและพรรคการเมืองผู้เสนอนโยบาย โดยเฉพาะการมีภาพประกอบว่าคุณอนุทินคือ **“นักต่อสู้เพื่อสิทธิทางกัญชา”** รวมถึงการแสดงท่าทีว่าพร้อมปลูกกัญชา เป็นต้น

ภาพที่ 37 นักต่อสู้เพื่อสิทธิทางกัญชา

ทีมา เพจอนุทิน ชาญวีรกุล

(<https://www.facebook.com/AnutinC/posts/2430180450350155>)

ผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

กัญชากับการสร้างรายได้ให้คนไทย

“พืชกัญชานี้แหละจะสร้างรายได้มหาศาลให้กับพี่น้องชาวไทย สนับสนุนนโยบายนี้ครับ”

“แค่อยากให้เกษตรกร ชาวบ้านได้มีรายได้เพิ่มขึ้น ผมเลือกท่าน แต่ขอแค่คำพูดขอให้เป็นคำพูด พูดอะไรไว้ต้องทำให้ได้ ชาวบ้านได้เอาปากได้ และอยากให้ประเทศไทยเป็นประเทศส่งออกกัญชา อันดับหนึ่งของอาเซียน”

“นโยบายปลูกกัญชาเสรีของพรรคภูมิใจไทย ไม่ใช่นโยบายที่หยิบกันมาเล่นๆ แต่ปฏิบัติได้จริง และมีความคืบหน้าที่ดีขึ้นเรื่อยๆ ดิฉันเชื่อว่าถ้าประเทศไทยเราปลูกกัญชาได้อย่างเสรี คงทำให้ประชาชนมีรายได้ที่สูงขึ้น เศรษฐกิจดีขึ้น ลดปัญหาปากท้องของประชาชน ขอให้การเลือกตั้งครั้งนี้ ได้ท่านมาบริหารประเทศนะคะ สนับสนุนค่ะ”

“กัญชาเป็นพืชเศรษฐกิจทางเลือกได้ เกษตรกรที่ทำอาชีพตัวเองอยู่แล้วก็ควรปลูกแทรกได้ ทำควบคู่ ไม่ทิ้งสิ่งใดสิ่งหนึ่ง..ทำเพื่อไว้ขาย-ส่งออก”

กัญชาเป็นยารักษาโรค

“สนับสนุนหลักการเรื่องกัญชาครับ ทำได้ ดึงมาให้เป็นยา ดึงมาให้ถูกกฎหมายทุกด้าน การปลูกการผลิตการสกัดเป็นน้ำมันสารสกัดรักษามะเร็งไม่ต้องวิจัยเอง ให้เสียเวลาครับชาติอื่นเค้าคิดกันมาจนตกผลึกแล้ว”

“กัญชาคือ..ยาที่ธรรมชาติมอบให้ประเทศไทยโดยเฉพาะ พรรคภูมิใจไทยเดินมาถูกทางแล้วครับ”

ผลการวิจัยยังพบอีกด้วยว่าสำหรับกรณีการเห็นด้วยว่ากัญชาคือยารักษาโรคนี้อาจจะมีการอ้างอิงถึงชื่อของอาจารย์เดชาและการรักษาโดยน้ำมันกัญชาที่ได้ผลมาแล้วอีกด้วย

“ขอบคุณคุณอนุทินค่ะ อยากให้คุณเดชาได้ออกมาผลิตน้ำมันกัญชาต่อ ยังมีคนรอการรักษาอีกมากมายค่ะ อยากให้คนไทยจน ๆ ได้เข้าถึงน้ำมันกัญชาในราคาที่พอจ่ายได้ค่ะ..สงสารคนป่วยมะเร็งมาก เพราะโรคนี้อาจจะมาพร้อมกับความเจ็บปวดร่างกายค่ะ เคยเสียแม่เพราะโรคนี้อีกหลาย ๆ คนได้มีทางเลือกในการรักษาและหายค่ะ”

“ขอให้สำเร็จ ทั้งแนวทางการช่วยเหลือครูเดชา ครูซ่ง และขอให้กัญชาเป็นยาอย่างถูกกฎหมายให้ได้เร็วที่สุด”

กัญชาเป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่มีมาแต่โบราณ

“กัญชาไทยเป็นทรัพย์สินทางปัญญาของคนไทย ต้องรักษาให้เป็นสมบัติของคนไทยเพื่อประโยชน์ของคนไทย ทั้งมิติการแพทย์ เพื่อสุขภาพ และเป็นยารักษาโรค และ มิติเศรษฐกิจ เพื่อสร้างรายได้”

“ทุกคนมีสิทธิที่จะปลูกพืชสมุนไพร ที่มีในตำรับยาสมุนไพรไทยมาแต่โบราณ เพื่อรักษาหรือป้องกันโรค ให้ตนเอง คนในครอบครัวและญาติพี่น้องได้ทุกคน ทุกครัวเรือน”

เห่าบุหรีมีโทษกับร่างกายมากกว่ากัญชา

“สูบบุหรีมีโทษต่อร่างกายมากกว่า กัญชาแก้โรคมะเร็งได้”

“เห็นด้วยครับ บุหรี่ทำให้เป็นมะเร็ง แต่กัญชาสามารถนำมาเป็นยารักษา
มะเร็งได้”

“กัญชาเป็นแคंपืช เหล้าเบียร์บุหรี่ยังร้ายแรงซะกว่า ทำไมถึงมองว่ากัญชา
ไม่คิละ”

“กัญชาแทบจะไม่มีข้อเสียเลย ถ้าเปรียบเทียบ บุหรี่ = มีสารที่เป็นอันตราย
ต่อร่างกายมากถึง 500 กว่าชนิด และเหล้าอีกที่เป็นอันตรายต่อชีวิต”

ท่าทีของสาธารณชนที่ไม่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีของสาธารณชนที่ไม่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์
ของผู้ติดตามเพจอนุทิน ชาญวีรกุลนี้ พบว่ามีความเกี่ยวข้องกับความไม่เชื่อมั่นในตัวของ
พรรคการเมืองและนักการเมืองผู้เสนอนโยบายซึ่งตรงกันข้ามกับการแสดงท่าทีที่เห็นด้วย
อย่างสิ้นเชิง ผลประโยชน์ของกลุ่มทุน รวมถึงการเข้าถึงกัญชาได้เนื่องจากไม่มีการกำกับ
ควบคุมที่ดีพอจนกระทั่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพ ตัวอย่างเช่น

กัญชากับเกมการเมือง

“เกมการเมืองซัด ๆ ต้มประชาชน”

กัญชาคือผลประโยชน์ของกลุ่มทุน

“นายทุนเอาไปกินหมดแหละครับ ประชาชนจะได้สักเท่าไร”

“เอื้อให้นายทุน ก็เหมือนเหล้านี้แหละครับ นายทุนทำขายให้ชาวบ้าน แต่
ชาวบ้านต้มกินเองจับ”

“บอกว่าปลูกโดยคนไทย ขอเป็นเกษตรกรไทย หรือเกษตรกรไทยที่
รวมกลุ่มกันปลูก และผู้ป่วยที่เคยขึ้นทะเบียนครอบครอง ได้ปลูกได้ใช้เอง ไม่ใช่บริษัทของ
คนไทยหรือเจ้าสัวจากค่ายไหน ที่จะได้ปลูก”

โทษของกัญชาที่ขาดการควบคุมดูแล

“กลัวเยาวชนเข้าถึงกัญชาโดยปราศจากการควบคุมที่ดีพอ ประเทศไทยก็
รู้ยู่กฎหมายบังคับใช้ไม่ได้”

“ได้นอนยิ้มกันทั้งเมือง กัญชาเสพมากสมองเสื่อมแน่นอน”

“เศรษฐกิจดีแต่คนติดยาเยอะขึ้นจะเป็นปัญหากับอนาคต กับเยาวชน
ต่อไปข้างหน้า ขอให้ใช้สติคิดให้รอบคอบ”

“กัญชาคือต้นตอของยาเสพติดชนิดหนึ่ง ถ้าปล่อยให้ปลูกโอกาสที่วัยรุ่น และคนทั่วไปจะติดกัญชาก็มากขึ้น ติดมาก ๆ ทำให้สมองเสื่อมและจะบ้ามีตัวอย่าง มาแล้ว”

ท่าทีของสาธารณชนที่คัดต่อยอดจากประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีของสาธารณชนในเพจอนุทิน ชาญวีรกุลที่ไม่ได้แสดงออกว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์นี้ พบว่าเป็นเรื่องของการแสดงความคิดเห็นต่อยอดจากข่าวที่ได้รับการนำเสนอ ตัวอย่างเช่น เรื่องของการขาย สารสกัดกัญชาทางการแพทย์ว่าต้องจำกัดพื้นที่ขาย หรือการมอบหมาย อสม. ทำงาน หรือการจัดสัดส่วนของพื้นที่ปลูกและจำนวนของต้นกัญชาในการปลูก เป็นต้น

“(ถ้าจะขายในไทย) ก็ขายให้โรงพยาบาล ไม่ขายตามคลินิก เพราะเดี๋ยวนี้วัยรุ่นไทยมีความต้องการเด็ก 13 14 ก็แรง ๆ แล้ว”

“ผมชอบนโยบาย อสม. ครับ แต่อยากฝากว่า อสม. ควรต้องจำกัดอายุด้วย ครับ หน้าที่ เดือนละครึ่งต้องลงพื้นที่เป็นอย่างน้อย วัตถุประสงค์นี้หนัก คนหนึ่งไม่มีหลายบทบาท เช่นประธานกองทุนต่าง ๆ”

2.1.8 เพจคนภูมิใจไทย

เพจคนภูมิใจไทย (<https://www.facebook.com/khonbhumjaithai/>) เป็นเพจของพรรคภูมิใจไทย มีจำนวนผู้กดไลค์ 89,097 คน และจำนวนผู้กดติดตาม 99,794 คน (ข้อมูลเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2563)

ภาพที่ 38 เพจคนภูมิใจไทย (<https://www.facebook.com/khonbhumjaithai/>)

ผลการวิจัยพบว่า ท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์ โดยเชื่อมโยงกับการแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นผ่านโพสต์ที่เกี่ยวข้องของเพจคนภูมิใจไทย รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 61 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของเพจคนภูมิใจไทย

เดือน	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
มิถุนายน 2561	-	-
กรกฎาคม 2561	-	-
สิงหาคม 2561	-	-
กันยายน 2561	-	-
ตุลาคม 2561	-	-
พฤศจิกายน 2561	-	-
ธันวาคม 2561	-	-
มกราคม 2562	3	7.14

เดือน	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
กุมภาพันธ์ 2562	19	45.23
มีนาคม 2562	6	14.28
เมษายน 2562	-	-
พฤษภาคม 2562	-	-
มิถุนายน 2562	1	2.38
กรกฎาคม 2562	8	19.04
สิงหาคม 2562	1	2.38
กันยายน 2562	3	7.14
ตุลาคม 2562	1	2.38
จำนวนข่าวทั้งหมด	42	100

การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของเพจคนภูมิใจไทย พบว่าเดือนที่นำเสนอข่าวมากที่สุดใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ เดือนกุมภาพันธ์ 2562 ร้อยละ 45.23 รองลงมาคือเดือนกรกฎาคม 2562 ร้อยละ 19.04 และเดือนมีนาคม 2562 ร้อยละ 14.28 ตามลำดับ สำหรับปี 2561 ไม่พบการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับกัญชาทางการแพทย์ในช่วงเวลาที่ศึกษา

สำหรับท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์ โดยเชื่อมโยงกับการแสดงความรู้สึกผ่านโพสต์ที่เกี่ยวข้องของเพจคนภูมิใจไทย พบว่ามีทั้งการแสดงท่าทีในรูปแบบที่เห็นด้วยและสนับสนุนนโยบายกัญชาเสรี ทั้งนี้ อาจเนื่องจากเพจคนภูมิใจไทยมีสถานะเป็นตัวแทนของพรรคภูมิใจไทยโดยตรงดังต่อไปนี้

ท่าทีของสาธารณชนที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์

การแสดงท่าทีของสาธารณชนที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์ของผู้ติดตามเพจคนภูมิใจไทยนี้ ผลการวิจัยพบว่าส่วนใหญ่แล้วผู้ติดตามเพจและแสดงความคิดเห็นจะพูดถึงประเด็นเศรษฐกิจและสุขภาพไปควบคู่กัน รวมถึงการแสดงท่าทีที่เชื่อมโยงกับการ

เลือกตั้งหรือคะแนนเสียงที่เลือกเพราะนโยบายกัญชาทางการแพทย์ของพรรคภูมิใจไทย
ตัวอย่างต่อไปนี้

ประเด็นกัญชากับเศรษฐกิจและการแพทย์

“กัญชาเป็นพืชเศรษฐกิจและยังมีคุณสมบัติเป็นยารักษาอีกมาก เอาใจช่วย
นโยบายนี้ค่ะ”

“...สนับสนุนครับ ทั้งรักษาโรคและนำไปสร้างรายได้เสริมได้อีกด้วย”

“เห็นด้วยกับนโยบายกัญชาเสรี เพราะมันเป็นพืชเศรษฐกิจและยังเป็นพืช
ทางการแพทย์ด้วยครับ”

“กัญชาเป็นยารักษาโรค เป็นพืชเศรษฐกิจตัวใหม่ที่จะสร้างความร่ำรวยให้
คนไทย”

ประเด็นกัญชากับการรักษาผู้ป่วย

“ส่วนตัวชอบนโยบายนี้นะ ไม่ใช่ว่าลูปเป็นหรืออะไร 555 แต่ชอบตรงที่มัน
ใช้เป็นยารักษาโรคได้ให้กับผู้ป่วยโรคมะเร็ง และโรคอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับระบบประสาทได้ ทำ
ให้ผู้ป่วยเป็นโรคพวกนี้ไม่ต้องทรมาน เราสงสารผู้ป่วยอยากให้ได้ใช้ยาดี ๆ แค่นี้เอง”

“ติดตามเรื่องนี้มาพอสมควรในเรื่องของกัญชาที่สามารถนำไปแปรรูปเป็น
ยารักษาโรค ลองศึกษาและคู่มือของต่างประเทศในการใช้กัญชารักษาโรคทำให้เห็นว่า
มันไม่ใช่สารเสพติดอย่างที่คิด มันคือสมุนไพรเหมือนบ้านเราดี ๆ นี่เอง”

“เรียกได้ว่ากัญชาช่วยเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งได้ ทำให้กินอิม
มูนอสบาย ไม่ปวด ไม่เครียด ไม่อาเจียน ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับผู้ที่เจ็บป่วย
เรื้อรังอย่างยิ่ง และโดยเฉพาะผู้ป่วยในระยะสุดท้าย”

กัญชาดีกว่าเหล้าบุหรี่

“เปลือโลกสวยจังมากเลยคะ กัญชาออกจะดี บุหรี่ สุรานี้ละทำให้สุขภาพพัง
แถมกัญชาช่วยรักษาได้ด้วยมีประโยชน์กว่าเยอะ”

กัญชาไทยกับทรัพย์สินทางปัญญาของคนไทย

“ยังไงก็สนับสนุนนโยบายนี้ กัญชาไทยเป็นทรัพย์สินทางปัญญาของคนไทย
ต้องรักษาให้เป็นสมบัติของคนไทย”

ท่าทีของสาธารณชนที่ไม่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีของสาธารณชนที่ไม่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์ของผู้ติดตามเพจคนภูมิใจไทย นั้นพบว่าเป็นประเด็นความกังวลต่อปัญหาที่เกิดขึ้นจากผลประโยชน์และนายทุน ตัวอย่างเช่น

ผลประโยชน์เฉพาะกับนายทุน

“ถ้าให้ปลูกได้นะในความคิดเห็นผม ต้องเสร็จนายทุนอยู่ดีมันควบคุมไม่ได้หรอก ของแบบนี้ใคร ๆ ก็อยากรวยอยากได้มาก อะไร ๆ ก็ตามถ้ามันมีเรื่องเงิน ๆ ทอง ๆ มาเกี่ยว วมิแต่คนโลภอยากได้ก็”

การเสพติดกัญชา

“ถ้าให้ปลูกอย่างเสรีคุณคิดหรือว่าเด็ก ๆ วัยรุ่นหรือวัยไหนก็ตามจะไม่สูบกันมอมแมมจนเกิดปัญหามากกว่าตามมา”

2.1.9 เพจกระทรวงสาธารณสุข

เพจกระทรวงสาธารณสุข (<https://www.facebook.com/fanmoph/>) เป็นเพจของกระทรวงสาธารณสุข จัดทำโดยสำนักสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข มีจำนวนผู้กดไลค์ 307,597 คน และจำนวนผู้กดติดตาม 379,097 คน (ข้อมูลเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2563)

ภาพที่ 39 เพจกระทรวงสาธารณสุข (<https://www.facebook.com/fanmoph/>)

ผลการวิจัยพบว่า ท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์ โดยเชื่อมโยงกับการแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นผ่านโพสต์ที่เกี่ยวข้องของเพจกระทรวงสาธารณสุข รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 62 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของ เพจกระทรวงสาธารณสุข

เดือน	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
มิถุนายน 2561	-	-
กรกฎาคม 2561	-	-
สิงหาคม 2561	-	-
กันยายน 2561	-	-
ตุลาคม 2561	1	1.69
พฤศจิกายน 2561	-	-

เดือน	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
ธันวาคม 2561	-	-
มกราคม 2562	-	-
กุมภาพันธ์ 2562	8	13.55
มีนาคม 2562	2	3.38
เมษายน 2562	1	1.69
พฤษภาคม 2562	11	18.64
มิถุนายน 2562	4	6.77
กรกฎาคม 2562	6	10.16
สิงหาคม 2562	12	20.33
กันยายน 2562	7	11.86
ตุลาคม 2562	7	11.86
จำนวนข่าวทั้งหมด	59	100

การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของ เพจกระทรวงสาธารณสุข พบว่า เดือนที่นำเสนอข่าวมากที่สุดใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ เดือนสิงหาคม 2562 ร้อยละ 20.33 รองลงมาคือเดือนพฤษภาคม 2562 ร้อยละ 18.64 และเดือนกุมภาพันธ์ 2562 ร้อยละ 13.55 ตามลำดับ สำหรับปี 2561 พบการนำเสนอข่าวเฉพาะในเดือนตุลาคม จำนวน 1 ข่าว

สำหรับท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์ โดยเชื่อมโยงกับการแสดงความรู้สึกผ่านโพสต์ที่เกี่ยวข้องของ เพจกระทรวงสาธารณสุข พบว่าการมีปฏิสัมพันธ์ในเพจจะน้อยมากทั้งการกดแสดงความรู้สึกและการแสดงข้อคิดเห็น ทั้งนี้ ผลการวิจัยได้พบว่ามี การแสดงท่าทีของผู้ติดตามเพจในรูปแบบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ท่าทีของสาธารณชนที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์

การแสดงท่าทีของสาธารณชนที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์ของผู้ติดตามเพจกระทรวงสาธารณสุขนี้ ผลการวิจัยพบว่ามีความเกี่ยวข้องกับประเด็นเรื่องสุขภาพที่พบดังตัวอย่างต่อไปนี้

“แม่ผมป่วยเป็นมะเร็ง คีโมมา 28 ครั้ง ตลอด 2 ปีครึ่ง ريب ๆ หน่อยครับ ยากัญชารักษามะเร็ง รอคัรบรอ”

ท่าทีของสาธารณชนที่ไม่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีของสาธารณชนที่ไม่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์ของผู้ติดตามเพจกระทรวงสาธารณสุขนี้พบว่าเป็นประเด็นความกังวลต่อปัญหาที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะในประเด็นการผูกขาดของกลุ่มทุนหรือเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มธุรกิจ โดยใช้วิธีการแสดงความคิดเห็นผ่านการอ้างอิงความคิดเห็นของแหล่งข่าวอื่น ๆ อีกที รวมถึงประเด็นเรื่องของผลข้างเคียงจากการใช้กัญชาทางการแพทย์หรือการใช้ “ยากัญชา” กัญชาทางการแพทย์โดยไม่มีความรู้ ตัวอย่างเช่น

“#พบกลุ่มทุนยี่สามานย์ผูกขาดกัญชาแล้ว หลังจากมีคำสั่งย้ายฟ้าผ่า ไฟศาลไวยแหกตาก็ญญาเสรี! แฉแอบอนุญาตเจ้าสัวปลุก สก๊ต จำหน่าย ตั้งแต่นั้นปี...”

“จริง ๆ น่าจะออกข่าวทางโทรทัศน์พูดถึงผลข้างเคียงในการใช้กัญชา เพราะบางที่ผู้สูงอายุไม่ได้ใช้ fb และบอกให้สื่อทุกช่องทางออกเสนอข่าวเวลาผู้ใช้แล้วเกิดอาการข้างเคียง”

“ยาเกินขนาดทุกชนิด ทำให้ตายได้เหมือนกัน”

ท่าทีของสาธารณชนที่คัดต่อยอดจากประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีของสาธารณชนในเพจกระทรวงสาธารณสุข ที่ไม่ได้แสดงออกว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์นี้ พบว่าเป็นเรื่องของการแสดงความคิดเห็นต่อยอดจากข่าวที่ได้รับการนำเสนอ เช่น เมื่อมีการส่งมอบน้ำมันกัญชาแล้วจะต้องมีการอบรมกับผู้ใช้ต่อไปด้วย

“อย่าลืมนัดอบรมวิชาการเรื่องอาการและการรักษาพิษกัญชาด้วย ไม่เคยเรียนไม่มีความรู้ รักษาไม่เป็น”

“คนสั่งยาควรจะเป็นใคร คลินิกกัญชาที่เอาหมอที่ไม่ได้ดูแลรักษาโรคคนไข้
มาแต่เดิม ไม่รู้ clinical เดิม ไม่รู้ plan การรักษา และ doctor-patient relationship
ยังไม่เคยสร้างกัน หรือคนสั่งยาควรจะเป็นหมอกคนเดิม ที่ดูแล follow up คนไข้มานาน
แล้ว”

2.1.10 เพจ Fda Thai

เพจ Fda Thai (<https://www.facebook.com/FDATHai/>) เป็นเพจของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา มีจำนวนผู้กดไลค์ 305,382 คน และจำนวนผู้กดติดตาม 309,916 คน (ข้อมูลเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2563)

ภาพที่ 40 เพจ Fda Thai (<https://www.facebook.com/FDATHai/>)

ผลการวิจัยพบว่า เพจ Fda Thai จะไม่พบการมีปฏิสัมพันธ์หรือท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์ โดยเชื่อมโยงกับการแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นผ่านโพสต์ที่เกี่ยวข้องมากนัก เนื่องจากบางข่าวจะไม่มีทั้งการกดไอคอนแสดงความรู้สึกและไม่มีการแสดงความคิดเห็นในโพสต์เลย รายละเอียดผลการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 63 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของ เพจ Fda Thai

เดือน	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
มิถุนายน 2561	-	-
กรกฎาคม 2561	-	-
สิงหาคม 2561	-	-
กันยายน 2561	-	-
ตุลาคม 2561	-	-
พฤศจิกายน 2561	-	-

เดือน	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
ธันวาคม 2561	-	-
มกราคม 2562	-	-
กุมภาพันธ์ 2562	3	8.57
มีนาคม 2562	8	22.85
เมษายน 2562	5	14.28
พฤษภาคม 2562	6	17.14
มิถุนายน 2562	-	-
กรกฎาคม 2562	4	11.42
สิงหาคม 2562	2	5.71
กันยายน 2562	7	20.00
ตุลาคม 2562	-	-
จำนวนข่าวทั้งหมด	35	100

การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของ เพจ Fda Thai พบว่าเดือนที่นำเสนอข่าวมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ เดือนมีนาคม 2562 ร้อยละ 22.85 รองลงมาคือเดือนกันยายน 2562 ร้อยละ 20.00 และเดือนพฤษภาคม 2562 ร้อยละ 17.14 ตามลำดับ

สำหรับท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์ โดยเชื่อมโยงกับการแสดงความรู้สึกผ่านโพสต์ที่เกี่ยวข้องของเพจ Fda Thai พบว่ามีทั้งการแสดงท่าทีในรูปแบบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ท่าทีของสาธารณชนที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์

การแสดงท่าทีของสาธารณชนที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์ของผู้ติดตามเพจ Fda Thai นี้ มองประเด็นทางบวกในเรื่องของเศรษฐกิจ เรื่องของการเป็นประโยชน์ต่อผู้ป่วย ผลการวิจัยที่พบดังตัวอย่างต่อไปนี้

กัญชาเป็นพืชเศรษฐกิจ

“อยากให้กัญชาเป็นพืชเศรษฐกิจปลูกควบคุมไปกับการทำนาข้าว เพื่อให้ชาวนามีรายได้เสริมจากการทำนาครับ เพราะกัญชาคือสมุนไพรไทยครับ มีอยู่ในวรรณคดีไทยด้วย”

“อีกอย่างคือควรเปิดเป็นร้านเหมือน Coffee shop จะขายขนมอะไรก็ว่ากันไป เป็นอาชีพเสริม แล้วคนไทยจะได้ไม่ต้องว่างคนอีกครับ”

กัญชาช่วยคนป่วยได้

“คนป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์มีมากเป็นล้านๆคน กัญชาช่วยได้”

“หากพวกออกกฎหมายควบคุมมองเห็นคุณค่าของชีวิตเพื่อนมนุษย์จริง ควรปล่อยให้ผู้ป่วยได้ใช้อย่างอิสระเถอะครับ อย่างน้อยผู้ป่วยก็มีใบรับรองแพทย์รับประกันอยู่แล้ว ให้ผู้ป่วยได้มีทางเลือกเถอะครับท่าน ๆ ทั้งหลาย เคื่อก็อยากมีชีวิตอยู่เหมือนพวกคุณกันนั้นแหละ อย่าปล่อยให้ผู้ป่วยเหมือนติดคุกครั้งตัวอีกครั้งเสี่ยงชีวิตรอดเอาเลยท่าน”

“ผมอยากจะบอกว่าผมได้รู้จักกับผู้ใหญ่คนหนึ่งให้ผมลองใช้น้ำมันกัญชาดู ผมไม่รอช้าเพราะหมอบอกผมจะมีชีวิตอีก 8 เดือน ผมใช้น้ำมันกัญชา ทันทันทิที่ได้ยิน ผมเริ่มกินข้าวได้ ไม่อาเจียน นอนหลับสนิท ใจคิดมันผิดกฎหมายอยู่นะ ผมก็เลยไปขอใบอนุญาตขอใช้สารกัญชาเรียบร้อยแล้ว อยากให้ใช้ในการรักษาโรคอย่างเต็มรูปแบบ ทุกวันนี้มีผู้ป่วยมะเร็งเป็นจำนวนมาก อย่างน้อยเราก็ได้ช่วยเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน”

กัญชาดีกว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

“ผมว่าคนกินกัญชาไม่ขับเร็วจนเกิดอุบัติเหตุเท่าคนกินเหล้าแน่นอนครับ คนเมากัญชาไม่ทะเลาะวิวาทกันเหมือนคนกินเหล้าครับ”

“กัญชาไม่ได้ดีทั้งหมดแต่คงไม่มีอันตรายเท่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใหม่ครับ อย่างน้อยก็ขงดื่มได้เช่นเดียวกับกาแฟ”

การปลูกกัญชาเป็นภูมิปัญญาไทย

“เรื่องกัญชามันง่ายมาหลายพันปีแล้วครับ ยิ่งปลูกผสมผสานกับพืชอื่นยิ่งดี ผู้ที่ออกกฎอยู่แต่ในห้องแอร์ไม่รู้จักสายลมแสงแดดอากาศบ้านเราอย่างแท้จริง ตาสีตาสาบานเราสู้เรื่องพืชพันธุ์ดีกว่ามากครับ อย่าได้เอาฝรั่งมาข่มปัญญาคนไทยด้วยกันครับ ภูมิปัญญาเก่า ๆ จะถูกทำลายเพราะลูกหลานไม่รู้เท่าทันครับ”

“หลายสิบปีที่ผ่านมา ผลงานของคนไม่กี่คนได้ทำลายภูมิปัญญาพื้นบ้านที่สั่งสมกันมาหลายร้อยปี จนปัจจุบันคนรุ่นใหม่แม้แต่แพทย์ก็ไม่รู้จักก็รู้ว่าภูมิปัญญาที่โทษรู้แต่ว่าเป็นสิ่งเลวร้ายเสพติด การแก้ไขจึงยากเพราะคนเสพติดคำว่าภูมิปัญญาคือยาเสพติด”

ข้อสังเกตประการสำคัญในการมองว่าภูมิปัญญาของไทยนี้ ยังปรากฏวาทกรรมในการเทียบภูมิลักษณ์กับ “พืชสวนครัว” อีกด้วย

“ภูมิปัญญาพื้นบ้าน ถือเป็นที่พักของชาวบ้าน เป็นทั้งวัฒนธรรมชุมชน และศาสตร์แห่งการเรียนรู้ของชาวบ้าน แคนหน่วยงานรัฐส่วนกลาง ลดบทบาทการกำกับควบคุม ลดโทษ มากมาย สิ่งดีงามก็สามารถเกิดขึ้นได้เอง ตามครรลองชุมชน และหลากหลายรูปแบบที่เหมาะสมกับชุมชน ในระดับ Micro เสรีก็ภูเขา ให้ชาวบ้านปลูกเพื่อเป็นพืชสวนครัว ทำกับข้าวได้ ต้มเป็นน้ำชาได้ โรคมัยไข้เจ็บก็จะลดน้อยลง ใครเสพเป็นยาเสพติด ก็ไปจับ อย่าอ้างการเสพติด จนตัดโอกาสการใช้ยาของผู้ป่วย ซึ่งเป็นคนละเรื่องกัน และไม่คุ้มที่จะไม่เอามาเป็นยา เพียงแค่กลัวคนเสพติด”

สำหรับการแสดงความคิดเห็นด้วยต่อประเด็นภูมิลักษณ์ทางการแพทย์นี้ ผลการวิจัยพบว่ามีส่วนของความคิดเห็นที่เห็นด้วย แต่ต้องมีการกำกับดูแลควบคุม เช่น จำนวนต้นที่ปลูก แต่ละครัวเรือนปลูกได้ประมาณกี่ไร่ หรืออายุของผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนห้ามการใช้ภูมิปัญญาทางการแพทย์ในพื้นที่สาธารณะ รวมถึงเรื่องของการวิจัยและพัฒนาอย่างจริงจัง เป็นต้น

“อยากให้เสรีบ้านละหกต้น โดยสาธารณสุขควบคุมและจ่ายเมล็ดพันธ์ที่ดี รัฐบาลลงทุนรับซื้อจากผู้ปลูก กขึ้นทะเบียนผู้ปลูกคิดอัตราเก็บภาษีจำนวนกรัมจำนวนต้นที่ปลูก รัฐบาลลงทุนวิจัยและผลิตยา ผู้ปลูกให้ชาวบ้านรับ และต้องมีการคัดคุณภาพส่งตัดแต่งดอกให้สมบูรณ์จึงนำมาขายให้รัฐได้ เป็นไปได้มั๊ยครับ”

“รัฐควรมีวาระแห่งชาติในการวิจัยและพัฒนาเรื่องนี้อย่างจริงจัง เพราะเป็นประโยชน์ของคนในชาติทั้งการรักษาและเศรษฐกิจค่ะ”

ท่าทีของสาธารณชนที่ไม่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีของสาธารณชนที่ไม่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์ของผู้ติดตามเพจ Fda Thai นี้พบว่ามองกัญชาเป็นโทษต่อสุขภาพ โดยอ้างอิงข้อมูลจากแหล่งข้อมูลนักวิชาการเพื่อสนับสนุนความคิดเห็นของตนเอง ตัวอย่างเช่น

กัญชามีโทษต่อสุขภาพ

“... “มีหลักฐานวิจัยพบว่า คนที่เคยเสพไม่ว่าจะเป็นสาร THC CBD หรือสารคล้ายคลึงอื่น ๆ จากกัญชา จะสามารถส่งต่อหลักฐานทางพันธุกรรม (epigenetic footprint) ผ่านทางอสุจิไปยังรุ่นลูกรุ่นหลานได้ แถมยังพบอีกว่าสารจากกัญชาดังกล่าวนี้ อาจสัมพันธ์กับสมองเสื่อมและการแก่ของเซลล์ในอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายในระยะยาว ซึ่งค้านกับการเคลมที่เราเห็นในฝั่งผลักดันกัญชาว่าจะเกิดคุณประโยชน์ด้านสมอง ผศ.นพ. ธีระ วรธนารัตน์ ภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกันและสังคม คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” ก็เลือกเอาเองว่าจะเชื่อพวกขี้ยาหรือเชื่ออาจารย์หมอจุฬาลงกรณ์ครับ”

สำหรับท่าทีที่ไม่เห็นด้วยนี้ สืบเนื่องมาจากความไม่มั่นใจในกระบวนการทดสอบและทดลองใช้สารสกัดจากกัญชาในการรักษาผู้ป่วย รวมถึงตำรับยาของหมอเดชา เป็นต้น

“เดี่ยวๆๆๆ ได้ทดสอบเรื่องความปลอดภัย ผลข้างเคียง ผลการรักษา ต่อผู้ป่วยหรือไม่ครับ (ก่อนจะขึ้นทะเบียน)”

ผลการวิจัยยังได้พบอีกด้วยว่า กรณีที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์นั้น เป็นเพราะขาดความมั่นใจว่าผลจากนโยบายนี้ประโยชน์จะตกอยู่ที่ภาคประชาชนแต่จะเป็นนายทุนหรือกลุ่มธุรกิจหรือภาคการเมืองต่าง ๆ ที่เข้ามาครอบงำผลประโยชน์

“มันจะเหมือนข้าวไหมครับ ชาวนาปลูกข้าวจนแทบตายคนรวยคือโรงสีกับนายทุน”

“สรุปแล้วถ้าตาสีตาสาปลูกก็โดนจับอยู่ดี คนที่ได้ผลประโยชน์เต็ม ๆ ก็คือหน่วยงานรัฐ แล้วนี่เธอเรียกว่าปลดแอก รัฐเอื้อประโยชน์เพื่อผลประโยชน์ชัด ๆ”

2.1.11 เพจ Hfocus

เพจ Hfocus Thai (<https://www.facebook.com/Hfocus.org/>) หรือสำนักข่าว HFfocus: เจาะลึกระบบสุขภาพ มุ่งเน้นนำเสนอข่าวเกี่ยวกับระบบสุขภาพในแง่มุมต่าง ๆ โดยเฉพาะในเชิงนโยบาย เพื่อหวังให้เกิดสื่อใหม่ที่ใช้ศักยภาพของอินเทอร์เน็ตในการเป็นพื้นที่นำเสนอเรื่องระบบสุขภาพ วงการแพทย์และสาธารณสุข เกี่ยวข้องกับกลุ่มชายขอบ ข้อมูลข่าวสารที่ไม่สามารถหาได้จากสื่อกระแสหลัก โดยหวังให้เป็นพื้นที่สาธารณะ ที่เป็นสื่อทางเลือกสำหรับประชาชน ภาคประชาสังคม ในการสื่อสารต่อสังคม มีจำนวนผู้กดไลค์ 72,166 คน และจำนวนผู้กดติดตาม 74,291 คน (ข้อมูลเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2563)

ภาพที่ 41 เพจ Hfocus Thai (<https://www.facebook.com/Hfocus.org/>)

ผลการวิจัยพบว่า ท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์ โดยเชื่อมโยงกับการแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นผ่านโพสต์ที่เกี่ยวข้องของ เพจ Hfocus รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 64 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของ เพจ Hfocus

เดือน	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
มิถุนายน 2561	1	1.25
กรกฎาคม 2561	1	1.25
สิงหาคม 2561	-	-

เดือน	จำนวนข่าว	
	ความถี่	ร้อยละ
กันยายน 2561	-	-
ตุลาคม 2561	-	-
พฤศจิกายน 2561	1	1.25
ธันวาคม 2561	-	-
มกราคม 2562	-	-
กุมภาพันธ์ 2562	1	1.25
มีนาคม 2562	1	1.25
เมษายน 2562	4	5.00
พฤษภาคม 2562	8	10.00
มิถุนายน 2562	14	17.50
กรกฎาคม 2562	13	16.25
สิงหาคม 2562	15	18.75
กันยายน 2562	18	22.50
ตุลาคม 2562	3	3.75
จำนวนข่าวทั้งหมด	80	100

การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของ เพจ Hfocus พบว่าเดือนที่นำเสนอข่าวมากที่สุดใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ เดือนกันยายน 2562 ร้อยละ 22.50 รองลงมาคือเดือนสิงหาคม 2562 ร้อยละ 18.75 และเดือนมิถุนายน 2562 ร้อยละ 17.50 ตามลำดับ

สำหรับท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์ โดยเชื่อมโยงกับการแสดงความรู้สึกผ่านโพสต์ที่เกี่ยวข้องของ เพจ Hfocus พบว่ามีทั้งการแสดงท่าทีในรูปแบบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ท่าทีของสาธารณชนที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์

การแสดงท่าทีของสาธารณชนที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์ของผู้ติดตามเพจ Hfocus นี้ ผลการวิจัยที่พบดังตัวอย่างต่อไปนี้

ประเด็นทางเศรษฐกิจ

“คิดดูว่า 6 ต้น ประกันราคาปีละ 400000 ถ้าเราได้ปลูก 600 ต้น เรามีรายได้เท่าไร? ทุกคนคะ ลองคิดดู”

การเปรียบเทียบโทษภัยระหว่างเหล้าหรือบุหรี่กับกัญชา

“เมาเหล้าหนักกว่าเป็นไหนไม่เห็นมีใครต่อต้าน เรื่องกัญชาเป็นความรู้สึกที่คิดไปเองตามแรงโฆษณาชวนเชื่อที่ฟังห้วนมานาน”

“แค่ตั้มกินก็ป้องกันโรคได้แล้ว เหล้าผลกระทบต่อสังคมมากมาย แต่ถูกกฎหมายได้ ง่าย ๆ”

“เปรียบเทียบกับบุหรี่ซึ่งก็มีโทษมหันต์เอยจึงเปิดผลิตและขายได้โดยเสรี สังคมจึงต้องการคำตอบเช่นเดียวกันครับ”

“ทุกวันนี้คนที่เล่นมันก็แอบกันอยู่ แต่ผลกระทบจากคนที่เล่นกัญชา มีสถิติใหม่ ๆ เอาเมิดไปจี้คอใคร หรือไปขับรถชนใครตาย ต้องหาคนวิจัยมาเปรียบเทียบให้ประชาชนเห็นชัด ๆ เพราะถูกปลูกฝังมาว่าเป็นยาเสพติด ทั้งที่อัตราการเสพยาเสพติดน้อยกว่าแอลกอฮอล์ จากงานวิจัย โทษต่าง ๆ ก็ควรจะเบาลงได้บ้าง มุมมองคนอาจจะเปลี่ยนไปได้”

กัญชาคือภูมิปัญญาโบราณของไทย

“จงจำไว้ว่าแพทย์แผนปัจจุบันเรียนหลักสูตรจากตะวันตก จึงไม่ค่อยรู้เรื่องสมุนไพรของโลกตะวันออก จนมองว่าไม่ได้ ไม่ดีไปเกือบหมด ทั้ง ๆ ที่คนโบราณใช้กันมานานเป็นพัน ๆ ปี ถ้าไม่ดีจริงคงไม่ยั่งยืนถึงทุกวันนี้ สิ่งสำคัญที่สุดคือผลประโยชน์ที่ปิดหูปิดตาไว้อย่างมิดชิด”

“กัญชาเป็นเรื่องที่เพิ่งเริ่มเรียนรู้ในชาติตะวันตก แต่สังคมไทยคนสายเขียวเขามีมานานแล้ว ตำรายาแผนไทยก็มีแทรกอยู่ คนไทยน่าจะรู้สรรพคุณ ทั้งคุณและโทษกันพอสมควรแล้ว”

“กัญชาคือสมุนไพรปกป้องโรคนานาชนิดคะ ต้องให้ความสำคัญอย่างมาก”

พร้อมหนุนช่วยร่าง พ.ร.บ. ฉบับภาคประชาชน

“เอาด้วยค่ะ ประกาศร่วมลงชื่อในเว็บเลยค่ะ จะช่วยลงให้ค่ะ”

“ถ้ารายชื่อไม่พอต่างจังหวัดมีพร้อมเสมอ หรือจะเอาพลังวิสาหกิจชุมชนทุกจังหวัดก็ได้ครับ”

“ถ้าท่านปลดล็อกออกจากยาเสพติด และผมสามารถปลูกได้หนึ่งต้นโดยที่ตำรวจไม่จับ ผมยินดีลงชื่อให้ท่าน”

ประเด็นเรื่องทางเลือกของภาคประชาชน

“หมอไม่กล้าใช้ ปล่อยให้ปลูกรักษาตัวเอง เป็นทางเลือกของประชาชนเลย ดีไหมคะ จะได้ไม่รบกวนหมอ เพราะหมอบางคนอาจไม่พร้อมเรียนรู้ หรือไม่มีความสามารถในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ แต่ประชาชนไม่ควรจะต้องมารับกรรมที่หมอไม่เรียนรู้ ให้โอกาสเค้าเลือกทางเดินการรักษา ดีไหมคะ ให้เค้าปลูกเอง เรียนรู้เอง เราอาจได้ยาใหม่ ๆ ในการรักษาโรค ดูเคสจางเคซา เป็นต้น ผู้ต่อนะท่านอนุทิน ให้ลูกน้องมีอ้อมงมาผลักดันต่อก็ได้”

ท่าทีของสาธารณชนที่ไม่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีของสาธารณชนที่ไม่เห็นด้วยกัญชาทางการแพทย์ของผู้ติดตามเพจ Hfocus นี้พบว่า เป็นประเด็นความกังวลต่อปัญหาที่เกิดขึ้นจากผลกระทบของการเสพกัญชาและความคิดที่ยังคงมองว่ากัญชาคือยาเสพติด ตัวอย่างเช่น

กัญชาคือยาเสพติด

“อดีตใช้เวลานานแค่ไหนจะกวาดล้างกัญชาออกจากประเทศไทย แล้วเอากลับมาเพื่อ.....ยาเสพติดยังล้นเมือง โอ้ยน้ำ”

“อาชญากรรมที่จะเกิดขึ้น จะควบคุมยังไง”

“กัญชาดาบสองคม คุณได้คือมีผลดีต่อคนไข้ แต่ก็จะมีกลุ่มอยากจะทำเพื่อใช้ อ่างโน่นนี่นั่นเยอะแยะ เพราะเราอยู่ในประเทศที่ยาบ้าราคาถูกกว่าหมูกระทะใช้ร่วมกันนี่มันเท็งจ้า”

ไม่สามารถควบคุมผลกระทบได้

“เมาทูกบ้าน คนเมากัญชาสนุกสนานเลยละ คนไทยใช้อะไรเป็นที่ไหนไม่เคยควบคุมได้หรอก”

“อนาคต รัฐจะไม่สามารถควบคุมการปลูกและใช้กัญชาได้อย่างแน่นอน
ชัวร์”

การเห็นแก่ผลประโยชน์ของพรรคการเมือง

“สิ่งที่ประชาชนควรทำ คือ เลือกตั้งครั้งหน้าอย่าเลือกคนที่ไม่มีความรู้
ความสามารถไม่มีสติไม่มีศีลธรรม ขาดความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม คิดผลประโยชน์
ระยะสั้น”

“งานอื่นมีแรงค่านกว่ากัญชาอีก ท่านเป็นผู้นำของกระทรวง ควรศึกษา
ข้อมูลกับปลัดและทีมงาน ทำงานที่เป็นปัญหาสุขภาพของคนในประเทศ กัญชาเรื่อง
จิบ ๆ”

“ตั้งขึ้นมาตามนโยบายหาเสียงทางการเมือง พอเปลี่ยนรัฐมนตรี เปลี่ยน
รัฐบาล ก็ยุบตาม เปลืองงบประมาณหลวง เอาเงินไปดูแลคนสูงอายุ เด็ก ผู้พิการ ดีกว่า
ใหม่”

“กระทรวงสาธารณสุขมีหน้าที่ให้บริการประชาชนอย่างรวดเร็วและมี
ประสิทธิภาพ มีหน้าที่จัดการให้บุคลากรทางการแพทย์ทำงานอย่างมีความสุข มีหน้าที่
จัดหาทรัพยากรทั้งปวงเพื่อใช้ในการบริการประชาชน หน้าที่เรื่องการจัดการกัญชาเป็น
เพียงส่วนเล็กมาก ๆ ในระบบบริการ อย่าทำมันเป็นเรื่องใหญ่เพียงเพราะนักการเมือง
ต้องการ”

ท่าทีของสาธารณชนที่คัดต่อยอดจากประเด็นกัญชาทางการแพทย์

สำหรับการแสดงท่าทีของสาธารณชนในเพจ Hfocus ที่ไม่ได้แสดงออกว่า
เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์นี้ พบว่าเป็นเรื่องของการแสดง
ความคิดเห็นต่อยอดจากข่าวที่ได้รับการนำเสนอ ตัวอย่างเช่น

ประเด็นเรื่องของการควบคุมการปลูก

“ควรส่งเสริมให้ รพ.สต.+อสม. ร่วมปลูกกัญชา เมติคอลเกรด ในแปลง
วิสาหกิจชุมชน และจัดช่องทางส่งกัญชาให้รัฐ แล้วนำไปใช้เพื่อการแพทย์ และการค้า โดย
บริหารในรูปรัฐวิสาหกิจกัญชา สร้างมูลค่าให้ภาคประชาชน และรัฐ”

“รัฐ ต้องจัดกระบวนการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ และสร้างความเข้าใจให้
อสม. รู้ลึก และรู้จักจริง เพราะกัญชา ยังเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท 5”

“หากให้ อสม. หรือประชาชนปลูก โดยไม่มีระบบการควบคุมที่ดี อสม. และประชาชน จะเสี่ยงต่อการติดคุก ซึ่งผมในฐานะเจ้าหน้าที่รัฐ 'หมออนามัย' คนหนึ่ง ไม่อยากเห็น อสม. หรือประชาชน ติดคุก”

ประเด็นเรื่องการไม่รักษาคำพูดของพรรคภูมิใจไทย

“เลือกมาไม่ทำตามคำพูด พี่น้องเกษตรกร รวมตัวขับไล่ฮุนทินออกไป”

2.2

วาทกรรมกัญชาทางการแพทย์จากการกำหนดวาระทางสังคมจากท่าทีของสาธารณชน

ผลการวิจัยเรื่อง “การกำหนดวาระทางสังคมของสื่อเรื่องกัญชาทางการแพทย์” ในหัวข้อ 2.1 ท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนนั้น พบว่าวาทกรรมที่ปรากฏขึ้นจากทิศทางของความคิดเห็นของสังคมนั้นมีทั้งทางบวกและทางลบต่อประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ในขณะเดียวกันก็มีการใช้หลักฐานอ้างอิง/สนับสนุนมาใช้ประกอบการแสดงท่าทีหรือเหตุผลของตนเอง ดังต่อไปนี้

2.2.1 วาทกรรมจากท่าทีของสาธารณชนในทางบวก

ผลการวิจัยพบว่าวาทกรรมที่ปรากฏขึ้นจากทิศทางของความคิดเห็นในทางบวกของสังคมนั้นมีทั้งทางบวกต่อประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ได้แก่ (1) วาทกรรม “กัญชาคือยารักษาโรค” (2) วาทกรรม “กัญชามีโทษน้อยกว่าเหล้าบุหรี่และสิ่งเสพติดอื่น” (3) วาทกรรม “กัญชาคือภูมิปัญญาไทยแต่โบราณ” (4) วาทกรรม “กัญชาคือพืชเศรษฐกิจสร้างความร่ำรวย” และ (5) วาทกรรม “กัญชาจะดีหรือร้ายอยู่ที่สื่อมวลชนกำหนด” รายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) วาทกรรม “กัญชาคือยารักษาโรค”

สำหรับวาทกรรมนี้พบว่า สาธารณชนหรือผู้ติดตามเพจให้ความหมายของกัญชาไว้ว่าสรรพคุณของกัญชาคือการเป็นยารักษาโรคได้ โดยเฉพาะความเป็น “ยาสารพัดโลก” สำหรับโรคที่กล่าววนิยมกล่าวถึงได้แก่โรคซึมเศร้า โรคมะเร็ง โรคลมชัก โรคอัลไซเมอร์ พาร์กินสัน แก้วปวด แก้วอักเสบ ดังนั้น การ “ปลดล็อกกัญชาก็เหมือนได้ช่วยชีวิตคนนับไม่ถ้วน” และ “กัญชาคือ..ยาที่ธรรมชาติมอบให้ประเทศไทยโดยเฉพาะ”

สำหรับข้อมูลที่ถูกนำมาใช้อ้างอิงคือต่างประเทศ เช่น การใช้กัญชาทางการแพทย์ของประเทศอเมริกาหรือประเทศแคนาดา “ที่อเมริกาใช้กัญชาใช้ในทางการแพทย์และถูกกฎหมายราว 30 มลรัฐได้ผลดีเยี่ยม ประเทศไทยเราควรริบทำการวิจัยมาใช้กับคนให้เร็วที่สุดจะได้ช่วยเหลือผู้ป่วยที่ต้องการทางเลือกในการรักษา”

การอ้างอิงสรรพคุณของกัญชานั้นยังถูกขยายความด้วยข้อมูลผลการวิจัย “มีผลการวิจัยรับรอง” มาสนับสนุนความคิดเห็นของตนเอง เช่น การอ้างอิงข้อมูลจาก “อาจารย์หมอ ชีระวัฒน์ เหมะจุฑา” หรือการมีผลวิจัยรับรองจาก “งานสัมมนา” และ “นักวิชาการที่มาบรรยาย” กรณีการเห็นด้วยว่ากัญชาคือยารักษาโรคนี้นี้จะมีการอ้างอิงถึงชื่อของอาจารย์เดชาและการรักษาโดยน้ำมันกัญชาที่ได้ผลมาแล้วอีกด้วย ตัวอย่างเช่น

“ขอบคุณคุณอนุทินค่ะ อยากให้คุณเดชาได้ออกมาผลิตน้ำมันกัญชาต่อ ยังมีคนรอการรักษาอีกมากมายค่ะ อยากให้คนไทยจน ๆ ได้เข้าถึงน้ำมันกัญชาในราคาที่พอจ่ายได้ค่ะ..สงสารคนป่วยมะเร็งมาก เพราะโรคนี้นี้จะมาพร้อมกับความเจ็บปวดร่างกายค่ะ เคยเสียแม่เพราะโรคนี้นี้ เลยอยากให้คนไทยอีกหลาย ๆ คนได้มีทางเลือกในการรักษาและหายค่ะ”

“ขอให้สำเร็จ ทั้งแนวทางการช่วยเหลือครูเดชา ครูซัง และขอให้กัญชาเป็นยาอย่างถูกกฎหมายให้ได้เร็วที่สุด”

วาทกรรมกัญชาคือยารักษาโรคนี้นี้ยังคงกล่าวถึงถูกสนับสนุนและขยายความหนักแน่นด้วยการใช้ประสบการณ์ทางตรง เช่น จากคนในครอบครัวที่ใช้กัญชาแล้วได้ผล เช่น แม่ ลูกชาย ลุง พี่สะใภ้รวมถึงประสบการณ์ทางอ้อมจากการเห็นผลลัพธ์ของบุคคลอื่น เช่น เพื่อน แม่ของเพื่อน

“ไม่เชื่อก็ต้องเชื่อ ผมเป็นคนหนึ่งที่ตัดสินใจ ซื้อมารักษาแม่ แม่ผมปวดหลัง เป็นหมอนรองกระดูก เดิน และ นั่ง ลำบาก ปวดมาก หลังจากใช้แล้ว อาการดีขึ้นตั้งแต่ ครั้งแรกที่ใช้ คือหายปวด และนอนหลับได้ตามปกติ มันคือ ตัวเลือก อีก 1 ทางเลือก แถมไม่แพงอย่างที่คิด”

“เราซื้อให้พี่สะใภ้ลองใช้ นางเป็นมะเร็งต่อมน้ำเหลือง อาการดีขึ้น ทานอาหารได้เพิ่มขึ้น หลับสบาย นางบอกรู้สึกสบายตัวขึ้น ตอนนี้พี่สะใภ้ไม่ใช้ยาหมอแสงแล้วค่ะ เปลี่ยนมาใช้เป็นน้ำมันกัญชาสกัดแทน”

ในการให้ความหมายของกัญชาคือยารักษาโรคนี้นี้ยังมาควบคู่กับการเป็น “พืชสมุนไพร” หรือ “พืชทางเลือกสำหรับผู้ป่วย” ตลอดจนการคาดคะเนถึงกัญชาว่าจะต้องเป็น “พืชสามัญประจำบ้านที่ต้องปลูกกันทุกบ้าน” อีกด้วย ในการใช้คำว่า “ทางเลือก” ที่ควบคู่มากับเรื่องของยารักษาโรคนั้น ผลการวิจัยยังพบอีกด้วยว่าประเด็นที่ถูกนำมาด้วยพร้อมกัน คือ “สิทธิของผู้ป่วย” ในการเลือกใช้กัญชาเป็นยารักษาโรค “กัญชาเป็นสมุนไพรทางเลือกสำหรับผู้ป่วยครับ คนป่วยที่หมอบอกว่ากลับไปพักผ่อนที่บ้านเถอะ ก็

ไม่ให้สิทธิ เขาเลือกที่จะมีชีวิตอยู่ ถ้าคนป่วยเขาไม่เลือกใช้กัญชาก็เป็นสิทธิของเขา แต่ถ้าคนไข้เลือกใช้ก็ควรจะเป็นสิทธิของเขาอีกเช่นกัน” หรือการมองเห็นคุณค่าของชีวิตเพื่อนมนุษย์โดยเฉพาะกับผู้ที่เจ็บป่วยเรื้อรัง และผู้ป่วยในระยะสุดท้าย”

“หากพวกออกกฎหมายควบคุมมองเห็นคุณค่าของชีวิตเพื่อนมนุษย์จริง ควรปล่อยให้ผู้ป่วยได้ใช้อย่างอิสระเถอะครับ อย่างน้อยผู้ป่วยก็มีใบรับรองแพทย์รับประกันอยู่แล้ว ให้ผู้ป่วยได้มีทางเลือกเถอะครับท่าน ๆ ทั้งหลาย เค้าก็อยากมีชีวิตอยู่เหมือนพวกคุณกันนั่นแหละ อย่าปล่อยให้ผู้ป่วยเหมือนติดคุกครั้งตัวอีกครั้งเสี่ยงชีวิตรอดเอาเลยท่าน”

(2) วาทกรรม “กัญชามีโทษน้อยกว่าเหล้า บุหรี่ และสิ่งเสพติดอื่น”

สำหรับวาทกรรมนี้ ผลการวิจัยพบว่าท่าทีของสาธารณชนหรือผู้ติดตามเพจต่าง ๆ จะใช้วิธีการเปรียบเทียบกับเหล้า บุหรี่ และสิ่งเสพติดอื่น ๆ โดยเน้นการเลือกนำเสนอจากการเทียบเคียงว่าการใช้กัญชาจะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบในลบดังเช่นการใช้เหล้าหรือบุหรี่ และสิ่งเสพติดอื่น ๆ วาทกรรม “กัญชามีโทษน้อยกว่าเหล้า บุหรี่ และสิ่งเสพติดอื่น” นี้พบว่าท่าทีของสาธารณชนหรือผู้ติดตามเพจต่าง ๆ จะใช้วิธีการเปรียบเทียบกับเหล้า บุหรี่ และสิ่งเสพติดอื่น ๆ โดยเน้นการเลือกนำเสนอจากการเทียบเคียงว่าการใช้กัญชาจะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบในลบดังเช่นการใช้เหล้าหรือบุหรี่และสิ่งเสพติดอื่น ๆ ตัวอย่างเช่น

การเปรียบเทียบกับเหล้าในการขับรถชนคนตายหรือเมาแล้วขับ ความรุนแรงจากการดื่ม ทำให้ขาดสติหรืออารมณ์ร้อน โดยเลือกนำเสนอให้เห็นว่าจะ “ไม่มีผลลัพธ์เช่นนี้หากใช้กัญชา”

“คนในครอบครัวกูนี่แหละเมาเหล้าแล้วแปลงร่างประจำ ทำไมไม่ออกกฎหมายจับคนเมาเหล้า เคยมีไหมเมากัญชาแล้วขับรถชนคนตาย เคยมีไหมเมากัญชาแล้วจับคนเป็นตัวประกัน”

“ส่วนมากดื่มเหล้าแล้วอารมณ์ความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ตรงกันข้ามกัญชา กัญชาดูดแล้วอารมณ์ดี ใจเย็น ใจดีขึ้น กินข้าวได้เยอะ นอนได้เยอะ”

การเปรียบเทียบกับบุหรี่โดยเฉพาะในเรื่องของโรคมะเร็ง โดยการย้ำความว่าสูบบุหรี่แล้วทำให้เป็นมะเร็งแต่การใช้กัญชาจะเป็นยารักษาโรคมะเร็ง

“บุหริน่าจะห้ามมากกว่า เพราะบุหริน่าจะสูบแล้วเป็นมะเร็ง ช้างของกิมพิน่ากลัวกว่า แต่กัญชาสูบแล้วรักษาโรคมะเร็งได้เป็นยา รักษาได้ตั้งหลายโรค แก่โรคนอนหลับได้ สูบแล้วจะทำให้หลับสบายกินข้าวได้”

“ผลจากการวิจัยในอเมริกากัญชาไม่ได้ทำให้เกิดโรคมะเร็งที่ตับหรือปอด บุหริน่าจะอันตรายกว่าที่เป็นอีก 1 สาเหตุทำให้เกิดโรคเหล่านั้น”

การเปรียบเทียบกับยาบ้าว่าฆ่าคน แต่กัญชาเป็นยาที่ทำให้ไม่เครียด

“กัญชาดีกว่ายาม้ายาบ้าอีกแต่ก่อนไม่เคยมีการฆ่ากัน แต่ทุกวันนี้ลิวันละหนึ่งศพสองศพ กัญชาถือว่ายาชนิดหนึ่ง ใคร ๆ อาจไม่เครียดเหมือนทุกวันนี้”

ข้อสังเกตประการสำคัญในการเปรียบเทียบผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้กัญชากับเหล้าบุหริน่าหรือสิ่งเสพติดอื่น ๆ นั้น ยังมีวาทกรรมสำคัญที่ปรากฏขึ้นเพื่อย้าและขยายความของ “การไม่มีพิษภัยของกัญชา” คือ “กัญชา=ยิ้ม”

“ก็ดีนะ ไปไหนจะได้มีแต่รอยยิ้ม และเสียงหัวเราะ ไม่เหมือนยาบ้า ฆ่ากันทุกวัน ใส่ตัมไก่อ๊ก็แซบ อร่อย”

“1.คนเมากัญชาแล้วมันเคยฆ่าใครไหม ยกเว้นเหล้า และยาบ้า 2.รักษาโรคหลายอย่างๆที่ออกข่าว 3.สูบแล้วดียิ้ม ใครจะว่าไรไม่โกรธ”

“กัญชาไม่มีอาชญากรรมเหมือนสิ่งเสพติดอย่างอื่นนะมีแต่อารมณ์ดีดี ยิ้มใจเย็นไม่เคยต่อว่าใคร”

“มันเป็นสมุนไพรจะจับทำไม เมมาแล้วอารมณ์ดีไม่ฆ่าไม่ทำร้ายคน มีแต่สร้างรอยยิ้ม”

“เหล้ากินแล้วเมา ตีกันตายยย กัญชาดูดแล้วยิ้ม รักกันจะตาย”

(3) วาทกรรม “กัญชาคือภูมิปัญญาไทยแต่โบราณ”

สำหรับวาทกรรมนี้ ผลการวิจัยพบว่าท่าทีของสาธารณชนหรือผู้ติดตามเพจต่าง ๆ ให้ความหมายว่า กัญชา คือ “ภูมิปัญญาของประเทศไทยที่มีมาแต่โบราณ” โดยข้อมูลที่สนับสนุนนั้นมีการอ้างอิงจำนวนปี รวมถึงคำว่า “โบราณ” และ “บรรพบุรุษ” ตลอดจนข้อมูลจากตำรับยาโบราณ “ยาแผนไทย” เพื่อสนับสนุนความเป็น “ภูมิปัญญาไทย” ในการสกัดกัญชาเป็นยารักษาโรค ในขณะที่เดียวกันยังมีการย้ำถึงคำว่า “ภูมิปัญญาพื้นบ้าน” ซ้ำ ๆ อีกด้วย ตัวอย่างเช่น

“จะเกิดนักวิจัยสายพันธุ์กัญชา ด้วยภูมิปัญญาจากบรรพบุรุษ จะทำให้ไทย เป็นศูนย์กลางกัญชาที่ใหญ่ที่สุดในโลก (เรามีตำรับยาโอสถพระนารายณ์ ที่สืบทอดกันมาก กว่า 300 ปี) ซึ่งขณะนี้ แม้แต่นักวิจัยของอเมริกา ก็ยังเจอทางตันในการใช้กัญชารักษา (เพราะคนไข้หายมะเร็ง แต่กระเพาะทะลุตาย)”

“กัญชาเป็นเรื่องที่เพิ่งเริ่มเรียนรู้ในชาติตะวันตก แต่สังคมไทยคนสายเขียว เขามีมานานแล้ว ตำรายาแผนไทยก็มีแทรกอยู่ คนไทยน่าจะรู้สรรพคุณ ทั้งคุณและโทษกัน พอสมควรแล้ว”

“ทุกคนมีสิทธิที่จะปลูกพืชสมุนไพร ที่มีในตำรับยาสมุนไพรไทยมาแต่ โบราณ เพื่อรักษาหรือป้องกันโรค ให้ตนเอง คนในครอบครัวและญาติพี่น้องได้ทุกคน ทุก ครัวเรือน”

ข้อนำสังเกตประการสำคัญ คือ ความคิดเห็นต่อการแสดงท่าทีของ สาธารณชนในทางบวกต่อประเด็นกัญชาทางการแพทย์ได้แสดงให้เห็นถึงวาทกรรม ในทางลบต่อประเด็นกัญชาทางการแพทย์ที่เกิดจากการกำหนดวาระทางสังคมว่า “กัญชา=ยาเสพติด” ทำให้ภูมิปัญญาไทยของไทยในเรื่องกัญชาจึงเลือนหายไป

“หลายสิบปีที่ผ่านมา ผลงานของคนไม่กี่คนได้ทำลายภูมิปัญญาพื้นบ้านที่ สัมพันธ์มาหลายร้อยปี จนปัจจุบันคนรุ่นใหม่แม้แต่แพทย์ก็ไม่รู้จักกัญชาว่ามีคุณมากกว่า โทษรู้แต่ว่าเป็นสิ่งเลวร้ายเสพติด การแก้ไขจึงยากเพราะคนเสพติดคำว่ากัญชาคือ ยาเสพติด”

“ภูมิปัญญาพื้นบ้านถือเป็นที่พักของชาวบ้าน เป็นทั้งวัฒนธรรมชุมชน และ ศาสตร์แห่งการเรียนรู้ของชาวบ้าน แคะหน่วยงานรัฐส่วนกลาง ลดบทบาทการกำกับ ควบคุม ลดโทษ มากมาย สิ่งดีงามก็สามารถเกิดขึ้นได้เอง ตามครรลองชุมชน และ หลากหลายรูปแบบที่เหมาะสมกับชุมชน ในระดับ Micro เสรีกัญชา ให้ชาวบ้านปลูกเพื่อ เป็นพืชสวนครัว ทำกับข้าวได้ ต้มเป็นน้ำชาได้ โรคมะเร็งใช้เจ็บก็จะลดน้อยลง ใครเสพเป็นยา เสพติด ก็ไปจับ อย่าอ้างการเสพติด จนตัดโอกาสการใช้ยาของผู้ป่วย ซึ่งเป็นคนละเรื่องกัน และไม่คุ้มที่จะไม่เอามาเป็นยา เพียงแค่กลัวคนเสพติด”

วาทกรรมกัญชาคือภูมิปัญญาของไทยนี้ยังเชื่อมโยงกับ “กัญชาเป็นทรัพย์สิน ทางปัญญา” ของไทยอีกด้วย “กัญชาไทยเป็นทรัพย์สินทางปัญญาของคนไทย ต้องรักษา ให้เป็นสมบัติของคนไทยเพื่อประโยชน์ของคนไทย”

นอกจากนั้นแล้ว วาทกรรมนี้ยังถูกขยายความควบคู่กับ “แพทย์ทางเลือก” และ “แพทย์แผนไทย” การให้ความหมายของกัญชาในประเด็นนี้จึงสร้าง “ภาพ” ของกัญชาให้เป็น “สมุนไพร” เพื่อการรักษาและก่อให้เกิดคุณประโยชน์แทน “ยาเสพติด” ซึ่งก่อให้เกิดโทษ “กัญชาคือสมุนไพรปกป้องโรคนานาชนิดค่ะ ต้องให้ความสำคัญอย่างมาก”

“จงจำไว้ว่าแพทย์แผนปัจจุบันเรียนหลักสูตรจากตะวันตก จึงไม่ค่อยรู้เรื่องสมุนไพรของโลกตะวันออก จนมองว่าไม่ได้ ไม่ดีไปเกือบหมด ทั้ง ๆ ที่คนโบราณใช้กันมานานเป็นพัน ๆ ปี ถ้าไม่ดีจริงคงไม่ยั่งยืนถึงทุกวันนี้ สิ่งสำคัญที่สุดคือผลประโยชน์ที่ปิดหูปิดตาไว้อย่างมิดชิด”

“กัญชาเป็นเรื่องที่เพิ่งเริ่มเรียนรู้ในชาติตะวันตก แต่สังคมไทยคนสายเขียวเขามีมานานแล้ว ตำรายาแผนไทยก็มีแทรกอยู่ คนไทยน่าจะรู้สรรพคุณ ทั้งคุณและโทษกันพอสมควรแล้ว”

(4) วาทกรรม “กัญชาคือพืชเศรษฐกิจสร้างความร่ำรวย”

ผลการวิจัยพบว่าวาทกรรม “กัญชาคือพืชเศรษฐกิจสร้างความร่ำรวย” นี้มีความเชื่อมโยงกับนโยบายของพรรคภูมิใจไทย ในการชูประเด็นการปลูกกัญชาเสรีกับเศรษฐกิจและรายได้ ดังนั้น เมื่อมีการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นกัญชาทางการแพทย์ที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนนี้ วิธีการนำเสนอความรู้สึกหรือความคิดเห็นของสาธารณชนหรือผู้ติดตามเพจจึงมีการเลือกใช้คำที่เกี่ยวข้องกับชื่อพรรคหรือนโยบายของพรรค ตลอดจนผูกโยงกับการลงคะแนนเสียงให้กับพรรคประกอบด้วย ตัวอย่างเช่น

“นโยบายปลูกกัญชาเสรีของพรรคภูมิใจไทย ไม่ใช่ในนโยบายที่หยิบกันมาเล่นๆแต่ปฏิบัติได้จริง และมีความคืบหน้าที่ดีขึ้นเรื่อยๆ ดิฉันเชื่อว่าถ้าประเทศไทยเราปลูกกัญชาได้อย่างเสรี คงทำให้ประชาชนมีรายได้ที่สูงขึ้น เศรษฐกิจดีขึ้น ลดปัญหาปากท้องของประชาชน ขอให้การเลือกตั้งครั้งนี้ ได้ท่านมาบริหารประเทศนะคะ สนับสนุนค่ะ”

“พืชกัญชานี้แหละจะสร้างรายได้มหาศาลให้กับพี่น้องชาวไทย สนับสนุนนโยบายนี้ครับ”

“แค่ออยากให้เกษตรกร ชาวบ้านได้มีรายได้เพิ่มขึ้น ผมเลือกท่าน แต่ขอแค่คำพูดขอให้เป็นคำพูด พูดอะไรไว้ต้องทำให้ได้ ชาวบ้านได้้าปากได้ และอยากให้ประเทศไทยเป็นประเทศส่งออกัญชาอันดับหนึ่งของอาเซียน”

สำหรับการให้ความหมายของกัญชาในทางเศรษฐกิจ ผลการวิจัยพบว่าคำที่ถูกย้ำและเลือกนำเสนอซ้ำ ๆ ควบคู่ไปเรื่องของกัญชาคือยารักษาโรค คือ “พืชทางเลือก” และ “พืชเศรษฐกิจ” ประกอบกับเรื่องของ “ความร่ำรวย” ในขณะที่เดียวกันยังพบเห็นการเน้นความอีกด้วยว่าหากนโยบายปลูกกัญชาเสรีประสบความสำเร็จแล้วจะส่งผลต่อทั้งเรื่องของสุขภาพและเรื่องของเศรษฐกิจ

“กัญชาเป็นพืชเศรษฐกิจและยังมีคุณสมบัติเป็นยารักษาอีกมาก เอาใจช่วยนโยบายนี้ค่ะ”

“กัญชาเป็นยารักษาโรค เป็นพืชเศรษฐกิจตัวใหม่ที่จะสร้างความร่ำรวยให้คนไทย”

“...สนับสนุนครับ ทั้งรักษาโรคและนำไปสร้างรายได้เสริมได้อีกด้วย”

“เห็นด้วยกับนโยบายกัญชาเสรี เพราะมันเป็นพืชเศรษฐกิจและยังเป็นพืชทางการแพทย์ด้วยครับ”

(5) วาทกรรม “กัญชาจะดีหรือร้ายอยู่ที่สื่อมวลชนกำหนด”

สำหรับวาทกรรมนี้ ผลการวิจัยพบว่าท่าทีของสาธารณชนหรือผู้ติดตามเพจต่าง ๆ จะใช้วิธีการแสดงความรู้สึกที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ต่อข่าวทางลบนที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชน โดยเฉพาะข่าวที่เกี่ยวข้องกับการจับหรือลักลอบขนกัญชาหรือผลกระทบจากกัญชาว่า “กัญชาจะดีหรือร้ายอยู่ที่สื่อมวลชนกำหนด” และในการกำหนดของสื่อมวลชนนี้กระทำการเขียนข่าวพาดหัวหรือคำโปรยต่าง ๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“มันอยู่ที่สื่อ และคนเอามานำเสนอ อยู่ที่สื่อให้เป็นแบบไหน จะเขียนข่าวพาดหัวแบบไหน ให้คนเสพข่าว สื่อให้กัญชาเลวร้าย แล้วคนที่มองกัญชาในแง่ลบ ก็เอามาส่งต่อ ก็แค่นั้น”

“ตั้งแต่กระแสกัญชาดัง อยู่ ๆ ก็มีหัวข่าวเมากัญชาคุ้มคลังตามมาติด ๆ เป็นระยะ? ก็หวังจะดิสเครดิตกัญชา พร้อมให้นายทุนปลูกส่งออกตลาดกัญชาโลก ตีราคาต่ำ ๆ ก็ 2-3 แสนล้านต่อปีได้ แล้วใครจะได้ผลประโยชน์นี้? ประชาชน? หรือนายทุน?”

กัญชาผิดกฎหมายปี 2522 ซึ่งก็มีแต่ข่าวเผาทำลายมาตลอดอย่างเห็นได้ พอมีผลงานวิจัยนานาชาติ ก็พากันปิดหูปิดตา? ยิ่งจะให้เกษตรกรปลูกด้วยยิ่งชัดหูชัดตานายทุนใหญ่ ๆ และอีกมากมาย”

นอกเหนือจากนั้นแล้ว ยังมีท่าทีของสาธารณชนที่แสดงให้เห็นอีกด้วยว่า ชาวในทางลบที่เกี่ยวข้องกับกัญชานั้นเป็นการสร้างภาพในทางลบของกัญชาโดยฝีมือของสื่อมวลชนและกลุ่มผลประโยชน์ที่อยู่เบื้องหลัง รวมถึงข่าวที่เกี่ยวข้องกับ “โรงงานยาสูบพร้อมผลิตบุหรี่ยกัญชา” ก็เป็นการจุดประเด็นขึ้นมาเพื่อให้เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์ด้วยเช่นกัน ตัวอย่างเช่น

“น้ำมันปล่อยาสูบให้เกิดการต่อต้านกัญชาหรือป่าวเนี่ย คนที่ป่วยเค้ารอใช้เพื่อถูกต้อง แต่น้ำมันจุดประเด็นสร้างความไม่เห็นด้วย”

ทั้งนี้ ในการแสดงท่าทีที่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์นี้ ผลการวิจัยพบด้วยว่า กรณีที่มีข่าวทางลบจากกัญชามานำเสนอจะมีผู้ติดตามเข้ามาแสดงความคิดเห็นในทางตรงกันข้าม หากข่าวนั้น ๆ ไม่ตรงหรือสอดคล้องกับความรู้สึกของสาธารณชน โดยให้เหตุผลว่า “สื่อมั่ว” ตัวอย่างเช่น

“เสพกัญชา ปอดแหกจะตาย มั่วละอีจัน”

“ไม่น่าใช้ นะอีจันลงข่าวให้ร้ายสมุนไพร”

“มั่วละ อย่าโจมตี อย่าหาให้มันเป็นเรื่อง”

ผลการวิจัยยังพบอีกด้วยว่า วาทกรรมที่ปรากฏควบคู่กับ “กัญชาจะดีหรือร้ายอยู่ที่สื่อมวลชนกำหนด” คือการให้เหตุผลประกอบว่า “กัญชาจะดีหรือร้ายอยู่ที่ตัวเรา” โดยการใช้ตัวเองเป็นผู้รับรองว่าผลการของเสพกัญชานั้นขึ้นอยู่กับตัวบุคคลและกัญชาเป็น “แพะ” ของสังคม

“ผมเป็นขี้ยาครับ เสพอย่างหนักตอนเรียนทุกวันเพื่อผ่อนคลาย ตอนนี้อยู่เรียนจบแล้วและเลิกใช้ได้ทันทีแบบไม่ต้องมีตัวช่วย และผมไม่เคยไปทำร้ายใคร ไปตรวจกับจิตแพทย์มาแล้วอาการปกติดีครับ อยู่ที่ตัวบุคคลมากกว่าอย่าโทษกัญชาเลยครับ”

“จากคนเคยสูบนะ และดูดมามากตัวนี้อะ บอกเลยถ้าไม่ผสมอื่นมันจะไม่หลอนและบ้าหอรกนะ ถ้าดูเคยอะจริงคือนอนดิ่งดาวอะด้วยความสัตย์จริง หลับอะ”

2.2.2 วาทกรรมจากท่าทีของสาธารณชนในทางลบ

ผลการวิจัยพบว่าวาทกรรมที่ปรากฏขึ้นจากทิศทางของความคิดเห็นในทางลบของสังคมนั้น พบว่าเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกับวาทกรรมเชิงบวกอย่างสิ้นเชิง กล่าวคือ (1) วาทกรรม “กัญชาคือยาเสพติด” และ (2) วาทกรรม “กัญชาเป็นเรื่องผลประโยชน์เฉพาะกลุ่ม” รายละเอียดของผลการวิจัยมีดังนี้

(1) วาทกรรม “กัญชาคือยาเสพติด”

สำหรับวาทกรรม “กัญชาคือยาเสพติด” นี้พบว่าเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกับการให้ความหมายของกัญชาไว้ว่าเป็น “ยาสารพัดโลก” อย่างสิ้นเชิง และท่าทีในทางลบต่อประเด็นกัญชาทางการแพทย์นี้ว่าเป็นยาเสพติด และ “ยาพิษ” นี้มีการให้เหตุผลสนับสนุนโดยยกตัวอย่างอ้างอิงถึงข้อมูลจาก “เพจที่อ่านมา” ถึงผลกระทบจากการ “เสพกัญชา” เช่น “อาการหลอน” หรือลงแดง หรือมีอาการหงุดหงิดฉุนเฉียว ทำร้ายร่างกายกัน ตลอดจนผลกระทบด้านอาชญากรรม และผลกระทบถึง “ลูก ๆ หลาน ๆ” หรือเด็กวัยรุ่นและเยาวชน นอกเหนือจากนั้นแล้ว ยังพบอีกด้วยว่ามีความจงใจในการเลือกใช้คำว่า “เสพ” แทนคำว่า “ใช้” ในกลุ่มที่แสดงท่าทีเห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์อีกด้วย

“เจ๊บบมีเม้นต์นึงที่อ่านในเพจนี้มาเขาอยู่ในสถาบันโรลล์ก้อย่างนี้แหละ เขาบอกว่ายอดผู้ป่วยที่หลอนจากการใช้กัญชามานานเพิ่มขึ้นมากจนสถานที่จะไม่พอรับแล้ว... แต่ก็ยังมีคนไปเถียงนางว่ามันใช้อย่างอื่นผสมด้วยเลยหลอน...สรุปว่าคนที่ใช้กัญชาต้องมีอีกเยอะที่ไม่ได้ใช้กัญชาเพียว ๆ แต่ผสมอย่างอื่นไปด้วยแล้วอย่างนี้ใครจะให้เขาเปิดเสรี”

“กัญชามันก็แค่ไม่ลงแดงแค่นั้นแหละแต่ฉุนเฉียวอารมณ์ร้ายมาก ๆ คนรอบข้างเตรียมรับกรรมได้เลย...เขาถึงไม่ให้ปลูกแบบเสรีไง”

“ถ้ารัฐบาลเปิดกัญชาแบบเสรีดูเหอะ...ประชาชนจะลอยได้เหมือน UFO ใจ (หลอนใจคะ)”

“ทำไมมองกันแต่ว่ามันดี กัญชาเสพแล้ว สมองเฉื่อยชา ซึมโน ซี้เกียจเหม่อลอยวาดฝันโครงการพันแปดร้อยล้าน แต่ไม่เคยทำอะไรเป็นขึ้นเป็นอัน พอไม่ได้เสพก็หงุดหงิดโมโหร้าย ยังไงยาเสพติด ก็เป็นโทษมากกว่าให้คุณอยู่ดี”

วาทกรรมที่ปรากฏควบคู่กับการมองว่ากัญชาคือยาเสพติดนั้น คือการเป็น “พืชที่ทำให้เกิดโทษ” ไม่สามารถควบคุมผู้ใช้และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้กัญชาได้ ดังนั้น แม้ว่าจะมีการปลดล็อกทางกฎหมายแล้วแต่โทษของกัญชาไม่ได้หายไปด้วย ในขณะเดียวกันยังเป็นการ “เพิ่มความลำบากให้กับผู้บังคับใช้กฎหมาย” เพราะไม่สามารถควบคุมการบังคับใช้ได้จริงอีกด้วย

“ถึงจะทำให้ถูกกฎหมาย แต่ในความคิดของเราก็คือพืชที่ทำให้เกิดโทษมากอยู่ดี กลัวจะคุมยากในอนาคต ลูกหลานที่โต ๆ ในรุ่นต่อ ๆ ไปจะแยกแยะออกหรือไม่”

“เมาทุกบ้าน คนเมากัญชาสนุกสนานเลยละ คนไทยใช้อะไรเป็นที่ไหนไม่เคยควบคุมได้อีก”

“กลัวเยาวชนเข้าถึงกัญชาโดยปราศจากการควบคุมที่ดีพอ ประเทศไทยก็รู้ยุ่งกฎหมายบังคับใช้ไม่ได้”

นอกจากนั้นแล้ว ในขณะที่วาทกรรมทางบวกจากกัญชาถึงความไร้พิษภัยเมื่อเทียบกับเหล้าและบุหรี่หรือสิ่งเสพติดอื่น ๆ นั้น วาทกรรมทางลบจากทำที่ที่ไม่เห็นด้วยก็มีการเปรียบเทียบกับเรื่องของการมอมเมาและฆ่าประชาชนทางอ้อม และมีการใช้คำว่า “ยี้ม” เข้ามาในการแสดงความรู้สึกหรือความคิดเห็นด้วยเช่นกัน แต่เป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามและขยายผลด้วยผลกระทบในทางลบจากกัญชาควบคู่ด้วยทุกครั้ง ตัวอย่างเช่น

“กัญชาถ้าติดมันก็กลายเป็นซอมบี้ได้เหมือนกัน หลอนหนัก ทำร้ายครอบครัวทำร้ายตัวเองพอกับยาบ้านะ เจอมาแล้วข้างบ้านตำรวจมาจับไปอยู่ที่กักกันห้ามมาบ้านอีกเลย ไอ้พวกบอกนอนยี้มนะมันแค่ส่วนน้อย งานการก็ทำไปงั้น ๆ ส่วนมากจะไม่ทำ เด็กเคยขยันขันแข็งติดกัญชากลายเป็นผีดิบใคร ๆ ก็ไม่อยากคบ”

“เมืองไทยอุดมสมบูรณ์มีพืชปลูกเยอะแยะ ทำไมต้องไปเลือกพืชที่เป็นดาบสองคมมาปลูกแค่บุหรี่ยี่มตายเพราะมันเป็นเหตุปีละเท่าไร ทุกวันนี้คนไทยยังบ้าเยอะอยู่แล้ว”

“ลองนึกสภาพสังคมตอนนั้น มองไปทางไหนเจอแต่คนไม่รู้ร้อนรู้หนาว ใครจะทำอะไรก็ไม่สามารถช่วยเหลือกันได้ ได้แต่นั่งยี้มตาเยิ้มไปวัน ๆ”

“อย่าให้ถึงมือคนไทยเลยครับ ไม่รู้ว่าจะหัวหมอหรือคิดชั่วเอาไปเสพติดหรือป่าว เดียวก็ทำผิดไปยี้มไป กันทั้งประเทศ”

“ได้นอนยิ้มกันทั้งเมือง กัญชาเสพมากสมองเลื่อมแน่นอน”

ประเด็นน่าสังเกตที่สำคัญ คือ มีการเชื่อมโยงประเด็นเรื่องของกัญชา กับนโยบายของพรรคการเมืองและตัวบุคคลด้วยเช่นเดียวกับที่พบในวาทกรรมทางบวก เช่น “อนุทินพยายามผลักดันกัญชาแบบนี้ ก็เหมือนพยายามแจกยาพิษให้ชาวบ้านอะ”

(2) วาทกรรม “กัญชาเป็นเรื่องผลประโยชน์เฉพาะกลุ่ม”

สำหรับวาทกรรม “กัญชาเป็นเรื่องผลประโยชน์เฉพาะกลุ่ม” นี้พบว่าเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกับการให้ความหมายของกัญชาในประเด็นทางเศรษฐกิจ โดยท่าทีของสาธารณชนที่แสดงความคิดเห็นต่อเรื่องนี้มองว่าความร่ำรวยที่จะเกิดขึ้นจากนโยบายกัญชาเสรีจะเกิดขึ้นกับบางกลุ่มเท่านั้น โดยคำที่ถูกนำเสนอซ้ำๆ เพื่อตอกย้ำประเด็นนี้คือ คำว่า “ผลประโยชน์” “กลุ่มทุน” หรือ “นายทุนใหญ่” ซึ่งจะแตกต่างจากวาทกรรมทางบวกที่มองว่าผลประโยชน์จากเรื่องของกัญชาจะตกสู่ประชาชนทุกกลุ่มโดยเฉพาะกับกลุ่มเกษตรกร

“รัฐกำลังหลอกประชาชนว่าปลดกัญชาออกจากยาเสพติดเพื่อการแพทย์ แต่เงื่อนไขการปลูกหรือขั้นตอนต่าง ๆ ต้องผ่านกลไกที่ชาวบ้านไม่สามารถใช้ได้ ซึ่งหมายความว่าได้ล็อกสเปคให้กับกลุ่มทุนที่รัฐได้ประโยชน์ร่วมกัน”

“นายทุนเอาไปกินหมดแหละครับ ประชาชนจะได้สักเท่าไร”

ผลการวิจัยยังได้พบอีกด้วยว่า วาทกรรมในเรื่องของผลประโยชน์เฉพาะกลุ่มนี้ยังถูกอ้างอิงกับกรณีการกอบโกยผลประโยชน์ของกลุ่มทุนที่รัฐได้ประโยชน์ร่วมหรือกลุ่มธุรกิจ/นายทุนต่าง ๆ ในเรื่องของข้าวหรือเหล้าอีกด้วย

“เอื้อให้นายทุน ก็เหมือนเหล้านี้แหละครับ นายทุนทำขายให้ชาวบ้าน แต่ชาวบ้านต้มกินเองจับ”

“มันจะเหมือนข้าวไหมครับ ชาวนาปลูกข้าวจนแทบตายคนรวยคือโรงสีกับนายทุน”

ประเด็นเรื่องผลประโยชน์เฉพาะกลุ่มของกัญชายังมีทิศทางของความคิดเห็นในทางลบเพิ่มเติมอีกด้วยว่า “กัญชาทำให้เศรษฐกิจชะงัก” ด้วยผลในทางลบของกัญชาของความเป็นยาเสพติดของกัญชานั้นเอง ตัวอย่างเช่น “เศรษฐกิจจะชะงัก เพราะคนจะเอากัญชามาเป่าเป็นงานหลัก เป็นพืชเศรษฐกิจ หรือจะเป็นพืชต่อสังคม”

นอกจากนั้นแล้ว วาทกรรม “กัญชาเป็นเรื่องผลประโยชน์เฉพาะกลุ่ม” ยังถูกโยงเข้ากับเรื่องของการเมืองอีกด้วยเช่นกัน โดยท่าทีของสาธารณชนที่สะท้อนให้เห็นผ่านความรู้สึกและการแสดงความคิดเห็นคือผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากกัญชานี้เป็นเพียง “ผลประโยชน์ระยะสั้น” เนื่องจากเป็นเรื่องของ “เกมการเมือง” และเป็น “นโยบายหาเสียงทางการเมือง” เท่านั้น

“สิ่งที่ประชาชนควรทำ คือ เลือกตั้งครั้งหน้าอย่าเลือกคนที่ไม่มีความรู้ความสามารถไม่มีสติไม่มีศีลธรรม ขาดความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม คิดผลประโยชน์ระยะสั้น”

“ตั้งขึ้นมาตามนโยบายหาเสียงทางการเมือง พอเปลี่ยนรัฐมนตรี เปลี่ยนรัฐบาล ก็ยุบตาม เปลืองงบประมาณหลวง เอาเงินไปดูแลคนสูงอายุ เด็ก ผู้พิการ ดีกว่าไหม”

“หน้าที่ของ (กระทรวงสาธารณสุข) เรื่องการจัดการกัญชาเป็นเพียงส่วนเล็กน้อย ในระบบบริการ อย่าทำมันเป็นเรื่องใหญ่เพียงเพราะนักการเมืองต้องการ”

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุป

การวิจัยเรื่อง “การกำหนดวาระทางสังคมของสื่อเรื่องกัญชาทางการแพทย์” มีวัตถุประสงค์การศึกษา 2 ประการ ได้แก่

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การกำหนดวาระทางสังคมเรื่องกัญชาทางการแพทย์ของสื่อมวลชน
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์

ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาการกำหนดวาระทางสังคมจากสื่อมวลชนประเภทสิ่งพิมพ์ โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากกฤตภาคข่าวทั้งหมด รวมถึงศึกษาท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมจากเนื้อหาที่ผู้ใช้สื่อออนไลน์สร้างขึ้น กำหนดจุดช่วงเวลาในการศึกษา คือ วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2562 เมื่อพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 ได้ประกาศใช้ให้เป็นกฎหมาย สามารถนำกัญชาและใบกระท่อมมาใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกกฎหมาย ได้ โดยศึกษาเริ่มต้นจากเดือนมิถุนายน 2561 (ก่อนประกาศ 8 เดือน) และ เดือนตุลาคม 2562 (หลังประกาศ 8 เดือน) สำหรับการเลือกช่วงเวลาดังกล่าว เนื่องจาก มีงานวิจัยที่พบข้อมูลว่า โดยภาพรวมแล้ววาระข่าวสารของสื่อจะใช้เวลาฟุ้งหวัดโดยเฉลี่ย 3 สัปดาห์ และมีผลอยู่ในความสนใจของคนในช่วง 6 เดือน (อภิภู กิติกำธร, 2019) ทั้งนี้ ผู้วิจัยเริ่มกำหนด 8 เดือนก่อนหน้าและ 8 เดือนหลังจากการประกาศ เพื่อให้ครอบคลุมช่วงเวลาการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนให้มากที่สุด

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาแบบผสมโดยศึกษาทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและวิเคราะห์ตัวบท เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การกำหนดวาระทางสังคมเรื่องกัญชาทางการแพทย์ของสื่อ ผ่านแหล่งข่าว/แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องกัญชาทางการแพทย์ ลีลาและวิธีการนำเสนอข่าวเรื่องกัญชาทาง

การแพทย์ของสื่อ และท่าทีของสาธารณชนหรือทิศทางของความคิดเห็นของสังคมจากการนำเสนอข่าวสารเรื่องกัญชาทางการแพทย์ของสื่อ

แหล่งข้อมูลและการเลือกตัวอย่าง มี 2 ประเภท ได้แก่

ประเภทแรก แหล่งข้อมูลสื่อมวลชนประเภทสิ่งพิมพ์

ใช้วิธีการเก็บรวบรวมกฤตภาคข่าวหรือคลิปป๊ิงข่าว (หมายถึงข่าวสารที่ตัดจากสื่อสิ่งพิมพ์หรือสิ่งพิมพ์ออนไลน์) จากหนังสือพิมพ์ทุกชื่อฉบับต่าง ๆ ที่ได้รับการรวบรวมโดยห้องสมุดข่าวมติชน (www.matichonelibrary.com) ใช้คำค้นหลักคือ “กัญชา” “สารเสพติด” “กัญชาถูกกฎหมาย” “กัญชาทางการแพทย์” และคำค้นอื่น ๆ ที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน รวมถึงชื่อของบุคคลและหน่วยงานที่พบจากการเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น

รายชื่อสื่อหนังสือพิมพ์จากห้องสมุดข่าวมติชน จำนวน 27 ชื่อฉบับ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ข่าวดสด ข่าวหุ้น คมชัดลึก ฐานเศรษฐกิจ ดอกเบี๋ยธุรกิจ ทันหุ้น บางกอกทูเดย์ บ้านเมือง ประชาชาติธุรกิจ ผู้จัดการรายวัน ผู้จัดการสุดสัปดาห์ พิมพ์ไทย มติชน มติชนสุดสัปดาห์ วัฏจักร สยามกีฬา สยามธุรกิจ สยามรัฐ สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ อปท.นิวส์ เดลินิวส์ เนชั่นสุดสัปดาห์ แนวหน้า ไทยรัฐ ไทยโพสต์ และ The Nation ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้พิจารณารายการข่าวทางโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านช่องทางการสื่อสารออนไลน์ของสื่อหนังสือพิมพ์ฉบับออนไลน์ และเพจของสำนักข่าวออนไลน์ที่มีการกล่าวถึงว่าเป็นข่าวออนไลน์ที่ได้รับความนิยม เป็นส่วนเสริมข้อค้นพบการนำเสนอการนำเสนอวาระข่าวและวาทกรรมกัญชาทางการแพทย์ในภาพรวมรวมกับการกำหนดวาระทางสังคมผ่านสื่อดั้งเดิมและสื่อที่จากโลกออนไลน์ด้วย

ประเภทที่สอง แหล่งข้อมูลประเภทผู้ใช้สื่อ

สำหรับเนื้อหาที่ผู้ใช้สื่อออนไลน์สร้างขึ้น (หรือเรียกว่า UGC – User Generated Content) ผู้วิจัยจะศึกษาและวิเคราะห์ท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์ โดยเชื่อมโยงกับจำนวนการโพสต์ของแหล่งข้อมูลประเภทสื่อมวลชน เจาะจงเลือกจากการแสดงความรู้สึกผ่านโพสต์ที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อที่เกิดจากโลกออนไลน์ เลือกศึกษาแบบเจาะจงจากเฟซบุ๊กเพจที่ได้รับการสำรวจความนิยมจากเว็บไซต์ฐานข้อมูล Truehits.net ของบริษัทศูนย์วิจัยนวัตกรรมอินเทอร์เน็ตไทย ซึ่งทำหน้าที่เป็นแหล่งข้อมูลกลางสำรวจสถิติและจัดอันดับเว็บไซต์ยอดนิยมประเทศไทย

(http://truehits.net/index_ranking.php) โดยเลือกจาก 20 อันดับแรก ที่ปรากฏชื่อสื่อมวลชนประเภทสื่อดั้งเดิม/สื่อดั้งเดิมในโลกออนไลน์ ที่มีเฟซบุ๊กเพจ และเลือกจากเฟซบุ๊กเพจที่มียอดผู้ติดตามจำนวนห้าล้านคนขึ้นไป โดยอ้างอิงการกำหนดตัวเลขจากยอดผู้ติดตามของผู้ทรงอิทธิพลออนไลน์ระดับสูง เพื่อให้เห็นลักษณะของการกำหนดวาระข่าวสารแบบผกผัน (Reverse Agenda-Setting) รวมถึงเลือกศึกษาแบบเจาะจงจากเฟซบุ๊กเพจของสำนักข่าวออนไลน์ที่มีจำนวนผู้ติดตามมากกว่าหลักล้านขึ้นไป ได้แก่ เพจอีจัน เพจอีเจ็บบ เลียบด่วน เพจ Drama-addict และเพจที่เกี่ยวข้องกับนักการเมือง ได้แก่ เพจอนุทิน ชาญวีรกูล เพจคนภูมิใจไทย รวมถึงเพจของกระทรวงสาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เพจกระทรวงสาธารณสุข เพจ Fda Thai และ เพจ Hfocus ในการเลือกจำนวนผู้ติดตามที่มากกว่าหลักล้านขึ้นไปในเฟซบุ๊กเพจของสำนักข่าวออนไลน์นี้ เนื่องจาก ในการสำรวจข้อมูลผู้ติดตาม ไม่พบว่ามีเพจใดที่มีจำนวนผู้ติดตามมากกว่าห้าล้านคนเช่นเดียวกับเฟซบุ๊กเพจของสื่อดั้งเดิมที่ปรากฏในโลกออนไลน์ รวมถึง เก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมจากเพจข่าวของกระทรวงสาธารณสุข และเพจอื่น ๆ

เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย

(1) แบบวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) (ข้อมูลเชิงปริมาณ) เพื่อวิเคราะห์การกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนด้วยการสร้างกรอบการรับรู้ในข่าว และเพื่อวิเคราะห์การแสดงปฏิสัมพันธ์ของสังคมต่อข่าวกัญชาทางการแพทย์ ด้วยการแสดงความรู้สึกผ่านโพสต์ที่เกี่ยวข้อง

(2) แบบวิเคราะห์ตัวบท (Textual analysis) (ข้อมูลเชิงคุณภาพ) ในการวิเคราะห์ข้อมูลตัวบทจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนและท่าทีของสาธารณชนจะพิจารณาจาก (1) การวางกรอบประเด็นของข่าว อาทิ การใช้พาดหัวข่าว/คำโปรย คำและภาพที่เลือกใช้ในข่าว หลักฐานอ้างอิง/สนับสนุน และ (2) วิธีการนำข้อมูลจากแหล่งข่าว/แหล่งข้อมูลมาใช้ในการรายงานข่าวและการอ้างอิงข้อมูล

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การกำหนดวาระทางสังคมของสื่อเรื่องกัญชาทางการแพทย์” พบข้อมูลดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การกำหนดวาระทางสังคมเรื่องกัญชาทางการแพทย์ของสื่อมวลชน

1.1 การกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์

พบว่า มีหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ในระหว่างเดือนมิถุนายน 2561 ถึงเดือนตุลาคม 2562 จำนวน 1,951 ข่าว ผลการวิจัยพบว่า มีการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์มากที่สุดในสามลำดับแรก ได้แก่ เดือนพฤษภาคม 2562 มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 13.42 รองลงมา คือ เดือนพฤศจิกายน 2561 ร้อยละ 11.07 และ เมษายน 2562 ร้อยละ 10.25

ผลการวิจัยพบว่า หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องกัญชาทางการแพทย์มากที่สุด คือ หนังสือพิมพ์มติชน โดยพบว่าตัวเลขการนำเสนอข่าวสารจะมากที่สุดในทุกเดือน ยกเว้นสองเดือนแรกในการเก็บข้อมูลการวิจัย คือ เดือนมิถุนายน 2561 และ เดือนกรกฎาคม 2561 ในขณะที่ประเภทของแหล่งข่าวที่พบมากที่สุดจะเป็นแหล่งข่าวประเภทรัฐบาล โดยผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่แล้วจะอยู่ในสังกัดของกระทรวงสาธารณสุข เช่น องค์การเภสัชกรรม คณะกรรมการอาหารและยา กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ตลอดจนสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เป็นต้น ที่พบมากรองลงมา คือ แหล่งข่าวประเภทนักข่าว/คอลัมนิสต์ สำหรับท่าทีของแหล่งข่าวที่พบมากที่สุดนั้นจะเป็นท่าทีที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับกัญชาทางการแพทย์ ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นเรื่องของการ “ปลดล็อก” สิทธิบัตรกัญชา รวมถึงการวิจัยและพัฒนา กัญชาทางการแพทย์โดยหน่วยงานในกระทรวงสาธารณสุขและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

1.2 วาทกรรมกัญชาทางการแพทย์จากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชน

1.2.1 วาทกรรมจากการกำหนดวาระทางสังคมในทางบวก ผลการวิจัยพบว่า วาทกรรมทางบวกที่ปรากฏขึ้นจากทิศทางของความคิดเห็นนั้นมี 4 ประเด็นที่โดดเด่น ได้แก่ (1) วาทกรรม “กัญชาคือยารักษาโรค” (2) วาทกรรม “กัญชาคือภูมิปัญญาไทย” (3) วาทกรรม “กัญชาคือพืชเศรษฐกิจ” และ (4) วาทกรรม “คุณภาพกัญชาไทย”

1.2.2 วาทกรรมจากการกำหนดวาระทางสังคมในทางลบ ผลการวิจัยพบว่าวาทกรรมที่ปรากฏขึ้นจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนในทางลบนั้นที่เด่นชัดมี 3 ประเด็น ได้แก่ (1) “กัญชาคือดาบสองคม” (2) “นักเสพกัญชาหน้าใหม่” และ (3) “กัญชาเป็นเรื่องการเมือง”

ประเด็นที่สอง ท่าทีของสาธารณชนจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์

2.1 ท่าทีของสาธารณชนเรื่องกัญชาทางการแพทย์

2.1.1 เพจ Thairath – ไทยรัฐออนไลน์

เพจ Thairath – ไทยรัฐออนไลน์ (<https://www.facebook.com/thairath/>) เฟซบุ๊กอย่างเป็นทางการของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและไทยรัฐทีวี มีจำนวนผู้กดไลค์ 11,492,981 คน และจำนวนผู้กดติดตาม 11,987,805 คน (ข้อมูลเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2563) การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของเพจ Thairath – ไทยรัฐออนไลน์พบว่า เดือนที่นำเสนอข่าวมากที่สุดใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ เดือนเมษายน 2562 ร้อยละ 16.66 รองลงมาคือเดือนกุมภาพันธ์ 2562 ร้อยละ 14.28 และเดือนพฤศจิกายน 2561 ร้อยละ 13.09 ตามลำดับ

2.1.2 เพจ Khaosod – ข่าวสด

เพจ Khaosod – ข่าวสด (<https://www.facebook.com/khaosod/>) เฟซบุ๊กอย่างเป็นทางการของ หนังสือพิมพ์ข่าวสดรายวัน สิ่งพิมพ์ในเครือบริษัทมติชน จำกัด (มหาชน) มีจำนวนผู้กดไลค์ 13,624,930 คน และจำนวนผู้กดติดตาม 13,810,157 คน (ข้อมูลเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2563) การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของเพจ Khaosod – ข่าวสด พบว่า เดือนที่นำเสนอข่าวมากที่สุดในจำนวน 5 ข่าวคิดเป็นร้อยละ 20.83 ได้แก่ เดือนธันวาคม 2561 และเดือนเมษายน 2562

2.1.3 เพจ Ch7HD-ช่องเจ็ด

เพจ Ch7HD-ช่องเจ็ด (<https://www.facebook.com/Ch7HD/>) เป็นเพจของช่อง 7HD มีจำนวนผู้กดไลค์ 11,534,014 คน และจำนวนผู้กดติดตาม 12,778,095 คน (ข้อมูลเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2563) การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของเพจ Ch7HD-ช่องเจ็ด พบว่า เดือนที่นำเสนอข่าวมากที่สุดใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ เดือนมีนาคม 2562 และเดือนเมษายน 2562 ร้อยละ 25.00 สำหรับข่าวที่พบมากที่สุดจะเป็นการลักลอบขายกัญชา และบางข่าวมีการก่อกวนความรู้สึกโดยไม่มี การแสดงความคิดเห็นในข่าวนั้น ๆ นอกจากนั้นแล้ว ลักษณะการนำเสนอข่าวของเพจจะมีลิงค์ที่เชื่อมโยงไปยังคลิปข่าวที่นำเสนอผ่านโทรทัศน์ช่อง 7 อีกด้วย

2.1.4 เพจอีจัน

เพจอีจัน (<https://www.facebook.com/ejan2016/>) เพจอีจันเกิดขึ้นจากการรวมตัวของนักข่าวอาชญากรรม ที่มีประสบการณ์ทำข่าวคดีมายาวนานกว่า 20 ปี เป็นเพจประเภทผู้ทรงอิทธิพล (Influencer) ด้านข่าวสารออนไลน์ มีจำนวนผู้กดไลค์ 8,275,604 คน และจำนวนผู้กดติดตาม 10,056,109 คน (ข้อมูลเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2563) การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของเพจอีจัน พบว่า เดือนที่นำเสนอข่าวมากที่สุด ใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ เดือนเมษายน 2562 ร้อยละ 31.81 รองลงมาคือเดือนพฤษภาคม 2562 ร้อยละ 11.36 และเดือนกุมภาพันธ์ 2562 ร้อยละ 9.09 ตามลำดับ ทั้งนี้ ส่วนใหญ่แล้วพบว่าเป็นเรื่องของข่าวการจับกุมการลักลอบขนกัญชา ทั้งนี้ การนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเรื่องกัญชาทางการแพทย์ของอีจันยังมีทั้งข่าวที่ทำเองและข่าวที่แชร์มาจากเพจอื่น ๆ ด้วย

2.1.5 เพจอีเจียบ เลียบด่วน

เพจอีเจียบ เลียบด่วน (<https://www.facebook.com/ejeab/>) เป็นเพจประเภทผู้ทรงอิทธิพล (Influencer) ด้านข่าวสารออนไลน์ มีจำนวนผู้กดไลค์ 3,088,889 คน และจำนวนผู้กดติดตาม 3,134,806 คน (ข้อมูลเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2563) การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของเพจอีเจียบ เลียบด่วน พบว่า มีจำนวนทั้งหมด 3 ข่าว ได้แก่ เดือนกุมภาพันธ์ 2563 จำนวน 2 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 66.66 และเดือนพฤษภาคม 2562 จำนวน 1 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 33.33

2.1.6 เพจ Drama-addict

เพจ Drama-addict (<https://www.facebook.com/DramaAdd/>) เป็นเพจประเภทผู้ทรงอิทธิพล (Influencer) ด้านข่าวสารออนไลน์ มีจำนวนผู้กดไลค์ 2,439,299 คน และจำนวนผู้กดติดตาม 2,496,910 คน (ข้อมูลเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2563) การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของเพจ Drama-addict พบว่า เดือนที่นำเสนอข่าวมากที่สุด ใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ เดือนพฤษภาคม 2562 ร้อยละ 17.07 รองลงมาคือเดือนพฤศจิกายน 2561 ร้อยละ 9.75 และเดือนมิถุนายน สิงหาคม และกันยายน 2562 ในจำนวนที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 14.63 ตามลำดับ

2.1.7 เพจอนุทิน ชาญวีรกุล

เพจอนุทิน ชาญวีรกุล (<https://www.facebook.com/AnutinC/>) เป็นเพจของพรรคภูมิใจไทย (คุณอนุทินปิดเพจของตนเองเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2563) (ข้อมูลเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2563) การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของเพจอนุทินชาญวีรกุล พบว่า เดือนที่นำเสนอข่าวมากที่สุดใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ เดือนมีนาคม 2562 ร้อยละ 35.00 รองลงมาคือเดือนกุมภาพันธ์ 2562 ร้อยละ 30.00 และเดือนมกราคมและเดือนเมษายน 2562 ร้อยละ 10.00 ตามลำดับ สำหรับปี 2561 ไม่พบการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับกัญชาทางการแพทย์ในช่วงเวลาที่ศึกษา

2.1.8 เพจคนภูมิใจไทย

เพจคนภูมิใจไทย (<https://www.facebook.com/khonbhumjaithai/>) เป็นเพจของพรรคภูมิใจไทย มีจำนวนผู้กดไลค์ 89,097 คน และจำนวนผู้กดติดตาม 99,794 คน (ข้อมูลเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2563) การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของเพจคนภูมิใจไทย พบว่า เดือนที่นำเสนอข่าวมากที่สุดใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ เดือนกุมภาพันธ์ 2562 ร้อยละ 45.23 รองลงมาคือเดือนกรกฎาคม 2562 ร้อยละ 19.04 และเดือนมีนาคม 2562 ร้อยละ 14.28ตามลำดับ สำหรับปี 2561 ไม่พบการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับกัญชาทางการแพทย์ในช่วงเวลาที่ศึกษา

2.1.9 เพจกระทรวงสาธารณสุข

เพจกระทรวงสาธารณสุข (<https://www.facebook.com/fanmoph/>) เป็นเพจของกระทรวงสาธารณสุข จัดทำโดยสำนักสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข มีจำนวนผู้กดไลค์ 307,597 คน และจำนวนผู้กดติดตาม 379,097 คน (ข้อมูลเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2563) การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของ เพจกระทรวงสาธารณสุข พบว่า เดือนที่นำเสนอข่าวมากที่สุดใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ เดือนสิงหาคม 2562 ร้อยละ 20.33 รองลงมาคือเดือนพฤษภาคม 2562 ร้อยละ 18.64 และเดือนกุมภาพันธ์ 2562 ร้อยละ 13.55 ตามลำดับ สำหรับปี 2561 พบการนำเสนอข่าวเฉพาะในเดือนตุลาคม จำนวน 1 ข่าว

2.1.10 เพจ Fda Thai

เพจ Fda Thai (<https://www.facebook.com/FDAThai/>) เป็นเพจของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา มีจำนวนผู้กดไลค์ 305,382 คน และจำนวนผู้กด

ติดตาม 309,916 คน (ข้อมูลเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2563) การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่อง ของกัญชาทางการแพทย์ของเพจ Fda Thai พบว่า เดือนที่นำเสนอข่าวมากที่สุดใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ เดือนมีนาคม 2562 ร้อยละ 22.85 รองลงมาคือเดือนกันยายน 2562 ร้อยละ 20.00 และเดือนพฤษภาคม 2562 ร้อยละ 17.14 ตามลำดับ

2.1.11 เพจ Hfocus

เพจ Hfocus Thai (<https://www.facebook.com/Hfocus.org/>) หรือสำนักข่าว HFfocus: เจาะลึกระบบสุขภาพ มุ่งเน้นนำเสนอข่าวเกี่ยวกับระบบสุขภาพในแง่มุมต่าง ๆ โดยเฉพาะในเชิงนโยบาย เพื่อหวังให้เกิดสื่อใหม่ที่ใช้ศักยภาพของอินเทอร์เน็ตในการเป็นพื้นที่นำเสนอเรื่องระบบสุขภาพ วงการแพทย์และสาธารณสุข เกี่ยวข้องกับกลุ่มชายขอบ ข้อมูลข่าวสารที่ไม่สามารถหาได้จากสื่อกระแสหลัก โดยหวังให้เป็นพื้นที่สาธารณะ ที่เป็นสื่อทางเลือกสำหรับประชาชน ภาคประชาสังคม ในการสื่อสารต่อสังคม มีจำนวนผู้กดไลค์ 72,166 คน และจำนวนผู้กดติดตาม 74,291 คน (ข้อมูลเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2563) การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของกัญชาทางการแพทย์ของเพจ Hfocus พบว่า เดือนที่นำเสนอข่าวมากที่สุดใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ เดือนกันยายน 2562 ร้อยละ 22.50 รองลงมาคือเดือนสิงหาคม 2562 ร้อยละ 18.75 และเดือนมิถุนายน 2562 ร้อยละ 17.50 ตามลำดับ

2.2 วาทกรรมกัญชาทางการแพทย์จากการกำหนดวาระทางสังคมจากท่าทีของสาธารณชน

2.2.1 วาทกรรมจากท่าทีของสาธารณชนในทางบวก ผลการวิจัยพบว่าวาทกรรมที่ปรากฏขึ้นจากทิศทางของความคิดเห็นในทางบวกของสังคมนั้นมีทั้งทางบวกต่อประเด็นกัญชาทางการแพทย์ ได้แก่ (1) วาทกรรม “กัญชาคือยารักษาโรค” (2) วาทกรรม “กัญชามีโทษน้อยกว่าเหล้าบุหรี่และสิ่งเสพติดอื่น” (3) วาทกรรม “กัญชาคือภูมิปัญญาไทยแต่โบราณ” (4) วาทกรรม “กัญชาคือพืชเศรษฐกิจสร้างความร่ำรวย” และ (5) วาทกรรม “กัญชาจะดีหรือร้ายอยู่ที่สื่อมวลชนกำหนด”

2.2.2 วาทกรรมจากท่าทีของสาธารณชนในทางลบ ผลการวิจัยพบว่าวาทกรรมที่ปรากฏขึ้นจากทิศทางของความคิดเห็นในทางลบของสังคมนั้น พบว่าเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกับวาทกรรมเชิงบวกอย่างสิ้นเชิง กล่าวคือ (1) วาทกรรม “กัญชาคือยาเสพติด” และ (2) วาทกรรม “กัญชาเป็นเรื่องผลประโยชน์เฉพาะกลุ่ม”

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “การกำหนดวาระทางสังคมของสื่อเรื่องปัญหาทางการแพทย์” มีประเด็นอภิปรายตามวัตถุประสงค์การศึกษา ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง แหล่งข่าวในการกำหนดวาระทางสังคม

ผลการวิจัยพบว่า มีสื่อมวลชนประเภทสิ่งพิมพ์ (หนังสือพิมพ์) นำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องของปัญหาทางการแพทย์ในระหว่างเดือนมิถุนายน 2561 ถึงเดือนตุลาคม 2562 จำนวน 1,951 ข่าว โดยประเภทของแหล่งข่าวที่พบมากที่สุด คือ แหล่งข่าวประเภทรัฐบาล โดยผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่แล้วจะอยู่ในสังกัดของกระทรวงสาธารณสุข เช่น องค์การเภสัชกรรม คณะกรรมการอาหารและยา กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ตลอดจนสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เป็นต้น และที่พบมากที่สุดรองลงมา คือ แหล่งข่าวประเภทนักข่าว/คอลัมนิสต์ สำหรับท่าทีของแหล่งข่าวที่พบมากที่สุดนั้นจะเป็นท่าทีที่เป็นกลางเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางการแพทย์ ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นเรื่องของ การ “ปลดล็อก” สิทธิบัตรยา รวมถึงการวิจัยและพัฒนาปัญหาทางการแพทย์โดยหน่วยงานในกระทรวงสาธารณสุขและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

การเลือกแหล่งข่าวดังกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นว่า สื่อมวลชนกำลังใช้วิธีการกำหนดวาระข่าวสารผ่านวิธีการนำเสนอเพื่อให้สาธารณชนต้องคิดถึง (Think about) ต้องพูดถึง (Talk about) ตามข่าวที่สื่อมวลชนกำหนดวาระไว้ (กาญจนา แก้วเทพ, 2543) ทั้งนี้ ผลการวิจัยได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า วิธีการกำหนดของสื่อกระทำผ่านการกรอบประเด็นผ่าน “แหล่งข่าว” และการตัดสินใจ “เลาะเล็ม” ข้อสรุปบางเรื่องมานำเสนอและตัดบางเรื่องออกไป

ตัวอย่างเช่น วาทกรรมความเป็นพืชเศรษฐกิจของยาที่จะมีความเชื่อมโยงกับแหล่งข่าว 2 กลุ่ม คือ กลุ่มพรรคการเมือง คือ พรรคภูมิใจไทย และกลุ่มภาคประชาชน คือ กลุ่มสภาเกษตรกรและกลุ่มสภาเกษตรกรไทย และการ “เลาะเล็ม” ประเด็นหรือยกตัวอย่างจาก “แคลิฟอร์เนียโมเดล” ที่อนุญาตให้ประชาชนปลูกยาไว้ในบ้านได้ครอบครัวยุค 6

ต้น โดยเก็บค่าธรรมเนียมนการปลูกต้นละ 1 ดอลลาร์ เพื่อกำหนดการรับรู้ของสาธารณชน ในทางบวกต่อประเด็นกัญชา

“หากนำโมเดลดังกล่าวมาใช้กับไทย จะทำให้ทุกครอบครัวสามารถปลูก กัญชาได้ โดยไม่ติดข้อจำกัดเรื่องค่าใบอนุญาตการปลูกที่สูงถึง 30 ล้านบาท” (คมชัดลึก, วันที่ 19 มกราคม 2562 หน้า 18-19)

ผลการวิจัยยังพบอีกด้วยว่า การนำเสนอมุมมองนี้มักจะควบคู่ไปกับตัวอย่างการให้ ข้อมูลทางตัวเลขเพื่อให้ “ผู้รับสาร” หรือสาธารณชนตีความหมายของ “ความร่ำรวย” ได้ ง่ายยิ่งขึ้น เช่น “กัญชา 1 ต้น ออกดอกได้ 1 กิโลกรัม ซึ่ง 1 กิโลกรัมมีมูลค่า 70,000 บาท และ 1 บ้านมี 6 ต้น สามารถสร้างรายได้ต่อปี คือ 420,000 บาท” (ไทยโพสต์, วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2562 หน้า 3)

ประเด็นที่สอง ท่าทีต่อการกำหนดวาระทางสังคม

ผลการวิจัยพบว่า วาทกรรมกัญชาทางการแพทย์จากการกำหนดวาระทางสังคม ของสื่อมวลชนที่เกิดขึ้นนั้นมีทั้งทางบวกและทางลบ เช่นเดียวกับกับวาทกรรมจากท่าทีของ สาธารณชน ในกรณีของวาทกรรมในทางบวกพบว่า วาทกรรมทางบวกที่ปรากฏขึ้นจาก ทิศทางของความคิดเห็นของสื่อมวลชนมี 4 ประเด็นที่โดดเด่น ได้แก่ (1) วาทกรรม “กัญชาคือยารักษาโรค” (2) วาทกรรม “กัญชาคือภูมิปัญญาไทย” (3) วาทกรรม “กัญชา คือพืชเศรษฐกิจ” และ (4) วาทกรรม “คุณภาพกัญชาไทย” ในขณะที่วาทกรรมจากท่าที ของสาธารณชนในทางบวกมี 5 ประเด็น ได้แก่ (1) วาทกรรม “กัญชาคือยารักษาโรค” (2) วาทกรรม “กัญชามีโทษน้อยกว่าเหล้าบุหรี่และสิ่งเสพติดอื่น” (3) วาทกรรม “กัญชาคือ ภูมิปัญญาไทยแต่โบราณ” (4) วาทกรรม “กัญชาคือพืชเศรษฐกิจสร้างความร่ำรวย” และ (5) วาทกรรม “กัญชาจะดีหรือร้ายอยู่ที่สื่อมวลชนกำหนด”

สำหรับวาทกรรมจากการกำหนดวาระทางสังคมในทางลบในส่วนของสื่อมวลชน พบว่าวาทกรรมที่ปรากฏขึ้นจากการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนในทางลบนั้นที่ เด่นชัดมี 3 ประเด็น ได้แก่ (1) “กัญชาคือดาบสองคม” (2) “นักเสพกัญชาหน้าใหม่” และ (3) “กัญชาเป็นเรื่องการเมือง” ในขณะที่วาทกรรมจากท่าทีของสาธารณชนในทางลบ ผลการวิจัยพบว่าวาทกรรมที่ปรากฏขึ้นจากทิศทางของความคิดเห็นในทางลบของสังคม พบว่าเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกับวาทกรรมเชิงบวกอย่างสิ้นเชิง กล่าวคือ (1) วาท

กรรม “กัญชาคือยาเสพติด” และ (2) วาทกรรม “กัญชาเป็นเรื่องผลประโยชน์เฉพาะกลุ่ม”

ผลการวิจัยในข้างต้นได้แสดงให้เห็นว่า ในกรณีของวาทกรรมทางบวก การเลือกนั้นมีความสอดคล้องตรงกันต่อ “คุณสมบัติ” ของกัญชา กล่าวคือ ความเป็นยา รักษาโรค ความเป็นภูมิปัญญาไทย และความเป็นพืชเศรษฐกิจของกัญชา ในขณะที่วาทกรรมทางลบต่อกัญชานั้น ท่าทีที่สะท้อนออกมาเป็นทั้งคุณสมบัติของกัญชาและเป็นทั้งคนที่แวดล้อมและเกี่ยวข้องกับประเด็นกัญชา กล่าวคือ ความรู้สึกต่อกัญชายังคงเป็นยาเสพติดเป็นเรื่องคุณสมบัติของกัญชาในมุมมองเรื่องดาบสองคม และกัญชาเป็นเรื่องของผลประโยชน์เฉพาะกลุ่มเป็นเรื่องคนที่แวดล้อมและเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกลุ่มพรรคการเมืองและกลุ่มนายทุน

การเลือกดังกล่าวสอดคล้องกับบทสรุปเรื่องกระบวนการทัศน์เรื่องผลกระทบอันจำกัดของสื่อมวลชนที่ กาญจนา แก้วเทพ (2543) ได้นำเสนอไว้ นั่นคือ ในระหว่างการทำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนนั้น จะมีตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อพลังในการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชน ได้แก่ การเลือกให้ความสนใจ การเลือกรับรู้ การเลือกจดจำ และการเลือกมีปฏิกริยา

สำหรับการเลือกให้ความสนใจนั้นพบว่าเกิดขึ้นทั้งกับสื่อมวลชนและสาธารณชน โดยเฉพาะเมื่อข้อมูลจากผลการวิจัยได้แสดงให้เห็นว่า ประเด็นข่าวสารที่เกิดขึ้นในเรื่องของกัญชานั้นมีมากมายและหลากหลายแต่ทั้งสื่อมวลชนและสาธารณชนได้ “เลือกให้ความสนใจ” “เลือกรับรู้” และ “เลือกมีปฏิกริยา” ต่อประเด็นข่าวสารบางเรื่องเท่านั้น กระบวนการเลือกดังกล่าวนี้มีความสัมพันธ์กับ “เครื่องกรองทางจิตใจ” (Mental filters) ของแต่ละคน ทำให้ข้อมูลข่าวสารจำนวนมากจะมีเพียงข่าวสารบางชิ้นเท่านั้นที่ผ่านเข้ามาสู่ปริมณฑลความสนใจของแต่ละบุคคลได้ นอกเหนือจากนั้นแล้ว ความแตกต่างของแต่ละบุคคลก็จะมีผลต่อการเลือกรับรู้ เลือกตีความหมายข่าวสาร และเลือกมีปฏิกริยาที่แตกต่างกันไป ในกรณีนี้จะสังเกตเห็นได้ชัดเจนจากลักษณะของความเป็นแหล่งข่าว ยกตัวอย่างเช่น ในกรณีของแหล่งข่าวที่มาจากกระทรวงสาธารณสุขและผู้ป่วยก็จะให้ความสนใจต่อประเด็นความเป็นยารักษาโรคของกัญชา แหล่งข่าวจากภาคประชาสังคมจะให้ความสนใจในเรื่องของสิทธิบัตรกัญชา และการสนับสนุนตำรับยากัญชาพื้นบ้าน ในขณะที่แหล่งข่าวซึ่งเป็นพรรคการเมืองซึ่งนำเสนอนโยบายกัญชาเสรี หรือแหล่งข่าวจากสภา

กัญชาในจังหวัดต่าง ๆ ประเด็นที่เลือกให้ความสนใจจะเป็นเรื่องของความเป็นพิษ เศรษฐกิจของกัญชา เป็นต้น

ประเด็นที่น่าสังเกตประการสำคัญ คือ การตั้งคำถามต่อการกำหนดวาระทางสังคม ของสื่อมวลชนจากสาธารณชน โดยเพิ่งประเด็นไปที่อิทธิพลของสื่อมวลชนในการนำเสนอ ข่าวสาร ตัวอย่างหนึ่งนั้นเป็นเรื่องของการแสดงท่าทีที่เห็นด้วยกับกัญชาทางการแพทย์ โดยให้เหตุผลว่าเรื่องของกัญชาจะดีหรือร้ายอยู่ที่การนำเสนอของสื่อมวลชน

“มันอยู่ที่สื่อ และคนเอามานำเสนอ อยู่ที่จะสื่อให้เป็นแบบไหน จะเขียน ข่าวพาดหัวแบบไหน ให้คนเสพข่าว สื่อให้กัญชาเลวร้าย แล้วคนที่มองกัญชาในแง่ลบ ก็ เอามาส่งต่อ ก็แค่นั้น”

“ก็รู้ว่าคนไทยไม่นิยมกดเข้าไปอ่าน หรืออะไรที่มันเป็นข้อความยาว ๆ ขึ้น หัวข้อไปเลยว่า ป่วยเพราะน้ำยาที่มีส่วนผสมของกัญชา”

การเลือกมีปฏิกริยาโดยตั้งคำถามต่อสื่อมวลชนดังกล่าวได้แสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดว่า สื่อมวลชนมีความสามารถในการกำหนดประเด็นเรื่องของกัญชาให้ ประชาชนผู้รับข่าวสารทั่วไปได้ทราบและเห็นความสำคัญของประเด็นนั้นจากการ นำเสนอของสื่อมวลชน แต่ “เครื่องกรองทางจิตใจ” ที่แตกต่างของผู้รับข่าวสารแต่ละ คน จะส่งผลปฏิกริยาที่มีต่อข่าวสารที่สื่อมวลชนนำเสนอแตกต่างกันไป ตัวอย่างเช่น ความเกี่ยวพันมากน้อยกับประเด็น (การเป็นผู้ป่วย ญาติผู้ป่วย) หรือการให้ความหมายกับ กัญชาที่แตกต่างกันไป (การเคยใช้ เคยเห็นผล)

จากการตั้งประเด็นสังเกตในข้างต้น หากพิจารณาโดยใช้แนวคิดการกำหนดวาระ ทางสังคมแล้วนั้นจะพบว่า สื่อไม่สามารถทำให้คนคิดตามสื่อได้ทุกเรื่องแต่ทำให้ “ครุ่นคิด” เกี่ยวกับเรื่องที่สื่อชี้แนะวาระมาได้ (Think about) รวมถึงสื่ออาจจะไม่มีอิทธิพลที่จะ ปรับเปลี่ยนการกระทำของคนได้ แต่สื่อสามารถดัดแปลงความเข้าใจของสาธารณชนผู้รับ ข่าวสารได้ (กาญจนา แก้วเทพ, 2543)

ประเด็นที่สาม ประดิษฐกรทางสังคมเรื่องกัญชาทางการแพทย์

ประเด็นอภิปรายนี้มีความเกี่ยวข้องกับแนวคิดวาทวิพากษ์ของ อรวรรณ ปิรันธน์ โอวาท (2547) และการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนในการ “เลาะเล็ม” ข้อสรุป บางเรื่องมานำเสนอและตัดบางเรื่องออกไป

ประดิษฐการทางสังคมเรื่องกัญชาทางการแพทย์นี้ยังแสดงให้เห็นถึง “ตัวแปรสำคัญ” ที่เกี่ยวข้องกับการให้ความสนใจต่อวาระข่าวสารที่สื่อมวลชนนำเสนอในลักษณะว่าเรื่องของใครมีความสำคัญ เรื่องใดเป็นเรื่องสำคัญ และเรื่องนั้นสำคัญอย่างไร โดย “ประดิษฐการ” (Invention) นี้มีหมายถึงการใช้หลักฐานของวาทะเพื่อประกอบประเด็นในการนำเสนอ ได้แก่ ตัวอย่าง สถิติ คำอุปมาอุปไมยหรือการเปรียบเทียบ และผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้รู้ในเรื่องนั้น ๆ (อรวรรณ ปิรันธน์โอวาท, 2547)

ตัวอย่างเช่น วาทกรรมกัญชาคือยารักษาโรคดังกล่าวยังถูกสนับสนุนและขยายความหนักแน่นด้วยประดิษฐการจากการใช้ประสบการณ์ทางตรง เช่น จากคนในครอบครัวที่ใช้กัญชาแล้วได้ผล เช่น แม่ ลูกชาย ลุง พี่สะใภ้รวมถึงประสบการณ์ทางอ้อมจากการเห็นผลลัพธ์ของบุคคลอื่น เช่น เพื่อน แม่ของเพื่อน

“ไม่เชื่อก็ต้องเชื่อ ผมเป็นคนหนึ่งที่ตัดสินใจ ซ้อมรักษาแม่ แม่ผมปวดหลัง เป็นหมอนรองกระดูก เดิน และ นั่ง ลำบาก ปวดมาก หลังจากใช้แล้ว อาการดีขึ้นตั้งแต่ครั้งแรกที่ใช้ คือหายปวด และนอนหลับได้ตามปกติ มันคือ ตัวเล็ก อีก 1 ทางเลือก แถมไม่แพงอย่างที่คิด”

“เราซื้อให้พี่สะใภ้ลองใช้ นางเป็นมะเร็งต่อมน้ำเหลือง อาการดีขึ้น ทานอาหารได้เพิ่มขึ้น หลังสบาย นางบอกรู้สึกสบายตัวขึ้น ตอนนีพี่สะใภ้ไม่ใช้ยาหมอแสงแล้ว ค่ะ เปลี่ยนมาใช้เป็นน้ำมันกัญชาสกัดแทน”

หรือประดิษฐการผ่าน “คำ” ซึ่งผลการวิจัยจะสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจนว่าคำที่ถูกเลือกใช้และขยายความของวาทกรรมทางบวก คือ คำที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วย เช่น “ความหวัง” “ทางเลือก” รวมถึงวลีอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับมุมมองว่ากัญชาเป็นประโยชน์ต่อผู้ป่วย เช่น “ผลิตภัณฑ์ยาสร้างสุข” ที่ทำให้ผู้ป่วยมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น” หรือ “พืชเทวดา” เป็นต้น

ในขณะที่วาทกรรม “กัญชาคือยาเสพติด” ซึ่งผลการวิจัยพบว่าเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกับการให้ความหมายของกัญชาไว้ว่าเป็น “ยาสารพัดโลก” อย่างสิ้นเชิง จะมีการใช้ประดิษฐการผ่านการให้เหตุผลสนับสนุนโดยยกตัวอย่างอ้างอิงถึงข้อมูลจาก “เพจที่อ่านมา” ถึงผลกระทบจากการ “เสพกัญชา” เช่น “อาการหลอน” หรือลงแดง หรือมีอารมณ์หงุดหงิดฉุนเฉียว ทำร้ายร่างกายกัน ตลอดจนผลกระทบด้านอาชญากรรม และผลกระทบถึง “ลูก ๆ หลาน ๆ” หรือเด็กวัยรุ่นและเยาวชน นอกเหนือจากนั้นแล้ว ยังพบ

อีกด้วยว่ามีความจงใจในการเลือกใช้คำว่า “เสพ” แทนคำว่า “ใช้” ในกลุ่มที่แสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์อีกด้วย ตลอดจนการใช้อุปมาอุปไมยถึงความ เป็น “ดาบสองคม” และ “เหรียญสองด้าน” ของกัญชา

หรืออีกตัวอย่างหนึ่งนั้นมาจากวาทกรรมความเป็นพืชเศรษฐกิจของกัญชาที่ ผลการวิจัยได้พบว่ามีคำสำคัญที่ปรากฏซ้ำ ๆ จากทุกแหล่งข่าว คือ คำว่า “พืชเศรษฐกิจ” “ชุมทรัพย์กัญชา” “ทางเลือก” หรือการเปรียบกัญชาในแง่มุมมองเศรษฐกิจว่าเป็น “อศวินม้าขาวช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจให้เดินหน้า” “พืชทองคำแห่งประเทศไทย” “กัญชา คือซูเปอร์ไฮเวย์” “กัญชาเป็นทองคำเขียว” เป็นต้น

แนวคิดเรื่องวาทพิพากษ์นี้จึงเป็นตัวแปรสำคัญในการกำหนดวาระทางสังคมของ สื่อมวลชน โดยเฉพาะการใช้ประดิษฐ์การ (Invention) ต่าง ๆ เพื่อสร้าง “วาทกรรม” หรือชุดความคิดของสังคมเพื่อบอกให้สาธารณะว่าจะต้องคิดถึงเรื่องของกัญชาทาง การแพทย์อย่างไร และมีอะไรบ้างที่จะต้องคิดถึง

ประเด็นที่สี่ การสื่อสารและผลกระทบต่อการใช้กัญชาของสังคมไทย

ข้อมูลจากโครงการสำรวจทัศนคติและพฤติกรรมการใช้สารเสพติด: กรณีศึกษา ประชาชนอายุ 15-65 ปี ใน 20 จังหวัดทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ (สุริยัน บุญแท้, 2563ก) ในประเด็น “ปลดกัญชารักษาจากบัญชีสารเสพติดประเภท 5” เพื่อให้ใช้ในทางการแพทย์ ได้แสดงให้เห็นว่า มีกลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วยกับที่ไม่แน่ใจในสัดส่วนใกล้เคียงกันมาก คือ ร้อยละ 42.9 ต่อ 42.2 โดยกลุ่มที่เห็นด้วยให้เหตุผลสำคัญว่า เป็นยา สามารถช่วยรักษา โรคต่าง ๆ ได้ ส่วนกลุ่มที่ไม่เห็นด้วย มีร้อยละ 14.8 ให้เหตุผลสำคัญว่า เป็นสารเสพติดให้ โทษต่อร่างกายและประชาชน รวมถึงเยาวชนอาจนำไปใช้ในทางที่ผิด ในขณะที่ผล การศึกษาใน “โครงการสำรวจความรู้ ความเข้าใจ และความคิดเห็นของประชาชนต่อเรื่อง กัญชาทางการแพทย์ และการใช้แบบสันตนาการ: กรณีศึกษาประชาชนอายุ 15 ปีขึ้นไป ทั่วประเทศ) (สุริยัน บุญแท้, 2563ข) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เข้าใจไม่ถูกต้อง หรือ อาจไม่ทราบเลย โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์ของกัญชาซึ่งยังต้องมีการวิจัยเพิ่มเติม ในประเด็น “กัญชารักษาโรคมะเร็งให้หายได้” และ “กัญชาใช้รักษาโรคนอนไม่หลับได้” รวมถึงผลการศึกษาของ ศิริลักษณ์ อัครพิน กรกนก เสาร์แดน ลลดา ทองจำนงค์ และ ญา ดาวิ เซ็นเชาวนิช (2562) ศึกษาเรื่อง “ความรอบรู้ด้านสุขภาพของนักศึกษา

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ต่อการใช้กัญชาในทางการแพทย์” ได้แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีระดับความรู้ด้านสุขภาพต่อการใช้กัญชาในการแพทย์ในระดับน้อย และจากการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศ ชั้นปี คณะ การใช้สมุนไพรเพื่อรักษาอาการเจ็บป่วย และการติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการใช้กัญชาในการแพทย์ มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ด้านสุขภาพต่อการใช้กัญชาทางการแพทย์อย่างมีนัยสำคัญ

ผลการศึกษาจากโครงการวิจัยและข้อมูลจากรายการงานผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในข้างต้นนั้นมีความสอดคล้องกับท่าทีต่อการกำหนดวาระทางสังคมของสื่อมวลชนในเรื่องกัญชาทางการแพทย์ ทั้งวาทกรรมที่ถูกกำหนดจากสื่อมวลชนและวาทกรรมจากท่าทีของสาธารณชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่าทีต่อผลกระทบในทางลบในการใช้กัญชาของสังคมไทย ที่ยังคงมองว่า “กัญชาเป็นยาเสพติด” มีความเสี่ยงและผลกระทบมากโดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่น เนื่องจากจะ “เพิ่มนักเสพติดหน้าใหม่” ให้เกิดขึ้นมากเพราะความอยากรู้อยากลอง ส่งผลต่อการเป็นประชากรด้อยคุณภาพ ทั้งทางสมองและทางร่างกาย อย่างไรก็ตาม ผลกระทบจากวาทกรรมที่ถูกกำหนดจากท่าทีของสื่อมวลชนและท่าทีของสาธารณชนยังได้แสดงให้เห็นในทิศทางที่ตรงกันข้ามว่า ทั้งสื่อมวลชนและสาธารณะล้วนมีท่าทีทางบวกและมีมายาคติฝังแน่นความเป็น “ยารักษาโรค” ของกัญชา เป็น “พืชมหัศจรรย์” และ “กัญชาคือภูมิปัญญาไทย” ที่เกิดจากตัวแปรสำคัญในด้านของประดิษฐ์กรรมทางสังคมเรื่องกัญชาทางการแพทย์

วาทกรรมที่เกิดขึ้นจากการสื่อสารหรือการกระทำวาระทางสังคมในเรื่องกัญชาทางการแพทย์โดยเฉพาะวาทกรรมในทางบวกดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อการใช้กัญชาของสังคมไทย โดยเฉพาะการมุ่งเน้นไปในมุมที่เป็น “คุณ” หรือ “ความมหัศจรรย์” ของกัญชาจนรีบเร่งใช้ ต้องการใช้ ขาดการใช้อย่างระมัดระวัง และขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้ที่ถูกต้องได้

นอกเหนือจากผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารในข้างต้นแล้วนั้น ข้อมูลจากโครงการสำรวจทัศนคติและพฤติกรรมการใช้สารเสพติด: กรณีศึกษาประชาชนอายุ 15-65 ปี ใน 20 จังหวัดทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ (สุริยัน บุญแท้, 2563) ยังแสดงให้เห็นอีกด้วยว่าประมาณการจำนวนผู้ใช้สารเสพติดประเภทต่าง ๆ ในกลุ่มประชากรไทยอายุระหว่าง 15-65 ปี จำนวนทั้งสิ้น 47.007 ล้านคนในการใช้ “กัญชา” อีกด้วยว่า ตลอดชีวิตที่ผ่านมา การใช้กัญชาเพื่อสันทนาการหรือใช้โดยแพทย์ไม่ได้สั่งให้ มีผู้ใช้ 2.848 ล้านคน

(ร้อยละ 6.1) ลดลงเหลือ 1.155 ล้านคน (ร้อยละ 2.5) ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา และลดลงเหลือ 0.921 ล้านคน (ร้อยละ 2.0) ในรอบ 3 เดือนที่ผ่านมา ในขณะที่กัญชาเพื่อรักษาโรคหรือแพทย์สั่ง ตลอดชีวิตที่ผ่านมา มีผู้ใช้ 5.8 แสนคน (ร้อยละ 1.2) ลดลงเหลือ 4.3 แสนคน (ร้อยละ 0.9) ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา และลดลงเหลือ 3.7 แสนคน ร้อยละ 0.8) ในรอบ 3 เดือนที่ผ่านมา นอกเหนือจากนั้นแล้ว ข้อมูลจากรายการงานผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ 2561-2563 ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จากระบบประมวลผลการปราบปรามยาเสพติดทั่วประเทศผ่านเว็บไซต์ https://www.oncb.go.th/SitePages/narcotics_effect.aspx ได้แสดงให้เห็นว่าผู้ต้องหาในคดีเสพติดกัญชาแห่งมีจำนวนที่ลดลง คือ พ.ศ. 2561 จำนวนผู้ต้องหา 1,792 คน พ.ศ. 2562 จำนวน 1,701 คน และ พ.ศ. 2563 จำนวน 1,230 คน ในขณะที่ผู้ต้องหาในคดีเสพติดกัญชาสดมีจำนวนที่เพิ่มขึ้น กล่าวคือ พ.ศ. 2561 จำนวนผู้ต้องหา 37 คน พ.ศ. 2562 จำนวน 48 คน และ พ.ศ. 2563 จำนวน 180 คน จากผลการสำรวจและการจับกุมดังกล่าวที่ลดลงใน พ.ศ. 2563 อาจสืบเนื่องจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้พบการใช้สารทุกสารทั้งจากการสำรวจและจำนวนคดีที่ถูกจับกุมลดลง ทำให้การพิจารณาผลกระทบของสื่อมวลชนต่อการใช้กัญชายังไม่เด่นชัดนัก อย่างไรก็ตามจำนวนคดีที่ถูกจับกุมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ก่อนการเกิดเหตุการณ์สถานการณ์ COVID-19 ดังกล่าว มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา

จากผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร ความรู้ ความเข้าใจ และประมาณการใช้ “กัญชา” ในข้างต้น จึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะกำหนดให้มีการ “ชี้แนะประเด็น” หรือกำหนดวาระทางสังคมในเรื่องกัญชาทางการแพทย์ผ่านสื่อมวลชนเพื่อป้องกันการใช้กัญชาในทางที่ผิด หรือการสร้างความรู้ในเรื่องสุขภาพของสังคม และเพื่อสร้างความมั่นใจของสังคมในการใช้กัญชาทางการแพทย์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งต่อไปอาจศึกษาทัศนคติของสาธารณชนต่อประเด็นกัญชาทางการแพทย์หรือประเด็นอื่น ๆ เช่น การใช้กัญชาในเชิงสันตนาการด้วยการวิจัยเชิงสำรวจ โดยกำหนดกลุ่มของสาธารณชนในการศึกษา เช่น กลุ่มธุรกิจกัญชา กลุ่มผู้ป่วย เป็นต้น
2. การศึกษาการกำหนดวาระทางสังคมเรื่องกัญชาทางการแพทย์ในครั้งต่อไปอาจศึกษาผ่านสื่อออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ ยูทูบ เป็นต้น เพื่อให้เห็นการขับเคลื่อนประเด็นสู่การรับรู้ของสังคมผ่านสื่อใหม่ และลักษณะของการนำเสนอประเด็นเรื่องกัญชาทางการแพทย์ในธรรมชาติของสื่อที่แตกต่างกัน
3. การศึกษาประเด็นกัญชาทางการแพทย์ครั้งต่อไป อาจศึกษาจำนวนของการค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องกัญชาผ่านโปรแกรมที่ช่วยในการสืบค้นหาข้อมูล โดยเฉพาะข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต หรือ “Search engine” เช่น Google, Bing, Baidu เพื่อให้เห็นว่าสิ่งที่สาธารณชนค้นหาในเรื่องกัญชานั้นมีเรื่องใดบ้าง และข้อมูลที่ถูกนำเสนอผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ นั้นเป็นข้อมูลที่มีความถูกต้องหรือให้ข้อมูลในทางที่ผิด และปฏิสัมพันธ์ของสาธารณชนต่อเรื่องราวที่ค้นหานั้นเป็นอย่างไร

ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนและสื่อสารประเด็นเรื่องกัญชาทางการแพทย์

1. หากต้องการขับเคลื่อนประเด็นเชิงบวกในเรื่องกัญชาทางการแพทย์ต่อไปในอนาคต ควรใช้ประดิษฐการ (Invention) ต่าง ๆ อาทิ ตัวอย่าง สถิติ คำอุปมาอุปไมยหรือการเปรียบเทียบ และผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้รู้ในเรื่องนั้น ๆ เพื่อกำหนดวาระทางสังคมและนำทางชุดความคิดของสังคมเพื่อบอกให้สาธารณะว่า จะต้องคิดถึงเรื่องของกัญชาทางการแพทย์อย่างไร และมีอะไรสำคัญบ้างที่จะต้องคิดถึง

2. ในการนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชน ผลการวิจัยได้แสดงให้เห็นว่า วัตถุประสงค์สำหรับการเขียนและนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนในเรื่องกัญชาทางการแพทย์มาจากกิจกรรมต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น เวทีสัมมนา/ประชุม/กิจกรรมต่าง ๆ ของภาควิชาการ และ/หรือกระบวนการทำงานของนักประชาสัมพันธ์ ดังนั้น การสื่อสารเรื่องกัญชาทางการแพทย์ควรกระทำผ่านกิจกรรมดังกล่าว นอกเหนือจากนั้นแล้ว ในกิจกรรมดังกล่าวควรมี “ข่าวแจก” (Press release) ประกอบด้วยเพื่อเป็นแนวทางในการรายงานข่าวและสร้างความสำคัญให้กับข่าวนั้น ๆ ของสื่อมวลชน
3. สิ่งที่ต้องดำเนินการต่อ คือ การสื่อสารสาธารณะในประเด็นดังต่อไปนี้

3.3 การสื่อสารสาธารณะเพื่อป้องกันการใช้กัญชาในทางที่ผิด เพื่อ “สร้างภูมิคุ้มกันทางความเข้าใจ” หรือ “ความรอบรู้เรื่องสุขภาพ” อันเนื่องมาจากการค้นหาข้อมูลด้วยตนเองผ่านกูเกิลหรือช่องทางการสื่อสารออนไลน์ โดยประเด็นที่ควรสื่อสารจากข้อค้นพบในการวิจัย คือ วิธีการใช้กัญชาทางการแพทย์ให้ถูกวิธี มีประสิทธิภาพและปลอดภัย รวมถึงคุณและโทษ ข้อจำกัด และข้อควรระมัดระวังในการใช้กัญชาทางการแพทย์ ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถทำได้ด้วยตนเองผ่านรูปแบบการสื่อสารต่าง ๆ เช่น อินโฟกราฟิก หรือสื่อสารผ่านสื่อมวลชน

3.4 การสื่อสารสาธารณะเพื่อสร้างความมั่นใจของสังคม เนื่องจากท่าทีของสาธารณชนที่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นกัญชาทางการแพทย์จะมาจากผลกระทบจากการเสพกัญชาและการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มข้น โดยใช้วิธีการผลักดันกระแสทางบวกของกัญชาทางการแพทย์ด้วยการทำงานร่วมกับแหล่งข่าวผู้บังคับใช้กฎหมายหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามยาเสพติดและสื่อมวลชน เพื่อให้สื่อมวลชนเป็นผู้ให้คำอธิบายและผลักดันประเด็นทางออกสู่สังคม

รายการอ้างอิง

- ข่าวเดลินิวส์ ยานยนต์-ไอที. (2562). กสทช.เผยแพร่ที่ตั้งทีวีดิจิตอลเดือน มี.ค.62. สืบค้น
ข้อมูลเมื่อ 18 กรกฎาคม 2562
สืบค้นจาก <https://www.เดลินิวส์.co.th/it/705442>
- นิษฐา หุ่นเกษม. (2552). ความขัดแย้งในพื้นที่สาธารณะ: ศึกษากรณีการกำหนดวาระ
ข่าวมาตรการห้ามขายเหล้าช่วงสงกรานต์ พ.ศ. 2552. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 18
กรกฎาคม 2562 สืบค้นจาก
<http://www.tja.or.th/old/images/stories/doc2552/nisata/1nisata.doc>
- นิษฐา หุ่นเกษม. (2558). ประสิทธิผลของรูปภาพประกอบข้อความคำเตือน (Pictorial
Warning) ต่อการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัย
ปัญหาสุรา.
- ภัทรภรณ์ ศรีทองแท้. (2557). การกำหนดวาระข่าวสารเพื่อการเปลี่ยนแปลง ศึกษากรณี
การกำหนดวาระข่าวสารไทยพลัดถิ่นผ่านสื่อสาธารณะ. วารสารบัณฑิตศึกษา
มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์: 3(2), 19-46.
- ศิริลักษณ์ อัคริพน กรกนก เสาร์แดน ลลดา ทองจำนงค์ และ ญาดาวี เซ็นเซาวิช. (2563).
ความรอบรู้ด้านสุขภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ต่อการใช้กัญชา
ในทางการแพทย์. ใน การประชุมสัมมนาวิชาการ เนื่องในโอกาสครบรอบ 66 ปี
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ “สังคมสงเคราะห์และสวัสดิการ
สังคม: การปลดล็อกความเหลื่อมล้ำสู่ความยั่งยืน.” กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 17 กุมภาพันธ์ 2564 สืบค้นจาก
https://socadmin.tu.ac.th/uploads/socadmin/file_research/research_Split/14.pdf
- สกุลศรี ศรีสารคาม. (2560). กระบวนการของสื่อสังคมในการกำหนดวาระข่าวสารเพื่อ
การขับเคลื่อนประเด็นสังคมสู่การรับรู้และการเปลี่ยนแปลง. วารสารวิจัยราชภัฏ
พระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์: 12(1), 236-249.

- สรลักษณ์ พงษ์โพธิ์. (2556). การกำหนดวาระข่าวสารและการใช้ภาษาสร้างภาพความรุนแรง ทางการเมืองช่วงเดือนมีนาคม-พฤษภาคม พ.ศ.2553 ในภาษาพูดหัวข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์. วารสารมนุษยศาสตร์ ปีที่ 20 ฉบับพิเศษ: (2556), 225-257.
- สุรียัน บุญแท้. (2563ก). โครงการสำรวจทัศนคติและพฤติกรรมการใช้สารเสพติด: กรณีศึกษาประชาชนอายุ 15-65 ปี ใน 20 จังหวัด ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ. กรุงเทพฯ: แผนงานศูนย์ศึกษาปัญหาการเสพติด (ศศก.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).
- สุรียัน บุญแท้. (2563ข). โครงการสำรวจความรู้ ความเข้าใจ และความคิดเห็นของประชาชนต่อเรื่องกัญชาทางการแพทย์ และ การใช้แบบสันตนาการ: กรณีศึกษาประชาชนอายุ 15 ปีขึ้นไปทั่วประเทศ. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 17 กุมภาพันธ์ 2564 สืบค้นจาก <https://cads.in.th/cads/content?id=102>
- อภิภู กิติกำธร. (2562). การกำหนดวาระข่าวสารในบริบทสื่อดิจิทัล: สถานภาพองค์ความรู้และทิศทางงานวิจัยในอนาคต. วารสารการสื่อสารมวลชน: 7(1), 99-123.
- อรุณี จุลินาศาสตร์ และ พรพรรณ ประจักษ์เนตร. (2561). กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อผลักดันพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560. วารสารนิเทศศาสตร์: 36(3), 15-26.
- อรรวรรณ ปิรันธน์โอวาท. (2547). วาทวิพากษ์ตะวันตก (ค.ศ. 1925 – ปัจจุบัน) กับบริบทไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Rattiya. (2562). เรตติ้งทีวีดิจิทัล ไตรมาสแรก “รายการข่าว” เบียดโค้งสุดท้าย. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 18 กรกฎาคม 2562 สืบค้นจาก <https://positioningmag.com/1223703>
- Tv Digital Watch. (2562). จัดให้... เรตติ้งรายการข่าว 5 ช่วงเวลาทั้งวัน. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 18 กรกฎาคม 2562 สืบค้นจาก <https://www.tvdigitalwatch.com/analysis-rating-news-allday-6-03-62/>

- Kim, H. & Kim, Sei-Hill. (2018). Framing Marijuana: how U.S. newspapers frame Marijuana legalization stories (1995-2014). Retrieved August 25, 2019, from <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6037643/>
- Lewis, N. & Sznitman, S.R. (2019). Engagement with medical cannabis information from online and mass media sources: is it related to medical cannabis attitudes and support for legalization. Retrieved August 25, 2019, from <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/30799152>
- Mereno, M.A. et al. (2018). Social media posts by recreation Marijuana companies and administrative code regulations in Washington State. Retrieved August 25, 2019, from <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/30646364>
- Stringer, R.J. & Maggard, S.R. (2016). Reefer madness to Marijuana legalizations: media exposure and American attitudes Marijuana (1975-2012). Retrieved August 25, 2019, from <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/0022042616659762>
- Temyer, J. (2011). Medical Marijuana and mass media effects: agenda-setting and framing in the debate over Legalization. Retrieved August 25, 2019, from <https://umwa.memphis.edu/etd/index.php/view/download/jtemyer/402/TemyerThesisFinal.pdf>

ภาคผนวก
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิษฐา หรุ่นเกษม
Asst.Prof. Dr.Nitta Roonkaseam, Phd.
nitta@pnru.ac.th

การศึกษา

2545-2549

ปริญญาเอก หลักสูตรนิเทศศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
หัวข้อการวิจัย “การสื่อสารกับปฏิบัติการสร้างภาพตัวแทนผ่าน
สื่อพิพิธภัณฑสถานในประเทศไทย”

2540-2541

นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต (นิเทศศาสตรพัฒนาการ)
ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วิทยานิพนธ์ดีมาก หัวข้อ “พฤติกรรมจริยธรรมของตัวละครเอกชาวจีน
ในนวนิยายไทย”

2532-2535

ศิลปศาสตรบัณฑิต (สื่อสารมวลชน) เกียรตินิยมอันดับ 2
ภาควิชาศิลปนิเทศ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
สารนิพนธ์ หัวข้อ “การประชาสัมพันธ์ของโรงแรมสยามซิตี”

ประสบการณ์การทำงาน

2550-ปัจจุบัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สังกัดสาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ
กรรมการสภาจากคณาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา : 2558-2563

หัวหน้ากองบรรณาธิการวารสารวิจัยราชภัฏพระนคร

สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ : 2558-2562

ประธานสาขาวิชานิติศาสตร์ : 2555-2558

2542-2550

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

อาจารย์โปรแกรมวิชานิติศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ

2538

โรงแรมฟอร์จูน บลูเวฟ

ผู้ช่วยผู้จัดการแผนกประชาสัมพันธ์ ฝ่ายบริหารระดับสูง

2537

โรงแรมและรีสอร์ทในเครือเจ้าพระยาปาร์ค

เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์อาวุโส แผนกประชาสัมพันธ์ ฝ่ายการตลาด

2536

โรงพยาบาลวิภาวดี

เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ แผนกประชาสัมพันธ์ ฝ่ายบริการทั่วไป

โครงการวิจัย

โครงการวิจัยที่อยู่ระหว่างดำเนินการ

สุรศักดิ์ ไชยสงค์ นิษฐา หรุ่นเกษม และคณะ. (2563). การประเมินผลการ

ดำเนินงานตามแผนหลัก สสส. 2561-2563: แผนควบคุมเครื่องดื่ม

แอลกอฮอล์และสิ่งเสพติด. สนับสนุนทุนดำเนินการวิจัย โดย สำนักงาน

กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

นิษฐา หรุ่นเกษม. (2562-ปัจจุบัน). การกำหนดวาระทางสังคมของสื่อเรื่องกัญชา

ทางการแพทย์. สนับสนุนทุนดำเนินการวิจัย โดย ศูนย์ศึกษาปัญหาการเสพติด

(ศศก.)

นิษฐา หรุ่นเกษม และคณะ. (2562-ปัจจุบัน). โครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์เพื่อลดความรุนแรง: “นวัตกรรมบอร์ดเกมพลิกความคิด ลด “คำ” รุนแรง. ภายใต้โครงการนวัตกรรมสื่อสร้างสรรค์เพื่อเปลี่ยนแปลงสังคม. สนับสนุนงบประมาณ โดย กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์.

โครงการวิจัยดำเนินการเสร็จแล้ว

นิษฐา หรุ่นเกษม นิศารัตน์ วิไลลักษณ์ และ ปรัชญา ทองชุม. (2563).

โครงการวิจัยและประเมินผลกระบวนการสื่อสารออนไลน์เพื่อควบคุมการบริโภคยาสูบ. กรุงเทพฯ: มูลนิธิณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่.

เสริมศิริ นิลดำ นิษฐา หรุ่นเกษม ประยุทธ์ วรรณอุดม และ จาริยา อรรถอนุชิต.

(2562). โครงการจัดทำ Media Lab เพื่อพัฒนารายการและคุณภาพเนื้อหา (ระดับภูมิภาค). กรุงเทพฯ: องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.).

นิษฐา หรุ่นเกษม. (2562). กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบ 360 องศาของกลุ่มธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ภายหลังจากบังคับใช้ พ.ร.บ. ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551. ในโครงการการประเมินผล พ.ร.บ. ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ภายหลังจากบังคับใช้เป็นระยะเวลา 10 ปี. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สนับสนุนโดย ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.

นิษฐา หรุ่นเกษม. (2562). กระบวนการดำเนินงานเฝ้าระวังการโฆษณาและการสื่อสารการตลาดของกลุ่มธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์. ในโครงการการประเมินผล พ.ร.บ. ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ภายหลังจากบังคับใช้เป็นระยะเวลา 10 ปี. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สนับสนุนโดย ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.

- ณรงค์ศักดิ์ จักรกรณณ์ นิษฐา หรุ่นเกษม และคณะ. (2561). การพัฒนาระบบและกลไกการขับเคลื่อนแผนบูรณาการงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครตามแผนบูรณาการด้านการวิจัย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.).
- นิษฐา หรุ่นเกษม มณฑล จันทน์แจ่มใส และ ปรียา สมพีช. (2561). กระบวนการสร้างเสริมความสามารถและสมรรถนะด้านการสื่อสาร “เครือข่ายนักสื่อสารชุมชนริมคลอง” กรณีศึกษาชุมชนริมคลองลาดพร้าว-คลองเปรม. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- กนิษฐา ไทยกกล้า นิษฐา หรุ่นเกษม และคณะ. (2560). โครงการการรับรู้ และความคิดเห็นต่อรูปแบบฉลากคำเตือนเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.).
- กนิษฐา ไทยกกล้า นิษฐา หรุ่นเกษม และคณะ. (2560). โครงการการพัฒนาสื่อสารเสพติดเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ปปส.).
- นิษฐา หรุ่นเกษม และคณะ. (2560). โครงการจัดทำและพัฒนาแนวทางปฏิบัติและจริยธรรมพื้นฐานสำหรับสื่อมวลชนในกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ ประจำปี 2559. กรุงเทพฯ: สำนักงาน กสทช.
- นิษฐา หรุ่นเกษม. (2560). สัมโหมเดล: การบูรณาการการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อการใช้ประโยชน์องค์ความรู้จากการวิจัย. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- นิษฐา หรุ่นเกษม และคณะ. (2560). การนำมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติเรื่องการกำกับดูแลสื่อและการสื่อสารการตลาดของผลิตภัณฑ์ยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.).
- นิษฐา หรุ่นเกษม. (2558). การวิเคราะห์ผลการศึกษามีเดียมอนิเตอร์ ในกลุ่มประเด็น “แอลกอฮอล์ การพนัน และการชิงโชคในสื่อ. กรุงเทพฯ: โครงการมีเดีย มอนิเตอร์.

- นิษฐา หรุ่นเกษม. (2558). ประสิทธิผลของรูปภาพคำเตือนต่อการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.).
- นิษฐา หรุ่นเกษม. (2558). กระบวนการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาสาขาวิชานิเทศศาสตร์ด้วยการเปลี่ยนห้องเรียนให้เป็นห้องคิด. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- นิษฐา หรุ่นเกษม และคณะ. (2558). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสริมสร้างศักยภาพการท่องเที่ยวชุมชน: กรณีศึกษาโฮมสเตย์บ้านจำรุง จังหวัดระยอง. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- นิษฐา หรุ่นเกษม และคณะ. (2558). โครงการส่งเสริมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ “สื่อมวลชนรุ่นใหม่ ประจำปี 2557 ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักงาน กสทช.
- กิตติ กั้นภัย นิษฐา หรุ่นเกษม และคณะ. (2557). ยุทธศาสตร์การสื่อสารขับเคลื่อนด้านนโยบายและด้านสื่อสารสาธารณะ. กรุงเทพฯ: องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (ยูนิเซฟ).
- ปาริชาติ สถาปิตานนท์ นิษฐา หรุ่นเกษม และคณะ. (2556). โครงการติดตามประเมินผลการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ ศักยภาพของศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ผลงานที่ผ่านมา ปัญหาที่ท้าทาย และเส้นทางการก้าวสู่ออนาคต. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).
- นิษฐา หรุ่นเกษม. (2556). กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดของกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.).
- นิษฐา หรุ่นเกษม. (2555). รูปแบบ เนื้อหา และการนำเสนอรายการโทรทัศน์เด็กจากสื่อโทรทัศน์สาธารณะที่ประสบความสำเร็จ เพื่อพัฒนารายการโทรทัศน์เด็กและเยาวชนของไทยพีบีเอส. กรุงเทพฯ: สถาบันวิชาการสื่อสารสาธารณะ (สวส) สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส.
- นิษฐา หรุ่นเกษม. (2555). การศึกษาปัจจัยเกี่ยวพัน/อุปสรรคที่มีผลต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่. กรุงเทพฯ: มูลนิธิศูนย์นมแม่แห่งประเทศไทย.

- นิษฐา หรุ่นเกษม. (2555). โครงการวิจัยแผนงานสนับสนุนและขยายเครือข่ายในการควบคุมยาสูบลงสู่โรงพยาบาล โรงเรียน สถานีตำรวจ. ในชุดโครงการวิจัยเพื่อประเมินสถานการณ์และทิศทางการรณรงค์ด้านการควบคุมการบริโภคยาสูบในประเทศไทย ปี 2544-2545. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
- เสริมศิริ นิลดำ นิษฐา หรุ่นเกษม และคณะ. (2554). การวิจัยผู้ฟังวิทยุชุมชน (ภาคประชาชน). กรุงเทพฯ: สำนักงาน กสทช.
- ปาริชาติ สถาปิตานนท์ นิษฐา หรุ่นเกษม และคณะ. (2555). โครงการประเมินการรณรงค์เพื่อควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้านบุญประเพณีงานศพ กลยุทธ์สโปนเซอร์ชิป. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).
- นิษฐา หรุ่นเกษม. (2554). การวิเคราะห์กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดผ่าน Event sponsorship ของกลุ่มทุนธุรกิจแอลกอฮอล์. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).
- นิษฐา หรุ่นเกษม. (2553). กลยุทธ์การตลาดของบริษัทแอลกอฮอล์ในประเทศไทย: ศึกษาเฉพาะกรณีกลยุทธ์แนวราบ. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.).
- มนตรี วิโรจน์อนันต์ นิษฐา หรุ่นเกษม และคณะ. (2551). โครงการการวิจัยและประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.).
- บุษบา สุธีธร นิษฐา หรุ่นเกษม และคณะ. (2550). โครงการการศึกษาทบทวนการดำเนินการแผนงานสื่อสารการตลาดเพื่อสังคมในประเทศไทย พ.ศ. 2550 ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).

ผลงานทางวิชาการ

- นิษฐา หรุ่นเกษม. (2561). “ผู้บริโภคและการสื่อสารในยุคดิจิทัล” เอกสารการสอนชุดวิชาหลักการประชาสัมพันธ์และโฆษณา. หน่วยที่ 1. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- นิษฐา หรุ่นเกษม. (2560). “การเลือกและการสร้างสารสำหรับการสื่อสารชุมชน”
เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้และทักษะการสื่อสารชุมชน หน่วยที่ 4.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นิษฐา หรุ่นเกษม. (2559). “การวิจัยการสื่อสารชุมชนเพื่อการสร้างนวัตกรรม
ชุมชน” เอกสารการสอนชุดวิชาการศึกษาระดับปริญญาโทเพื่อการวิจัยและการพัฒนา
หน่วยที่ 13. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นิษฐา หรุ่นเกษม. (2558). “จริยธรรม จรรยาบรรณ และความรับผิดชอบต่อสังคม
ของผู้ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง” เอกสารการสอนชุดวิชาการผลิต
รายการวิทยุกระจายเสียงขั้นสูง หน่วยที่ 15. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นิษฐา หรุ่นเกษม. (2557). “วารสารศาสตร์เชิงข้อมูล” (Data Journalism)”. ใน
สุดารัตน์ ดิษยวรรณนะ จันทราวัดมนากุล และ จักรกฤษ เพิ่มพูล.
(บรรณาธิการหลัก). แนวคิดวารสารศาสตร์คอนเวอร์เจนซ์. กรุงเทพฯ :
สมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย.
- นิษฐา หรุ่นเกษม. (2557). จับได้ คาหนัง คาเขา กลยุทธ์กลยุทธ์การสื่อสาร
การตลาดของกลุ่มธุรกิจแอลกอฮอล์. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.).
- นิษฐา หรุ่นเกษม. (2554). “รู้เท่าทันสื่อ: แนวคิดและทฤษฎี” ใน งาม
เชื้อสถาปนศิริ. (บรรณาธิการ). รวมบทความ แนวคิด ทฤษฎี เทคนิค และ
ประสบการณ์ด้านการรู้เท่าทันสื่อ. กรุงเทพฯ: แผนงานสื่อสร้างสุขภาวะ
เยาวชน (สสย.).
- นิษฐา หรุ่นเกษม. (2552). “หลักและเทคนิคการผลิตรายการวิทยุชุมชน” เอกสาร
การสอนชุดวิชาการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงขั้นสูง หน่วยที่ 14.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นิษฐา หรุ่นเกษม. (2549). ไต่อารีเดินดิน เดินดิน...เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในงาน
วิทยุชุมชน. กรุงเทพฯ: โครงการสื่อสร้างสรรค์สุขภาพ (สสส.).

นิษฐา หรุ่นเกษม. (2549). “แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรู้เท่าทันสื่อเพื่อสุขภาพ” ใน อุณาโลม จันทรรุ่งมณีกุล. (บรรณาธิการ). เปิดประตูสู่การรู้เท่าทันสื่อ: แนวคิด ทฤษฎีและประสบการณ์การรู้เท่าทันสื่อเพื่อสุขภาพ. กรุงเทพฯ: โครงการสื่อสร้างสรรค์สุขภาพ (สสส.).

บทความวิชาการ

นิษฐา หรุ่นเกษม. (2563). กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดผ่านผู้ทรงอิทธิพลของกลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์. วารสารนิเทศศาสตร์ธุรกิจบัณฑิตย์, 14(1), 48-85.

นิษฐา หรุ่นเกษม. (2563). การเฝ้าระวังการโฆษณาและการสื่อสารการตลาดของกลุ่มธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย. วารสารกฎหมายสุขภาพและสาธารณสุข, 6(1), 1-19.

นิษฐา หรุ่นเกษม. (2562). กลยุทธ์การส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มธุรกิจแอลกอฮอล์ในประเทศไทย. วารสารการสื่อสารมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2(3), 1-25.

นิษฐา หรุ่นเกษม ปรียา สมพีช สิริมณฑท์ พึ่งสังวาลย์ และ นิศรรัตน์ วิไลลักษณ์. (2562). การพัฒนาแนวทางปฏิบัติด้านสำหรับสื่อมวลชนในกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์. วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 14(1), 201-220.

นิษฐา หรุ่นเกษม มณฑล จันทรแจ่มใส และ ปรียา สมพีช. (2562). การพัฒนาศักยภาพด้านการสื่อสารของนักสื่อสารชุมชนริมคลอง. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 27(53), 65-86.

นิษฐา หรุ่นเกษม ปรียา สมพีช สิริมณฑท์ พึ่งสังวาลย์ และ นิศรรัตน์ วิไลลักษณ์. (2561). การพัฒนามาตรฐานจริยธรรมพื้นฐานสำหรับสื่อมวลชน: แนวทางกำกับดูแลตัวเองสำหรับรายการเกมโชว์และเรียลลิตีโชว์. วารสารรมยสาร, 16(3), 413-430.

- นิษฐา หรุ่นเกษม. (2561). การบูรณาการการเรียนการสอนกับการสื่อสารเพื่อใช้ประโยชน์งานวิจัย: “ส้มโอมเดล”. วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่, 10(3), 200-213.
- มณฑล จันทร์แจ่มใส นิษฐา หรุ่นเกษม และคณะ. (2561). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครกับการขับเคลื่อนแผนบูรณาการงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 9(2), 1-13.
- นิษฐา หรุ่นเกษม. (2558). การพัฒนาศักยภาพนักศึกษาด้วยการเปลี่ยนห้องเรียนให้เป็นห้องคิด. วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 10(2) พิเศษ, 79-90.
- สาธิต ดิษโยธิน นิษฐา หรุ่นเกษม เป็รื่อง กิจรัตน์ภร ญัฐนันท์ วิริยะวิทย์ และศรัณย์ธร ศศิธนากรแก้ว. (2558). รูปแบบการจัดการเทคโนโลยีการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 9(1), 91-101.
- เมธา เสรีธนาวงศ์ เสริมศิริ นิลดำ ประยูทธ วรณอุดม และ นิษฐา หรุ่นเกษม. (2557). โครงการวิจัยผู้ฟังวิทยุชุมชน (ภาคประชาชน). วารสารนิเทศศาสตร์, 32(1), 49-73.
- สุเทพ พลอยพลายแก้ว นิษฐา หรุ่นเกษม อรนุช ภาชีน และ ศักดิ์ชัย เพ็ชรตรา. (2556). การพัฒนารูปแบบการดูแลสุขภาพตนเองของชุมชนจังหวัดลพบุรี. วารสารพยาบาลทหารบก, 14(1), 61-70.
- นิษฐา หรุ่นเกษม. (2555). กลยุทธ์การตลาดของบริษัทแอลกอฮอล์ในประเทศไทย: ศึกษาเฉพาะกรณีกลยุทธ์แนวราบ. วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 7(1), 1-40.
- เตลานศิริ คงสมจิตต์ นิษฐา หรุ่นเกษม และ สุพจน์ พันธนียะ. (2554). ยุทธศาสตร์การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของชุมชน เพื่อการพึ่งตนเองด้านสุขภาพ. วารสารพยาบาลทหารบก, 12(พิเศษ), 9-13.

- ภัทรพล จำปารัตน์ สุพจน์ พันธนียะ และ นิษฐา หรุ่นเกษม. (2554). ยุทธศาสตร์
การพัฒนาความสำเร็จของการดำเนินงานวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด
ย่อมในจังหวัดสมุทรปราการ. วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร, 6(1), 43-51.
- สมเกียรติ เพ็ญรัตน์ สุพจน์ พันธนียะ และ นิษฐา หรุ่นเกษม. (2554). รูปแบบ
ยุทธศาสตร์การพัฒนาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดนนทบุรี.
วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร, 6(1), 63-71.
- นภาพร มีปรีชา นิษฐา หรุ่นเกษม และ พรทิพย์ เย็นจะบก. (2553). ยุทธศาสตร์การ
พัฒนาเพื่อการเรียนรู้เท่าทันสื่อโฆษณาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วารสาร
วิจัยราชภัฏพระนคร, 5(2), 23-33.
- ไพรินทร์ อัจฉาญ นิษฐา หรุ่นเกษม และ สุพจน์ พันธนียะ. (2553). รูปแบบการ
พัฒนาศักยภาพการพึ่งตนเองของชุมชนชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร, 5(2), 46-60.
- นิษฐา หรุ่นเกษม และ อรรวรรณ ปิณฑน์โอวาท. (2550). การศึกษาพิพิธภัณฑสถาน
แห่งชาติกับปฏิบัติการสร้างภาพตัวแทนประวัติศาสตร์ชาติไทย. วารสาร
นิเทศศาสตร์, 25(3), 37-52.
- นิษฐา หรุ่นเกษม. (2549). ไตอาร์เดินดิน: เครื่องมือสำหรับการสร้างสารแบบมี
ส่วนร่วมในงานวิทยุชุมชน. วารสารนิเทศศาสตร์, 24(3), 67-80.

การนำเสนอผลงานทางวิชาการ

- Nitta Roonkaseam. (2018). The case study of the Thailand pomelo-based
learning model to improve student's learning experience. in The
Asian Conference on Education 2018 Official Conference Proceedings,
(pp. 439-445).
- Nitta Roonkaseam. (2015). Thinking classroom: a case study of education
for empowerment in Thailand. in The Asian Conference on
Education 2015 Official Conference Proceedings, (pp. 677-686).

- นิษฐา หรุ่นเกษม. (2563). การพัฒนานักสื่อสารงานวิจัยผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ “ราชภัฏวิจัย ครั้งที่ 6.” กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- นิษฐา หรุ่นเกษม และ สุเมธนา ประเสริฐเลิศ. (2562). กระบวนการสื่อสารนรงค์เพื่อการสวมหมวกนิรภัย กรณีศึกษา “โครงการใส่หมวกให้น้อง.” ใน การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติครั้งที่ 49. “การสร้างสรรค์งานวิจัยและนวัตกรรม : ความท้าทาย และโอกาสในการก้าวสู่ Thailand 4.0”. นครศรีธรรมราช: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- นิษฐา หรุ่นเกษม. (2558). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มโฮมสเตย์บ้านจำรุง มหาวิทยาลัยบ้านนอก จังหวัดระยอง. ใน การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยศิลปวัฒนธรรมระดับชาติ ราชภัฏเพชรบุรีวิจัย ครั้งที่ 2. “ศิลปวัฒนธรรมไทย ก้าวไกลสู่อาเซียน”. เพชรบุรี: สถาบันวิจัยและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.